

megjelenik hétfő kivételével minden nap kora reggel

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Nyomdavidálmalat

Fő-ut 6. sz.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva, vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90—

Félévre „ 45—

Negyedévre „ 22 50

Egy óra „ 7 50

Egyes szám ára 30 f.

berkeszetési és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZÓ

Főmunkatárs és lapfőnököse:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magánközleményeket díjazás szerint veszi fel a kiadóhivatal.

Olasz—jugoszláv háboru küszöbén.

Olaszország és Jugoszlávia megszakították a diplomáciai viszonyt.

Páris, febr. 28. (Radio) A békeértekezlet az olaszok és jugoszlávok viszályát közelebbi tekinteli. Római jelentések szerint a két nemzet egymás közötti viszonyát megszakította. Az olaszok határait egész feléig elzárták. Ha a viszály komoly méreteket ölt, akár ez a békeértekezlet munkáját is hátráltatja, akkor ez a békeértekezlet munkáját is hátráltatja, akkor ez a békeértekezlet munkáját is hátráltatja.

Páris, febr. 28. (Radio) Ide tegnap este érkezett annak a híre, hogy Olaszország és Jugoszlávia közt megszakadt a diplomáciai viszony. Ennek a hírnek valósággal megdöbbentő hatása volt.

Jugoszláv kormány elrendelte az általános mozgósítást.

Páris, febr. 28. Miután Olaszország végleg elutasította azt a jugoszláv követelést, hogy Wilson kérjék fel a döntésre Olaszország és Jugoszlávia vitájában, a jugoszlávok a párisi konferencia elé terjesztették követelésüket, hogy

az isonzó folyó legyen a két ország határa és éppen most érkezett olaszországi hír szerint egyelőreleg elfrendelik Jugoszláviában az általános mozgósítást.

A békekonferencia gazdasági bojkott alá helyezi a háboruskodókat.

Páris, febr. 28. (Radio) Az olasz és jugoszláv viszálynak háborus arnyéka elsötétíti Európa békejének eget. A békeértekezlet teljes tudatában van azon borzalmas következményeknek, amelyekkel ezen két nép ellenségeskedése járna, amit különösen kiélesít most az olasz katonai misszióknak Laibachból a szerbek részéről történt kiűzése. Csak egy szikra van szükség, hogy a legvéresebb összeütközés következzen be. A békeértekezlet arra gondolnak, hogy szükség esetén gazdasági bojkottot vesznek igénybe mindkét állam ellen. Olasz forrásból származó hírek szerint a jugoszlávok 14 hadosztályt mozgósítottak ellenük. A szerbek szerint viszont Olaszország három millió embert tart fegyverben velük szemben.

Nemzetgyűlési választások előtt.

A nemzetgyűlésnek 418 tagja lesz.

Budapest, febr. 28. Félhivatalosan jelentik: A ma estei minisztertanács tárgyalta az alkotmányozó nemzetgyűlés tagjainak választásáról szóló törvényjavaslatot. A nemzetgyűlés tagjainak száma 418 lesz. Ebből meg nem szállított területre 235 esik. A mandátum tartama két év. A választások az arányos képviselői rendszer alapján fognak történni. A jelölési ajánlatot a választások előtt legalább 15 nappal be kell nyújtani.

Három új néptörvény.

Budapest, február 28. Félhivatalosan jelentik: A mai minisztertanács az igazságügy-miniszter előterjesztésére három új néptörvényt fogadott el, amelyek a hivatalos lap holnapi számban fognak megjelenni: 1. a háborúval kapcsolatos felelős személyek elleni eljárás felülvizsgálásáról; 2. a hivatali sikkasztással való miniszterek elleni eljárásnak rendes bíróságra való tereléséről; 3. a bírói státusrendezéséről.

A magyar papság leteszi a hűségeskü.

Budapest, febr. 28. A vallásügyi miniszter felhívást intézett a püspöki karhoz és a katolikus papsághoz, hogy a hűségeskü (a köztársaságra záros határidőn belül tegye le.

Budapest, febr. 28. A *Politikai Híradó* jelent: Az esztergomi székes káptalan délelőtt 10 órakor összegyűlt a Bazilika sekrestyéjében, hogy letegye a hűségeskü a népköztársaságra. A megjelent papság nevében Reiner püspök biztosította a jelenlevő Majláth válogatott biztosi a papság hűségéről. Majláth válaszában megnyugtatta a papságot afelől, hogy a kormány által megkívánt hűségeskü nem a köztársaság bizalmatlanságát a katolikus papsággal szemben, hanem csak egy általános intézkedés részeként a papság megnyu odva fogadta a kijelentést és letette a hűségeskü.

Budapest, febr. 28. Csernoch János hercegprímás és titkára, akik a hűségeskü régebben már letették, Budapestre érkeztek, hogy újabb letegyék a hűségeskü Vass János miniszter kezébe.

Kiszárad a pártgyűlés Nagykanizsán.

Budapest, febr. 28. A félhivatalos *Politikai Híradó* jelenti: Az országos kizsárad és földműves pártban ma küldöttségek jáltak Alsónémetiről, Tiszafüredről, Nagykanizsáról, — Püspökelléről és Veregről és bejelentették a pártba való csatlakozásukat. A párt vasárnap, március 2-án Nagykanizsán és Alsónémetin nagyobbszabású pártgyűlést tart, amelyen a központi kiküldötteken kívül az ottani Károlyi-pártiak is résztvesznek.

Belső válság a Lovászypártban.

Budapest, febr. 28. Jól informált helyen úgy tudják, hogy a Lovászypárt belső válsággal küzd. A párt radikális érzelű tagjai ki akarnak lépni a pártból és állítólag már megindultak a tárgyalások az irányban, hogy visszatérjenek a Károlyi-pártba.

Csehország nem tárgyal velünk.

Prága, febr. 28. Klotac cseh hadügyminiszter magyar kormány legutolsó, Pozsony megszállása elleni tiltakozó jegyzékére a következő kijelentést tette:

— A magyarok kihívására csak egyetlen válasz lehetséges: az, hogy tiltakozásukat minden megjegyzés nélkül szonnal visszautasítjuk. Tárgyalásokba velük nem bocsájtjukunk. A magyarokkal nincs tárgyalni valónk. A cseh-olavák pozícióját az antant állapította meg és katonailag azért vannak a földön, azért adtuk kezükbe a fegyvert, hogy ezen pozíciót megvédelmezzék. Hadd tudják meg a magyarok, hogy jogaink mögött nemzeti öntudattal állt hazafiassal kotonaság áll.

Magyarország külpolitikája új irányt vesz.

Budapest, febr. 28. Ma délelben Károlyi elnöknel nagyfönösösgü értekezlet volt, amelyen résztvett Berinkey miniszterelnök, Harrer követ, Kunfi miniszter-és Csáky külügyminiszteri osztálytanácsos. A tanácskozáson azzal a jelentéssel foglalkoztak, amelyet Kunfi tett a berni tárgyalásról. A jelentés tárgyalása során hír szerint szó volt egy konkrét javaslatról Magyarország külpolitikáját és ezzel kapcsolatban a legsürgösebb intézkedéseket illetőleg.

Viszonyunk Német-Ausztriához.

Bécs, febr. 28. Dr. Renner államtitkár a *Deutsche Zeitung* tudósítójának a következőket mondotta:

— Nyugatmagyarország kérdésében megállapodás történt arra nézve, hogy a döntést magára Nyugatmagyarország népére és a békekonferenciára bizzuk. Amióta nem vagyunk a kiegyezéshez láncolva, őszintén beszélhetünk egymással. A közös balsors is közelebb hoz bennünket egymáshoz.

A forrongó Németország.

Terjed a bolsevizmus.

München, febr. 28. Ma délig nem történt döntés az alkotmánykérdésben. Hír szerint a a bajor országgyűlést Münchenből más városba helyezik. Münchenben délig nyugalom volt.

Berlin, febr. 28. Luxemburgban hivatalosan kikiáltották a köztársaságot. A luxemburgi nagyherceg a fővárosból elmenekült.

Berlin, febr. 28. A kommunisták és spartakusok újból heves agitációt folytatnak. Céljuk az, hogy a porosz országgyűlés megnyitását március 5-én általános sztrájkjal megakadályozzák.

Letartóztatták Bajorország

kommunista minisztereit.

München, febr. 28. A tanácsok kongresszusának délutáni ülésén váralanul megjelent a köztársasági védőcsapatoknak mintegy 20 embere az ülésteremben és letartóztatták dr. Levin minisztert és az államtanács két tagját.

Sztrájkolnak a budapesti

vendégülösök és kávéosok.

Budapest, febr. 28. Miután a budapesti vendégülösök és kávéosok, valamint a pincérek közt 3 nap óta folyó tárgyalások ma eredmény nélkül végződtek, a kávéosok és vendégülösök elhatározták, hogy üzleteiket, — minthogy a revier-rendszernek március elején kellene életbelépnie, — holnaptól kezdve mindaddig, amíg megegyezés nem jön létre, zárva tartják. A pincérek követelései a következők: 1. Nyolc óránkénti felváltás. 2. Minden négy asztalhoz külön pincért állítsanak. 3. A főpincér rendszer megváltoztatását, a jelenlegi főpincéreket üzlethezüketként alkalmazták. 4. Minden pincérnek hetenkint 100 korona fizetést adjanak és a bruttóbevétel 15 százalékát.

Ukraina mozgósít.

Sátorajaujhely, február 28. Oroszországból hazatérő foglyok jelentése szerint az ukránok a 17—40 éves férfiakat mozgósították. A mozgósítás oka ismeretlen.

Osszehívták a nemzetgyűlést.

A ZALA részére írta: Szatmári Mór.

A népkormány elhatározta a nemzetgyűlés összehívását. Az ország belügyi és külügyi helyzetének mérlegelése után jutott a népkormány erre a nagyfontosságú elhatározásra. A nemzet közvéleményének tisztázására kell lennie azzal, hogy a nemzetgyűlési választások megtartása, a forradalom által megteremtett népuralomnak alkotmányos alapokra való helyezése valóságos nemzeti életkérdés. A választások nehézegei ma is meg vannak, mint meg voltak akkor is, amikor a népkormány eljuttatta a választások elrendelésére vonatkozó tervét. De ezzel szemben az ország belső rendjének és külügyi helyzetének összefüggő életérdekeink megóvása immár föltétlenül szükségessé teszi, hogy maga a nemzet juttassa kifejezésre a forradalmi átalakulásra vonatkozó szabad elhatározását.

Az ország még mindig forradalmi állapotban van. Abban marad mindaddig, míg a népkormány nem támaszkodhatik a nemzeti akarat kifejező, alkotmányosan létező nemzetgyűlési többségre. A néptörvények meghozatalának mostani módját a forradalmi állapot a forradalom kényszerre teremtette meg. Ezt a módot meg kell változtatni. A nemzet ugyan magára nézve kötelezőnek ismeri el a néptörvényeket, mert a hatalmat bízalmának egész teljességével ruházta rá a népkormányra, de ezt csak ideiglenesen tette; addig, amíg a legszelebbkörüli választói jog gyakorlása mellett meg nem alakul a népuralmat alkotmányosan kifejező nemzetgyűlés.

Az ország belső rendje és nyugalma, melynek egyik föltétele a törvényhozói hatalom által egyfelől védett, másfelől megkövetelt termelő és alkotó munkának az egész országban egy dolgozó polgári, mint a dolgozó munkásvilág részéről legendő általános fölvétele megköveteli, hogy rend, még pedig alkotmányos rend legyen az ország kormányzása terén is. Ma még az állami méltóság is csak ideiglenes. Magát az államformát, vagyis a köztársaságot is a nemzetgyűlésnek kell véglegesen megállapítania. Ne mondhasa senki, hogy nem volt módja a szabad véleménynyilvánításra. Ne mondhasa senki, hogy a forradalmi nagy átalakulás nem teremtette meg valószínűleg a nemzet életében a népuralom szuverenitásának teljességét.

De még sokkalta nagyobb jelentősége van a nemzetgyűlés összehívásának külpolitikai okokból. Nyilvánvaló, hogy a békekonferencia, mely dönteni fog sorsunkról, nem hozhat igazságos ítéletet rólunk, de nélkülnk, ha meg nem hallgat. Nem ismerheti meg igazságainkat, nem ismerheti fel azokat a nagyjelentőségű európai érdekeket sem, melyek hozzáfűződnek ahhoz, hogy Magyarország ne legyen itt egy megnyomorított, számarcangolt s ezeréves történelmi jogaitól megfosztott, életérdekeiben jövőendő gazdasági és kulturális fejlődésében veszélyeztetett ország, hogy ne legyen itt egy elkésredett, igazságtalanul elnyomott nemzet, melyek sohase nyugodhatik bele a rajta hatalmi erőszakkal elkövetett rettenetességbe. A világ jövőendő békéjének, amelyre a békekonferencia törekszik, örökös háborgatója maradna itt a jogait és a szabadságát igazságtalanul elveit, területét visszaszerezni törekvő magyar nemzet, lázongó hangulatában és kitartó elszántságában. De ezeket az európai jelentőségű szempontokat meg kell érteni a sorsunk fölött döntő európai nagy bírósággal. Evégből módját kell eljuttatni annak, hogy az új magyar államot, a forradalom által teremtett új Magyarországot az antant hatalmak elismerjék s vele közvetlen érintkezésbe lépjenek.

A békekonferencián szószólói vannak a cseheknek, szerbeknek, románoknak, akik országunk területét számarcangolni, ezereszetes birtokunkon osztozkodni, a magyar nép millióit uralmunk alá hajtani törekednek. Csak mi vagyunk védők és képviselők nélkül. Az életünk, sorsunk, jövőnknek fölött való döntésnél. Az antant hatalmai Magyar-

ország helyzetét, múltját és hagyományos főirkeveit, mostani helyzetét nem ismerik. Ellenségeink festenek rólunk hamis képet s mi fogtatók, izgalmak között vonaglunk, mert tehetetlenek vagyunk. Az antant nyilván azt hiszi rólunk, hogy vagy nem rendezkedést. Enélkül pedig nem juthatunk elismerettséghez, nem juthatunk idején való diplomáciai képviseltetéshez.

A nemzetgyűlés összehívása egyszerre megváltoztatja ezt a képtelen és keserves helyzetet. A nemzetgyűlés összehívása után az antant nem zárkózhat el tőlünk. Németország és Német-Ausztria már tulesiek a választásokon. Nekünk sem szabad tovább késlekedni, mert egész jövőnk egy kockán. Ezeknek gondos és alapos mérlegelése után hozta meg határozatát a tegnapi minisztertanács. Nyugodtak lehetünk afelől, hogy a népkormány megtalálja a választások megtartásának azt a módját, amely mellett a területi megszállások ellenére is megnyilvánulhat a népkarant. A népre háruljon majd az a feladat, hogy a választásoknál a maga akaratával szentesítse a forradalom fenséges céljait, kifejezve azt az elhatározását, hogy minden erejével, meggyőződésének minden szilárdságával meg akarja teremteni igazán a maga számára a demokratikus, szabad és független új Magyarországot.

Az alsólendvai vasut.

12. millióba kerülne az építkezés. — Építsen az állam! — Az alsópán nyilatkozata.

— Saját tudósítónktól. —

Az utóbbi időben nap-nap után merülnek fel a tervek, amelyek mind azt célozzák, hogy Nagykanizsa kulturáját, iparát, kereskedelmét föltendítsék, egyszerűen: hogy a város fejlődését biztosítsák.

Reméljük, hogy a tervek nem maraának tervek és rövidesen elkezdődik a produktív munka is, amelynek most tán nagyobb a politikai, mint a gazdasági fontossága.

Ebből a szempontból nézve csak örömlí tudunk annak, hogy egy régóta húzódozó terv lett újra aktuális: az alsólendvai vasut terve. Nagykanizsának a múltban igen nagy szüksége volt erre a vicinálisra, amely a város piacát nagyon felendítette volna. A jelenben pedig, amikor a Muraköz sorsa legalább is kétséges, szinte létföltétel, hogy az elvesztett muraközi községek helyett más vidék kapcsolódjon be a város kereskedelmi forgalmába. Erre pedig a Lelénye—Alsólendva—Muraszombati vonal mentén fekvő községek lennének a legalkalmasabbak. Alsólendva és Muraszombat lakossága teljesen el van vágva a vasuti forgalomtól. Némikéi elsőrendű érdekük s ma már határozott kívánságuk, hogy minél előbb egy fejlődő, élénk kereskedelmi várossal kerüljenek kapcsolatba.

A vasutépítés tervének az aktualitása könnyen érthető: egyszerűen az állam hihetetlen vagyont áldoz a munkanélküliek segélyezésére, másrészt az anarchia megelőzésének egyetlen eszköze; a munka.

Ez az egyik szempont. A másik, amint említettük: Nagykanizsának létérdeke és mindennél fontosabb problémája, hogy piacra tegyen szert és ennek egyetlen módzere: az alsólendvai vicinális megépítése.

Az alsólendvai vasut ügyében megkerdeztük *Kobincsnag* B.lla alispánt, aki a követezőket mondta el munkatársainknak:

— Az alsólendvai vasut terve már tíz éves. Annak idején a megye kilométerenként 8000/7 a város pedig 3000 korona hozzájárulást ajánlott fel. Ugyanakkor egyéb érdekeltségek is felajánlottak nozzjárulásukat, úgy, hogy a hiány mindössze egy millió korona körül járt. Annak idején az építkezésre elsőbbségi jogot is kapott egy építési vállalkozó.

— Hogy a terv csak terv maradt, ennek nagyrészt Nagykanizsa város hanyagsága az oka, mert nem lépett fell kelő eréllyel es kártatással a kormányfall szemben.

— Az alsólendvai vasut felépítése az akkori tervek szerint körülbelül 6 millió ko-

ronába került volna. Ez az összeg ma legyenne is még egyszer akkorára rugna. A városnak tőkét részben a megye, a város és az állam adná, de emellett tekintélyes összeget kellene összehádnia az érdekeltségnek is, amely főleg Nagykanizsán és Lelényén, esetleg Muraszombaton kellene összehozni.

A vasutépítésnek az aktualitása a lakosság védelmével van összefüggésben. A határvédő csapatok nagyrésze a nagykanizsai vasúthoz tartozik es ezeknek Muraszombaton való szállítása csak Zalaegerszegen át történhetik. Így vált erősen érezhetővé a nagybiznissza—alsólendvai vasut hiánya.

— De másrészt a megyében az egy vonalon állanak a munkások. Ezeknek a foglalkoztatására kellene a vasutépítés, máselőrendű munkakalkom. Ennél a munkahely az anyagihiány sem okoz semmi nehézséget, mert mindenekelőtt a földmunkát lehetne végezni, amihez pedig jóformán semmi anyag sem kell.

— Kanizsának az alsólendvai vasut építését, mindenekelőtt sorozandó érdeke. Muraköz németi elvesztése esetén, — amivel pedig a lakosság akarata ellenére is számolni kell, — Kanizsa jóformán piac nélkül maradna. A muraszombatiaknak pedig szintén kellene vágyuk, hogy Kanizsával élelnebb összeköttetésbe kerüljenek s igen szívesen támogatnák a Nagykanizsa—Alsólendva—Muraszombat közötti vasuti összeköttetés felépítését.

Az alsólendvai vasutra tényleg igen nagy szükség van. Azonban erős a kétegyünk, hogy a szükséges több milliónyi tőkét Nagykanizsa és az érdekel vidéken össze lehetne hozni. Másrészt úgy tudjuk, hogy a kormány részben engedélyt fog kiadni, amelyben a vasutépítést a magánosok és társulások kezéből teljesen kivonja és azt — a tőkét kizárólagos jogalul tartja fenn.

Mindenesetre kell, hogy a város határozatos szervei résen legyenek és a kormányt nagykanizsai—alsólendvai vasut minél előbb felépítésére hívják fel.

HIREK.

NAPTÁR.

Róm. kath. Albin pü. Prot. Márk. G.iz. Tel. (február 16.) Pamfil. Szombat 20. S. V. — nap két reggel 6 óra 44 per, nyugvók délután 5 óra 44 per, hol' két reggel 5 óra 44 per, nyugvók délután 4 óra 53 per.

Ma az önkéntes polgárorség csoportja tart szolgálatot.

— Nagykanizsa járás birtokosai gazdasági cselédek megkötötték a kollektív szerződést. Azokat a tárgyalásokat, amelyek egy héttel ezelőtt indultak meg a nagykanizsai járás földbirtokosok és gazdasági cselédek között egy kollektív szerződés megkötésének érdekében, tegnap egész nap folytatták. A tárgyalásokat *Sneff* kormánybiztos vezette. A közreműködésének köszönhető, hogy azokat a cselédeket, amelyek a két tárgyalás között fennállottak, mind elismultak. A szerződés pontnál élénk vita indult meg s csak nagyon nehezen lehetett az ellentéteket kiegyenlíteni. A legnagyobb ellentét az azonban a bonajárandóság kérdésében mutatkozott. Ez a kérdés foglalkoztatta legtöbbször a tárgyalókat, *Sneff* kormánybiztos tapintatos közreműködésével azonban itt is sikerült megegyezni a két fél között. A nagykanizsai járás birtokosok gazdasági cselédek közt a folyó évre megkötött kollektív szerződés főbb pontjai a következők: 1. A gazdasági cselédek folyó évi munkabére 800 korona. 2. A gazdák egy évben mindenkorra 400 korona háborús pótlékot adnak a gazdasági cselédeknek 3. A gazdasági cselédek gabonajárandósága 30 méter, zsa, amelyből 10 métermáza rozs, 6 búza, 4 árpa vagy rozs. 4. A földjárandóság négyeszőgöl, amiből 400 négyeszőgöl kerül a földesnek. 5. Joga van minden gazdasági cselédnek a szarvasmarhát tartani, amelyek eltartható hoz az uradalom 1200 négyeszőgöl rétel és 1 métermáza tavaszi szalmát ad. 6. Me-

gazdasági cselédnek két és fél öl tűzifa házhoz szállítandó. 7. Amennyiben a gazdasági cseléd tehenet nem tart, 400 korona kárpótlást nap, vagy két liter tejre tarthat igényt. 8. Szabad baromfiterenyésztés a libák kivételével. — Ennek a kollektív szerződésnek annyiban van nagy jelentősége, mert ezzel elsimultak a birtokosok és a földmunkások közti ellentétek és most már semmi akadálya nem lehet annak, hogy a föld művelése mielőbb megkezdődjék.

— **A zalamegyei szénbánya.** Megirtuk, hogy Schless István mérnök Csapi község határában szénrétegre bukkant. A napokban Zsigmond Viktor egyetemi tanár és Schless mérnök mélyfúrásokat és gyémántfúrásokat fognak végezni a Földtani Intézet által rendelkezésre bocsátott eszközökkel. Ugyanez egy reménylárna furását is megkezdik, amelyet júniusban valószínűleg be is fejeznek. Ha a furások kedvező eredménnyel végződnek, részvénytársaságot alakítanak a szén kitermelésére.

— **Öt órakor fogják zárni az üzleteket.** Az üzleti életnek az a súlyos megbénulása, melyet a négy órai záróra okozott, több ízben arra indította a kereskedőket, hogy a záróra kitolását kérjék. Legutóbb is a fővárosi kereskedővilág erkölcsi testületei jártak illetékes helyeken ezzel a kéréssel. Mint jó forrásból értesülünk, Vázsonyi Jenő szénkormánybiztos a napokban tárgyalásokat folytatott ebben az ügyben és már megtette előterjesztését a kereskedelemügyi miniszternek. A szénkormánybiztos előterjesztése alapján a kereskedelemügyi miniszter az üzleti zárórát délutáni öt órában fogja megállapítani, a rendelet azonban kiköti, hogy a kirakatokat és az üzletek mellékhelyiségeit nem szabad megvilágítani.

— **Feloszlik a hatósági üzlet és az élelmezési hivatal.** Dr. Krátky István főjegyző azt a javaslatot terjesztette a városi tanács elé, hogy a hatósági üzletet oszlassák fel. A hatósági üzletre a háború alatt szükség volt, de ma már az az intenció, hogy a kereskedelem a békei mértékben újra meginduljon. A jövőben a hatósági üzletben eddig árult cikkeket, a kereskedők fogják árúsítani. — A kormány fel fogásának megfelelően succeszíve fel fogják oszlatni az élelmezési hivatalt is. A jegyrendszert fokozatosan korlátozni fogják és így az élelmezési hivatalra sem lesz szükség. A város az élelmezési hivatal hat alkalmazottjának már fel is mondott.

— **A szabadhegyi villák.** Annak idején megemlékeztünk arról, a kormánybiztoshoz intézett beadványáról, amelyben többen az üresen álló szabadhegyi villák elrekvirálását kérték. A lakáshivatal vezetője a napokban hirdetményt fog közzétenni, amelyben az üresen álló szabadhegyi villák bejelentését rendeli el. Ugyanez alkalommal fel fogják hívni mind azokat, akik a Szabadhegyen lévő villák valamelyikét lakáscélra igénybe óhajtják venni, hogy ebbeli kívánságukat jelentsék be a lakáshivatalnak.

— **A Lakásügyi Tanács a hadikórház átadását javasolja.** Jelentettük, hogy Király Sándor műszaki tanácsos Budapesten kötelező ígéretet kapott, hogy a Lakásügyi Tanács támogatni fogja a városnak a barakkórház átadására irányuló kérelmét. Erre vonatkozólag a Lakásügyi Tanács ma értesítette a várost, hogy a hozzá beadott kérelmet pártolólag terjesztette a hadügyminiszter elé.

— **Új vállalat Nagykanizsán.** „Schless István és társai” cég alatt ásványkutató és értékesítő vállalat létesült, amelynek célja a Zalamegyében található ásványi termékek felkutatása és ipari értékesítése.

— **Zsebmetszés a Szarvas szállóban.** Róka Sándor 20-as baka csütörtökön este a Szarvas-szálló kapu bejárata alatt nézegette a táncot, amely a Szarvas nagytermében levő tánciskolában folyt. Tárcája kilátszott zubbonyából, ami feltűnt egy háromtagú zsebmetszőtársaságnak. Mialatt Szántó József és Istvánovics István „falaztak”: mesterséges tolongást idéztek fel, Tóth Gáspár észrevétlenül kicsempészte Róka tárcáját a zubbonyzsebből. Róka csak később vette észre, hogy tárcája eltűnt és megrökönyödése annál nagyobb volt, mert 1482 korona volt a tárcában, amit a harctéren spórolt össze magának. Feljelentése alapján a

rendőrség tegnap délelőtti mind a három jómadarat őrizetbe vette. A pénz legnagyobb része is megkerült.

— **Az idegi gabonaár.** Az idegi gabonaár kérdésében még nem tárgyalt a kormány és a földművelésügyi miniszter sem foglalt véglegesen állást. A miniszter óhaja az, hogy a szegényebb lakosság a jövő kampányban is meghatározott maximális áron jusson a szükséges liszthöz. A forgalom teljes felszabadulása már ebből a nézőpontból sem lehetséges, bár nem zárja ki a részleges felszabadítást. A miniszter terve az volna, hogy a forgalmat elvben szabaddá teszik s a kormány a szegény lakosság ellátását oly módon biztosítaná, hogy bizonyos kulcs szerinti megállapított áron kellene a termelőknek a gabonát az állam megbízott bevásárlóinak átadni. A különbözetért a termelők a szabadforgalomban kárpótolhatnák magukat.

— **Eljegyzés.** Szigeti Jenő eljegyezte Grünstein Bernát érsekújvári gazdalkodó leányát Elzuskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A monarchia adósságait a párisi konferencia osztja fel.** A Corriere della Sera párisi külön tudósítója szerint az entente-közi pénzügyi bizottság a volt dunai monarchia területén alakult összes államok érdekében javasolja, hogy azok az államok, amelyeknek van pénzüke a szelvények kifizetésére, váltsák be a szelvényeket a főbbi állam nevében is, a nélkül, hogy ezzel felelősséget vállaljanak a jövőre nézve. A volt osztrák és magyar monarchia államadósságait véglegesen a párisi konferencia fogja fölosztani az új államok között. A tízes bizottság ezt a javaslatot egyhanguan elfogadta és tudomására hozta az érdekelt államoknak.

— **Jótékonyág.** N. ur egy borperben kapott szakértői díját: 150 koronát kiadóhivatallunk utján a népkönyhának adományozta.

— **Halálozás.** Strausz Sámuel és felesége valamint az összes rokonság megtörtén jelentik néhai Kohn Márkus ur február 27-én történt hirtelen elhalálozását. A megboldogult hült tetemeit f. hó 2-án délelőtti 10 órakor fogjuk az izraelita sírkertben örök nyugalomra helyezni. *A gyászoló család.*

— **A Világ-nagymozgóban** ma és holnap ismét szenzációs műsor kerül bemutatásra. **A végzetes krónika** című 5 felvonásos dráma a sláger, melynek főszerepét Ork Teréz hírneves mozzsinésznő játssza.

— **Elveszett a nagytrafiktól a Vashupu vendéglőig egy fekete bőrtárca.** Kérnek a becsületos megtalálót, a pénzen kívül, *a tárcában levő másokra értéktelen iratokot* (esetleg postán küldve) a Zala kiadóhivatalába juttatni.

— **Három fiatalember,** (az egyik reálisiskolai érettségit tett; egy hat reált és egy két reált végzett) irodában állást keresnek szerényebb díjazással. Szíves ajánlatokat Lojkovits Erik címre kérnek a Korona-szállóba. Vidékre is elmennek, főként jegyzői, ügyvédi irodába ellátásért s némi fizetésért.

Pénteki tőzsde.

Budapest. február 28.

Magyar Hitel 941, — Osztrák Hitel 666.
— Osztrák-magyar államvasut 1030, — Leszámitoló Bank 609, — Hazai Bank 490, — Magyar Bank 711, — Rimamurányi 943, — Salgótarjáni 1010, — Közuti vasut 579, — Városi vasut —, — Urikány 880, — Fabank 820, — Jelzálog 499, — Ker. Bank 4455, — Schlick 388, — Guttmann 917, Szlavónia 865.

Nyílt-tér.

— **Dr. Berger Géza,** a muraszterdahelyi és stridóvári orvosi örök orvos, mura-köznek jugoszláv megszállása miatt és annak tartamára, Nagykanizsán megkezdte orvosi rendeléseit Zrinyi Miklós-utca 56 sz. alatt. (Munkásbetegsegélyző mellett) Szakorvosi rendelés bőr- és nemibetegeknek; nérvizsgálat, — wassermann-görccsövi, chemiai és bakteriologiai vizsgálatok.

Séta a Hadikórházban.

Kevesen tudják, hogy alig egy óra járásra Nagykanizsától Magyarország közegészség ügyének egyik büszkesége, a kórházépítés technikájának egyik legnagyobb remeke terül el ez a *hadikórház*. A vonaton érkező idegen bámulattal, megdöbbenéssel szemléli a már távolról látható óriási épület komplexumot, amely úgy emelkedik ki a környező síkság egyhangúságából, mintha hirdetni akarná a modern demokrácia programját; a munkát, az alkotást. Lépjünk közelebb az óriási épülettömbhöz s vegyük jobban szemügyre a kórház építés technikájának ezen páratlan remek művét. Belépvén a főkapun, szép, szabályos kert házakat látunk elterülni, amelyek mértani pontossággal meghatározott helyükön, kényelmesen terülnek el, tiszta, cementezett, csatornázott, sínekkel keresztezett, vonalegyenes utak mentén, minden egyes házacska előtt és mellett, szép, már zöldelő, fiatal fenyőkkel szegélyezett pázsit terül el, ami rendkívül megnyugtatóan hat a szemre. A szép zöld pázsiton szabálytalanul elszórva, kényelmes kerti székekben, felkötött karu, bekötött lábu, köhécselel betegek sülkereznek; az utakon mankóikra támaszkodó, ápolók és ápolónőktől támogatott betegek rajzanak, amott hordágyon visznek bepólyázott fejü sebesülteket, mellettünk reszkető lábakkal, botjaikra támaszkodva idegsokkos beteg típusok, amott fehér köppenyben orvosok és ápolónők mennek egyik házból a másikba. Mindenütt mozgás, mindenütt élet. Belépünk egy épületbe. Káprázik a szemünk a bár egyszerű, fehér szobák láttára, mert bárhova tekintünk, mindenütt a modern hyginia vívmányai: cement folyosók, fayance mozdók, angol klosetek tiszta fayance-ból deszka nélkül, fürdőszobák, teakonyhák, hideg-meleg vízzel, villanyvilágítással. Az épületek meg vannak számozva és A, B, C betűkkel vannak a számok mellett ellátva, a szerint, amint az egyes specialis osztályok követelményeinek a legjobban megfelelnek. Most egy óriási épület válik ki a többi közül, melyhez nagy vasuti sínpar vezet s amely előtt kis vasuti sínek keresztelik egymást. Ez a főlvételi épület, az óriási fürdővel, a gőzkád douche fürdőiben egyszerre 100—150 ember fürdhet. Külön vetkőző terem, külön öltöző, állandó orvosi inspekció, külön kötöző, a hozzávaló raktárakkal. A levetett fehérnemű és ruha, azonnal a két óriási desinfektorba és formalinkamrába kerül, onnan fertőtlenítés után a villanyerőre berendezett gőzmosodába, amelynek pazar és praktikus berendezése meglepi a látogatót s melynek teljesítő képessége oly nagy, hogy egész Nagykanizsát képes volna ellátni. A gőzt és meleg vizet szolgáltató kazánok, egy szép tágas kazánházban szinte ezen épületben vannak. Innen szép uton egy szökőkút mellett elhaladva a sebészeti barakba jutunk, amely szépségével egyszerűen elbűvöli a látogatót. Nagy várószoba fürdővel, óriási sok ablakos kötöző szoba, több kötözőasztallal, Gypszelő szoba, előkészítő helyiség, sterilizátorokkal, műszerszerevényekkel, Röntgenszoba, Aseptikus és Septikus műtő orvosi szoba, ápolók, műtő szolgálk szobái, klosetek, gépház. Természetesen hideg víz, meleg víz, központi fűtés, villanyvilágítás. A műtőkben pazar fájanez mozdók, könyök csapokkal, steril víz etc. A második számú műtő egészen hasonló, csak valamivel kisebb. A műtőbarak közelében kápolna. Kissé távolabb ismét különálló barak látszik, amelyben a hullaház a bakteriologiai laboratórium helyiségei és a ravatalozó van.

Tovább-menne több hosszú fekvő csarnok terül el az emelkedések tetején. Most ismét egy feltűnően hosszú, sok kéményes barak következik, ezek a konyhák, amelyek 3000 betegre vannak ugyan számítva, azonban teljesítő képességük még ennél is nagyobb. Mellette a gyógyszerár külön-barakban, az élelmezési és egyéb raktárok külön-külön barakokban, majd a kórházigazgatási barak, a legkülönbözőbb hivatalokkal, a kórházi alkalmazottak lakásai szintén egy külön barakban, amelyhez nem messze a kórház saját vízvezetékének óriási méretű gépháza a szivattyúkkal, egy más barakban istállók kocsiázzinnal, baromfi udvarral, mögötte jégverem stb.

(Vége holnap.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Bérbeadó. Csengeri-ut 37. sz. háznál levő nagy kert sok gyümölcsfával és az udvarban levő raktár, mely kerti szerszámok, gyümölcs és fűszerek beraktározására használható. Bármikor megtekinthető a házmester útján. Bővebbet március 1. és 2-án Telekijú. 15. szám alatt. 875

Az Órangyal gyógyszerárban férfi vagy női laboráns jó fizetéssel mellett szon-nal felvételt. 881

József főherceg ut 81/a sz. ház szabadkézből eladó. — Bővebbet Rákóczi-ut 81. szám alatt. 882

Két jól főző szakácsnő keresztek hatvan személy részére. Cim a kiadó-hivatalban.

Ajtók, ablakok és tokok, amelyek a Thurn-Taxis herceg baltavári kastélyából kerültek ki, jutányos árban kaphatók. Érdeklődni lehet a gőzfűtőben. Telefon 350.

Gyönyörű és modern képeslapalbumok, emlékkönyvek kaphatók Fischel Fülöp Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Mindenes cseléd teljes ellátással kerestetik. Telekij-ut 11.

Fuvarozás!

Pripić Milán fatermelőnél körülbelül 200. el-fa volna leszállítandó az erdőből a vasúti waggonhoz körülbelül 4-600 m. távolságból.

Fuvarosok, kik erre a munkára vállalkoznak érdeklődhetnek a kanizsai fiatelepen. Telefon 58.

VILÁG nagy mozgószínház

Barvas Szállóba. Telefon 74

Március 3-án, 4-én és 5-én. Hétfőn, kedden és szerdán

Regény a varonban

a világ legszenzációsabb filmjére 6 felvonásban, melyben Charlie elefánt és Gunó a gorilla-majom is szerepelnek. — Nagy oroszánvadászat, négyek küzdeime az oroszánokkal, négyek harca a farmerokkal. Jegyek 2-án d. u. 2 óráig előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 óraker.

HIRDETÉSEK

felvételnek
a Zala kiadóhivatalában

ÉRTESETÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zalamegyei képviselőjét
átvettem. — A legjobb

ERFURTI

virág, fűszerek és vetőmagvak,
madáresetég — raffia pótló

kisinyben és nagyban beszerezhetők

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

URANIA mozgóképpalota

Bongonyi-u. 4. Tel. 78

Péntek, szombat, vasárnap. Febr. 28., márc. 1. és 2.

Deesy Alfred a magyar Párizs és
Hollay Camilla főszerkesztővel

Casanova

Szerelmi legenda 5 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepen: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 óraker.

POLLÁK M. EMIL

NAGYKANIZSA

KINIZSI-UTCA 2/A SZÁM

Vásárol és elad mindennemű gaz-
dasági terméket és cikket
gazdasági vetőmagvakat!

Telefon 195.

Telefon 195.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fülöp Fia

Könyv- és papíráruháza
NAGYKANIZSA (Városház-palota)

Irodaszerek, üzletikönyvek, papírok
hangszerek, diszműrűk, játéktárgyak

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésesebb

kivitelben készít és legpontosabban szállit

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.
Zala Nyomdavidálat
Fő-ut 6. sz.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:
Egész évre K 90—
Félévre „ 45—
Negyedévre „ 22-50
Egy óra „ 7-50
Egyes szám ára 30 ft.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korával

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-közleményeket díjszabás szerint veszi fel a kiadóhivatal.	Főszerkesztő: TÓTH ZOLTÁN	Főmunkatárs és lapfűzős: CSILLAG JENŐ
--	-------------------------------------	---

Portugáliában dühöng a bolsevizmus.

Amsterdam, márc. 1. A Morningpost jelenti Lissabonból: A portugál fővárosban a múlt szombat óta bolsevik barbárság dühöng. A bolsevikiek ultimátumot intéztek a kormányhoz, amelyben a parlament feloszlatását, a közigazgatás decentralizálását és a rendőrség feloszlatását követelték. A kormány csak a parlament feloszlatását vállalta, a többi követelést elutasította. Erre heves utcai harcok keletkeztek, barrikádokat építettek, ágyukat hoztak az arzenáلبól, majd elvagták a villamos vezetékeket, úgy, hogy az egész város világitása lehetetlenné vált. A kormánypalotát 3000 főnyi tömeg rohanta meg, a harcok még folynak. Egy hét óta Portugália nem tud a külvilággal érintkezni, mert a táviró- és telefonvezetékeket elvagták.

Münchenben felfegyverzik a bolsevikleket.

Frankfurt, márc. 1. A müncheni szovjetkongresszuson ma bejelentették, hogy eddig Münchenben 10.000 spartakust fegyvereztek fel. A müncheni kommunisták központi tanács száznál több bajor lövészélel ellen-elragató parancsot adott ki.

Berlin, márc. 1. Ma délelőtt Münchenben híresek voltak. Kormánycsapatok vonultak fel a tüntetők ellen és sortűzet adtak. Öten meghaltak, számosan megsebesültek. A lakosság körében óriási az izgalom. A spartakusok mintenként követnek, hogy a hatalmat megkapják.

Munkástanácsok a törvényhozó testületben.

Berlin, márc. 1. A német birodalmi kormány hirdetményt készült közzétenni, amelyben a munkástanácsoknak a törvényhozó testületbe való felvételét jelenti be. A kormány egyik tagja Berlinbe érkezett, hogy tárgyaljon a berlini munkásság bizalmi embereivel.

A kormány kiáltványa a gazdaközönséghez

Jelentsék be feleslegeiket.

Budapest, márc. 1. A kormány ma a következő kiáltványt bocsátotta ki a gazdaközönséghez:

Mindenki ismeri azokat a nehézségeket, amelyekkel fiatal népköztársaságunk kormányának meg kell küzdenie azért, hogy az országot a háború szerencsétlen befejezésével járó rázkódásokon keresztül a béke és nyugalom biztos révébe vezesse. Mindenki tudja, hogy milyen akadályok tornyosulnak a kormány működése elé a kormányzat minden ágában, de főleg a közéletmezés terén. Hízánk gazdag éleltárat: a Bácskát és Bánátot elzárták előlünk. Ezek a területeken idegen csapatok rendezkednek be. Az ott felhalmozott élelmiszerekkel a fegyverszüneti szerződés ellenére mások rendelkeznek, ebből lenát a békekötésig nem használunk semmit a nagy közös asztalra, az országnak a népkormány által félve őrzött kamrájába. Be kell tehát értnünk azzal a kevés-sel, ami még megmaradt. De éppen mert kevés, gazdaságosan kell bannunk az élellet, igaz-ságosan megosztanunk azt, ami van: nem lehetünk, hogy egyesek dúlakodjanak, míg mások szükségét szenvednek. Minden szem gabonát, amit gazdánk saját háztartásukban és gazdaságukban nélkülözhetnek, a közgyász-sít céljaira kell biztosítanunk. Hozzátok fordulunk tehát magyar gazdák! Segítsétek, támogatjátok a népkormányt, nehogy szemrehányás és az a súlyos vád érhesen benneteket, hogy ti voltatok okozói, hogy pártársaitok szá-

Braunschweig — szovjetköz-társaság.

Berlin, márc. 1. Braunschweigből jelentik: Sok ezer munkás jelenlétében megtartott négyülés egyhangulag elhatározta a proletárság diktatúráját és kikiáltotta a braunschweigi szovjetköz-társaságot. Azt a kömpromisszumos javaslatot, hogy a kormány a pártok arányában alakuljon meg, visszautasították.

A német kormány fegyveresen lép fel a spartakusok ellen.

Nürnberg, márc. 1. Megbizható hírek szerint Berlin és Ingolstadt között csapatmozdulatok folynak, amelyek München ellen irányulnak.

Berlin, márc. 1. A weimari kormány ismét tárgyal a sztrájkmozgalom dolgában. A kormány elhatározta, hogy ha békés úton nem lehet megszüntetni a sztrájkot, akkor a sztrájkolók erőszakosságait erőszakkal fogja meg-torolni.

ezrei nélkülöznek és termelő munkára képe-lenek. Szolgáltatásokat be feleslegeiteket! Te-gyetek ezt gyorsan: aki gyorsan ad, az két-szeresen ad. Tegyétek ezt szívesen és ne vár-játok, hogy a hatóság és a hatóságot támogató szervek és közegek állapítsák meg, mit nélkülözhetnek. Tegyétek önként, nehogy a szűköl-ködők izgalma bajt okozzon. — Meg kell értenünk, hogy ha csak nem akarjuk orszá-gunkat veszedelembé dönteni, hacsak nem akarjuk a háborútól még megkímélt javainkat is megsemmisíteni, mindent el kell követnünk, hogy a közéletmezés folytosságára meg ne akad-jon s a fenyegető veszedelem hazánkról elhá-ruljon. Mindenkinek be kell látnia; hogy a közéletmezés kínott a pártpolitikai kérdések kereteiből: a nemzet egyetemes érdekévé, az ország létének, vagy nem létének nagy kérd-sévé lett. Meg vagyunk róla győződve, hogy az érett gondolkozású és józan felfogású gaz-daközönség megérti mindezeket s önfeláldozás-ig menő haszonszeretetését erőf fog meríteni a kitarásra és utolsó falatját is megosztva em-bertársáival, elhárítja a fenyegető veszedelmet.

A magyar népköztársaság kormánya:

Berinkegy Dénes s. k., Böhm Vilmos s. k., Garami Ernő s. k., Junker János s. k., dr. Nagy Vince s. k., Szabó István s. k., dr. Szende Pál s. k., dr. Balogh Ernő s. k., dr. Buza Barna s. k., dr. Juhász Nagy Sándor s. k., dr. Kunfi Zsigmond s. k., Páldi Gyula s. k., Szabó Orest s. k., dr. Vass János s. k.

Lemondott kormánybiztos.

Hódmezővásárhely, márc. 1. Kun Béla volt Károlyi-párti képviselő, Hódmezővásárhely kormánybiztosát a szociáldemokraták lemondatták állásáról, mert nem voltak megelégedve ténykedésével. Utóda valószínűleg szociáldemokrata lesz.

Megszűnik a bloká.

Temesvár, márc. 1. Belgrádból érke-zett hivatalos közlés szerint a legrövidebb időn belül megnyitják a szabad kereske-delmi forgalmat Magyarország és a jugosz-láv-államok közt.

Zilah lángokban.

Zilah, márc. 1. Zilah városa lángokban áll. A házak nagy része, különösen a közé-pületek nagyon megrongálódtak a román nehéz-tüzérség tüzelője. A tomanok romba lőték a közkórházat, a gimnáziumot és a katolikus templomot.

Baranyában tovább tart a sztrájk

Budapest, márc. 1. A feneavári és szegedi Mav. üzletvezetőségek megszállott terü-letein újból felvették a forgalmat a megszállt vasutasok, a szabadkai és pécsi üzletvezet-őségek területén azonban változatlanul tovább tart a sztrájk.

A leszerelt katonák nagy-gyűlése Budapesten.

Ragaszkodnak az 5400 korona végkielégítéshez.

Budapest, márc. 1. A leszerelt altisztek és katonák szervezete délután a Tattersaalban 7000 ember jelenlétében nagygyűlést tartott. A gyűlést megelőzően a kommunista párt sok rópiratot osztogatott szét közöttük és a kom-munista párt két tagja megjelent a szervezet vezetőségénél, felszólítva azt, hogy csatlakoz-zanak a kommunista párhoz. A szervezet vez-etői azonban kijelentették, hogy ők nem pol-izálnak. A gyűlés délután fél 3 órakor kez-dődött. Kiss Nándor előadó után Végh Zstg-mond határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a leszerelt katonák követeléseit köve-telik: ismerje el a kormány a leszerelt altisztek és katonák szabadszervezetét; utasítsa az elnök a kormányt, hogy szüntesse be a lesze-relt altisztek és katonák politikai üldözését és a letartóztatott vezéreiket — amennyiben az ellenük felhozott vádak alaptalanok lennének — engedje szabadon; továbbra is ragaszkod-nak az 5400 koronas végkielégítéshez, ha azonban a kormány előismeri a szabadszerve-zetet és tárgyalásokat kezd, hajlandók enged-ményeket tenni; kéri az elnököt, hasson oda, hogy a jövőben a munkástanácsokba vegyék be a leszerelt katonák és altisztek képviselőit is. — A határozati javaslatot egyhangnlag elfogadták.

A délsláv—olasz konfliktus.

Páris, márc. 1. (Radio.) Hivatalos helyről nyert értesítés szerint Amerika az olasz—jugosz-láv összetűzés folytán már visszavonta Fiumé-ben állomásozó csapatait. Az amerikai béke-delegáció tagjai kijelentették, hogy az amerikai csapatoknak nem az a szerepük, hogy ilyen cikketésbe belekeveredjenek, különösen ha az olaszok és a békeértekezlet döntésének ki-kérésével elkerülhető. Olasz részről hivatalosan közlik, hogy a jugoszláv határon újabb fejle-mény nem következett be.

Akinek nem kell a püspökség.

„Aki püspöset kíván, az jól kíván” — mondja a magyar közmondás. A forradalom úgy felforgatta nálunk a dolgokat, hogy már van olyan ember, aki ezt a nagy jót, a püspöset nem akarja. Ilyen ember Hock János, a Nemzeti Tanács elnöke. Azt olvassunk ugyanis, hogy Károlyi Mihály köztársasági elnök magához hívatta Hock Jánost és felajánlotta neki a váci püspökséget és a Budapesti Józsefvárosi plébános kijelentette, hogy ő nem akar váci püspök lenni. Ugy-e ályámitai az Urban, illyesmit még elképzelni sem lehetett a „régí jó idők-ba”, amikor Krisztus gyalogjáról apostolainak utódai négyesfogaton robogtak, az ezeholdak fölött uralkodó püspöki rezidenciákban, — amikor főként nálunk nem mindig a hitudományban és istenfélelemben, nem a lelkipásztorokodásban és erényekben iüüddökli papok emelkedtek oda, hanem első-sorban a mágnáscemeték és egyéb előkelő összekötöttelésekkel rendelkező, vagy egyéb stréber, hízelgő, a kormányt és dinasztiát vakon szolgáló papok. Hiszen érsek lett itt Magyarországon olyan pap is, akire a római pápa mondta ki a véleményi, hogy: „non episcopabilis” (püspökségre nem való.)

Hock János nem akar püspök lenni, bárha erre több érdeme van is az egész mai püspöki karnál együttvéve. De igaz van, amikor elhárítja magától ezt a megtiszteltetést, mert ő maga nem kíván és nem fogad el jutalmat azért, amit a politikai téren tett hazájáért és népéért, de még olyan megérdemelt állást sem, amelyről azt mondhatnák, hogy ez a politikai működésének jutalmazása. És ebben a magatartásban követi Deák Ferenc példáját. Távol áll tőlünk, hogy helyeseltük Deák politikáját, amely alkotmányos formákkal leplezett szolgáltságba és szarnoki állapotba süllyesztette Magyarországot, de az tény, hogy sem hűség, sem haszonlesés nem vezette és bár az akkori fölfogás szerint nagy szolgálatot tett hazájának — szerintünk csak a királynak és a dinasztiának — sem kiténtetést, sem jutalmat, sem állást nem fogadott el, hanem lemondva még ősei birtokáról is, a napi egy arany járandóságából élt szálló-beli legénylakásán.

Mennyivel örvedetesebb látvány azonban előttünk Hock János alakja, „aki Deák művének, a kiegyezéses hazug magyar alkotmányunk rombadőlését szellette, aki Magyarország forradalmi fölszabeditásának nagy és veszedelmes vállalkozásában politikai és papi egyéniségének magával ragadó szónoki művészetének megbecsülhetetlen erejével állott a küzdők élére. A demokrácia hívei mennyivel nagyobb örömmel tekinthetnek öreá, aki nem a gyalázatosan leleporított nemzet kierooszakolt hódolatát és az Ausztria gyarmatává süllyesztett országot szállította a királynak, hanem akit a gonosz uralkodó családtól és kizsákmányoló Ausztriától megszabadított haza, az ifjú magyar köztársaság első elnökének Károlyi Mihálynak szavai szerint, az ő alterégoja

De nemcsak a köztársaság megteremtésében, hanem annak föntartásában, a forradalom vívmányainak megőrzésében és örökre elérhetetlen érdemei vannak Hock Jánosnak. Míg ugyanis Károlyi Mihály mint miniszterelnök a kormányzás óriási terheivel küzdött, addig Hock János a forradalmi pártok, a függetlenségi és radikális polgárság s a szervezett munkásság további üdvös együttműködését biztosította. Hogy ez a céltudatos munka nem ment simán, azt mindenki tudja. Hogy mily lelki erő, mily politikai tehetség, mily bátorság kell hozzá, ezt a párt kulisszái mögött láthattuk. A munka, sajnós, hogy pártszakadás árán, mégis sikerült. Ennek a munkának hőse, vezére Hock János volt. Ezt a politikát nyomban igazolták az események. Hock János azt hirdette, hogy a szociáldemokrácia nélkül ma nem lehet Magyarországon kormányozni, de a szociálista párttal való szövetkezés csak úgy lehet őszinte, ha a szövetkező polgári pártok radikalizmusa és

demokráciája is őszinte, egységes. Ezt joga volt a szociálista pártnak megkövetelni a Károlyi párttól. Ezért kellett a Károlyi pártot megfizetni a régi és új reakciók sovinsziszta elemektől. De ezzel jogot váltott a Károlyi párt arra, hogy a szociálista párttól szintén megkövetelje a maga keretein belül a kormányzást, a rendet biztosító egységet. És a szociálista párt nem félve a pártszakadástól, a proletár testvérharctól a köleltséget szintén becsületesen teljesítette s így e két párt jobbfelől megszabadulva a mult terheléstől, bal-felől biztosítva a jelent fenyegető türelmetlen erőszakoskodó szélsőséges irányzat ellen, egyesült erővel teljesítheti történelmi hivatását.

Ennek a hivatásnak ékesen szóló predikátora, de egyszersmind élesszemű, erőkezű megvalósítója Hock János, aki önmagához méltó akkor, amikor ezt a hivatalt nem cseréli föl a váci püspökséggel. Mi pedig és meg vagyunk győződve, az egész magyar demokratikus közvélemény is, büszke gyönyörűséggel és meleg szeretettel tekintünk feléje, aki megmaradt tovább is egyszerű plédánosnak és a magyar demokrácia nagyszerű vezérének.

Szterényi és Szurmay a sümegi várban.

(Saját tudósítónktól) Szterényi és Szurmay kegyelmeseit tudvalevőleg a kormány a bucsuzentlásról klastromban akarta internálni. Ettől a tervtől azonban később elálltak, mivel a hely nem látszott két ilyen föltve ör-zőt ember részére alkalmasnak. Hogy hova vitték Szterényit és Szurmayt, azt még a szem-füles pesiriporitereknek se sikerült megállapítani: De ami nem sikerült a pestieknek, az sikerült egy ügyes szombathelyi újságírónak, aki véletlenül megtudta, hogy a levitézlett nagyurakat Szombathelyre vitték s mivel a továbbutazása várni kellett, — a régi Szabaria szállóban helyezték el őket. Itt kereste föl a szombathelyi újságíró Szterényit és Szurmayt s tapasztalatairól a következő érdekes cikkben számol be:

Két kegyelmes egy szűk szállodai szobában: ennek voltam a tanuja ma délelőtt. Nekem fedjedelmi fészek volna egy ilyen Herceg-szállóbeli szoba, de két kegyelmezt együtt látni egy ilyen szűk lyukban, titkos rendőrökkel az ajtó előtt, annak bizonyos börtönszerű jellege van. Az ajtó nyitva, a kopogtatásra senki sem felel, mintha nem érdekelné az odabentlevők, jön-e be valaki, vagy sem. Belépek. A fűtetlen szoba levegője megcsap s úgy gondolom, nem itt lesznek, akiket keresek. Két férfi van a szobában: egy kézzakkós csontostépkő, simára borotvált ur s egy (szeszakállú, aranyvikkere kövérkés ur, előbbi könnyedén az ágy sarkához támaszkodva, utóbbi fázosan a diványsarkába húzódva

— Bocsánat uraim, a rendőrtanáncos urat keresem!

— Nincs itt, válaszol a kézzakkós!
— Engedélyt szeretnék kérni öle, arra, hogy az internált exminiszter urakkal beszélhessek!

— Sajnáljuk, de nincs itt s így nem beszélhet vele!

Amint szemem a kézzakkós urra mered, úgy rémlik, hogy valahol láttam már ezt az arcot, hogy ismerős nekem s rögtön ki is csuklik számon a szó:

— Egyébként kikhez van szerencsém uraim?

— Szurmay vagyok, Szterényi vagyok!

Ah, tehát jó helyen járok. A kézzakkós ur nem más, mint a hidikártya makkalója: Szurmay generális s ez aranyvikkere ur Szterényi József volt kereskedelemügyi miniszter. Ezért állnak titkos rendőrök az ajtó előtt s ezért van börtönyszerű jellege az egész dolognak: a két kegyelmes internálva van és Szombathelyről viszik zalamegyei utjokra, a sümegi várba.

Most aztán jól megnéztem ezt a két embert Szurmay kissé megörtökelt látszik, Szterényi vidámabbn vonásokat mutat, viszont Szurmay kiskabátosan, legényesen áll az ágy

sarkánál, míg Szterényi fázosan húzódik a divány sarkára: melyik a nagyobb komolyabb az e, amelyik az arcával, az-e, amelyik a levelet mutatja a figyelő hidegvért?

— Nem volna nekem szivesek interjú az urak?

Szurmay keményen, katonásan lelelt:
— Interjú, azt nem!

Szterényi, az újságírókhoz jobban hozzászokott politikus már engedékenyebb volt mintegy exultálva megát mondta:

— Az most nem tőlünk függ uram!

— És ha megkaptam az engedélyt, akkor nyilatkoznának az urak?

— Arra most nincs mód és alkalom, volt az egyhangú válasz s én katonásan megszecsapom bokámat, magukra hagyom ezt a két szélszavú embert a maguk gonczájára. Keitőlők ügye minék legyen egy harmadik, ennek révén sok más szász, ezere?

Az internáltak szerdán reggel hat óra perckor indultak el Budapestről. Kísérőik között vannak Laky Lajos rendőrtanáncos, dr. Rény Károly kptányi, Bakay Dezso dtektív ügyelő, két titkosrendőr és tizenkét tagból álló őrség, amelynek Blazsek József százados a parancsnoka. A vonat nagy késéssel futott be Szombathelyre, mert a mozdonynak Orfő-szentivánon hibája támadt. Szegény, súlyos vendégeket hozott.

A két exminisztert a Hercegszállóban helyezték el éjszakára s ott tölthették el a ma délelőttöt is. Mindketten sajátkezüleg töltötték ki a bejelentő lapot. A Szterényié így szól:

Báró Szterényi József nyug. kereskedelemügyi miniszter. Szül. Lengyelőti 1861.

— Érdekesebb a Szurmay bejelentő lapja, aki foglalkozásként ezt írta: ny. gyalogsági tábornok: Állandó lakásként mindketten Budapestet jelölték meg.

Az internáltakat pénteken délután viszik tovább új lakóhelyükre, amely minden valószínűség szerint a sümegi vár lesz. Egy Pestre feladott táviratban ide kérték levelet. A mai éjszakára a Sabaria szállóban szállásolták el őket, ott legelőbb fűtött szobában lakhatik el a hossz éjszakát.

HIREK.

NAPTÁR.

1919	1919
március	március
2	2
Vasárnap	Vasárnap

Ma az önkéntes polgárőrség IV. csoportja tart szolgálatot.

— A kanizsai törvényszéket a győri tábla hatáskörébe utalják? Dr. Kiss László államügyész tegnap telefonon kérte meg a kormányt, hogy a nagykanizsai törvényszék és ügyészség felettes hatóságát ideiglenesen jelölje ki. A szerb megszállás következtében a nagykanizsai államügyészség már helek óta nem tud a pécsi főállamügyészséggel érintkezni. Ennek következtében a fellebbezés alatt álló ügyek elintézése késik, ami lassanként a jogszolgáltatás csödjére vezetne. Az államügyész arra kérte a kormányt, hogy addig is, amíg a pécsi táblával való érintkezés lehetetlen, a jogfolytonosság fenntartásának érdekében, utalja a kanizsai törvényszéket és államügyészséget a győri tábla, illetve főállamügyészség hatáskörébe.

— Az alsólendvai vasut. A Nagykanizsa Alsólendva - Muraszombat - Radkersburg vonal ügyében megmozdult a vármegye is. Dr. Orbán vas megyei kormánybiztos dr. Némethy Ösköny ügyvédet bízta meg azzal, hogy az alsólendvai vasut ügyét a kormánytól megérdemeltülje. — Némethy utjának eredményéről és a vasut építésének mai stádiumáról a következő számban értesítette Nagykanizsa város polgármesterét: „A vasut a helyi érdekeltiség által házálag megépíthető, ha az állam az alapítványi létesítési költségeinek erejéig hozzájárulást biztosít. A Munkaadói Tanács tervet készít vasutunkat is felvette. Őnök is hassanak oda, hogy ily mérvű állami támogatás megadassék.

Amenyiben a kormány ezt biztosítja, a városi és megyei hozzájárulás is felemelhető lesz és a részvényszeresség is megalakulhat. Ez esetben késő tavasszal a földmunka is megindulhat. A város hatósága teljesen oszítja a távlatban kifejezésre jutott állásfoglalást vagyis az államtól az alapépitmény költségeinek a fedezését kéri s a még szükséges tőkét részben a város és a megye, részben magánosok és intézetek után kívánja összehozni.

A mozdonyvezető művészetiye.
A Déli vasúti Mozdonyvezetők Kanizsai Szövetségének tegnap este nagyszívesen megrendezett pompás sikerű művészeti előadást adott a Polgári Egylet díszteremében. A nézőteret pompás, színes képet mutatók: nem maradt egy parányi üres hely az egész teremben. A műsor minden számát nagy élvezettel hallgatta és percekig tapsolta a közönség. Kiss Lajosné saját verselt adta elő, amelyeket a közönség már régen ismer és régen szeret a Zala hasábjairól. A finom, kedves, érző asztalnyi lélekben viaskodó érzéseket adják a versek és Kissné úgy adta elő őket, olyan finoman, kedvesen, harmonikusan, hogy pár percre elfeledtük az élet piszkait és a szép érzések forrásából üdült fel a lelünk. Gayer Józsefné a Paraszibecsület nagyaráját és több kisebb dalt énekelt. Gayerné kész művész: pompás hanganyaga, sok-sok tanúlással fejlesztett briliáns technikája eredeti felfogással párosul. Ahogy egy hangulatot megfog, appercipál és visszaad, érzi az ember, hogy megértő emberi szív fakasztotta és művészlélek adja vissza az érzéseket. Bámulatos sikere volt. — **Ludács** Ernőné zongorajárékát régóta csodáljuk és őszintén sajnáljuk, hogy az utóbbi időben ritkán szerepelt a nagy nyilvánosság előtt. Pedig az ő művészete a képzettség és készség olyan méretet mutatja, hogy róla csupán a csodálat és elragadtatás hangján tudunk írni. — **Vérdi** Troubadurját briliáns kéztechnikával és egészen eredeti, a szokottól messze kimagasló felfogásban adta. A „Magyar Rhapsodia” bánatos-energikus melodiájában előadását is nagyon sok tapsal jutalmazta a megértő közönség. **Jäger**né Pelcz Ida, **Sauer**mann Béla és **Sauer**mann Ferenc triója pompásan összetanult nagyteljeségű zenészek sikerült munkája volt. Végül a „Büvös szék” című komédiát játszották el, amelynek minden szereplője a legnagyobb elismerést és dicsőretet érdemelt. Különösen kiemeljük **Moshammer** Stefi, aki olyan készséggel mozgott és játszott a színpadon, amely műkedvelők-nél ritkaság számba megy. Műsor után tánc volt, amely késő éjszakáig tartott.

Makadam ut a barakkórházig. A barakkórháznak kislakásokká való átalakításával aktuálissá válik a közlekedési eszköz kérdése is. Még nem történt döntés az irányban, hogy a telepet a város belterületévé milyen eszközzel kössék össze, de bármilyen legyen a döntés, annyi bizonyos, hogy a szentmiklósi ut nem alkalmas sem arra, hogy autobuszt, sem arra, hogy villányosjáratokat vezessenek rajta. A város hatósága megértte a vármegye alispánját, hogy az átalakítást a megye végeztesse el, mint amelynek kötelessége a nevezett utat rendbentartása. Az alispán kijelentésbe helyezte, hogy az utnak a tárházról a telepig terjedő részét makadam burkolattal fogja a megye ellátni.

Kinevezés. A hadügyminiszter a 20-as népfőlkölkö parancsnokság kiváló és napistikus tisztjét **Geletich** Renát századost örnaggyá neve te ki.

Gyászhir. Neiser Ignácné szül. Schieinger Matild február hó 26-án elhunyt. Temetése pénteken délelőtt volt Zalaegerszegen. Az elhunytiban Szegő Pál nővérét gyászolja.

A Kereskedelmi Alkalmazottak helyi csoportja folyó évi március hó 2-án délután 3 órai kezdettel taggyűlést tart. Minden kérésre ott legyen. **A vezetőség.**

Meghívó. A nagykanizsai ipartestület díszes és csiszolt szakszólóval hétfőn március 3-án közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés, 2. Elnök, alelnök és a választmány lemondása és új választás megejtése 3. Heti indíványok.

A városi tisztviselők státuserendezése. A városi tisztviselők körében mozgalom

indult meg, amely arra irányul, hogy a tisztviselői fizetéseket megfelelően emeljék fel. Ennek a törekvésnek adott a tegnapi tanácsülés előtt dr. **Krátky** István főjegyző kifejezést, amikor is az egybegyűlt tisztviselők elhatározták, hogy a néptanácsától a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének státuserendezéséig való felemelését kéri. Tekintettel a városi néptanács összetételére biztosra vehető, hogy a köztisztviselők régen megérdemelt fizetésemelést semmi akadályba nem fog ütközni.

Lebontják a régi gimnáziumot. Megemlékeztünk arról, hogy **Sneff** kormánybiztos a polgármestert a régi gimnázium épületének mielőbbi lebontására hívta fel. A polgármester tegnap utasította a mérnököt hivatali, hogy a régi gimnázium lakóinak március 15-én mondjon fel, mert a kiköltözés után az épületet azonnal lebontják. Az épület anyagát közcélokra fogják felhasználni.

A Haladás kulturális egyesület helyiségében (Fő-ut 24) ma, vasárnap délután 5 órakor **Herczeg Aladár** felolvasást tart **Marx** és a proletárdiktatúra címmel.

Uj vállalat Nagykanizsán **Péter** Hugó a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nagykanizsai fiókjának vezetője — Szövetkezeti kötelekeiből megvált és Csengery-ut 31. szám alatt saját neve alatt bor és hordókereskedést folytat.

Gál Annus magyar és **Olga Beck** dán művész nő főszereplésével ma és holnap mutatja be az **Uránia** a **Vihar után** című magyar drámát.

Séta a Hadikórházban.

II.

Elfáradjunk, pedig még hátra van egy elkerített része a kórháznak a Tuberkulotikus szanatoriumi barakkjai, a kórház többi részétől kerítéssel teljesen elzárva, külön műtővel fekvő csarnokokkal stb. stb.

Fáradtan köszönjük meg a kalauzálást, örömmel fejezzük ki a felett, hogy a demokratikus népköztársaság ilyen nagyszabású intézmény felett rendelkezik s lelki szemeink előtt látjuk a megelégedett betegek százait, akik a legnagyobb rajongással élik a fiatal közéletiséget, amely ily humanusan, a modern emberi gondolkodásnak megfelelően igyekszik az orvosi tudomány vívmányait, a szegény sebesültek, betegek, rokkantak javára fordítani, akik testileg-lelkileg épülnek s haza-menne, a munkaszereget, a tisztaság érzését vízik szerény otthonukba s meg vagyunk győződve, hogy ez által az inézet óriási kulturmunkát végez.

Köszönő és dicsőítő szavaink meglepésünkre, mélyen elszomorítják az intézet parancsnokát és jelenlétű orvosait. Az ennek oka felől való érdeklődésünkre kapott válasz, világra csapként hat reánk. Nem lehetséges! Nem hihejük el azt a lehetetlennek látszó valóságot, hogy parancsnok adott ki arra, hogy a kórház költözzön ki, mert azt más célokra (lakások céljaira) át fogják alakítani. Bár többször ismételtük előtűnk, ezt nem akarjuk, nem tudjuk elhinni, hogy lennének olyan hatalmak, kik a betegek és rokkantak százainak akaratával szembe akarnak szállani és megakarják fosztani őket a kultúra eme hirtelőlétől, a modern orvosi gyógykezelés ezen adataitól, ahonnan a betegek testileg-lelkileg épülve bizalommal az ifjú közéletiséget iránt lépnek ismét az élet kíméletlen forgatagába. Feleletül azt kapjuk, hogy a kórház má, erre a célra átalakítandó barakkokban nyerne elhelyezést. Más barakkban? Miért nem alakítják akkor ezen barakkokat át munkás lakásokká? Hisz, ha kórháznak jók lennének, ugy munkás lakásoknak is megfoghatnak felelni! Munkások, dolgozó polgárok! most rajtunk a sor, hogy körültekintéssel és alapos megfontolással tárgyaljunk eme fontos kórházi kitélepitési ügyet, nehogy a sebesültek, betegek és bennük kórháznak alkalmatlan épületekbe kerüljenek és ne adjátok beleegyezésüket, hogy kulturintézményeket megszüntessenek. Kérjétek Nagykanizsa Kormánybiztosát, hogy támogasson benneteket ezen a közérdeket szolgáló működésetekben! Ha részletekre kell lakás, alakítassátok át a katonai alreálakokra

mögötti barakkokat, amelyek kevesebb kiadással jobb lakásokat szolgáltatnának. Tevéssétek ki az ódon városi kórházat is a hadikórházba, abból is széprámmal megfelelőbb lakások volna-nak átalakíthatók s a városhoz közelebb is fekvődvén, könnyebbéget is jelentenek a munkásságra. Mozgassatok meg föl-fel, de ne tőrjétek, ne engedjétek, hogy a kórházépítésem egy ilyen remekműve, a magyar közegészségügy bölcsesége, a csákányok útjébe állt nyögjön, hanem álljon tovább s hirdesse a fiatal magyar népköztársaság kulturális erettségét: Ne engedjétek! Hisz ti is lehettek betegek, ti is szorúhadtok még műtetre, akkor a szép épületek birtóságok, kényelmes, praktikus intimitása, a ti munkától fáradt kedélyteket fogja felélni, az érvényes tudomány-nak ott bevezetett vívmányai, a ti beleg tesleket fogják egészségessé varázsolni, sok sok alkalom lesz örülni annak, hogy éászzerden cselekedtetek. Sok kiadástól, nagy adótól szabadíjátok meg ezzel magatokat. Lássatok tehát hozzá s mentsetek meg, ami még megmenhethető.

Több rokkant és beteg katona.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Nyílt-tér.

Értesítés! Előrehaladott korom és betegkedésem miatt négy tized év óta iennálló cipész üzletemet március hó elsején megszüntettem. — Több apró cipészketék, ringli, lukak és kapcsok azonnal eladó.

A midőn ezt a mélyen tisztelt rendelőim és vevőim szives tudomására hozom, egyben hálás köszönetet mondok az irántam tanúsított jóindulatukért és támogatásukért s kérem tartsanak meg továbbra is jó emlékeztűnkben.

Tisztelettel
Keller Mátyas.

Pályázati hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város rendőrségénél megüresedett több

lovas- és gyalogosrendőri állásra pályázatot hirdetek.

Jelentkezhetnek 24—32 év közötti olyan egyének, akik írni-olvasni tudnak, a katonaságnál legalább tizedesi rangot értek el s valamely kintünetést, vagy legalább a Károly-csapatkeresztet megszerezték.

Lovaglásban teljesen jártas egyének a gyalogos rendőri állásoknál is előnyben részesülnek.

Javadalmazás a következő: 2400 korona fizetés, 540 kor. lakbér, — 450 kor. rendőri pótdíj, — 1710 kor. háború segély, 300 kor. csigmapénz és természetbeni egyenruházat.

A születési anyakönyvi kivonattal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények folyó hó 10-ig adandók be hivatalomhoz.

Nagykanizsa, 1919. március 1.

Kiss Lajos s. k.
rendőrkapitány.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félwattos
lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású
Tungsrámlámpákat.

Tíz-tizenkét szeker jó trágya olcsón eladó Kinizsi utca 31 szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Keresek egy ötten vincellért március 1-i belépésre. — Ki lóval tud banni, előnyben. Jelentkezni Babóchay Györgynénál Király-u. 14. szám alatt. 901

Keresek egy intelligens szobaleányt, Lehet német is. — Jelentkezni Babóchay Györgynénál, Király-u. 14. 902

3 nagyobb gyermek mellé nevelőnő kerestetik, lehet német is. Cim a kiadóhivatalban. 964

Bérbeadó. Csengeri-ut 37. sz. háznál levő **nagy kert sok gyümölcsfával és az udvarban levő raktár,** mely kerti szerszámok, gyümölcs és főzelék beraktározására használatos. Bármikor megtekinthető a házmeister útján. Bővebbet március 1. és 2-án Telegi-u. 15. szám alatt. 875

Mindennemű **konyhakerti és virágmagvak** valamint makói **dughagyma** már kaphatók a **Gazdakörnél** Sugár-ut 18. sz. alatt. 848

Ajtók, ablakok és tokok, amelyek a Thurn-Taxis herceg baltavári kastélyából kerültek ki, jutányos árban kaphatók. Érdeklődni lehet a gőzfürdőben. Telefon 350.

Gyönyörű és modern **képeslapalbumok, emlékkönyvek** kaphatók Fischel Fülöp Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Mindenség leány teljes ellátással kerestetik. Telegy-ut 11.

Fuvarozás!

Prcic Milán fatermelőnél körülbelül 200 öl fa volna leszállítandó az erdőből a vasuti waggonhoz körülbelül 4-600 m. távolságból.

Fuvarosok, kik erre a munkára vállalkoznak érdeklődhetnek a kanizsai fatelepen. Telefon 58.

ÉRTESETÉS.

Alulírott tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy négyévi katonai szolgálatom után

**építésvállalati irodámat
ujból megnyittem!**

Elvállalok minden az építési szakba vágó munkálatokat: u. m. tervezéseket, új építkezéseket, átalakítási- és javítási munkálatokat, beton és vasbeton sirtolt építéseket, valamint műkövek előállítását. — Tisztelettel

SZUKNAY LAJOS

beton, vasbeton és talajvíz szigetelő vállalat
Nagykanizsa, József főherceg-ut 28. szám.

VISZKETEG,

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a **BORÓKA KENŐCS**

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára: 5 K., nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Boróka-szappan 6 korona. — Készíti:

Gerő Sándor
gyógyszerész, Nagykőrös.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban 327

URANIA mozgóképpalota

Rogozny-ut. 4. Telefon 254

Hétfőn, kedden. Márc. 3. és 4-én.

Gál Annus és Olga Beck
együttes fellépéssel a

Vihar után

magyar attrakció 3 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepen: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 óraker.

POLLÁK M. EMIL

NAGYKANIZSA

KINIZSI-UTCA 2^a SZÁM. I.

Vásárol és elad mindennemű gazdasági termékeket és cikkeket

gazdasági vetőmagvakat

Telefon 195.

Telefon 195.

Házeladás!

A városnak minden részében van még több nagyobb és kisebb jövedelmező berház kerttel és kert nélkül

magánházak, üzletházak és kocsmák jutányos ár mellett eladók. — Bővebbet

Dukász Miksa
Rákóczy-utca 29-ik szám. — — — 898

Aki házat, szőlőt

vagy egyéb ingatlant venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal

ACZÉL IGNÁCZ

Főut 8. szám alatti

ingatlanforgalmi irodájához

ahol mindig van ilyen eladásra és vételre előjegyezve. 234

VILÁG nagy mozaik-színház

Budapesti Színház. Telefon 74

Március 3-án, 4-én és 5-én. Hétfőn, kedden és szerdán

Regény a vadonban

a világ legszenzációsabb filmklágere 6 felvonásban, melyben Charly elefánt és Gunó a gorilla-majom is szerepelnek. — Nagy oroszánvadászat, négerküzdelem az oroszánokkal, négerküzdelem a farmerokkal. Jegyek 2-án d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 óraker.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-ut. 37.

Telefon 205.

Telefon 205.

Vállalunk mindennemű **építkezést és átalakítást, vasbeton építkezést.** Nagy megtakarítással járó modern szerkezetekkel építünk csatádi- és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

ÉRTESETÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zala megyei képviselőjét átvettém. — A legjobb

ERFURTI

virág, főzelék és vetőmagvak, madáresőség, — raffia pótló kicsinyben és nagyban beszerezhetők

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Halló!

Halló!

Kinek van
hasznáit

hanglemezeze?

Régi vagy törött hanglemezeket, mig az anyagihiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

az országiszerte ellamert elsőrendű magyar hangszere és beszélőgép nagy áruháza

Budapest, József-körút 15. Fiók: IX., Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

büneit, gazságait megvilágítsa. Most is a nép színe elé akarom vinni, hogy 600 000 férfit gyilkoltak le 300 ezret lettek rokkantak, ezer és ezer asszony örvégygyé és sok százezer gyermeket árvává. Ma itt áll az ország minden anyag, minden munkaalkalom nélkül, meg-tépázva, lerongyoltan. Azt a kis országot, ahol mi szocialisták folyton a szabadságot hirdettük, azt a szabadságot, amelyet a forradalom ere-jével ki is vittünk, — azt az országot nagy részben megszállva tartják idegen imperialisták. Mirőlünk mindig azt mondták, hogy hazatlan bitangok vagyunk, mert küzdöttünk az ellen, hogy az ország egy pártnak, a kapitalistáknak a házája legyen. De ez a föld most a mi hazánk és mi vállvetve küzdünk az idegen imperialisták és kapitalisták ellen. Mi bízunk benne, hogy tót és román testvéreink nem fognak tőlünk elkiváncokozni a cseh kapitalisták és román bojárók uraima alá.

Beszélt azután a miniszter arról a nagy felelősségről, amely őt nemcsak mint minisztert, hanem mint a hatalmas szocialdemokrata párt vezetőségének tagját is terheli.

— Felelőségének tudatában mondom — folytatta — a következőket: Szét akarják darabolni Magyarországot; idegen intézmény uraima alá akarják hajtani az ország nagy részét, anélkül, hogy megkérdeznék az ott lakó népeket akarattuk felől. Figyelmeztetem egész Európát, figyelmeztetem mindazokat, akik ma Párisban ülnek és tanácskoznak, hogy ha valaha évtizedeken keresztül az ugynevezett macedon fészék fenyegette egész Európa békéjét, még nagyobb veszedelem fenyegeti az európai békét akkor, amikor nem az öntudatlan macedon és albán népet, hanem ennek az országnak öntudatos, szervezett népet, — a forradalom vívmányait tisztelő és megvédeni akaró népet fogják egy ily ütészék erőhájtó szerepbe beakéngyszeríteni. Vigyázzanak, mert ez azt jelenti, hogy elveszik a kenyereinket, a szendvicset, a vasutainkat; elveszik a megéljeltünket és akkor már nincsen semmink, amit vesztethetnénk, akkor már csak az élet és a halál kérdése marad ránk.

Beszélt még azokról, akik akmunkával akarják visszaállítani a régi Magyarországot. Felkiáltások: Kolostorba velük!

Böhm Vilmos: De jaj lesz azoknak, akik csak kísérletet is akarnak tenni a forradalom megdöntésére. Száz és száz ezer ember fegyverrel, ásóval, kapával fogja megvédeni ezt a köztársaságot, amelyért élünk és halunk.

Nagy Vince belügyminiszter kijelenti, hogy sem a polgárságnak, sem a munkásságnak nem lehet más feladata, mint összefogva rázni le a rántkötő népeket. Ez az egészség sugározzon ki Szatmár városából az egész országra; ez az egység legyen az, amellyel megállapítjuk a felszabadult Magyarországot. Pogány József kormánybiztos kijelenti, hogy nincs külön székely és külön magyar ember, csak dolgozó emberek vannak. Hangsúlyozza, hogy csak a nemzetközi szocialdemokrácia mentheti meg a fiatal magyar köztársaságot. Ugron Gábor köszönetet mondott a székelyek iránt tanúsított szeretetért. A hatalmas gyűlés leírhatatlan lelkesedéssel távozott a történelmi színhelyről.

Délben a Pannónia éttermében bankett volt, amelyen az első felköszöntőt Károlyi elnök mondta:

Az antant csak akkor fogja tudni élvezni győzelmeinek gyümölcsét, ha hű marad a pacifizmushoz. Egész presztízszük attól függ, hogy a wilsoni elveket keresztül tudják-e vinni. Ha azt akarják, hogy Kelet-Európában béke legyen, szent kötelességük letörni azt az imperialista politikat, amelyet a csehek és románok folytatnak. A hónapokban kikerültünk Párisba és Versaillesba. Magyarország szeme ránk lesz irányítva. Kérdőre fognak vonni bennünket, hogyan védjük meg a magyar pacifizmust. Hogy sikerrel dolgozzunk, az nemcsak rajtunk múlik, hanem az országon is, amely legalább arra a pár hétre vagy hónapra minden visszavonalt tartson lától magától, akármilyen a politikai meggyőződése. Ha nem leszünk egy táborban, nem tudjuk keresztül vinni eszméinket és Versaillesban akkor elbukott összes politikai ideáink lehetőségére. Ezért alkossunk átláthatatlan fallancksot.

Károlyi elnök nagyhatású felköszöntője után még Ugron Gábor, Nagy Vince és má-

sok is felszóltak, mire Károlyi kísérletével loboztára, a demarkációs vonalra ment, hogy a székely katonákat állomásaikon felkeresse.

Pozsonyt kiürítik a csehek?

Az antant elrendelte Pozsony kiürítését.

Győr, márc. 3. Pozsonyba a cseh katonai parancsnoksághoz távirat érkezett, amelyben az antant legfőbb haditanácsa felszólítja a cseheket, hogy vonuljanak vissza az eredeti demarkációs vonalra, Pozsonyt őríték ki. A csehek a parancsot vonakodnak tudomásul venni.

Zilahot visszafoglaltuk.

Budapest, március 3. A magyar csapatok ismét visszafoglalták Zilahot. A románek visszavonulásuk alkalmával felakarták gyújtani a várost, de a magyar csapatoknak idejekorán sikerült a tüzet elfojtani. Az események megvizsgálására kiküldött antant-bizottság megérkezett Zilahra, ahol semleges zónát fognak megállapítani, amelyet a magyar és román csapatok nem léphetnek át. Szatmárnál hasonló semleges zónát fognak megállapítani.

A csehek gyilkolják a magyar fiatalokat.

Salgótarján, márc. 3. A csehek Selmecebányán 15 főiskolai hallgatót agyonlőttek, mert egy táncmulatságon az országos propaganda bizottság rőpiratit terjesztették. Az összes főiskolát hallgatókat kitiltották a városból, közülük néhányat Prágába vittek.

A román királyné elmenekült.

Szeged, márc. 3. Mária román királyné kísérletével együtt vasárnap délben Szegedre érkezett. A királyné a forrongó Romániából menekült el. Különvonata csak rövid ideig állott a szegedi állomáson, ahonnan csakhamar folytatta útját Páris felé.

Békekonferencia.

Mikor lesz béke?

Páris, márc. 3. Az előzetes békeszerződést április elején terjesztik a volt központi hatalmak megbízottai elé aláírás céljából.

Páris, márc. 3. (Radio.) A békeértekezlet valószínűleg április első napjaiban fogja teljes ülésit megkezdni, amelyek eredményeként már májusban meg lesz a béke, amely Németországot katonailag és fegyverszünetileg lehetetlenné fogja tenni. Wilson 14 ére várják Párisba.

Előre nem látott nézeteltérések.

Páris, márc. 3. (Radio.) Franciaország hivatalosan bejelentette, hogy nem hajlandó Németország élelmezésében résztvenni. Ez a kijelentés komoly hevízetet teremtett a békeértekezletben. A francia állásfoglalás a békeértekezlet vitáságát jelenti és a keddi spaári találkozáson nagyon nehéz lesz az élelmezési kérdésekben eredményt elérni. A franciák magatartása váratlan villámcsapásként hatott az angolokra és amerikaiakra, mert eddig azt hitték, hogy Franciaország hozzájárul Németország élelmezéséhez. A franciák megbízottak kijelentették, hogy tévedés volt a hallgatólagos beleegyezés feltevése részéről. Az angol és amerikai megbízottak zít hangoztatják, hogy Németország rendjének fenntartása Franciaországnak is érdeke, mert ellenesében a bolsevizmusra kárhordozták Németországot.

Olaszország forradalom előtt.

Az antant csapatok visszavonulnak a bolsevizmus elől.

Lugona, márc. 3. A római minisztertanács foglalkozott a radikálisok, szocialisták és anarchisták felforgató törekvéseivel. Az olasz kormány a helyzetet agrasztónak találja, mert a katonaságban sem-bizik. A forradalmi pártok a köztársaság propagálására törekednek.

Páris, márc. 3. (Hivatalos) A haditanács rendeltetel utasította az összes német területen

levő csapatok parancsnokait, hogy bolsevizmussal szembeni zavargás esetén csapataikat azonnal vonják vissza. Hasonló parancsot kaptak az egyéb csapatok is.

Statárium Pétervárott.

Eljötték a Németország elleni offenzíva tervét.

Rotterdam, márc. 3. Pétervárott Moszkvában ellenforradalmi lázadás miatt életbeléptették a statáriumot. A bolsevik vezetést fogták el, akiket a most elnyomott magálgalom kiűzése esetén ki fognak végezni. A múlt héten 500 bolseviklelőest kivégezték. Hirszerint Trockij feladta a Németország ellen irányuló offenzíva tervét, mert a bolsevik hadseregben lázadások törték ki. Az oroszok elleni irradalmak közt vannak Ruszkij és Radko Dimitriev tábornok is.

Ujjászervezik a hadsereget.

Nagykanizsán csak egy zászlóalj marad.

— Saját tudósítónkól.

Legnap érkezett Nagykanizsára a hadügyminiszter rendelete a köztársasági magyar hadsereg szervezéséről. A rendelet értelmében a hadsereg tagjait elvben mindeibocsátják és az új hadsereget toborzó újjászervezik meg. Az új hadsereg nem lesz zsoldos hadsereg, mint az angol, hanem a védkötelezettség és a zsoldos hadsereg között áll. A toborzást toborzó tisztnek illetve toborzó bizottságot végzik, amelyek felszólítják a 24–42 év közötti hadviselő magyar állampolgárokat, hogy önként jelentkezzenek az új magyar hadseregbe.

A létszám behatárolásánál a legénység tagjai közül elsősorban azok jönnek számításba, akik a világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek.

A tisztikar tagja elsősorban az lehet, aki 1914. augusztus 1-1 ranggal nyert lényeges hadnagyi kinevezést. Tartalékos tisztikar és azok a fiatalabb ténylegesek, akik hadnagyi rangot 1914. augusztus elseje után nyertek, csak a tényleges tisztikar huszonöt százalékig terjedő számban és csak szükség esetén véreinek fel-

Azok a 18–23 éves egyének, akik a megszállott területekről vonultak be és visszatérésük előttre veszélyelt járna, kivételes méltánylást érdemlő esetekben a hadsereg kötelékében kivételesen megtarthatók.

Ugy a tisztok, mint a legénység csak az eszeiben lehetnek a magyar hadsereg tagjai, ha ugynevezett „Kötelező”-t állítanak ki. A „Kötelező” szigorú és sanctioja teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a régi fegyverkezeti hadsereg helyébe a demokratikus, de épp annyira fegyverkezett hadsereg lép.

A „Kötelező” aláírója lekötí magát arra, hogy hat hónapig a magyar köztársaságot akar idegen hatalmak imperializmusa, akár ellenforradalmi mozgalmak ellen megvédeni, elismerni a bizalmiférfi-rendszert és katonatanácsok intézményét; elismerni parancsnokai parancsnoksági jogát és aláveti magát a demokratikus esküdszék ítéletének. Az, aki a katonai szolgálat ellen súlyos vétséget követ el, nemcsak a hadsereg kebeléből faszíjják ki, hanem a polgári életben esély nélküli járó munkanélküli segélyét is elveszíti.

A toborzás március 1-től március 25-ig tart és több mozzanatra oszlik. Március 20-áig a haderő fele bevonul és akkor történik a demarkációs vonalon elhelyezett csapatok felváltása. Március 25-én bevonul a hadsereg másik fele és ekkor már a kiképzés és gyakorlatozás is teljes erővel folytatandó.

Az egész magyar haderő hat hadostályból fog állani, megfelelő tüzéséggel, lovassággal és műszaki csapatokkal.

A nagykanizsai huszadik magyar gyalogezred feloszlik és mint ilyen megszűnik.

Ebből az alkalomból meg kell emlékeznünk arról a becsületes magyar katonáról, amellyel a huszadik ezred a forra-

Kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Minden hétfő kivételével
mindennap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel

Egész évre K 90—

Félévre „ 45—

Negyedévre „ 22-50

Egy óra „ 7-50

Egyes szám ára 30 L.

Kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Németországi borzalmak.

Németország borzalmas tragédiája most érte el véres tetőpontját. Németország tehetetlen fekszik a bolsevizmus és az anarchia karjaiban. A sors ilyen kegyetlen bosszújára, mint amilyennel ezt a háború alatti gőgös imperialista államot sújtja, a világtörténelemben példa még nem volt. Lehetetlen részvétlen szívvel nézni a szomorú véget, amelybe az antant ferde politikája kergette Németországot s amelynek megoldását elképzelni majdnem lehetetlen. A németországi szörnyű eseményekről alábbi tudósításaink számolnak be:

Általános sztrájk Berlinben.

Berlin, márc. 4. Az általános sztrájk tegnap éjjel egy órakor tört ki. A Munkás-szakszervezetek százával huszontól ellenében mondta ki a sztrájkot, amely nem bértömegmozgás, hanem a munkásság impozáns politikai állásfoglalása a Scheidemann kormány ellen. Haase kijelentette, hogy a sztrájk addig tart, amíg Scheidemann nem mond le. A sztrájkban a többségi szociálisták is részt vesznek. A helyzet olyan rettenetes, mint amilyen Németországban még sohasem volt. Lipzsigében, Halleban és egész Közép-németországban egyre terjed a sztrájkmozgalom. Az éjjel minden vasúti összeköttetés megszakadt Berlinnel. Drezdában és Weimarban már tegnap délelőtt kiáltották ki a sztrájkot és felhívják, hogy egész Németországban megszűnik minden teher és személyiforgalom. A kormánynak csak egyetlen menedékhelye van: Weimar. Berlinben a helyzet rettenetes. A város északi negyedében nagy zavargások voltak — a tülés és világitás nem működik az egész városban. Este a tömeg rabolt és pusztított, éjjel után a kávéházakat pozdorjává zúzták, a bezárt üzleteket kifosztották. Az élelmiszerárak félóra alatt a négyszeresére emelkedtek.

Ostromállapot, rögtönítélő bíróság.

A kormány minden erejét megfeszíti, hogy valahogy a helyzet ura maradjon. Noske hadügyminiszter Weimartól Berlinbe érkezett és kijelentette, hogy olyan ostromállapotot léptet életbe amint ez a város még sohasem látott. Könyörtelenül nagyon fognak löni mindenkit, aki este hat óra után az utcán autatkozik.

Berlinbe reggel nagyszámu tüzéség érkezett ágyakkal, gépfegyverekkel és aknavetőkkel. Berlinben és a külvárosokban rögtönítélő bíróságokat állítottak fel.

Szocialista és kommunista kabin.

Valószínű, hogy a kormánynak minden erőfeszítése dacára rövidesen le kell mondania és az esetben Haase veszi át a kormányt, aki a sztrájkosokból, kommunistákból és a többségi szociálisták radikális vezéreiből alakítja meg kormányát.

A háború feloldozóinak büntetése.

A Siemens-művek munkás megbízottai tegnap határozatot fogadtak el, melyben követelik a forradalmi törvényszék azonnali felállítását, amely elsősorban a Hohenzollernek, továbbá Hindenburg, Lúndendorff és Tirpitz felett ítélkezze. A javaslatához tegnap az összes üzemek és gyárak hozzájárultak. Kalruhe-ből jelentik, hogy Lipót bajor herceg a keleti front volt főparancsnoka családjával együtt osztrák földre menekült, miután a forradalmi törvényszék felállításáról értesült. Egy másik távirat azt jelenti, hogy Lajos, bajor exkirály családjával együtt Kufsteinbe érkezett.

A spartakusok a rendőrség ellen.

A délelőtti folyamán a spartakusok megostromolták az északi pályaudvart. Az ostomot a kormánycsapatok, amelyek a vidékről erősítéseket kaptak, visszaverték. A rendőrszobák ellen azonban sikerrel harcoltak a spartakusok, mert mintegy harminc rendőrt elfogtak. Estére nagy harcokat várnak. A kormánycsapatok folyton erősödnek. Az újságnegyedet erősen őrzik. Berlin utcáin barrikádokat emeltek. Kora délutáni órákban ismét összejövetelre került a sor. Az Alexanderplatzon nagy tömeg gyűlt össze, amelyet a kormánycsapatok felakartak oszlatni, amire fegyverek kerültek elő. Mire a tömeget feloszlatták több halott és számos sebesült maradt a kövezeten.

A spartakusok kiadták a jelszót, hogy a közpénztárakat el kell foglalni, mert csak az így szerzett pénzen lehet a munkanélkülieket és a sztrájkolókat segíteni. A birodalmi bankot és a közpénztárakat erős csapatok őrzik.

Mit szól az antant?

Londonban Churchill a képviselőházban nagy beszédet mondott Németországról. Elmondta, hogy a német nép a legnagyobb nélkülözéseket szenvedti és az a veszély fenyeget, hogy az egész német állam összeomlik az éhség nyomása alatt s akkor már nem lesz kivel tárgyalni és békét kötni. A civilizációt biztosítani kell a bolsevizmus ellen. Európa helyzete ma hasonlít a Titanic hajóéhoz, amely lassan elsüllyed, amint egyre több rekesze telik meg az ellenséges tenger árával, amely végül az egész hajót elnyeli.

Kétségtelen, hogy most az antanton függ Németország s e révén egész Európa sorsa amelyen gyors békekötéssel, elegendő élelmiszerral még talán segíteni lehet.

Harc a csehekkel.

Balassagyarmat, márc. 4. A csehek az Ipoly melletti Balassagyarmattól keletre megszállták Verbó községet. A lakosság a szomszéd község felfegyverzett lakosainak segítségével megtámadta és kiverte a cseheket.

Anglia Magyarország gazdasági egységéért

Budapest, márc. 4. Cunningham, angol ezredes, a volt osztrák-magyar birodalom területén alakult nemzeti államok viszonyainak tanulmányozására kiküldött angol bizottság vezetője tegnap ideérkezett. Itteni pénzügyi köröknek, amelyekkel az ezredes megbeszéléseket folytatott, az a véleményük, hogy az angol kormány a volt monarchiából alakult államok gazdasági konföderációjának tervét fogja előterjeszteni, mert az a véleménye, hogy a mostani államok egyike sem életképes egymagában. — Ha a gazdasági konföderáció terve megvalósul,

az angol kormány azon lesz, hogy Magyarországot régi határai között visszaállítsa,

mert az a véleménye, hogy különben Magyarország az anarchia tüzfészke lenne, vagy pedig Németországgal kényszerülne gazdasági szövetségre lépni.

Huszmillió petroleum-panama.

Budapest, márc. 4. A rendőrség a kereskedelemügyi miniszter utasítására hozzáfogott a háború folyamán petroleummal és olajjal üzött hallatlan visszaélések kinyomozásához. Sok helyen házkutatást tartottak, így több budapesti olaj és petroleumgyár irodájában és raktárában, valamint magántégekben is. Három kocsi való könyvet és iratot foglaltak le. — Eddigi megállapítások szerint körülbelül huszmillió panamáról van szó. Hogy kik a bűnösök, azt eddig még nem lehetett megállapítani.

Acsádyt szabadonbocsátották.

Budapest, márc. 4. Deésről vett megbízható jelentések szerint a román hadbíróóság Acsády Istvánt a bolsevista agitáció vádjára alól felmentette és azonnal szabadon bocsátotta, mert bebizonyítást nyert, hogy Acsády a néki imputált bűnökben teljesen ártatlan. A román hadosztálybíróóság mindezek ellenére meg fogja kéni a magyar kormányt, hogy ne helyezze Acsádyt exponált, a román érdekeket érintő állásba.

Keddi tőzsde.

Budapest, március 4.

Magyar Hitel 921, — Osztrák Hi el 662, — Osztrák-magyar államvasut 1030, — Leszámitoló Bank 690, — Hazai Bank 476, — Magyar Bank 711, — Rimamurányi 928, — — Salgótarjáni 1001, — Közuti vasut 562, — Városi vasut —, — Urikány 890, — Fábánk 805, — Jelzálog 494, — Ker. Bank 4420, — Schiick 360, — Guttman 900, Szlavónia 875.

Az osztrák nemzetgyűlés magyar területeket követel.

Bécs, március 4. Az új alkotmányozó nemzetgyűlés ma megnyílt. A kommunisták tervezett tüntetése ugylátszik egyelőre elmarad. David korelnök megnyitó beszédében kifejezést adott azon meggyőződésének, hogy belátható időn belül az osztrák-német képviselők együtt fognak ülésezni Németcsehország, Szudéták, Német-Déltirol és a nyugatmagyarországi németek képviselőivel a nagy német haza alkotmányozó gyűlésében. — Ezután a képviselők letették az esküt. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Nagykanizsa és a hadsereg reformja.

Megfelelő helyőrséget Nagykanizsának!

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk Böhm hadügyminiszter rendeleteről, amellyel a hadsereg állományát jelentékenyen redukálta. Ismertettük a rendelenek Zala megyére és Nagykanizsára vonatkozó intézkedéseit is, amelynek értelmében Zalaegerszeg egy tüzérezredet, Nagykanizsa, Veszprém és Keszthely egy-egy gyalogos zászlóaljot kap.

Nagykanizsán tehát nem maradna egyéb mint egy zászlóaljnyi gyalogság. Ez az intézkedés sérelmes a városra, de sérelmes az országra is. Nagykanizsa határszéli város, s hogy mennyire az, azt alkalmunk volt az utóbbi időben tapasztalunk.

A jugoszláv megszállás még mindig kísértő lehetősége, a jugoszláv politika jövőbeli expansív iránya — kérlelhetetlen szükségességnek mutatják azt, hogy Nagykanizsának, mint határszéli városnak fegyvereztet, erős és minden percben akcióképes helyőrsége legyen. Érdeke ez nemcsak magának a városnak, hanem az egész Zala megyének, sőt az egész országnak is. Ha a szerb—horvát csapatok ellenállásra nem találunk, kérlelhetetlenül megszállják Nagykanizsát, mint óriási fontosságú stratégiai pontot és akkor Nagykanizsából második Pécs, Zala megyéből pedig második Baranya lesz. Az ország — ha csak átmenetileg is — elveszíthet egy dusan termő vidéket, ami nemcsak politikai, de felmérhetetlen gazdasági kár is lehet. *Ennyiben országos érdek az, hogy Nagykanizsának erős helyőrsége legyen.*

De van a kérdésnek más, Nagykanizsára óriási fontosságú oldala is. A város iparát, elsősorban a kisipart jelentékenyen károsítaná, a város kereskedelmét pedig pótolhatatlan veszteséggel sújtaná a helyőrség ilyen gyors és igen nagymérvű redukálása. Elvégre Nagykanizsa mégis csak nagyobb város, mint akár Keszthely, akár Zalaegerszeg, akár Veszprém és azok a városok helyőrség dolgában mindannyian előnyösebb helyzetben lesznek, mint mi. Nagykanizsa fejlődésképes, ipari és kereskedőváros és nem szabad, hogy a népkormány ilyen intézkedéssel akadályokat gördítsen a város fejlődése elé. Sok-sok iparos és kereskedő esik el legfontosabb bevételi forrásától, ami természetes is, mert a hadsereg létszámának redukálása mindannyiunk kívánsága. Csúpan azt nem akarjuk, hogy a fennmaradó hadsereg elhelyezésében ne számoljanak Nagykanizsa jogos kívánságával.

Harmadik legjelentékesebb, de azért figyelmet érdemlő körülmény az a szempont, hogy a város társadalmi élete is jelentős veszteséget szenved.

Mindezek az okok, úgy hisszük, természetessé teszik azt a kívánságunkat, hogy a népkormány az előirányozottnál nagyobb helyőrséget helyezzen el Nagykanizsán. Ismételjük: a hadsereg reformját osztatlan örömmel üdvözljük, mert benne a militarizmus örök megszűnését látjuk. De azt, hogy Nagykanizsának egy zászlóaljot adtak, sérelmesnek találjuk.

A város vezetőinek kötelességük, hogy mindent elkövessenek a sérelmes intézkedés orvoslásáért. A városnak három modern laktanya áll rendelkezésére, amelyek közül egy is elegendő két zászlóalj elhelyezésére. A másik kettőt természetesen részben közintézmények elhelyezésére, részben a lakásínség enyhítésére kell felhasználni. Nem érzelmi, hanem gazdasági kérdés az, hogy mennyi Nagykanizsán a katonák s nem tudjuk elhinni, hogy Böhm hadügyminiszter az alaposan megindokolható kérelemnek eleget ne tegyen.

(Utólag arról értesülünk, hogy Sneff József kormánybiztos tegnap táviratban fordult a hadügyminiszterhez és a fent elmondott indokok alapján kérte, hogy a városon ejtett sérelmet reparálja és helyezzen Nagykanizsára még legalább egy gyalogos zászlóaljot. — A szerk.)

Budapesti levél.

A kommunisták fel akarták robbantani a Ferenc József hidat.

Megenyhült a lég, jön a tavasz, melegen tűz a napsugár. Budapest most is éppen olyan élénk, sőt talán még élénkebb, mint máskor a tavasz közeledésekor. Az utcákon rengeteg néptömeg. Az emberáradat sűrű hullámokban hőmpölyög. Azonban hová lett az arcokról a mosoly, a jókedv? Eltűnt az mint a tavalyi hó. Mindenki komor, bus, merengő.

A körutakon és tereken olykor-olykor összeverődik pár ember, akik csakhamar tömeggé nőnek és mindjárt gyűlést rögtönöznek. A legtöbb ezek között a munkanélküli, akik között sok kommunista is akad. Amikor csak szónokolnak, hagyják őket, de mihelyt zavarogni kezdenek, a rendőrség beavatkozik és szétzavarja őket. Különösen a kommunisták adnak sok dolgot a rendőrségnek. Ezekről ugyanis sohasem lehet tudni, hogy mik a szándékaik és hova akarnak fölvonulni. Ha valamit terveznek, akkor különböző utirányokról egyenkint-kettesével mennek az illető helyre s menésüket úgy számítják ki, hogy egyszerre érjenek oda. Akkor aztán megkezdik a munkájukat. Így kommunizáltak tegnapelőtt a külső Váci-úton egy gyárat.

Ahol rombolni akarnak, oda is így szóróványosan vonulnak fel. Még csütörtökön — mielőtt a Conti utcában a Népszava előtt megvívott csata megtörtént volna — elhatározták, hogy péntek reggel felrobbantják a Ferenc József hidat. Erre nézve a rendőrség csütörtök este szerzett bizonyítékokat, amikor a kommunista vezeték letartóztatta és náluk házkutatásokat ejtett meg. Másnap kora hajnalban aztán a hid környékén sok katonák és rendőr állott fel. A kommunisták szállingózni kezdtek, de észrevették, hogy tervük nem titok többé és vissza akartak vonulni. Többeket közülük itt is elfogták. A kommunisták különben most már nem csinálhatnak Budapesten nagyobb bajt. — Vezérkarukat elfogták, sőt elfogták az új vezetőket is.

Pénteken Budapesten egy napig tartó általános sztrájk volt. Ez egyszerű tüntetés volt a kommunisták előző napi galádságával szemben. Több mint százezer szocialista munkás és polgár vonult végig Budapest utcáin. Közben az egyes tereken szónoklatok is hangzottak el. A gyárak, műhelyek nem dolgoztak, a vendéglők, kávéházak, üzletek zárva voltak. Délben nyilvános helyeken senki számára nem volt ebéd. Este újra helyreállt a munka.

A kapukat Budapesten délután öt órakor zárják be. Az általános záróra pedig este kilenc órakor van. Addig lehet csak nyitva vendéglő, kávéház, étterem. A színházak, kabarék, mozik sem tarthatnak tovább előadást s azért már este hatkor kezdenek. Kilenc órakor nagy csapatokból tolong haza a nép. Mindenki siet, mert tudja, hogy később — különösen a mellékutakban — nem igen tanácsos járni. Az éjszakai támadások most ugyan ritkábbak, mint voltak, például decemberben, de még nem mentek ki a divatból.

Az élelmiszer igen kevés. A kormány kénytelen volt újra elrendelni két husztalan napot. — Most jön még két zsirtalan nap is. A pestiek viccelődve mondják, hogy nem sokára majd jön két levegőtlen nap is. Hus nagyon kevés van. Az emberek a mészárosnál és hentesnél sorfalat állnak. Bizony, aki később jön, annak nem jut hus. Vannak élelmes emberek, akik kora reggel beállnak a sorba, pedig nincs is szándékukba húst vásárolni. Ezek azután helyeket jó pénzért eladják a későbbjövőknek. Vannak olyanok is, akik számít hoznak és azt bérbeadják a várakozók valamelyikének. Esős időben a husra várók élelmes emberektől esernyőt is bérelhetnek. A legnagyobb husmennység, amelyet valakinek adnak, félkiló.

Lisztje, cukra, zsírja, krumplicja és más élelmicikke is nagyon kevés van Budapestnek. A helyzet egyre rosszabb és türethetlenebb lesz.

Gyufa nincsen. Néha lehet kapni egy-egy skatulyát egy koronáért. De vannak helyek, ahol öt-hat koronát is elkérnek egy skatulya gyufaért. Dohány, szivar és cigaretta a trafikokban nincsen. Ebből azonban a körutakon bármennyit is lehet kapni. Leszerelt katonák

egész sorfaiat állanak és árulják a legkülönbözőbb színűvalókat. Trafikarut. különlegességet, osztrák, német, török specialitást. Hogy honnan szerzik, az isten tudja. Azonban a szőrös árat is elkérnek érte. Meg is kapják. Az emberek most sokkal többet dohányoznak mint máskor. Mintha a gomolygó füstkaikakból akarnák burkolni deprimáltágukat.

HIREK.

N A P T Á R.

1919.
március
5
Szerda

Róm. kath. Hamvazó szerda.
Prot. Ózseb. Gör. kol. (február 20) Laj.
Izr. Veod 3.
A nap két reggel 7 óra 23 perccel,
kor, nyugat délután 5 óra 6 perccel.
A hold két reggel 9 óra 35 perccel,
kor, nyugat este 11 óra 45 perccel.

Ma az önkéntes polgárőrség III. csoportja tart szolgálatot.

Messziről,

nagyon messziről indult. Az orosz sikságon hava belefagyasztotta magát az izületeibe a norvég földek jege elgémberítette az ujjait az északi tenger kótyagosította a fejét; német vonatok vaspóra a szemében, osztrák éjszakák korma az arcán, magyar állomások várása az idegei pattogásában. Amikor kis cókmojkával széllelbeült orosz köpenyben kilépett, a szürke üvegtető alatt ujjongó szíve csodálkozott a fekete betűkön NAGYKANIZSA. Átvergődött az emberek megállt a napban, messzire nézett: a Práter nagy levegős síkjai kékes fényben usztatták eléje a vizet: otthon és szabad. Jó darabig így állt, állt bámulva és lelkebe merülve orosz fogoly, hazajött és most itt áll a nap alatt a piszkos, zsiros arcával, a gyűrűrongy kabátban, érezte. A felesége, hisz mindjárt látja, négy éve se hír se szó, ő se kapott, ő se adott. Az ócska flakkerben ócskának érezte magát a piszkos vásznakban, sáros szövetekben, ahogy jöttek elő a százszorváltak, a százszorgondoltak: nagy ölelkező fák a kocsiut két oldalán mint valami hosszú lugas, a temető furcsa régi írása, a sorompó a vörös körrel, az ócska deszkapalánk a rozsdás reklámtáblákkal, kis házak, nagy udvarok, görbe szembántó utcavonalak, halálraitelt házak hullámos tetővonala, üzletek régiiek és régi üzletekben újak, a piac öblösödő tere emberek — a régi megszokottság; az ócska barakkok, az orosz utkövezések álma: most itt van! És a felesége! Hogy van? mi van vele? ott lakik-e még? örül-e? és az ágy a puha tollas ág legfőként, mert négy éve már, hogy toll nem ölelte, korlátlan álmom nem örvendeztette és a sok ut a csontjában az izmaiban és az idegeiben — de nagy szerü lesz! A keze remegett, amíg a kocsinak pénzt kotorászott, de a papír nem állt a kezében, ledobta, szaladt és ott állt már benn — aludni! Az asszonya ölen szutykos gyerek a rancosodó emléken, másik sarokban, mászós, pötyögő, mi az? — négy éve elment. Mi az? — hörgött benne a férfi, kié, kitől, te rongy?! De az orosz sikságok hava bágyasztotta, az északi tenger szele erőlténitette, a német vasutak rázása álmosította — aludni! Az asszonya nézett, megriadt vad, a gyereket takargatta, hóna alá csuszta gatta — ölni fog, ez a régi, az ura, a halott, a négy éve nem halott — itt! A férfi fölinduló keze laszaló bágyadásba csuklott, az ujjai a zsákok táradfan engedték zökkenni a földön, az ócska kabátot fájón dobta el és az ágynak — aludni! — Tudom cudar vagy, de álmos vagyok! Él! A teste begubózkodott a dustollas kékfelhéruhatos dunnák közé, a nyaka a vánkost támasztotta, még ezt is gondolta magában: jó — és elaludt. És két napig aludt egyfolytában. (sz)

— A kanizsai ujságírók a forradalom vívmányaiért. A nagykanizsai ujságírók szabad-szervezete 1919. március 2 án tartott ülésén a következő határozatot hozta: A szabadszervezet kijelenti, hogy a forradalom vívmányainak

tántoríthatatlan harcosa és csakis olyan újságírói levékenysége elvégzésére hajlandó, amely a forradalom vívmányait szolgálja. Minden, a forradalom vívmányai ellen működő újságírók lebeléből kizár és kimondja, hogy bárhonnán származó ilyen irányú törekvésnek még terror esetén sem tesz eleget.

— **Karnevál.** Piros—zöld—kék szalagok a levegőben, sokszínű szerpentin, cigányzene, fuvószenekar, színes tarka ruhák, vig komédia, álarcos urak és selyemruhás pierrettek — ez volt tegnap délutántól ma reggelig a város. A kávéházakban vig zene szólt, a Casinó termében, a Polgári Egyletben, a Szarvasban a táncoló párok csillogó szemmel találgatták egymás kilétét, amíg reggelre, amire a jókedv már nemcsak a külső, de a belső álarcot is levette az emberekkel, széttáncolt cipőben, gyűrött ruhában, a táncról kimerült roskadozó lábakkal s az elmúlt éj színes emlékével a szemükben boldog bágyadságban mentek hazafelé a nap első sárguló sugarai alatt. A Déli vasutasoké, az összmunkásságé és a Legényegyleté a főérdem a tegnapi mulatságban. Délután 4 órakor zeneszó mellett temették el a királyságot igazán szép kísérettel. Nemzetiruhás lányok, nagy orru bohócok, esernyőrud alatt süikérező Auguszok, magyar-amerikai cow-boyok, mázolt-képi szerecsen kéményseprők, egy egész fekete Pierrókból álló zenekar, két cigánybanda — a királyság temetése méltó volt a halottnak. Humbug volt az egyik és humbug a másik. Sok móka, vidámság, tobzódó kedv, színek tömkelege — ez volt a város egy kis időre. Karnevál bucsuzott, de ez a bucsu föltámadás volt az ötévi halálból, ahova a háború kárhoztaita. Sok minden szép és sok minden érdekes látnivaló volt a tegnapi napon. De nekem mégis legjobban az tetszett, amit a Casinó ruhatárában láttam. A sok kabát között egy rongyos, százszínűre toltozott-nadrágos koldus udvarolt, tüzesen és szívdöglesztően egy királynőt — pardon: köztársasági elnökneit ruhában díszelgő hölgynek. És az udvarlás hevében hogy, hogy nem a koldus megcsókolta a köztársaság elnökének nejét és ő nem is sérlődött meg. Sőt! És nekik volt igazuk, nem a politikásoknak.

— **Olcsó kölcsön a kisiparosoknak.** Még a múlt évben akció indult meg a kereskedelemügyi miniszteriumban, amelynek célja az volt, hogy a háború folytán üzletüket bezárt kényszerült kisiparosokat és kiskereskedőket olcsó kölcsönben részesítsék. A miniszter az akció lebonyolításával a Pénzügyi Központot bízta meg. Az ügy meglehetősen sokáig húzódtott, míg a kereskedelemügyi miniszter tegnapi rendelete a gyors lebonyolítást lehetővé tette. A városhoz érkezett leirat szerint Nagykanizsán a kölcsöntügyet lebonyolítását a Néptakarékpénztár fogja végezni. A kölcsönkérelmeket helyi bizottság fogja elbírálni, amely Nagykanizsán a következőképpen alakul: A bizottság elnöke a polgármester; tagjai Laky Kornél kerületi iparfelügyelő (Szombathely), a nagykanizsai Hadigondozó hivatal vezetője, Halvax Frigyes a soproni kereskedelmi és iparkamara elnöke, Móger Károly kanizsai kültág és rajtuk kívül a Néptakarékpénztár igazgatósága, amelynek négy szavazata van. — Értesülésünk szerint a bizottságot rövid időn belül összehívják, amikor a segélyek utalványozása is megkezdődik.

— **A vízvezeték és a csatornázás ügye.** Sneff kormánybiztos a napokban felhívta a polgármestert, tegyen jelentést arról, hogy a csatornázás és vízvezeték tervezete elkészült-e már, hogy ez irányban mielőbb megindulhasson a munka. Dr. Sabján polgármester jelentése tegnap érkezett meg a kormánybiztosságra és többek közt ezeket mondja: A csatornázás általános tervei most készültek el. A vízvezeték tervezete a belügyminisztérium muszaki osztályán van és csak akkor fejezhető be teljesen, ha a hadikórház kútjának vízszolgáltató képessége ismeretes lesz.

— **Ády Endre szobrára adtak:** Földes Miklós 10, Földes Miklósné 10, Sassák 10, Faragó Marton 10, Erdélyi László 10, Pollák Lajos 5, Fischel Lajos 20 és Székely Vilmos 10 koronát. Eddigi gyűjtésünk: 85 korona.

— **Nyerscukor.** Január óta Nagykanizsa közönsége nyers cukrot kapott a közellátási üzemtől. A közönség nehezen akarta megszokni a nyerscukrot, amely tényleg nem minden ételhez használható. Sokan be sem váltották január és február havi cukorjándékukat és csak a márciusra vártak, mert az a hír terjedt el, hogy most kristálycukrot kap a közönség. A városi közellátási üzem tényleg meg is tett mindent, hogy az általános óhajnak eleget tegyen. Krátky István főjegyző minden követ megmozgatott, hogy kristálycukrot kapjunk. Járt a cukorközpontban is, ahol megígérték, hogy amennyiben a körülmények megengedik, eleget tesznek Nagykanizsa kívánságának. A cukorközpont egyik főtisztviselőjétől tegnap érkezett egy levél Krátky főjegyzőhöz, amely most már véget vet minden reménységnek. A levél sajnálattal tudatja, hogy „Nagykanizsa kívánságának eleget tenni teljesen lehetetlenség, mert sem a kaposvári, sem a sárvári, vagy más, az ellenség által meg nem szállított cukorgyárban kristálycukor ma már nincs; a cukorközpont igazgatója kijelentette, hogy minden hatóság nagyon örülhet annak is, ha egyáltalában kap cukrot, válogatni pedig a mai válságos időben nem lehet: ha Budapest lakossága megelégszik a nyerscukorral, akkor a nagykanizsaiaknak sem szabad panaszkodniuk“. Nagykanizsa közönsége tehát nem tehet mást, minthogy beletörődik a változhatatlanságba. A 350 méter-mázsas nyerscukor, amely már több mint egy hónapja van Petőházán Nagykanizsa részére biztosítva, nemsokára már utban lesz Kanizsa felé. E hónapban is nyerscukrot kapunk és egyáltalán nincs rá kilátás, hogy a közel jövőben mást kapjunk.

— **Halálozás.** Schiller József délivasuti hivatalnok kis leánykája Magduska e hó harmadikán elhunyt. Tegnap délelőtt féltizenegy órakor temették el nagy részvét mellett.

— **Politikai szabad-iskola Nagykanizsán.** Azok számára, kik a politikai tudományokkal eddig rendszeresen nem foglalkoztak, — tehát különösen nők számára, — politikai szabad iskolát nyit a Haladás kulturális egyesület. A szabad iskola előadásai a jövő hét elején kezdődnek meg s az egész kurzus mint egy 4—5 hétre fog terjedni. Témái lesznek: szociológia, társadalmi gazdaságtan, pénzügytan, politika, közmunka-politika. Előadnak: Földes Miklósné tanárnő, Bencze Miksa sz. mérnök, Hirschler Jenő jogszigorló, Karczag Rezső hírlapíró, Pollák Lajos tanár. A szabad-iskolát nemcsak az egyesület tagjai, hanem mindenki díjtalanul látogathatja, ha az előadás-sorozat megkezdése előtt beiratkozik. Hallgatók felvétele 5-én, szerdán este 1/5 órától 1/6-ig az egyesület helyiségében (Fő-ut 24.)

— **Hamburger Jenő** — miniszteri biztos. Dr. Hamburger Jenőt a kormány Somogy megyébe a földreform keresztülvitelére miniszteri biztosul nevezte ki.

— **Mihez kell szállítási engedély.** A közönség körében általános a panasz, hogy a vonat nem vesz fel szállításra olyan élelmiszereket sem, amelyek szállítását a kormány nem korlátozza. Sőt állítólag a kanizsai állomáson a kézipodgyászokból is kiszedik azt a minimális élelmiszert, amelyet az utasok saját céljaikra visznek magukkal. Nem érdektelen megírni, hogy mihez kell szállítási igazolvány? A kormány a közlelmészési hivatal hatáskörébe tartozó élelmi cikkek szállítását újabb rendelettel szabályozza és megváltoztatja a szállításokhoz szükséges igazolványokat. A hivatalos lapban közzétett rendelet szerint vasuton, hajón, vagy közforgalmu gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre mind polgári, mint katonai forgalomban csak a rendeletben e végből rendszeresített szállítási igazolvánnyal szabad szállítani a következő cikkeket: Buzát, rozst, kétszerest, árpát, zabot, tatárkát, kölest, tengerit, burgonyát, valamint az ezekből emberi táplálkozás céljaira előállított mindennemű őrleményt, továbbá leölt sertést akár egészben, akár feldarabolva, mindennemű sertésrészeket, baromfiszirt, margarint, ételzsirt, marhazsirt, ételfaggyut és mindennemű szalámit, valamint mindennemű kávé és malátakávé, valamint végül kizárólag a belföldi fogyasztási cukrot is. Magyarország határain kívül eső helyre pedig csak az utas három napi személyes szük-

ségletét meghaladó mennyiségben élelmiszert csak az Országos Közlelmészési Hivatal irásbeli engedélyével szállíthat.

— **Ankét a földreform ügyében.** Zsombor Géza Német—Nyugatmagyarország kormányzója a Zala úján meghívja a március 5-én a soproni vármegyeházán tartandó földreform kongresszusra mindazon község előjáróságait és néptanácsait, amelyek a földreformban érdekelve vannak.

— **Tisztviselőtelep a katonaréten.** A kórház mögött elterülő katonaréten, amely a város tulajdonát képezi s amelyet a katonaság csupán bérbe veit a várostól, tisztviselőtelep létesítését vették tervbe. A terv természetesen még a kezdet legkezdetén van s még jóidőbe fog telleni, amíg a katonaréten az építkezés megkezdődik. Biztosra vesszük, hogy az a sok szép terv, ami a forradalom óta felmerült, nem marad meg tervnek, de ne higyük azt sem, hogy Nagykanizsát máról holnapra kulturvárossá lehet átalakítani.

— **Jótekonyság.** Az izr. elemi isk. mezillás tanulóinak adakoztak: Kluger Magda 1 o. t. egy pár szandált; Weisz Ida 1 o. t. 2 leányruhát; Sirem Andor 4. o. t. egy kabátot, egy nadrágot.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák országos szövetségének nagykanizsai fiókja** 1919. évi március hó 15-én este 8 órai kezdettel a Polgári Egylet nagytermében jótekonycélú hangversenyt rendez. Előadnak: Énekszámokat: Scherz Géza urasszony, H. Pacher a bécsi Népopera hőstenorja, Oroszi Albert a budapesti Népopera legutóbb szerződötlettel orosz tenoristája. Vonósnégyes: Gürtler István, Pesek Ignác, Sauermann Béla és Sauermann Ferenc. Melodramát ad elő Garamvölgyi Iván rokkant színész Villányi István zongorakísérettel. Műsor után tánc. Jegyek előre válthatók Szerb Ernő könyvkereskedésében, Főut 8.

— **A Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesülete** értesíti tagjait, hogy folyó hó 23 án délelőtt 11 órakor a Haladás kulturális egyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: Az egyesület feloszlása. Mint-hogy a múlt hó 23-ára hirdetett közgyűlés nem volt határozatképes, az alapszabály értelmében ezúttal tekintet nélkül a tagok számára a tárgysorozat felett határozni fog.

— **3000 mezőgazdasági munkás keres munkát.** A zalamegyei gazdasági főfelügyelőség értesítést kapott a szentesi polgármestertől, hogy Szentesen körülbelül 3000 mezőgazdasági munkás van munkanélkül, akik hajlandók az ország bármelyik részébe is elmenni, ha megfelelő munkáltatásra nyílik kilátás. Bárki, ha földmunkásokra van szüksége, a munkások miatt forduljon a szentesi polgármesteri hivatalhoz, amely készséggel ad meg mindentéle szükséges fölvilágosítást és egyúttal közvetíti a munkásokat is.

— **Lengyel Menyhért** hírneves drámája után van átdolgozva az a remek filmdráma, melyet ma és holnap mutat be az Uránia s a melyben a főszerepet magyar művészek közreműködésével Leopoldine Konstantin játsza.

— **Eloszereltett.** F. hó 1-én a Polgári Egyletben a vasutas bál alkalmával egy fekete duplasoros selyempilus héliéses télikabát, melynek zsebében 2 kulcs, 2 zsebkendő (P. J. monogrammal) és egy pár barna bőrkefű volt. A kabát tulajdonosa Prack István városi tanácsos, hol az elcsereit kabát kicserélhető.

— **Három fiatalember,** (az egyik reáliskolai érettségit tett; egy hat reált és egy két reált végzett) irodában állást keresnek szerényebb díjazással. Szíves ajánlatokat Lőkövits Erik címre kérnek a Korona-szállóba. Vidékre is elmennek, főként jegyzői, ügyvédi irodába ellátásért s némi fizetésért.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Dr. Balla Jánosnak az országosan ismert hangversenykísérő művészek méltatása legutóbbi számunkból tényleg sajtóhiba folytán maradt ki, amit ezúton tartunk kötelességünknek leszögezni.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

APRÓ HIRDETÉSEK

Komoly nő, ki kötszerhez ért, orvoshoz felvétetik. Levélbeni ajánlatok „Orvos” jelgére a kiadóba kéretnek. 919

Egy takarítónő vagy házvezetónő felvétetik Acs Ferencnél, Kossuth-tér 24. szám.

Állást keres stabil gépész azonnali belépésre. Cím: Salamon Károly Zalaegerszeg Rákóczi-u. 27. 914

Körülbelül 50 szekér jó érett lótrágya eladó jutányos árban a Patria nagykanizsai pótkávégyárban. 910

Kisfaludy Sándor-utca 7. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 906

Teljesen új ebédlő szoba butor eladó. Rákóczy-utca 29. szám balra. 922

Felső kereskedelmista, jó, szolid családnál teljes ellátást keres március 15-re. Levelek „Gyula” jelgére a kiadóhivatalba kéretnek. 921

Takarítónő és elárusító leány azonnalra kerestetik Fleischaker József Fiai cégnél.

Ház eladás. A városnak minden részében van még bérház kerttel és kert nélkül, magánházak, üzletházak és korcsmák jutányos ár mellett eladók. Bővebbet **Dukász Miksa** Rákóczy-u. 29. sz. alatt. 756

Nem nőülhet lakás hiányában idősebb izr. nyugdíjas hivatalnok. 40-55 éves hajdon vagy gyermektelen özvegy, akinek 1-2 szobás lakása van, azonnal jelentkezhet Zrinyi Miklós-u. 45. szám alatt (kapu jobbra) Diszkrétio biztosítva. 911

Keresek egy nőtlen vincellért március 1-i belépésre. Ki lóval tud banni, előnyben. Jelentkezni Babóchay Györgynénál Király-u. 14. szám alatt. 901

Keresek egy intelligens szobaleányt, Lehet német is. — Jelentkezni Babóchay Györgynénál, Király-u. 14. 902

Ajtók, ablakok és tokok, amelyek a Thurn-Taxis herceg baltavári kastélyából kerültek ki, jutányos árban kaphatók. Érdeklődni lehet a gőzfürdőben. Telefon 350.

Superior csomagoló papír kisebb és nagyobb tételekben kapható Fischel Fülöp Fia papirnagykereskedésében, Nagykanizsán.

Árverési hirdetemény.

Klein Imre és gyermekei tulajdonát képező Gáspár-hegyen levő 3³/₄ hold szőlőbirtok, ugyszintén ugyanott levő trágya, szalma és széna a községi előljáróság jelenlétében nyilvános árverés útján a legelőbbet ígérőnek **f. hó 9-én, vasárnap délután 2 órakor** a helyszínén eladatik. 920

ÉRTESÍTÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zala megyei képviselőjét átvetttem. — A legjobb

ERFURTI

virág, főzelék és vetőmagvak, madáresőség. — raffia pótló kicsinyben és nagyban beszerezhetők

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szerda, csütörtök. Március 5. és 6.

Lengyel Menyhért hírneves drámája után a

Táncosnő

Variete dráma 4 felv. Főszereplő **Leopoldine Konstantin** és illusztris magyar partnerei.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a t. kereskedő közönséget, hogy helyben Zrinyi Miklós-utca 26. szám alatt **kereskedelmi**

ügynökségi irodát nyitottam,

melyet saját nevemben vezetek.

Egyben van szerencsém ajánlani I-a minőségű Cerezin-gyertyát pr. kg. 30 K-tól 40 K-ig. — „Minerva” lugkőoldatot pr. kg. 4-5 K-ig. — A t. kereskedő közönség szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel 915

KULKA BÉLA.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. Telefon 205.

Vállalunk mindennemű **építkezést és átalakítást, vasbeton** építkezést. Nagy megtakarítással járó modern szerkezetekkel építünk családi és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

VISZKETEG,

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára: 5 K, nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Borókaszappan 6 korona. — Készíti:

Gerő Sándor
gyógyszerész, Nagykőrös.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban 327

Aki házat, szőlőt

vagy egyéb ingatlant venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal

ACZÉL IGNÁCZ

Főut 8. szám alatt!

ingatlanforgalmi irodájához

ahol mindig van ilyen eladásra és vételre előjegyezve. 234

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Március 3-án, 4-én és 5-én. Hétfőn, kedden és szerdán

Regény a vadonban

a világ legszenzációsabb filmslágere 6 felvonásban, melyben Charly elefánt és Gunó a gorilla-majom is szerepelnek. — Nagy oroszánvadászat, négerküzdelme az oroszánokkal, négerküzdelme a farmerokkal. Jegyek 2-án d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 5 és 7 órakor.

Edob sokszorosító

készülék a legjobb. Könnyen kezelhető

Egyesületeknek, kereskedőknek irodáknak legjobban ajánlható.

Kapható **FISCHEL FÜLÖP FIAI** papíráruházában Nagykanizsán

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

POLLÁK M. EMIL

NAGYKANIZSA

KINIZSI-UTCA 2/a SZÁM.

Vásárol és elad mindennemű gazdasági termékeket és cikkeket **gazdasági vetőmagvakat**

Telefon 195.

Telefon 195.

Hirdetések

felvétetnek a Zala kiadóhivatalában

A „ZALA”

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve: ::

Egy óra 7-50 korona

Negyed évre 22-50 „

Fél „ 45- „

Egész „ 90- „

Rendelje meg a Zalát!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korával

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel

Egész évre K 90 —

Félévre „ 45 —

Negyedévre „ 22-50

Egy óra „ 7-50

Egyes szám ára 30 f.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőlapdos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Berlin rémnapijai.

Berlin, márc. 5. A munkás és katonatanácsok mai együttes ülésén Müller Richard elnök jelentést tett arról, hogy a sztrájk kiélekedése küszöbön áll. A délelőtti folyamán az egyes utcákön heves összefüzesekre került a sor. Az Alexander Strasset a kormány csapatok puska- és gépfegyver tűz alá vették. **Később agyukból gázlövedékeket is löttek.** A sztrájkolók megkísérelték, hogy az északi pályaudvaron felszedjék a síneket, amit a kormánycsapatok megakadályozni törekedtek. A csöcselék meggramadia a kormány csapatokat, amire azok **sörtüzzel feleltek** és a csöcseléket szétosztatták. Az Alexander-téren kormánycsapatok vonultak fel, hogy a rendőrfőnökség épületét megvédelmezzék. A tömeg felakarta tartóztatni a csapatokat. A rendőrök a tömegbe löttek. Sok harott és sebesült maradt a kövezeten. Tíz rendőr elesett. Késő este a tömeg elakarta foglalni a Sándor lakatnyát, de a csapatok visszaverték a támadást. A Kaiser Wilhelm Strassen és a Bülow-téren barrikádokat emeltek. A spartakusok érintkezésbe léptek a rendőrfőnökség épületét megszállva tartó csapatokkal, hogy **ravegyék** őket az épület átadására. A tárgyalások eredménytelenül végződtek. — Az esti órákban

nagy tankok vonultak végig Berliu utcáin,

amelyek szintén harcba bocsájtkoztak. Berlinben a helyzet rettenetes.

A Wolff ügynökség Weimarból arról értesül, hogy tegnap késő éjszakáig tartottak a kormány és a munkásvezérek egyezkedési tárgyalásai. A tárgyalás kielégítő eredménnyel járt. A munkásvezérek visszaverték Berlinbe, hogy a sztrájkolókkal közöljék a kormány javaslatát.

A politikai helyzet.

Budapest, márc. 5. A politikai érdeklődés középpontjában a közelgő választás áll. A pártok érdeklődését a választás ügye teljesen leköti. A kormányzó pártok vezérei tegnap Károlyi Mihály elnöknel hosszabb értekezletet tartottak, amelyen a választások részleteit vitatták meg. A tárgyalások részleteit a legbizalmasabban kezelik. Annyi megállapítható, hogy a pártok vezérei között a választások rendjére és módjára vonatkozólag a legteljesebb harmonia van.

A pártok egyöntetűen elhatározták, hogy a választási harcban a leglojalisabb fegyverekkel harcolnak, de mégis szem előtt tartva azt, hogy a többséget maguknak szerezzék meg. Semmiféle pártközi választási szerezmenyt, paktumot nem kötnek és az egyes kerületekre vonatkozólag sem egyeznek meg. A titkos szavazás alapján tiszta és igazságos választási eredményt várnak.

A pártok tehát külön-külön mennek a választási harcba. De azokban a kerületekben, amelyekben a reakciót és ellenforradalmi jellegű irányzatokat eddig még nem tudták teljesen elfojtani, együttesen, közös megegyezés alapján lépnek fel.

All ez különösen a Dunántulra, ahol a megdörmölt agitátoroknak sikerült a népet hamis jelszavakkal helytelen irányba terelni. A kormányzó pártok mindegyikének az az álláspontja, hogy ezeket a választókerülete-

ket nem szabad a reakció prédájául hagyni, ami pedig nagyon könnyen megtörténhetne, ha a pártok kiméltelen választási harcba bocsájtkoznának.

Károlyi elnök mindent elkövet, hogy a választás lefolyását lehetőleg simává tegye, mert attól tart, hogy az esetleges zavarok Magyarországnak az antant előtt állandóan szilárduló helyzetét megrendítik.

A pártok a választási előkészületeket már megtették. A következő hetekben az egész országban népgyűléseket tartanak.

Amerika az igazságos békéért

Előzetes béke márciusban.

Bern, márc. 5. Wilson tudtára adta az amerikai bekedetegátusok után a békekonferenciának, hogy a volt ellenséges államok képviselőit legkésőbb április elejére meg kell hívni a békekonferenciára. Amerika azt kívánja, hogy az előzetes békeszerződést március végéig aláírják, mert a beketárgyalások további elhúzása az amerikai népguláját nagyon felingerelné. Anglia bekedetegátusai magukéva tették Amerika álláspontját és kijelentették azt a készségüket, hogy mielőbb megkezdjék a tárgyalásokat az ellenséges államokkal.

Az amerikai szenátus a népszövetségért.

Koppenhága, márc. 5. Időkezelt jelentések az amerikai nép erős hangulatváltozását jelentik. A szenátusban harmincharom képviselő aláírásával indítványt nyújtottak be, amely a következőket tartalmazza: Mondja ki a szenátus, hogy nem helyesli a népszövetség jelenlegi tervét és utasítsa az amerikai megbízottakat, hogy azonnal fogjanak hozzá a Németországgal való béke megkötéséhez. Követelik a népszövetség tervének benató és igazságos megvizsgálását. — Az indítványt a szenátus tagjainak több mint egy harmada pártolja. Amennyiben az indítványt nem fogadják el, annak benyújtói a békekötés ratifikálását meg fogják akadályozni. Ez annál is inkább módjukoan van, mert a ratifikálás-hoz a szenátus kétharmad többségének szavazata szükséges.

Wilson elindult Párisba.

Páris, márc. 5. (Radio) Wilson nejjével együtt a George Washington gőzösön elindult Európába és tizenharmadikán érkezik Brestbe. Mire Wilson Párisba érkezik a békekonferencia különböző bizottságainak jelentései is elkészülnek. Wilson gyorsan át fogja tanulmányozni a békeszerződés tervezetét és március huszadikán körül meghívják a német megbízottakat. A németek átveszik a békefeltételeket és valószínűleg azonnal Weimarbá utaznak, hogy kormányukat a békeszerződés szövegét közöljék. Március végén valószínűleg már visszatérnek Versaillesba, ahol esetleg megengedik nekik, hogy egyes kívánságok felől nézeleiket előterjeszthessék.

Amerikai magyarok Magyarorszáért.

Newyork, márc. 5. A magyar szövetségek tizenhét nagygyűlést rendeztek, amelyeken tiltakoztak a magyar területen erőszakos bekebelezése ellen. Wilson elnökhöz memorandu-

mot intéztek, amelyben kifejtették, hogy Magyarország szétarabolása a világ békéjére nagy veszélyt jelentene.

Svájc a bolsevizmus ellen.

Bern, márc. 5. A szövetségtanács olyan egyesüléseket, aminők katonatanács és katonai szövetség, kétévi szabadságvesztés-büntetésének terhe alatt megtiltotta, mert azok a katonai fegyelmet aláássák.

Általános sztrájk Angliában?

Genf, márc. 5. Párisi jelentések szerint Angliában általános sztrájk tört ki. A hírval diságát még nem sikerült ellenőrizni, mert Angliával megszakadt a távirati összeköttetés.

Élelmiszert ad az antant.

Paris, márc. 5. (Radiotelegramm) A szövetséges államokat egyre jobban aggasztja az a rettenetes élelmiszerhiány, amely egész Európában konvulziókat okoz. A tizes bizottság mára magához kérette Hoover élelmiszerfőlenőrt, hogy a Bajorországnak szánt élelmiszertöredmények elszállítását megbeszéljék. A bizottság hasonló energikus intézkedésre készült Olaszországgal és Jugoszláviával szemben, hogy Laibach körül sem az olaszok, sem a jugoszlávok meg ne akadályozzák az élelmiszertöredmények közlekedését. Magából Bécsből és Budapestről érkező hírek szerint az élelmiszertöredmények teljesen kimerültek. A munkátlanok egyre fokozódik és egyre nő azon lerongyolódott tömegek száma, amelyek a felfordulást várják, csak hogy rabolhassanak. Az antant legközelebb nagyobb élelmiszertöredményt indít utba a volt Monarchia államaiba.

Magyarország a dunai konföderációban.

Páris, március 5. Sonnino kezdeményezésére megindultak a tárgyalások a dunai konföderáció megvalósítására, melyben Csehország és Jugoszlávia vesznek részt. A terv szerint a két állam gazdasági szerződést kötne egymással és Olaszországgal. Sonnino azt hiszi, hogy így lehetséges volna Olaszország és Jugoszlávia közötti ellentétet Trieszt kérdésében áthidalni. A Humante jelentése szerint Magyarországot is megfogják hívni a konföderációba, mert Magyarország nélkül elképzelhetetlen a Csehország és Jugoszlávia közötti forgalom. Ugyanis most már a csehek maguk sem hiszik, hogy a hírhedt korridort Magyarországon keresztül megkapják.

Pécs felszabadul?

Sásd, márc. 5. A demarkacionális vonalról érkezett hírek arra engednek következtetni, hogy a szerbek Pécsét rövid időn belül elhagyják. A sztrájk állandóan tart. Azokat a tuzsokat, akiket a szerbek tegnap Eszékre vittek, ma továbbszállították dél felé.

A pozsonyiak Pozsonyért.

Budapest, márc. 5. A menekült pozsonyi magyarok tegnap nagy gyűlést tartottak. Elhatározták, hogy szikratáviratot küldenek a békekonferenciához és Wilson elnökhöz, amelyben Pozsony felszabadítását kérik. Felkeresik a francia fegyverszüneti bizottságot és a szennvedett sérelmek jóvátételét kérik.

Magyarok az Ujvilágban.

Európa történetének lezártuk egyik fejezetét. Amit kevesen éretek meg s még kevesebben értettek, hogy új Európa fog megszületni Bismarck, Ferenc József, Viktória királynő és Gorcsakov Európája helyén, az most világosan áll előttünk a rettentő összeomlás vérvörös tüzének fényénél. Ebbe a lezárt közelmúltba (1848–1914) úgy tekinthetünk vissza, mintha már az évtizedek sokasága választaná el tőle napjainkat. Az újjászülető világ lábát, kénkövet okádó, földrengéseket okozó tűzhányójának magaslatára értünk; lábaink alatt ég a föld, köröskörül romokban hever minden, tűzpiros a horizont, a hátrahagyott útra azonban szabad a perspektíva: betekinthetünk a közelmúlt idő végtelenségébe, amelyet átélünk büneinkkel, erényeinkkel, azzal az öntudatlansággal, ami megfosztott egy egész nemzeteket attól a dicsőségtől, hogy megmenthesse utódainak a biztos jövőt.

Ha van valami fájdalmas, igazi, nagy büne ennek a múltnak, akkor az, a most már világosan látható öntudatlansága volt. Nem igaz, hogy a magyarok felébredtek 1825-ben, mert ép olyan álmat aludtak tovább is, mint valamikor a májtényi tragédia után. A magyar glóbus külön világán éltek, kínai fallal körülzárt splendifer izolációban, mintha a környező világhoz nem fűzte volna ezt a néha diszmagyaros, gyakran kopott úri népet semmi sem. Kortesháborukat viselték, újkori kis Csák Máték, apró zsarnokságaival vivódtak, s még az sem volt igaz, hogy a vármegyeház ablakából tekintettek ki a világba, mert ha kinyitették volna az ablakot, megláták volna az utca nyomorát, a sápadt arcokat, az új emberekben az új lelket és a régi álmodozásban azt a régi veszedelmet, ami éppen azért volt nagy, mert nem akart a magyar tudomást venni róla sohasem.

Hízen igaz, úgy nevezték azt a nemzeteket, hogy ne lásson túl a kínai falon. Belgrád minden kávéházában, Zágráb minden utcasarkán, Prága minden bálhajléja alatt a külpolitikusok sokasága tanyázott, míg a magyar ambíciós befelé néző emberek marcangolták önmagukat és egymást s éltek a többi világgal mit sem törődők kábult életét. Delegáció? Unalmas volt. Külügyi exposé? Senkit sem érdekelt. Keleti kérdés? Bolond beszéd. Császár találkozás? Nagyszabású mulatság. Ujsághír, amit összehazudik az újságró, semmi más. Évenként 12 hónapos uborkaszegzonokban élünk néhány évtizedet, s a fümei cápa állandóan ott szerepel ennek az eseménytelen és kilátástalan életnek a programjában. Megcsodálták aki külföldre utazott, de a kivándorlók százait már észre sem vették. Kívül estek ezek a kínai falon, legurultak a magyar glóbuszról, tehát elvesztették őket szemünk elől, azután el is feledtük: külföldiek lettek, már pedig a külföldön nem terem sem ferbl, sem föltöltőképoszta, ami a magyarnak élet, németnek halál. Törődni a nagy vereséssel tehát nem volt érdemes.

És most itt állunk és csodálkozunk, hogy nem egymagunk élünk a glóbuszon s értetlenül nezzük a szemünk előtt táncoló betűket, melyek azzal a párisi hírrel ütnek főbe minket, hogy az egész világháborúban Magyarország szenvedte a legnagyobb vereséget.

Lehet, hogy nincs igazam — nem érzem magam csálhatatlannak — de én ebben a szörnyű, öntudatlanságban és a belénk nevelt tehetetlenségben látom a magyar tragikum alapjait. Fajtunyaságunk ebből a veszedelemből nő ki irdatlan bozóttá, hogy napfény nélkül pusztuljon és senyedjen el benne minden, ami magyar. Nem törődünk azzal, hogy nem magyar a hadsereg, pedig faji szupremácia lehetetlen volt egy olyan országban, ahol a többi fajtának a hadsereg iskolájában magyarázták meg szemléltetően az uralkodó faj inferioritását. Az iskolában azt tanulta az oláh, hogy a magyar államban lakik. A kaszárnyában

arra tanították, hogy ennek a magyar államhatalomnak semmi ereje, szankciója nincs. A meghasonlás növekedett az oláh lelkében, aki nem élt kínai falak között. Csak mi nem akartuk észrevenni ezt. Semmit sem akartunk észrevenni, éltünk uborkaszegzon tól uborkaszegzonig, s nagyokat mulattunk választásoktól a választásokig.

Ki tudott ebben az országban arról, hogy entente készül ellenünk, hogy kínai falunkat ellenség veszi körül? Ki törődött a szerb sertések világtörténelmi jelentőségével, Nikita k s intrikával, a szultán elkergetésével? Unottan olvastuk, mintha nem lenne rólunk is szó, csak egy más világról, amitől eltávolodva élhetünk. Idegenek lettünk a világban, rokontalan, barát nélküli nemzetként éltünk a magyar glóbuszon és diszmagyarban, kopott könyökkel, pipász mellett hittünk konokul a világ változatlanságában. Ez a mi bűnünk, de ez a bűn talán a háborúért a magyarság mentsége is. Nem, a magyar nem felelős a világnak a háború szenvedéseitért. Önmagának felelős csupán a vereségért, kába álmaiért, meddő életének tragikus összeomlásáért. Ezt a felelősséget érdemes is és kell is kutainunk, nem hogy büntessünk, vagy megtoroljunk, hanem hogy a világhoz igazodva eljövő magyar generációkért éljünk és megjavuljunk.

Az álmok világának, az elzárkózásnak, a külön magyar glóbusznak legyen immár vége. Nem közömbös nekünk a nagyvilág, ezt meg kell tanulnunk s hogy mi sem leszünk akkor közömbösebbek a világnak — ha sok türelem és még több szenvedésünk árán is — bizonyosan megtanulja értünk az egész világ.

A vasutak közbiztonsága.

Vasuti rendőrséget szerveznek. — A kereskedők küldeményeit a vasuti rendőrök kísérik.

— Saját tudósítónktól. —

A vonatok, úgy a személy, mint a tehervonatok közbiztonsága a forradalom első heteiben majdnem semmivé zsugorodott össze. A személyvonatok ablakait beverték, börtüzetait levagdalták, a falakat megrongálták, úgy hogy az utazás még ma is egyike a legnagyobb kiszívásoknak. Még rosszabbul állanak a tehervonatok. Alig érkezik meg olyan küldemény, amelyet meg ne dözsmálnak volna, ami a vasútra is óriási terhet ró.

A népkormány hamar felismerte azt a fontos érdekét, amelyet a vasút zavartalan működése jelent és ennek biztosítására megszervezte az úgynevezett „vasútbiztosító nemzetiséget”.

A vasútbiztosító őrség felállítását után csakhamar megjavult a helyzet. A rablások, fosztogatások, lövöldözések mind ritkábbak és ritkábbak lettek — igaz, teljesen még nem szűntek meg. A vasútbiztosító őrség emberei kísérték a személy- és tehervonatokat Nagykanizsától Budapestig és Bécsig s ahol baj volt, azonnal ottermettek és rendet teremtettek.

A vasútbiztosító csapatok pompás munkája és nagyszerű teljesítményei arra indították a népkormányt, hogy ezt a különösen bevált intézményt állandósítsa.

Tegnap kormányrendelet érkezett a nagykanizsai vasútbiztosító nemzetiség parancsnokához Pintér főhadnagyhoz, amelynek értelmében a kormány április elsejével a mai nemzetiséget államosítja és mint „vasuti rendőrséget” a belügyminiszter alá rendeli.

A nagykanizsai vasuti rendőrség három osztályból fog állni: ugymint stabil, mobil és nyomozó osztályból. A stabil osztály feladata a vasútállomások nyugalmának fenntartása; a mobil osztály a személy és teherszállító vonatokat kíséri; a nyomozó osztály a városi illetve állami rendőrséggel egyetemben a bűncselekmények felderítését fogja végezni.

A vasuti rendőrség alisztekből és tisztelkből fog állni. A tisztelk részére Budapesten tanfolyamot állítanak fel, amelyet legénységi állományu egyének is látogathatnak. Azokat a legénységi állományu egyéneket, akik a tanfo-

lyamol jó eredménnyel végzik el, tisztelkbe leptetik elő.

A vasuti rendőség egyenruhája tábori zöld posztóból készült rendez katonaruha angol cipő és gamásui, továbbá lányáralakú sapka. A tisztelk arany, az alisztekbek ezüst vállszallagot viselnek.

A vasuti rendőség egyik legfontosabb feladata a kereskedői szállítmányok kísérése lesz. Azoknak a kereskedőknek, akik a vasuti rendőséget ezirányban megkísérik, a rendőség parancsnoka vasuti rendőröket bocsájt rendelkezésükre, akik a szállítmányokat kísérik. A kíséző személyzet költségeit természetesen az egyes kereskedők viselik. A vasuti rendőség úgy Nagykanizsáról indított, mint bármely Nagykanizsára feladott szállítmány elkísérésére vállalkozik.

Nagyjában ez lesz az új rendőség szervezete és feladata. Biztosak vagyunk abban, hogy a vasuti rendőség az egész közrendnek és a kereskedelmi forgalomnak nagy szolgálatokat fog tenni.

HIREK.

N A P T A R.

1919.
március
6
Csütörtök

Róm. kath. Perpetus. Prot. Fild.
Gör. kel. (február 21.) Euszt. Izr. Vadá.
A nap két reggel 6 óra 35 per-
kor, nyugvók délután 5 óra 49 perckor,
A holt. kel reggel 8 óra 11 per-
kor, nyugvók este 11 óra 24 perckor.

Ma az önkéntes polgárőrség IV. csoportja tart szolgálatot.

— Nagykanizsa — választókerületi székhely. A hivatalos lap tegnapi száma közli a választókerületek beosztására vonatkozó néptörvényt. Eszerint az országot 48 választókerületre osztották föl. Minden választókerületi székhelyéről nevezte el, Zala vármegye választókerületi székhelye Nagykanizsa Zala vármegye Nagykanizsával együtt kilenc képviselőt választ. A balatonfüredi, sümegi és tapolcai járások nem a nagykanizsai, hanem a győri választókerülethez tartoznak.

— Feketehimlő. A nagykanizsai tiszti városi hivatal havi jelentése szerint az elmúlt hónapban négy feketehimlős megbetegedés történt a városban, amelyekből kettő halállal végződött. A négy feketehimlős esetet még nem lehet járványosnak nevezni de meg kell tenni minden óvintézkedést. A közönséget kérjük, haladéktalanul jelentsen be minden gyanús esetet a tiszti orvosoknak, nehogy járványjá fajuljon a veszedelmes betegség.

— Politika a templomban. Vasárnap Pécsi Vasút szentferencendi lelkész a templomban felszólitotta a híveket, hogy amikor a népgyűlésen Novák János volt képviselő megkérdezi a közönségtől, hogy kívánják-e a vallásoktatás eltörlését, — nemmel szavazzanak. A templombeli politikázásról Sneff kormánybiztos jelentést tettett magának. A rendőség megállapította, hogy a templomi politikázás megtörtént.

— A Munkástanács ma este 8 órakor rendkívül fontos tárgyban ülést tart, amelyen a Katonatanács képviselőinek szives megjelenését is kerik.

— A földreform Somogyban. A kormány dr. Hamburger Jenőt az országos szociáldemokrata párt titkáránt miniszteri biztosi minőségben Somogyba küldte, hogy ott a földbirtokreformot végrehajtsa. A miniszteri biztos kiküldését az tette szükségessé, hogy az Esterhazy, Festetics, és Inkey-féle 40000 holdas birtokot, amelyet a mezőgazdasági ipar részvénytársaság birtokában, — a gazdasági cselédek nem hajlandók addig művelni, amíg az termelő-szövetkezet formájában a cselédek és kisgazdák birtokába nem megy. Erre a miniszteri biztos a szociáldemokrata párttal együtt az egész birtokot élő és holt fölszerelésével együtt a termelőszövetkezet birtokába vette át. Ugyanennek a termelőszövetkezetnek birtokába ment át a mezőgazdasági részvénytársaság cukorgyára és malma is. A bankosok volt uradalmának vezetésével egy gazdasági biztost neveztek meg. A gazdasági munkások fogadalmat tettek, hogy birtokot úgy kezelik, hogy annak

terméséről bőségesen jusson a városi fogyasztóknak is. Hamburger dr. Somogyból Fehérmegyébe, majd Vasba megy, hogy ott is termelőszövetkezeteket létesítsen. Zala megye szentgróti járásában is alakulóban van ilyen termelőszövetkezet.

— **A régi gimnázium lebontásához.** A napokban említették, hogy a polgármester utasította a városi mérnökséget, hogy készítse el a régi gimnázium lebontásának tervét. A hírt akkor nem kommentáltuk, mert a régi, rozoga épület fennállása éppenséggel nem fekszik szívére. Azóta azonban megtudtuk, hogy a régi gimnáziumban harminckilenc család és kisiparos talál ideiglenes otthont, akiknek újabb ideiglenes elhelyezését aligha bírná el az amúgyis tönkretelt lakásviszonyban sűrűdő város. Régi épület lebontására tehát addig gondolni sem szabad, amíg a harminckilenc lakó elhelyezése biztosítva nincs. Azokon az építő iparosokon, akiknek a lebontással munkát akarnak adni, akként is lehet segíteni, ha a régi épületet alapos renoválás alá veszik. Semmiesetre sem méltányos azonban olyan harminckilenc lakót a földnélküliségbe kergetni, akik jelentős anyagi áldozatokat hoztak, míg lakásaikat lakható állapotba helyezték.

— **Építkezési anyag a kisiparosoknak.** Eisner és Edlich, zágrábi építkezési vállalkozóknak a barakkórház építése után jelentékeny mennyiségű anyagkészlete feleslegesnek mutatkozott, amelyet a cég itteni telepén helyeztek el. A rendőrkapitányság, hogy az anyaghiány folytán munkánságra kényszerített kanizsai iparosok helyzetén javítson, felírt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a készletek rekvirálását engedje meg. A miniszter mai leírásában a rendőrkapitányság kérelmének eleget tett, megengedte a készletek elrekvirálását, azaz, hogy a város az anyagot a helybeli iparistületnek adja át, amely azt az arra rászoruló kisiparosok között fogja szétosztani. Az árak az érvényben levő maximális árak. Amennyiben egyes árucikkekre vonatkozólag maximális ár megállapítva nincs, az Országos Árvizsgáló Bizottság fogja a térítési árat megállapítani. Az egész anyagkészlet térítési árat bírói letétele helyezik.

— **A földosztás Nagykanizsán.** A földre igényt tartók jelentkezése a héten befejeződött. Összesen 95 nagykanizsai és 308 kiskanizsai polgár jelentkezett, ami a felosztásra kerülő földhöz képest meglehetősen kevésnek mondható.

— **Csereakció.** A csereakció ügye már régóta váradik. A gazdáknak mezőgazdasági gépekre és egyéb eszközökre lenne szükségük, különösen most, amikor a földosztás folytán sok új gazdaság keletkezik, amelyen egyáltalán nincsenek kellően felszerelve. Az osztrákok szívesen adnának élelmiszert, mezőgazdasági eszközöket, de sajnos már Magyarországnak sincsen felesleges készlete, sőt nagy kérdés, hogy a mostani készlet elég lesz-e az új termésig. A kormánybiztos tervbe vette egy rekompensációs üzlet lebonyolítását, de a terv a közéleti miniszter közbelépése folytán csak terv maradt. A kormánybiztos most ismét felírt a miniszterhez, akit arra kért, hogy a halaszthatatlanul szükséges mezőgazdasági eszközök beszerzése céljából engedje meg három waggon burgonyának Grácba való kivitelét.

— **Ady Endre szobrára adtak:** dr. Havas Hugó 50 koronát, Balog Oszkár 10 koronát. Eddigi gyűjtésünk 145 korona.

— **A postapalota építése.** Amint már említettük a postapalota építésére már a pályázatot is meghirdették s amint a pályázati határidő lejár, rögtön hozzákezdnek az építkezéshez is. A postapalota telkén ma tartották meg a helyszíni szemlét, amelyen a kereskedelmi minisztériumot Tichli György műszaki tanácsos képviselte. A műszaki tanácsos szerint, az építkezésben főn kérdés nem fog beállni, mert a kereskedelmi minisztérium szakadatlanul gondoskodni fog az építési anyagok beszerzéséről. A téglaléptéshez szükséges szén keli időben feltétlenül rendelkezésükre fog állani a nagykanizsai téglagyárosoknak. A nagykanizsai postapalota építésénél érvényesül először a kormánynak az az elhatározása, hogy az egész építkezést kisiparosoknak adja át, akiknek e célból egyesülniök kell.

— **Briglevics kormánybiztos és a kanizsai szociáldemokrata párt.** A múltkor — amint mi is megírtuk — a nagykanizsai szociáldemokrata-párt által tartott népgyűlés Briglevics zala megyei kormánybiztos főispán elítélését követelte, mert a vádak szerint Briglevics nem jár el kellő eréllyel a vármegye reakciós hajlandóságú tisztviselőivel szemben. Amint most a szociáldemokrata párt hivatalos lapjában olvassuk Briglevicsnek sikerült a szociáldemokraták aggályát eloszlatni. Briglevics ugyanis hétfőn este megjelent a kanizsai Munkásotthonban s ott hosszabban tárgyalt Sneff József kormánybiztossal s a szociáldemokrata-párt vezető embereivel. Elsősorban is felajánlotta állásáról való lemondását, majd azt bizonyította, hogy az ellene emelt vádakban nem bűnös. Melyreható eszmecsere után kölcsönösen megállapították, hogy a vármegyében nincs megnyugvás és megelégedettség. Vannak dolgok, amelyekben rögtön és erélyesen kell intézkedni. Főképpen az ez a vármegye közigazgatására és a községek adminisztrációjára, amelyekben eddig nem történt olyan intézkedés, ami megnyugtathatná a munkásságot. A tárgyalások végre oda vezettek, hogy a nagykanizsai szociálisták nem Briglevics lemondását, hanem bizonyos változások eszközését kívánták. Ezen változások közé tartozna a reakciós megyei tisztviselők eltávolítása. A két kormánybiztos e célból a jövő héten Budapestre utazik, hogy a belügyminisztériumban is bejelentsék, micsoda intézkedéseket tartanak szükségesnek. A két kormánybiztos ismételt lépéseket fog tenni Nagykanizsának a vármegyétől való teljes függetlenítése ügyében is.

— **A bírák és ügyészek statusrendezése** Budapestről jelentik, hogy a hivatalos lap holnap száma közli a bírák és ügyészek statusrendezéseéről szóló 1919. évi XVII. néptörvényt.

— **Készül a nagykanizsa-szentmiklósi mút.** Említettük már, hogy a város hatósága tervbe vette a nagykanizsa-szentmiklósi-ut járhatóvá tételét. Az utat eddig teljesen kihagyott állapotban van, gyalogjárók pedig egyáltalán nincsenek. Így a gyári munkások, vasutasok, hadi kórházbeliek és szentmiklósiak esős idő esetén térdig érő sárban közlekedhetnek csak. A városházán ma arról értesültünk, hogy az utat gyökeres kiépítésére hetek alatt sor kerül. A vármegye Nagykanizsától Szentmiklósig hengerelt, makadam országutat épített, a város pedig az országut a szegélyén rendezett, kövezett gyalogutat létesít. Így aztán nem fog megtörténi, hogy a szentmiklósiak sáros idő esetén napokra elmaradjanak a kanizsai piacról.

— **Házasság.** Valdner Antal és Papp Annuska f. hó 3-án tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett)

— **A Kiskanizsai Polgári Olvasókör** f. hó 9-én, vasárnap délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel a tagok teljes számmal való megjelenése kéretik. Az elnökség.

— **Közéleti közlemények.** Hátsági petroleum kapható: Lackenbacher József, Neu és Klein, Reich Mátyás, Ladizslau Jenő, Berger Benő, Lusztig Ödön, Mezriczky József, Rosenberger Béla és „Rácu” szociálisták szövetkezet. Az igényelhető mennyiség családonként 1/2 (fél) liter. Ár 60 fillér.

— **Játék a fegyverrel.** A Kiszaludi utca 17. számú házban együtt szolgált három cselédleány: Pavlics Antónia, Sándor Mari és Tengeri Maria. Tegnap délután beszélgetés közben Pavlics Antónia elővette ismerősének, egy törzsermesternek nála hagyott revolverét. Játékba kezdtek a revolverrel, próbálgatták, abban a hiszemben, hogy nincs megölte. Addig játszottak a fegyverrel, míg elcsúszott a golyó Sándor Mari mellét találta. Sándor Mari súlyos sérülésével szállították a városi kórházba.

— **A Világ nagymozgójában** március 6-án és 7-én *A rótszakáll* című 6 felvonásos kalandorjáték kerül bemutatóra, melynek főszerepét Francois Keppens játssza. A film cselekménye, remek megjátszása feltűnést keltő.

— **Sáfrány tanár előadása.** A Haladás kulturális egyesület rendezésében 9-én, vasárnap délután 4 órakor a városháza dísztermében Sáfrány Károly főgimnáziumi tanár tart előadást „Vagyunk de nem élünk” címmel. Érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

— **Timár Liza előadása.** A nagykanizsai szociáldemokrata-párt szellemi munkásai nagyban készülnek a Timár Liza előadására. A próbák azt mutatják, hogy az előadás minden igényt ki fog elégíteni. A közönség körében az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Elfogtak egy híres betörőt.** Balázs Balázs, tótszerdahelyi gazda tegnap Nagykanizsára jött, hogy lóhermagot vásároljon. A vásárlást Rósenthal Jakab üzletében akarta eszközölni, de mivel az üzlet tele volt vevővel, több társával együtt az ajtó előtt várakozott. Tárcaját, amelyben 600 korona aprópénze volt kabátja külső zsebébe tette, hogy a fizetésnél ne kelljen keresnie. Egyszerre csak azt vette észre, hogy a tárca eltűnt. A várakozók közül egyik asszony észrevett egy hirtelen elinalni akaró embert és figyelmesé tette Balázst. Balázs a tolvaj után vette magát, akit sikerült is elfognia és a pénzt visszaszereznie. A tolvaj azonban ismét megugrott és a Kazincycica felé vette útját. A véletlenül arrahaladó Kiss Lajos rendőrkapitány és a közönség közül is többen üzbe vették a tolvajt, akit Viola Lajos, a vasutbiztosító osztag tizedese több magával el is fogott és beszállított a rendőrségre. A rendőrségen kiderült, hogy a tolvaj Horváth Ignác rovtöltött közismert betörő, akinek fényképe már évek óta ott díszel a rendőrség arcképcsarnokában. Tízével ezelőtt két másik társával együtt, mint „erszénydobó” működött Nagykanizsán. A veszedelmes tolvajt a rendőrség letartóztatta.

— **Szabómunkások értekezése.** A nagykanizsai szabómunkások saját helyiségükben, illetőleg a Temetkezési egyesület helyiségében (Kő vendéglő) f. hó 6-án este 8 óra körül értekezletet tartanak, melyre a főnököket is tisztelettel meghívja a Vezetőség.

— **Dohányeműt vásárolhatnak a kanizsai hadirokkantok** március hó 10-én, hétfőn Szemere és Garamvölgyi nagytrafikos baktársaktól, miért is felhívja a nagykanizsai rokkant szövetség a tagjait, hogy a tagsági igazolványukra Szerb Ernő könyvkereskedő pénztárosnál f. hó 8. szám jelentkezzenek, mert csak az igazolvány felmutatása esetén kaphatnak füstöltit.

— **Felülfizetések a postás kabarán.** Ungár Henrik 100 K, Hirschler Ferenc és neje, Antal Jenő, Gyenes Lajosné, Bogenrieder Frigyes gyógyszerész, Maschker Ignác, Konzervgyár, Goldmann, Hoffmann és Frank, Franz Lajos és fia r-t, Balázs Ignác, Fischl F. cég 50—50 K, Sypniewsky György, Bölskey Benő, Grünberger Andor, D. L. 25—25 K, N. N. Deáki család, Csizmadia Vilma, Berényi Árpád, Kürschner Jenő, Biach és Artner, N. N., Poppné 20—20 K, dr. Merkle 17 K, Krajcsics 16 K, Fülöp Lajos 15 K, Eperjesy Gábor 12 K, Maschler István 12 K, Gayer főhadnagy 11 K, Egry Gizella, Kohn L. Lajos cég, dr. Reményi Zoltán, Kisfaludy Józsefné, Hutter Gézané, Kaufmann Testvérek, Mathea Károly, Samu József, Ifj. Hirschler Miksa, Fatér Mihály, Sneff József, Pontsch őrnagy, Zsifkovics alezredes, Reichstaller százados, Récsy, Dobó Évi, Elenspanger Rezső, N. N. 10—10 koronát.

Szerdai tőzsde.

Budapest, március 5

Magyar Hitel 921, — Osztrák Hi el 664.
— Osztrák-magyar államvasut 1036, — Leszámitoló Bank 662, — Hazai Bank 476, — Magyar Bank 700, — Rimamurányi — , — Salgótarjáni 992, — Közuti vasut 565, — Városi vasut 265, — Urikány 885, — Fabank 802, — Jelzálog 504 — Ker. Bank 4380, — Schlick 356 — Guttmann 892, Szlavónia 851.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

XXIII/68. ad 1. szám. 1919.

Árlejtési hirdetmény.

A magyar népköztársasági kereskedelemügyi miniszter urnak 1919. évi február hó 17-én kelt 4842/1919. sz. a rendelete alapján nyilvános versenytárgyalás hirdetik, a nagykanizsai posta- és távirat hivatal részére Nagykanizsán Kazinczy- és Zrinyi-utcák sarkán építendő postaház felépítése alkalmával teljesítendő: föld, kőműves és elhelyező, hengerelt és kovacsoltvas, kőfaragó, mőkő, vasbeton, ács, bádogos, műpalafedő, facement, szobrász, asztalos, lakatos, mázó, különleges lakatos és mázó, üveges redőny, kő- és fapadozati falburkolati szobafestő, kerítés munkákra és felirati táblákra vonatkozólag.

1. Ajánlat tehető akár az összes munkákra, akár annak egy részére.

Tartoznak a pályázók ajánlatuk beadása előtt alulírt postaházak építési felügyelőségnek, vagy a nagykanizsai posta hivatalos helyiségében, az általános és részletes feltételek, valamint a versenytárgyalási hirdetmény egy példányát aláírni, annak jeléül, hogy azokat ismerik és amennyiben a munkával megbizatnak, azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják. Ugyanitt kaphatók oldalankint 1 korona lefizetés ellenében az ajánlati és költségvetési űrlapok is és ugyanitt a tervek is megtekinthetők.

3. Tartoznak a pályázók az ajánlati költségvetésben számokkal és betűkkel az eredményezett összeget kiírni, melyekért az illető munkanemet elvállalni hajlandók.

4. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek az eredeti ajánlati és költségvetési űrlapokon tették és amelyeknél az ajánlati és költségvetésben a vállalat által ajánlott egységárak számokkal és betűkkel kiirattak. Az eredeti költségvetési űrlapok szövegén az ajánlattevők semmiféle változtatást nem tehetnek.

5. Az 1. koronás bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1919. évi március hó 31-én déli 12 óráig a magyar postaházak építési felügyelőségénél (II Fő-utca 9. sz. II. em.) nyújtandók be. A borítékra reá írandó: „Ajánlat a nagykanizsai magyar postaház építésével kapcsolatos munkálatokra”.

Az ajánlatok 1919. évi április 1-én déli 12 órakor a benyújtás helyén bontatnak fel.

6. Távirati úton vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

7. Ajánlattevők 250.000 korona értékig az ajánlati összeg 5%-át; az ajánlati összegnek 250.000 koronát meghaladó része után pedig 2%-ot tartoznak bánatpénzül letenni valamelyik budapesti állampénztárnál vagy vidéki kincstári adóhivatalnál. A letett bánatpénzről szóló és 30 fillér bélyeggel ellátott letéti vevény, vagy annak hiteles másolata az ajánlatához csatolandó. Az ajánlati összeg alatt az „Ajánlat” 3. pontjában megjelölendő illetőleg a költségvetés végén feltüntetendő munkamenyiség pénzösszege értetik.

Fentartja magának a kereskedelemügyi miniszter azt a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül azokat bizza meg a munkák egyes csoportjainak végrehajtásával, kik a munkáknak jó és helyes végrehajtására ezidőszert a legalkalmasabb és legelőgadhatóbb ajánlatot nyújtanak be.

Budapest, 1919. február hó 27-én.

Magyar postaházak építési felügyelősége.

Gazdák figyelmébe

Bérlevél — Elbocsátási bizonyítvány
Napszám-kimutatás — Napszám-
könyvecskék — Előjegyzésköny-
vek — Szelvényes könyvek és
egyéb gazdasági nyomtatványok

Kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP FIAI**

könyv- és papíráruhában — NAGYKANIZSÁN.

APRÓ HIRDETÉSEK VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Csütörtökön és pénteken, márc. 6. és 7.
1919. év legkimagaslóbb francia képe

A rótszakall

Kalandor-játék 6 felvonásban, melynek
főszerepét Francois Kerpens játsza.

Előadások hétköznapon 5 és 7 órakor,
Vasár- és ünneppon 3, 5 és 7 órakor.

URANIA mozgóképalot

Bongoyt-u. 4. Telefon 359

Szerda, csütörtök. Március 5. és 6.

Lengyel Menyhért hírneves drámája után a

Táncosnő

Varieté dráma 4 felv. Főszereplő Leopoldine
Konstantin és illusztris magyar partnerei.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünneppon: 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

ÉRTESETÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R. T.”

zala megyei képviselőt
átvettem. — A legjobb

ERFURTI

virág, főzelék és vetőmagvak,
madáreleség, — raffia pótló

kicsinyben és nagyban beszerezhető

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

Árverési hirdetmény.

Klein Imre és gyermekei tulajdonát képező Gáspár-hegyen levő 3¹/₄ hold szőlőbirtok, ugyancsak ugyanott levő trágya, szalma és széna a községi előljáróság jelenlétében nyilvános árverés útján a legelőbbet ígérőnek f. hó 9-én, vasárnap délután 2 órakor a helyszínén eladatik. 920

Takarítónő és elárúsító leány azonnal keresetkét Fleischaker József Fiai cégnél. 924

Majdnem teljesen új zongora (Pianino) eladó. Bővebbet Kazinczy-utca 33. szám. alatt az irodában. 930

Angol és német órákat csoportonként vagy egyes személyeknek, legjobb eredménnyel tanít Rosenfeld, Szemere-u. 23. 921

Kisfaludy Sándor-utca 7. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 906

Keresek egy intelligens szobaleányt, Lehet német is. — Jelentkezni Babóchay Györgynénál, Király-u. 14. 902

Keresek egy jól főző gazdaasszonyt, aki a háztartás minden ágához ért. — Cím: Csengeri-ut 36. Rosenberger Pál. 933

Keresek egy nőtlén vincellért március 1-i belépésre. Ki lóval tud banni, előnyben Jelentkezni Babóchay Györgynénál Király-u. 14. szám alatt. 901

Gyönyörű és modern képeslapalbumok, emlékkönyvek kaphatók Fischel Fülöp Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Felhívás**Nagykanizsa város közönségéhez.**

Midőn a múltban az építési törvények betartásával a legnagyobb visszaélések történtek, úgy az építetők valamint a képesített mesterek rovasára; hogy ez a jövőben ne ismétlődjék: indítva éreztük magunkat arra, hogy felkérjük Nagykanizsa város közönségét jelen hirdetés tudomásul vételére.

Uj építkezések, átalakítások, árbolt építések, hidépítések és emeletes épületek tartozása úgy szintén az épületek elbontása, képesítéshez kötött engedélyhez tartoznak, az ilyen munkálatok elvégzésére az alább felsorolt képesítéssel bíró mesterek jogosultak: Páter Mihály, Geizl Viktor, Dervalics József, Szuknay Lajos, Szántó Lajos, Mankovics Jakab, Reisinger Gyula, Bölczföldi Lajos, Marosi Mór, Schuhel Lajos, Tóber János, Somogyi Ferenc, Sánti János, Gozdán Károly, Pint Ferenc, Horváth Mikó Péter, Ködbaum József, Kovács János, Bölczföldi János Horváth és Vas Sándor; a képesítéssel bíró ács mesterek pedig Czindris Lajos, Gozdán József és Kovács Vendél.

A cement gyárosok eddigi beton uj munkák építése és a készített cementárak elhelyezése szintén képesítéshez kötött engedélyhez tartozik, tehát szives tudomásul vételét kérjük.

Maradtunk hazafias tisztelettel

A nagykanizsai építő és ács mesterek szakosztályának Elnöksége.

A Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatósága, felügyelő-bizottsága, választmányja és tisztviselői kara mély fájdalommal jelenti, hogy buzgó tisztviselője, illetve szeretett kartársa

Vámosi Ella urleány

hosszas szenvedés után f. hó 5-én elhunyt.

A megboldogult 10 éven át volt imézetünk példás buzgóságú tisztviselője, benne igazgatóságunk érdemes tisztviselője, a kartársai pedig szeretett tisztviselő társukat gyászolják.

Az elhunyt hült tetemei f. hó 7-én délután 4 órakor fognak a Széchenyi-tér 6. szám alatti gyászszobából örök nyugovóra helyeztetni.

Emlékét mindenkor igaz kegyelettel fogjuk megőrizni.

Kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Kiadóhivatal

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap kora reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . . „ 7.50

Egyes szám ára 30 f.

A békekonferencia csőd előtt.

Amerika a békekonferencia imperialista politikája ellen. — A szövetségesek kergették Németországot a bolsevizmus karjaiba.

Elkérték a szövetségesek a békével.

Newyork, márc. 6. Az Evening News-ek jelentik Párisból: Beavatott körökben mindjában megerősödik az a vélemény, hogy a szövetségesek már el is kérték a békekötéssel, mert Németországban a mostani kormány megbukhatik és lehet, hogy még a békekötés előtt a bolseviszták kerekednek föl. A békekonferencia a legnagyobb mértékben siettetni a békeszerződést, hogy még Németország teljes összeomlása előtt meglegyen a béke. — A szövetségesek megbízható forrásból értesültek arról, hogy Bajorországban orosz ügynökök működnek és tartani kell attól, hogy egész Németországban bolsevista kormányok fognak alakulni. A szövetségesek mindenyike felelős azért, hogy már négy hónap telt el a fegyverszüneti szerződés aláírása óta és Németországot még mindig nem láttuk el élelemmel és a békét sem írták alá. Most a bolsevista veszély már Csehszlovákia is fenyegeti, minthogy az oroszok viszállyal elmozdították megakadályozza. A népszövetség tervezetét elkészítette a hónapok óta vett igénybe. Minden hatalom megvonja a maga kis oka arra, hogy megakadályozza azokat az intézkedéseket, amelyek a német kormányt megmenthetnék volna és gyors békére vezetnek volna. A nagy késedelem az oka annak, hogy a szövetségesek Németországban nem találnak majd olyan kormányt, amellyel békét köthetnének. A helyzetük Németországgal szemben olyan lesz, mint most Oroszországgal szemben.

A békekonferencia erőlködése.

Newyork, márc. 6. (Szokratávirat) Newyork Timesnek jelentik Párisból: A győzelem gyümölcse úgy látszik mindinkább kikövik a békemegbizottak kezéből és legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznek megmenteni azt, amit lehet. A német eseményeknek főként a szövetségesek az okai. — Az európai szövetségesek olyan nyihósággal vetették magukat a számkönyre és annyira képtelenek voltak az e lényeges összeomlást meglátni, hogy azokat a szükséges intézkedéseket is elmulasztották, amelyek révén tartós kielégítő békét köthettek volna. Az eredmény az, hogy most egész közép-Európa egy nagy károtyavár, melynek összeomlása az oroszországi kaoszhoz újabb hatalmas területet nyitna meg. Az amerikai elmozdítási megbízottak, kik már december elején sürgették a blokad megszüntetését és Németország élelmezését, kijelentik, hogy most már késő Németországot az éhínségtől megmenteni, mert az élelmiszerkészletek kimerültek és egész Európában nincs élelmiszer, hogy pótlásról lehetne gondoskodni. Az oroszok saját területük gyarapodásának vágya annyira elvakította, hogy minden helyes megfontolással szemben a régi osztrák-magyar monarchiának szánt élelmiszer-küldeményeket elvágták. A helyzet ma az, hogy már Csehszlovákia, Jugoszlávia és Magyarország összeomlását is nehéz lesz megakadályozni. A bajorországi és németországi eseményeknek valószínű hatása az lesz, hogy a német kormány úgy tesz, mint az oroszok Breszt-

Litovszkban: meglagadja a békeszerződés aláírását és azt mondja a szövetségnek: Szálljátok meg egész Németországot.

Csehszlovákia is éhez.

Páris, március 6. Over az antant élmezési biztosa bejelentette a versaillesi tanácskozásnak, hogy Csehszlovákia az élmezési helyzet megdöbbentő és azonnali segítségre van szükség. Az antant elhatározta, hogy amilyen gyorsan csak lehet, — segít Csehszlovákián, mert ellenkező esetben Csehszlovákia az anarchia áldozata lesz.

Berlin rémnapijai.

Berlin, március 6. A német fővárosban kitört általános sztrajkhoz mára az összes szakszervezetek csatlakoztak. Berlinben csütörtökön már egyetlen újság sem jelent meg. — Tegnapelőtt délután a kormánycsapatok az Alexander téren és a rendőrségi palota előtt nehéz küzdelem után levertek a spartakusokat. Az élet-halál harc azonban éjjelkor fölújult és rendkívüli hevességgel folyik jelen távirat földadásakor is. A spartakusok ágyukat is vontattak föl a tér közepére és a harcba kézigranátok és nehéz gépfegyverek is beleszóltak. Még nem látni, hogy a kormánycsapatok, vagy a velük szemben álló néptengerész és egyéb spartakus csapatok fognak-e győzni.

Budapest, márc. 6. Berlinből nagyobb arányú fosztogatásról eddig nem érkezett hír. Igaz, hogy a hírszolgálat nagy nehézségbe ütközik, Berlinben magában se tudják, hogy egyes helyeken mi történik, mert a helyi telefon ki van kapcsolva.

A katonaság egy része átpartolt a spartakusokhoz.

Berlin, márc. 6. A mai napra a helyzet kiéleződött. A Sándor-téren a zavargások már a kora reggeli órákban megkezdődtek. A köztársasági katonaság egy része és a tengerész hadosztályok átpartoltak a felkelőkhöz.

A spartakusok elfoglalták a rendőrfőnökség épületét.

Berlin, márc. 6. A rendőrfőnökség épülete közül hajnali két óra óta tart a harc, amelyben a spartakusok gépfegyverekkel és aknavetőkkel dolgoznak. A spartakusok átmenetileg fölényes helyzetbe kerültek, mert sikerült megszállniuk a rendőrfőnökség épületének déli szárnyát. — Délután három órakor a kormánycsapatok még mindig tartják magukat az épület belsejében. Az erősítésre jövő kormánycsapatok kívülről offenzívát kezdtek az épület ellen, azonban a csapatok egy része átpartolt és így sikerült a spartakusoknak az egész épületet hatalmukba keríteni. A kormánycsapatok elindultak, hogy a rendőrfőnökség épületét visszafoglalják.

A kormánycsapatok tért nyernek.

Berlin, márc. 6. A késő esti órákban a kormánycsapatok körülfogták és elfoglalták a belvárosnak a spartakusok által megszállva

tartott részt. A harcban minkét oldalon gépfegyverekkel felszerelt repülőgépek is részt vettek. A spartakusok helyzete egyre gyengül, a város belső területén már csak egyes épületeket tartanak megszállva.

Politikai hírek.

A szociáldemokrata-párt

és a forradalmi pártok.

Budapest, márc. 6. A Károlyi pártban ma este egy küldöttségnek Hock János a következőket mondta:

— A szociáldemokrata-párt közölte velünk, hogy a forradalmi pártok akciószabadságát a választási küzdelemben nem fogja zavarni, azonban mindenféle más polgári alakulat ellen, amely nem tartozik a forradalmi pártok közé a legerélyesebb harcot indítja.

A Károlyi-párt és a radikálisok választási blokkja.

Budapest, márc. 6. Ma délelőtt a Károlyi-párt részéről Hock János, Juhász-Nagy Sándor, a radikálisok részéről Jászi Oszkár és Kernstock Károly megbeszélést tartottak. Elhatározták, hogy a nemzetgyűlési választásokon egyöntetűen fognak működni. Mindkét párt előterjesztette a maga prozódicióját. A tanácskozás alatt fuzióról vagy a két párt szövetségéről nem esett szó.

Lachue Hugó lemondott.

Budapest, márc. 6. A mai minisztertanácsban Lachue Hugó államtitkár benyújtotta lemondását, amelyet a minisztertanács elfogadott. Ezután a pénzügyminiszter öt adópolitikai javaslatot terjesztett elő.

Kun Béla fogva marad.

Budapest, márc. 6. A vádtanács ma foglalkozott Kun Béla és társainak ügyével. A vádtanács úgy határozott, hogy a kommunisták továbbra is fogva maradnak.

Fakultatív vallásoktatás.

Budapest, márc. 6. Kunfi miniszter Prohaszka püspök cikkére írt válaszában a következőket mondja: A hitoktatók és lelkészek az iskolákban ellenforradalmi agitációt fejtenek ki, amely ellen a kormánynak kötelessége garanciákat keresni. Álláspontom a vallásoktatás kérdésében változatlanul az, hogy az iskolából a vallásoktatásnak ki kell kerülnie és az egyház kezébe kell átmennie. A nemzetgyűlés döntéséig elfogadható az a megoldás, amelyet Prohaszka is javasol, miszerint amelyik szülő nem akarja vallásosan nevelni gyermekét, annak megengedik, hogy tetszése szerint másképpen nevelje. A vallásórát tehát csak az a tanuló fogja látogatni, akinek szülője ezt kívánja. A szocialista tanítók szakszervezete is megávé tette ezt az átmeneti javaslatot, amely szerintem is az egyetlen áthidaló megoldás. A vallási szempontból való osztályozásnak azonban meg kell szünnie. Más megoldás, ennél kevesebb, el sem képzelhető.

Dühöng a lakásinség.

— Sorra dőlnek össze a házak. —
Kétszázötven család lakás nélkül.
Négy-öt család lakik egy szobában.

— Saját tudósítónktól. —

Hetek óta állandóan foglalkozunk a borzalmas méreteket öltött lakás hiánnyal. Már magunk is unjuk, hogy folyton ugyanazt a kérdést bolygassuk, de így kell cselekednünk, mert itt egy mérhetetlen fontosságú szociális kérdéssel van szó, amelyet minden egyéb probléma előtt kell megoldani. A lakásinség még sohasem volt olyan óriási méretű mint ma.

Kétszázötven család áll teljesen lakás nélkül. Ezek fészerekben, pajtákban és pincékben huzzák meg magukat. Több család lakik együtt leírhatatlanul szomorú viszonyok között. Az egész város egy gorkij tömeglakássá változott, amelyben a nyomor a pauperizmus és tüdővész áldozatai tengetik szomorú életüket. Nincs szín, amely eléggé feketére festhetné, nincs szó, amely eléggé megdöbbenést éreztetné azt a borzalmas, szívbemarkoló képet, amelyet egy ilyen lakás nyújt. Az emberek, férfiak és nők, apró és nagyobb gyerekek együtt laknak egy szobában, sokszor tizen-tizenketten is es egész életük egymás előtt folyik le. Visszariad az ember még attól is, hogy a következményeket elképzelje. A kis, ártatlan serdülő gyermekek lelkét ez az élet teljesen megfertőzi, egész életét elrontja s csodaszámra megy majd közülük az, aki ezek után is a társadalom dolgozó, komoly munkása lesz. A felnőttek sorsa sem nyújt semmi vigasztalót. A fertőző betegségeket egymásnak adják át, a tüdővész sápadtá teszi az arcukat — a nyomor évtizedeket rabol el ezeknek a nyomorult embereknek az életéből.

És mégsem történik semmi. Tervek vannak, szépek és megbecsülendők, de a lakásinség grafikonja a tervek és az eddig tett intézkedések ellenére is nyilegyenesen szokik fölfelé. Az 5434. számú rendelet — a lakáshivatal megállapítása szerint — legfeljebb 30-40 család elhelyezésére ad módot. Mi lesz a többi körülbelül kétszáz családdal?

A házak a lehető legrosszabb állapotban vannak. Vannak olyan épületek, amelyeket már a háború alatt le kellett volna bontani, ezeket a háború kitörése óta vagyis közel öt éve még nem is tatarozták. Így aztán nem csoda, hogy

a városban sorra dőlnek össze a házak.

Legutóbb a Rózsa-utca 16., a Teleky-utca 40. és a Rákóczy-utca 83. szám alatti házak dőltek össze és számtalan olyan ház van, amelynek tetőzetét, falait gerendákkal támasztják alá, hogy össze ne dőljön, mint a tulságosan dustermésű gyümölcsfa ágát. A falak repedeznek, a tetők beszakadnak. Száz meg száz olyan ház van, amelyben a bennlakók életveszélyes csoda, majdnem hihetetlen csoda az, hogy eddig még nem temettek senkit maguk alá az összedülő házak lezuhanó tetőgerendái.

Ilyen körülmények között gondolni sem szabad arra, hogy a régi gimnáziumot lebontsák. Az összedőlő házak lakóit is a régi gimnáziumban helyezték el. Most harminchétf család lakik a régi gimnáziumban; a lebontás híre kétségbeesésbe kergette őket. *Strva panaszolja szomorú sorsukat, hogy az utcára kerülnek és nem lesz egy kis zug, ahova az időjárás viszontagságai elől behúzódhassanak.*

Igenis nem szabad ezután a régi gimnáziumot lebontani. Örülünk, hogy ez is van, bár lenne még egy pár ilyen régi gimnáziumunk! *Ellenkezőleg: azokat az épületeket, amelyeket intézmények elhelyezésére akarnak felhasználni, adják oda a város nyomorgó népének.* Ez a szempont mindenél előbbrevaló és addig, amíg ez a kérdés megoldva nincs, másra még csak gondolni sem szabad.

Ezeknek a páriáknak, a városnak e nyomorgó, szerencsétlen lakóinak nevében követeljük, hogy ezt a kérdést végre valahára vigyék dülöre. A kultúra csak fokozatosan valószínűleg meg és a kultúra terjesztését alul, a legalacsonyabb régiókban kell megkezdennünk, mert különben kártyavárat építünk, amelynek nincsen semmi alapja. Mit ér nekünk a vízvezeték, ha ugyanazon idő alatt halomra dőlnek a házak, az emberek tizedmagukkal nyomorognak és a vízvezeték vizét majd csak a halállal eljegyzett emberek nagy tömegei ihadják.

Mindent meg kell valósítani — a vízvezeték legelső sorban — de addig, amíg a lakásviszonyok ilyen borzalmas pusztulást visznek végbe az emberek testében-lelkében, más kérdésre gondolni sem szabad, az erre hivatottaknak mással foglalkozni sem lehet, mint evvel és csakis evvel.

A muraközi állapotok horvát megvilágításban.

Hogy élnek a Murán túl.

Zágráb egyik tekintélyesebb lapjában, a *Narodna Politika* című napilapban dr. Duch perliaki káplán tollából a következő cikk jelent meg, amelyet szövszerinti fordításban az alábbi megjegyzéssel közlünk, hogy dr. Duch jugoszláviaiak egyik legtehetségesebb apóstola, s Muraköz elszakadásának a legnagyobb agitátora. Ime a szövszerinti cikk:

Rossz közigazgatás Muraközben.

Perlak, jan. 28. Nehézem határozottan elmagamat e sorok megírására. Ma, midőn nemzeti felszabadításunkat és egyesülésünket minden oldalról annyi kelemelenség és nehézség éri, vajjon föltárjuk-e az új sebeket? — És megis úgy érzem, hogy kötelességet teljesítek, ha leplezetlenül reá mutatok azokra a sebekre, amelyek már kezdetben mutatkoznak, s még elávóíthatók.

A muraköziek és a felszabadítás.

Muraköz felszabadítását az összes horvát újságok a legnagyobb lelkesedéssel ünnepezték. És helyesen, mivel népünk egy része, sok időn át volt elszakítva vérbeli testvéreitől, s újból visszatért oda, ahova a természet rendje szerint tartozik. De hogy fogadta a nép a felszabadítókat? — A maga egészében közömbösen. Kezdetben egy kissé nyugtalanodott, mert seregeink bevonulásával — tekintettel arra, hogy azokban a napokban fizették éppen a magyarok a hadisegélyeket és leszerelési illetékeket, — többen anyagilag károsodtak, mert ezek kifizetése a bevonulás tényével egyidejűleg megszűnt. Néhány nap múlva azonban megnyugodtak a kedélyek és folytatódott a mindennapi élet.

Két áramlat.

Két szélső áramlat van Muraközben. Az egyiket a horvátok — nagyrészt a papság, a másikat a magyar tisztviselők és magyarofilek, a falusi arisztokrácia, a gazdag horvátok szítják, akik mindig Magyarországhoz huztak. Az előbb említettek gyűléseket tartottak, amelyeken megmagyarázták a népnek, a bekövetkezett változást. Felvilágosították őket a történelekről. Ismertették a jövőt, hogy mindezzel lelkesítsék őket a horvát és jugoszláv eszméi iránt. S vajjon sikerült e ez?

A muraköziek közömbössége.

A gyűlések mindenütt látogatottak voltak. A nép — jelen kevés lévén a dolga — szívesen hallja az újdonságokat és így nagy számban jött a gyűlésekre. Csendben hallgatta a beszédeket. Itt ott hallatszott egy-egy felkiáltás: „Zsivija Jugoszlávia!” s az utolsó sorokban: „Álljen a Köztársaság!”

Ma már az első sorban is a köztársaságot éltetik.

Othon és a kórcmákban gyűltek azután össze, s ott kommentálták a beszédeket. Hogy a muraközi nép közömbösségét

megértjük, egyéb momentumokon kívül tekintettel kell lenni annak természetére.

Valamint a muraközi lovak lusták, nehéz és hidegvérűek, hasonlóan a nép is lassú és hidegvérű, s nehéz őket nyugodni fiegmedjükből kihozni. Nemzeti ideál csak egyeseket kiseríti el, míg maga a tömeg bizalmatlan és teletket vár.

Ebből azonban nem az következik, mintha nem éreznének a horvátokkal, vagy a velük való egyesülés ellen volnának, — mert többség, szolidaris az egyesülés ideáljával, csak nem hisz mindabban, ami körülötte történik.

Hogy a jelenlegi állapot tartósságában nem bíznak, oka ennek az ellentétlenség az, amely szintén nem nyugszik s elhinti a népközé a különböző nyugtalanító híreket.

Az új közigazgatás.

Az új közigazgatás napról-napra erősebben nyugtalanítja a népet. Felháborítja azokat, akik a horvát ügy érdekében ekszponáltak magukat. A hozzájuk bevonult felszabadító népi gyűléseket tartott, amelyeken hirdette szabadság-megérkezését. „Ezután saját iskolák, saját tisztviselők lesznek, s ezenni fogjátok, hogy házitokban magatok lesztek urak!” És mi történt? A magyar tisztviselők beszüntették a munkát, s mi várva-vártuk az új tisztviselőket, a vágy ink nem teljesedett. A fölmentő sereg megjött, s az első napokban katonai igazgatás volt. A katonai igazgatás nemsokára fölváltotta, illetve fel kellett váltania a polgári közigazgatásnak.

Ki van nevezve Muraköz részére egy kormánybiztos, s a csáktornyai és perliaki járás részére egy-egy járási főnök, (prestojinik) akikhez 2-3 tisztviselő lett rendelve.

A tisztviselőknek még ma sincs utasításuk, hogy milyen irányban működjenek, munkájukat sem kezdenék meg.

A közigazgatás szegénye.

Az egyes községek vezetésére, volt szűkebb alacsonyabb, itt-ott egy volt tiszt, s fennmaradt diákgyerekeket neveztek ki.

A magyar éra alatt a község vezetői művelt emberek voltak, akiknek az újabb időben érettségivel és 2 éves jegyzői tanfolyammal kellett birniok s csak ezek után voltak jegyzővé megválaszthatók.

Ezeket a képzett, s intelligens egyéneket most fölváltották a volt káplánok és örmények, holott ma már minden falusi ember tudja, hogy ezek a számvívó altszabírek nem a legképzettebbek s legkorrektebbek teljesítik kötelességüket.

És hogy közigazgatnak ezek? A hivataluk tizedik gondjuk. A hét 5 napját Csáktornyán, Varasdán, vagy Zágrábban töltik, munkájukat nem lévén unatkoznak, s így inkább mulatni, vagy családjuk látogatására mennek. És, hogy ne menjenek üres kézzel, összevásárolnak a legalacsonyabb áron, vagy ingyen szerzett különböző hasznos dolgokat, amelyeket Zágrábra hordanak. Valószínűleg tanulták ezt a hadseregnek.

Vannak olyanok, akik nőket is hoztak magukkal a faluba, azt mondván, hogy feleségük, pedig a viselkedésük egyrésztől legkevésbé bizonyítja állításukat, másrésztől nem szolgálnak jó példával a népnek.

Hogy ilyen állapot lehetséges, az egyáltalán nem csodálatra méltó akkor, amikor semmiféle erővel nem őrzi őket ellen.

Hiszen a tisztviselők nagy része, kiknek járási ügyeivel kellene törődniök, több időtöltenek a járásukon kívüli mulatságokban, mint a járásban, s a hivatal majd mindig üres. Az ez elleni panaszok pedig mindig eredménytelenek, mert hiszen ezeket a tisztviselőket nem a reátermészetük juttatta ezen állásra, hanem a zágrábi befolyásos pártfogók akikkel szemben maga a kormánybiztos is tehetetlen. „Tu felix Austria nube”. Ilyen szabadságot hoztak nekünk a horvát tisztviselők.

Milyen lelkesedést és érzést kelt mind a népben, azt könnyen elképzelhetni mindent. Különösen ma, amikor a nép sem hagyja magát az orránál fogva vezetni.

Szolgáljon például a pénz lebélyegzése Perlakon. — Elvölt rendelve, hogy a pénz három napon belül lebélyegezendő. — A nagy tömegek már az első nap kora reggelen

jelentkeztek. Biztatták őket, hogy csak várokozának türelemmel, a bélyegző nemsokára itt lesz. A tisztviselő, aki bélyegzőért Zágrába ment, azonban elfelejtett visszajönni, s csak többszöri telefon sürgetésre, ugye este végre megjött. magával hozva a bélyegzőt. A másnapra becsődített népet azzal küldték haza, hogy most más községek vannak soron, jöjjenek holnap.

Ezzel a közigazgatással oda jutottunk, hogy a nép visszakívánja a katonai igazgatást, mert akkor legalább tudta, hogy kihez forduljon és kivel van dolga.

Adatok nekünk becsületos tisztviselőket és ki az őrmesterekkel.

Kérve könyörgünk a horvát hatósághoz, hogy kövefelje határozottsággal az illetékes tényezőktől, hogy olyan tisztviselőt küldjenek, akiben a nép megbizik. Ha ez mielőbb meg nem történik, úgy megisméllődhet az, ami 1862-ben történt.

Ugyanis Muraköz 1848 től 1862-ig horvát közigazgatás alatt állott. És amikor 1862 után ismét magyar közigazgatás alá került, a nép kövekkel és botokkal kergette ki a káplárokot és őrmestereket (felibabákat) akiket a horvát hatóság helyezett annak idején ide tisztviselőknak. Há véletlenül most is bekövetkezne ez a változás — amit Isten ne adjon — azt hiszem újból megisméllődnek az 1862-iki eset s ezzel a Muraköz a horvátok részére örökre veszett.

Ime szószerinti fordításban közöljük ezen síró apostol panasztát, amelynek meghallgatására kevés reménye lehet, mert nagy Jugoszláviának zöld káderje volt, van és lesz, de képzett tisztviselői beláthatatlan ideig sem lesznek.

A zugó nagyvási hóbortra van egy jó magyar közmondás: „Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka”.

A horvátok rövid uralma elég volt a népnek, hogy fölcsoadjon kábultságából. — Ma már kicsi és nagy egyformán azon a véleményen van, hogy „vissza a magyar népköztársasághoz.” Ha leszavaztatják a népet, 80% ban a magyar államhoz akar tartozni.

Jöjjön a népszavazás!

HIREK.

NAPTÁR.

Róm. kath. Tamás, Prót. Felic. Gör. kel. (február 22) Eugen. Izr. Vend 5.

1 nap kél reggel 6 óra 30 percor, nyugszik délután 5 óra 52 percor
1 nap kél reggel 8 óra 11 percor, nyugszik este 11 óra 24 percor.

1919.

március

7

Péntek

Ma az önkéntes polgárőrség I. csoportja tart szolgálatot.

— **Uj adókvitő-bizottságok.** Az 1918 évi VIII. törvencikk úgy rendelkezik, hogy ott, ahol szükséges az adókvitő- és adófelszámoló-bizottság újból megalakítandó. A nagykanizsai munkástanács egyik ülésében foglalkozott az új bizottságok felállításának kérdésével. A munkástanács átiratot intézett a kormánybiztoshoz, amelyben kifejezi azt a véleményét, hogy az adókvitő- és adófelszámoló bizottság reorganizálását egész Zala megyére okvetlenül szükségesnek tartja, mert a jelenlegi adókvitő- és felszámoló-bizottságok tulnyomóan a régi rendhíveiből állanak. A munkástanács hasonló tartalmu átiratot küldött a zalaegerszegi kormánybiztosnak is. *Sneff József* kormánybiztos a pénzügyigazgatóság útján megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Szülészeti osztály a kórházban.** A városi kórház úgy szervezetében, mint felszerelésében mögötte van azoknak a követelményeknek, amelyeket egy háromezer lakósu város közegészségügye támaszt. Már maga az épület sem felel meg a modern idők követelményeinek, de meg az orvosok száma is csekély. A kórházi bizottság a kórház egy nagy és régi hibáját kívánja most pótolni. Határozatot terjesztett a városi néptanács elé, amelyben egy szülészeti és műgyógyászati osztály felállítását kéri. Az új osztály részére egy osztályos-10 orvosi állás rendszeresítését javasolja. A bizottság hivatkozik arra, hogy a háború előtt 119 ágy volt a kórházban rendszeresítve, amely szám az új pavilonok felállításával 250-re emel-

kedett. A megkészsereződött munkát ugyan annak a három orvosnak kell elvégeznie, akik a háború alatt ugyanannak csak a felét látták el. A szülészeti osztály régóta érezhető hiány, melynek felállítására és kellő felszerelésére után a kórházban nagyobb operációkat is végezhetnek. Az új osztályos főorvosi állásra egy, a sebészetben és műgyógyaszatban jártas orvos kinevezését kéri. A kórházi bizottság javaslata fölötti a legközelebbi néptanács-ülés fog dönteni.

— **Kertgazdasági tanfolyam Nagykanizsán.** A hadviselt szellemi munkások beadványt intéztek a kormánybiztoshoz, amelyben kéri, hogy Nagykanizsán kertgazdasági tanfolyamot állítsanak fel. Budapesten van ugyan a szellemi munkások részére kertgazdasági tanfolyam, de ennek a látogatása a mai fővárosi lakás és élelmiszer viszonyok között teljes lehetetlenség. A nagykanizsai kertgazdasági tanfolyam mellett természetesen megfelelő több holdra terjedő kertgazdaságot is fognak létesíteni.

— **Március 15-e megünneplése.** A március 15-i ünnepély előkészítése tárgyában holnap délután 6 órára, a városháza tanácstermébe értekezletre ezuton hívja meg a kormánybiztos a helyi forradalmi pártok vezetőseit, valamint az egyesületek és hivatalok megbizottait.

— **Eljegyzés.** Kelemen Rezső eljegyezte *Frisch Vilmos* nyíregyházi leányát *Irmát* Tokajról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Fischer Géza magántisztviselő Nagykanizsa és *Schönberger Mária* Belezna f. hó 2-án házasságot kötöttek.

— **Tornaegylet közgyűlése.** A Tornaegylet, amely immár közel 60 éves multra tekinthet vissza, városunkban a sportunk egyetlen reprezentánsa. A háború alatt jóformán szünetelt működése. Tagjai 5 kivételével, akik hősi halált haltak — visszatértek, a régihez máris nagy számmal csatlakoztak újak és így az eylet a legszebb reményekkel kezd meg a munkálkodását. Szakított a régi hagyománnyal és teljesen demokratikus alapra helyezkedett. Tagja lehet minden felnőtt foglalkozásra való tekintet nélkül s rövidösen megfogja szervezni a női szakosztályt is. Az egylet tegnap tartotta évi rendes közgyűlését. *Prickel* titkár számolt be az egylet utolsó 4 évéről. Tiszta vagyona 3742 K, tagok száma 156. A közgyűlés *Unger Ullman Elek*et, aki az elnöki tisztet 30 éven át látta el díszelőknak, fáradhatatlan volt titkárárt *Prickel Károly*at, aki a napokban végleg eltávozik kanizsáról, örökös tiszteletbeli tagnak választotta meg. Az új titkári alakult meg: Elnök: egyelőre betöltetlen. Alelnök: *Brónyai Lajos*, *Kiss Lajos* rendőrkapitány, *Szerb Ernő*. Titkár: *dr. Mező Ferenc*. Főjegyző: *dr. Gyulai Béla*. Jegyzők: *Novák József*, *Rozgonyi Gyula*. Pénztáros: *Singer Sándor* Sertáros: *Hirschler Imre*. Pályafelügyelők: *Horváth Lipót*, *Vas Sándor*. Számvizsgálók: *Balogh Dezső*, *Keörmives Ferenc*, *Sauermann Béla*. Választottak, azonkívül 12 rendes és 3 pót-választmányi tagot.

— **Félélszaka nem lehet sürgönyt földadni.** Tekintettel arra, hogy éjjelután a sürgöny feladás teljesen szünetel, — a postafőnökség elhatározta, hogy éjjeltől reggeli 8 óráig zárva tartja a sürgöny feladási osztályt. A kormánybiztos az intézkedéshez megadta jóváhagyását. Így tehát csak reggel 8-tól éjfélig lehet táviratot földadni.

— **Rabbihelyettes választás.** Az izraelita hitközség tegnap este *Dr. Winkler Ernő*t egyhangulag rabbihelyettesé választotta meg. *Dr. Winkler Ernő* a rabbi állás végleges betöltéséig az összes papi és hitoktatói funkciókat el fogja látni.

— **Magántisztviselők mozgalma.** A f. hó 2-án megtartott rendkívüli közgyűlésen, *Flesch* alelnök megnyitóját után a nagykanizsai csoport, *Vida* titkár előterjesztésére a következő határozatokat hozta: 1. Nagykanizsa összes irodáiban csakis szervezett szellemi munkás alkalmazható a helyi csoport közvetítésével. 2. Bizalmi rendszer elismerése. 3. A munkaidő pontos befartása. 4. A túlórák 200 %-kal való díjazása. 5. A fizetések azonnali rendezése a Munkástanács védelme alatt. 6. A legmesszebbmenő kölcsönös solidaritás az összes szakszervezetekkel. 7. A szociáldemokrata-párt teljes támogatása a választások alkalmával bekövetkezendő politikai harcok folya-

mán. 8. A kötelező nyugdíjbiztosítás iránti megkeresés a Szövetség útján a kormánynál. 9. Ezen határozatok azonnal érvénybe lépnek s betartásukat a kartársak és a vezetőség ellenőrzi. 10. Határozataink a Szövetségnek, városunk kormánybiztosának, valamint a Munkástanács útján az összes szakszervezeteknek, a lapok útján pedig a munkaadóknak adatik tudtul. Kéri ez alkalommal a vezetőség a munkaadókat, hogy az első öt pontot lehetőleg saját maguk fogadják, még pedig azonnal. Értesíti egyúttal a vezetőség a tagokat, hogy vasárnap, f. hó 9-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében *dr. Barta József* ügyész felolvasást tart. Tárty: A választói jog ismertetése. Kérjük egyúttal a tagokat a nyugták bevitására.

— **A hus.** A hus ismét égető problémája lett a városnak. A marhahus kilóját a hentesek 25 koronára emelték föl, de már előre bejelentették, hogy a jövő héten újabb emelés lesz. A város szegényebb lakossága tehát ismét elesik a hus élvezetétől, ami annál nagyobb baj, mert más élelmiszerrel se lehet a hus elmaradását pótolni. Valóban kevesen vannak, akik félkiló húsért 12 koronát dobassanak ki. Addig csak lesz valahogy, amíg a hatósági szék 16—18 koronás húst ad, de úgy halljuk, az se meheres soká, mert a munkás beszerzési szövetkezet is állandó ráfizetéssel küzd. Szakemberek szerint a baj ott van, hogy a marha csak lánckereskedés útján juthat a fogyasztóhoz. Ezen kellene tehát segíteni.

— **Mától kezdve ötórától maradnak nyitva az üzletek.** A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, melynek értelmében mindazok az üzletek, amelyeknek zárórája eddig délutáni négy órában volt megállapítva, az azokhoz tartozó irodai és raktárhelyiségekkel együtt az egész ország területén délután öt óráig nyitvatartathatók.

— **Bródi Sándor** híres drámáját a *Timár Liza*t mutatják be remek betanulással és jó szereposztásban a nagykanizsai Szociáldemokrata párt szellemi munkáisi f. hó 9-én a *Polgári Egylet* nagytermében megtartandó műkedvelői előadásán s ha az előjelek nem csalnak, úgy egyike lesz a *Timár Liza* a legjobb műkedvelői előadásoknak. A próbák már serényen folynak s miként alkalmunk volt meggyőződni a *Timár Liza* legszebb erkölcsi siker elé néz. Jegyek keddtől fogva a *Fischer* féle könyvtárban már válthatók.

— **A Kiskanizsai Polgári Olvasókör** f. hó 9-én, vasárnap délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel a tagok teljes számmal való megjelenése kéri. Az elnökség.

— **Orvosi hír.** *Dr. Sándor Miklós* (Csengeri-ut 15) újabb rendelési óráit bőr és nemi betegnek délelőtt 11—12-ig, délután 2—4-ig.

— **Haladás kulturális egyesület közli,** hogy *Sáfrány Károly* főgimnáziumi tanár előadását vasárnap délután 4 órakor, hanem 5 órakor tartja a Városháza tanácstermében.

— **Hadirokkantoknak.** *Kemény Margit* keddi gyűjtése a *Casi* óban a hadirokkantoknak 20 K. *Milhofer Rózi* gyűjtése ugyanott és arra a célra 22 korona.

— **A világhírű tánc- és mimo művésznő** *Magda Sonja* játsza a főszerepet abban a remek drámában, amelynek címe „*Don Juan utolsó kalandja*” s amelyet ma, csak egy napos műsor keretében mutat be az *Uránia*.

Csütörtöki tőzsde.

Budapest, március 6.

Magyar Hitel 929, — Osztrák Hitel 674, — Osztrák-magyar államvasut 1050, — Leszámitoló Bank 606, — Hazai Bank 483, — Magyar Bank 706, — Rimamurányi 935, — Salgótarjáni 1002, — Közúti vasut 570, — Városi vasut 270, — *Urikány* 888, — *Fabank* 817, — Jelzalog 506, — *Ker. Bank* 4375, — *Schlick* 366, — *Guttman* 910, *Szlavónia* 860.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kinizsy utca 23. számú ház nagy kerttel, több lakóval szabad kézből eladó. — Értekezni lehet kizárólag Dukász Miksa Rákóczy-u. 29. szám alatt. 937

Uradalombi bognár kerestetik. Köless Jenő Ungjakabfa-pusztá, posta Felsőrétek. 936

Cséplő 8-as tüzelőgép elevátorral eladó. Czonna Antal és Kálmán Pacsa. 936

Majdnem teljesen új zongora. (Piano) eladó. Bővebbet Kazinczi-utca 33. szám alatt az irodában. 930

Angol és német órákat csoportonként vagy egyes személyeknek, legjobb eredménnyel tanít Rosenfeld, Szemere-u. 23. 928

Idősebb nő házvezetőnői állást keres. Cim: Klein, Király-utca 24. 941

Egy pénzkezelésben jártas pénztárnoknőt azonnal felvesszünk. Kaufmann Testvérek uri- és nőidivat áruháza. 938

Új civil- és kocsis ruhák kaphatók Németh József szabónál, József főherceg-ut 58. szám, Nagykanizsa. 912

Prima papírspárga minden tagságban kapható Fischel Fülöp Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Hirdetmény.

A 20. magyar gy. e. tisztítkezde tulajdonát képező 11 darab nyulkegrec (csirkeolnak is alkalmas) f. évi március hó 8-án, szombaton délelőtt 10 órakor a Petőfi-ut 3. sz. alatti házban nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

944 Étkezde gondnok.

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-utca 4. Telefon 259

Pénteken, március 7-én csak egy nap

Magda Sonja a világhírű lengyel mimo művésznő fellépésével

Don Juan utolsó kalandja

(Egy szerelem története.)

dráma 4 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepen: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

ÉRTESÍTÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zalamegyei képviselőjét átvettem. — A legjobb

ERFURTI

virág, főzelék és vetőmagvak, madáreleség, — raffia pótló kicsinyben és nagyban beszerezhető

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szállóba. Telefon 74

Csütörtökön és pénteken, március 6. és 7.

1919. év legkimagaslóbb francia képe

A rőt szakáll

Kalandor-játék 6 felvonásban, melynek főszerepét Francois Keppens játsza.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

A világitási rendelet

határozatai a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM-főwattos lámpákkal

lehet betárolni.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungstramlámpákat.

Hirdetések

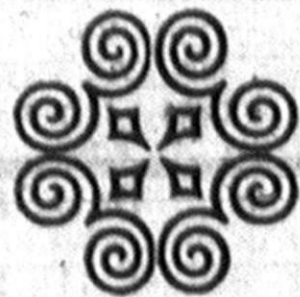
felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb

kivitelben készít és legpontosabban szállit

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . „ 7.50

Egyes szám ára 30 l.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

A békekonferencia a csehek ellen

Páris, márc. 7. A békekonferencián a csehek helyzete alaposan megrendült egyrészt azon mérhetetlen követelések miatt, amelyeket Magyarországgal szemben támasztottak, másrészt azért, mert a csehek nem engedelmessé váltak a szövetségesek parancsainak. Tullépték a hatáskörüket s ezzel saját országukban is bizonytalan helyzetet teremtettek. Ezek a körülmények a békekonferencia tárgyiban azt a meggyőződést érlelték meg, hogy a csehek tulsokát akarnak s az ő igényüket jelentékenyen le kell redukálni. A konferencia tárgyainak az a véleményük, hogy a csehek területi kívánságait újra pontos és szigorú vizsgálat alá kell venni. Valószínű, hogy a csehek Pozsonyt nem fogják megkapni, hanem Pozsonyban nemzetközi hajózásellenőrző hivatalt állítanak fel.

Berlinben helyreállt a rend.

Berlin, márc. 7. A város képe ma sokkal nyugodtabb, mint tegnap. Csak itt-ott hallatszik puskatűz, gépfegyverek ropogása és kézi gránátok robbanása. Csupán az újságnegyedben voltak kisebb összetűzések. A város belsejét a kormánycsapatok teljesen elzárták. A kapukban, az ablakokban és a házak erkélyein gépfegyvereket helyeztek el. Ezenkívül páncél és teherautók cirkálnak a városban, a kormánycsapatok most a dolgozni akaró munkásokat védelmezik.

Megkezdődött a munka.

Berlin, márc. 7. Ma délután öt órára Berlinben helyreállt a rend. A kormánycsapatok urai a helyzetnek. A Sándor-téren 150 matrózt elloptak. A sztrájk tovább tart.

Berlin, márc. 7. Az általános sztrájk este hét órakor véget ért. A földalatti vasút megindult, a szedők visszatértek a nyomdába, a magántelefonforgalom megindult. Az utca kezd normális képet felvenni.

Politikai hírek.

Károlyi Nagyváradon.

Budapest, márc. 7. Károlyi Mihály a köztársaság elnöke vasárnap reggel nagy kísérettel Nagyváradra utazik.

Március 15.

Budapest, márc. 7. A március 15-i ünnepeket, amelyet a főváros nagy fényvel készül megülni, március 16-án vasárnap fogják megtartani. Ezen a napon óriási demonstráció lesz, amelyben több százezer ember részvételével számolnak.

A nem forradalmi pártok szervezkedése.

Budapest, márc. 7. A kormányzó pártokon kívül álló polgári pártok napok óta tárgyalásokat folytatnak. A magyar polgári párt, a Lovaszy-párt, a földműves párt és a keresztény-szocialista néppárt között a választásokra vonatkozólag megegyeztek abban, hogy a négy párt a választási küzdelemben együttesen bocsájtkoztak, de az együttműködés csakis a választások tartamára szól.

Eltörlik az önkéntesség intézményét.

Budapest, márc. 7. Az egyévi önkéntesség eltörléséről szóló néptörvény már a legközelebbi napokban meg fog jelenni.

Az előzetes béke katonai rendelkezései.

Newyork, márc. 7. (Szikratávirat.) Párisból jelentik: A szövetségesek az előzetes békeszerződés katonai feltételeit megállapították. Ezek a feltételek Németországgal szemben nagyon szigorúak. A feltételek megvalósulása után Németország legfeljebb csak guerilla harcot folytathat. A tengerészeti rendelkezések beavatott körök szerint a következők: Minden tengeralattjárót át kell adni a szövetségeseknek. A tengeralattjárókat gyártó gyárakat le kell rombolni. Valamennyi internált hadihajó a szövetségesek tulajdonában marad. A többi német hadihajót is ki kell szolgáltatni az antantnak. A készülő hadihajók építését be kell szüntetni. A helgolandi kikötőket le kell rombolni. Helgolandra vonatkozólag ugyan végleges rendelkezés nem történt, de szó van arról, hogy nemzetközivé teszik. A német kábelkötéseket a szövetségesek megszüntetik. Az osztrák flottát ki kell szolgáltatni, a Dardanellák erődtímeit le kell rombolni. Ezenkívül a központi kártérítést fizetnek az elsüllyesztett hadihajókért.

Lloyd George a szigorú katonai feltételek ellen.

Páris, márc. 7. (Havas) A legfőbb haditanács csütörtöki ülésén Lloyd George felszólította a hatalmak képviselőjét, hogy Németországgal szemben gyors és határozott intézkedéseket tegyenek. A fegyverszüneti feltételek is hozzájárultak ahhoz, hogy Németország ilyen siralmas helyzetbe került. Ezért a szövetségesek felelősek. Kívánja, hogy a katonai feltételeket ismételt vizsgálat tárgyává tegyék.

Németország élelmezése.

Newyork, márc. 7. Spaabol ma rendkívül kedvezőtlen hírek érkeztek, melyek szerint az amerikai és a többi megbízottak eredménytelenül tértek vissza a németekkel folytatott élelmezési tanácskozásról. A német megbízottak kijelentették, hogy nem hajlandók semmiféle olyan egyezményt kötni, mely aratásig nem biztosítja részükre a szükséges élelmezésmennyiséget. Hajlandók elfogadni az összes feltételeket, ezzel szemben követelik, hogy augusztusig a szövetségesek lássák el Németországot élelmezéssel. Az angol és amerikai megbízottak igyekeztek ideiglenes megoldást létesíteni, de eredmény nélkül.

A csehek terjeszkedése.

Ungvár, márc. 7. A csehek kelet felé való terjeszkedését Beszkid Antal volt képviselő készítette elő. Ő előzetesen nagy agitációt fejtett ki a csehek érdekében. Beszkid felajánlotta szolgálatait Masaryknak és a prágai kor-

mány öt ezért dusasan jutalmazta. Beszkid Antal jelenleg is Párisban van, hogy a területi kérdések albizottságában a csehek követeléseit az é.ész.északkeleti magyar vidékekre vonatkozóan előadja.

A Duna a cseheké?

Bécs, márc. 7. A Neu Freie-Pressé írja: Az antant a cseh-szlovák államra bízta azt a jogot, hogy a hajózást Pozsony és Baja között ellenőrizze.

A románok le akarják gyilkoltatni a magyar gyerekeket.

Nagyvárad, márc. 7. A románok a múlt vasárnap gyűléseket tartottak Szászvárosban, Nagyszébenben, Szászsebesen. A szónokok felszólították a románokat, hogy ne várjanak intő szózatra, hanem ragadjanak fegyvert, kasszát, kapát és még a magját is irtsák ki a magyarságnak, hogy mire a magyar csapatok bevonulnak Erdélybe, ne találjanak ott többé egyetlen magyart sem. Azután a kicsiny magyar hadsereggel majd elbáznak a román katonák.

A román tulkapások.

Debrecen, márc. 7. Franchet d'Esperay tábornok vezérkari főnöke ma a városházán fogadta a Székely Nemzeti Tanács küldöttségét és előtűk a következőket jelentette ki: Úgy látszik, a románok félrevezettek bennünket. Mi felhatalmaztuk őket, hogy azokat a területeket, amelyeken a lakosság túlnyomó többsége román, megszállhassák. A románok azonban olyan városokat is megszállítottak, amelyekben a lakosságnak csak elenyésző része román. A románok román városnak mondották Debrecent is és mi csak most látjuk, hogy Debrecen lakossága szinmagyar. A fegyverszüneti feltételeket betartjuk, de véglegesen természetesen csak a békekonferencia dönthet.

Összeütközés a csehekkel.

Budapest, márc. 7. Miskolcra jelentik: A borsodmegyei Szendrő község mellett a demarkációs vonal mentén tegnap harminc cseh megtámadott egy magyar járort. Véres közelharc fejlődött ki. A csehek megfutmodtak. Az összeütközésnek a csehek részéről három halottja volt. A mi részünkről sebesülés nem történt.

Wilson a népszövetségért.

Páris, márc. 7. Wilson elhatározta, hogy Párisba való visszatérése után azonnal kikényszeríti a békekonferencián a döntést a népszövetségre vonatkozóan. Hír szerint Wilson oltakarja hagyni a konferenciát, ha a népszövetség ellenzői ragaszkodnak intranszigenz álláspontjukhoz.

Pénteki tőzsde.

Budapest, március 7.

Magyar Hitel 927, — Osztrák Hitel 603, — Osztrák-magyar államvasut 1068, — Leszámitoló Bank 604, — Hazai Bank 475, — Magyar Bank 706, — Rimamurányi 937, — Salgótarjáni 1004, — Közuti vasut 550, — Városi vasut —, — Urikány 890, — Fsbank 818, — Jelzálog 500, — Ker. Bank 4360, — Schlick 390, — Guttmann 890, Szlavónia 866.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kis háztartásba főzéshez is értő jobb fiatal leány kerestetik április elsejére. — Cim a kiadóhivatalban.

Uj civil- és kocsis ruhák kaphatók Németh József szabónál, József főherceg-ut 58. szám, Nagykanizsa. 942

Cseplő 8-as tüzelőgép elvatorral eladó. Czonna Antal és Kálmán Pacsa. 936

Uradalomban bognár kerestetik. Kovács Jenő Ungjékabfa-pusztán, posta Felsőnyék.

Majdnem teljesen új zongora (Piano) eladó. Bővebbet Kazinci-utca 33. szám. Watt az irodában. 930

Egy jókarban levő modern gyermek-kocsi megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 948

Csengery-ut 26. számú ház eladó Bővebbet Pfeifer Ignác, Király-ut 34. 950

Egy bejáróné kerestetik öv. Vincze Jánosnéhoz, Hunyadi-ut 2. 952

Egy erősebb fiút fűszeres tanoncnak fizetéssel felveszek. Pfeifer Ignác, Király-u 34.

Angol és német órákat csoportonként vagy egyes személyeknek, legjobb eredménnyel tanít Rosenfeld, Szemere-u. 23. 928

Prima papírspárga minden vastagságban kapható Fischel Fülöp Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Ajtók, ablakok és tokok, amelyek a Thurn-Taxis herceg baltavári kastélyából kerültek ki, jutányos árban kaphatók. Érdeklődni lehet a gőzfürdőben. Telefon 350.

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szombaton, vasárnap. Márc. 8. és 9.

FERN ANDEA

a világhírű amerikai művész nő fellépésével

Szerelmi vihar

Filmregény 5 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepen: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

ÉRTESÍTÉS

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zalamegyei képviselőjét átvetttem. — A legjobb

ERFURTI

virág, fűszerek és vetőmagvak, madáreleség, raffia pótló

kicsinyben és nagyban beszerezhető

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Szombaton, vasárnap. Márc. 8. és 9.

Az olasz filmgyártás remekműve

Szembe a halállal

Szerelmi dráma 4 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

Hirdetések

felvétetnek

a Zala kiadóhivatalában

Gazdák figyelmébe

Bérlevél — Elbocsátási bizonyítvány
Napszám-kimutatás — Napszám-
könyvecskék — Előjegyzésiköny-
vek — Szelvényes könyvek és
egyéb gazdasági nyomtatványok

Kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP FIAI**
könyv- és papíráruházában — NAGYKANIZSÁN.

ZALA nyomdavidállaalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizléseesebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit

Közzététel és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90—

Félévre . . „ 45—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . . „ 7.50

Egyes szám ára 30 L.

Közzététel és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőtájos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Berlin rémnapijai.

Ezer halottja van a berlini
harcoknak.

Berlin, márc. 8. Hivatalos kimutatás szerint az utcai harcok halottainak száma meghaladja az ezeret, a sebesültek száma több ezer. Az általános sztrájk még tart, de a helyzet már enyhült. Nem bizonyult valószínűnek, hogy a többségi szocialista-párt irányítását, a sztrájk azonnali beszüntetéséről ellogadták volna. A kormány rendeletére letartóztatott Pferdt Ferenc anarchista író, — a sztrájk egyik szervezője. Az Alexanderplatzon tegnap a késő esti órákban ismeretlen lövöldözés volt. A város más részeiből is hallat sztrájk lövöldözések.

A vörös gárda London és Páris
utcain?

Stockholm, márc. 8. A pétervári kommunista elnöke: Szinovjev a szovjetgyűlésen kijelentette, hogy az orosz vöröshadseregnek nemcsak az a feladata, hogy Oroszországban harcoljon, hanem az is, hogy London, Páris, Róma utcain és terein is küzdjön a kommunizmus nagy eszméjéért. A német spartakusokkal állandó összeköttetésben állnak. Hindenburg a napokban elkövetett néhány waggon fegyvert, amely a vörös gardának volt szánva, de rövidesen kármentesültek magunkat és akkor remélni fog a londoni és párisi burzsoázia. Bejelentette, hogy az oroszországi mozgalom céljaira 50 millió rubelt szántak.

Román erőszakosságok.

Fel akartak akasztani három
Wesselényit.

Debrecen, márc. 8. Zilah város elpusztítása előtt történt, hogy a Zilah közelében levő Wesselényi-kastélyban együtt ülő három Wesselényi román katonák támadták meg. Azon a címen, hogy a közeli erdőben levő négy halott román katonát ők gyilkolták meg, vallatni kezdték őket. Előbb lövéssel fenyegették meg őket, majd amikor nem vallottak, agyba-főbe verték őket és összekötözve abba az erdőbe vitték, ahol a négy oláh katona feküdt. A román katonákat vezető tiszt az erdőben a következőket mondta a három Wesselényinek: „Ha meg nem mondjátok, ki ölte meg a román katonákat azonnal felakasztattuk benneteket“. A Wesselényiek családtagjai elmentek a falu oláh papjához, aki nyomában kocsihoz vitte és az erdőbe hajtatott. Eppen az utolsó pillanatban ért oda, mert az oláhok már éppen előkészületeket tettek a gyilkosság keresztülvételére. Hosszas rábeszélés után az oláhok elbocsájtották a Wesselényieket, de megparancsolták nekik, hogy a kastélyt azonnal hagyják el.

Visszahívták a budapesti román
követet.

Budapest, márc. 8. Az ideiglenes román kormányzótanács elnöke a budapesti román követhöz íratot küldött, amelyben többek között ezeket mondja: Felkérem Önt, hogy adja a magyar kormány tudtára: A magyar kormány a kötött egyezség ellenére a románok

által meg nem szállott román területeiről a románokat bevonultatja, a román gárdát felosztatja és megengedi, hogy irreguláris bandák a románok vagyona elpusztítsák, ugyanakkor, amikor a román kormány a megszállott területen a magyarok vagyoni és testi épsége fölött őrököl. — Ilyen körülmények között a román kormány nem tarthatja magát a kötött egyezséghez s ezért a magyar kormánytól akkreditált követét visszahívja.

A külügyminisztérium készül
a békekonferenciára.

Budapest, márc. 8. A külügyminisztériumban nagyban dolgoznak a béketárgyalások anyagának előkészítésén. A külügyminisztériumban erre a célra bizottságot szerveztek, amelynek Jászi Oszkár az elnöke. A bizottság huszonnégy tagból áll.

Budapest, március 8. A Politikai Híradó jelenti: A minisztertanács ma elhatározta, hogy a külügyminisztériumban külügyi tanácsadó és előkészítő szervet létesít, amelynek feladata lesz, hogy külpolitikai kérdésekben az esetről esetre aktuálissá vált elvi jelentőségű kérdésekben a kormánynak segítségére tegyen. A „külügyi tanács“ legfontosabb teendője ezidőszakra a békekonferencia egész anyagának előkészítése és megvitatása. A tanács a kormánynak az egyes kérdésekben javaslatot fog előterjeszteni. A tanács elnöke Jászi Oszkár lett.

Elfogató parancs a kommunista
vezérek ellen.

Budapest, márc. 8. A büntető törvényszék vizsgálóbírója elfogató parancsot adott ki tízenyolc kommunista vezér, köztük Szamuely Tibor és László ellen, akik szökésben vannak.

Hogy bántak az osztrákok a
magyarokkal a háború alatt?

Budapest, márc. 8. A népkormány tisztázni akarja azt a kérdést, hogy kit terhel a felelősség a háborúért, elrendelte a hadügyminisztérium irattárának átkutatását. A talált akták azt bizonyítják, hogy a legfőbb hadvezetőség egyáltalában nem volt tájékoztatva Magyarország viszonyairól és minden kérdést Magyarország megkérdése nélkül döntöttek el. Egyik, a múlt év elején kelt akta az iránt érdeklődik a magyar honvédelmi miniszternél, hogy a munkapárt politikai klubba? Szurmayer volt honvédelmi miniszter érdeklődni kezdett, hogy hány magyar ember van a volt közös hadügyminisztériumban. Kitént, hogy csak tízenöt százalék. Ennek is csak tízenkét százaléka beszélt magyarul, akiknek legfőbbje polgári hivatalnok volt. Más alkalommal Szurmayer az árkas csapatokat akarta áthelyeztetni a hadseregtől a honvédséghez. A hadvezetőség elutasította a kérését, mire Szurmayer ráírta az aktára: Akciókat abba hagyni, ugyanis eredménytelen maradna. Az olasz zsákmányra rátette a kezét a hadvezetőség. Szurmayer nem engedték betekinteni az elosztás elintézésébe. Csak annyit válaszoltak, hogy a tárgyalások folyamatban vannak. Megállapították, hogy több nazarenust agyonlőttek, mert nem akartak a kezükbe fegyvert venni. Ellenben az osztrák nazarenusokat egészségügyi szolgálattal osztottak be.

Nyomdász-sztrájk Debreczenben.

Budapest, márc. 8. Debreczenből jelenti, hogy tegnap este az összes nyomdászok bér-emelés megtagadása miatt sztrájkba léptek. — Ennek következtében holnap reggel már egyetlen debreceni újság sem jelenik meg.

Tótország autonómiaja.

Északmagyarország — Slovenska
Krajna.

Budapest, márc. 8. A Politikai Híradó jelenti: A mai minisztertanács letárgyalta és elfogadta a tótországi autonómiairól szóló néptörvényt, amely kimondja, hogy Magyarország északi területeiből külön elhatárolt területen az önrendelkezési jog alapján Slovenska-Krajna néven önálló jogterület alakít, amelynek területét és pontos határait a nemzetközi békekonferencia után fogják véglegesen megállapítani.

Békekonferencia.

Páris, márc. 8. (Radio) Legfőbb haditanács pénteken délután tartott ülésén jelentést terjesztettek elő a német kereskedelmi fiotta átadását célzó tárgyalások félbe szakításáról. Lansing javaslatot tett a német kábeltek ügyében. Az olasz delegátusok kérésére szövetségi katonai bizottságot küldöttek ki a laibachi incidens megvizsgálására. Lloyd George felszólítást intézett a tanácshoz a Németországgal kötendő előzetes béke katonai feltételei tárgyában. A román—jugoszláv területi kérdések tanulmányozására kiküldött bizottság folytatta az előterjesztett kérdések tárgyalását.

Folytatják a spaai tárgyalásokat.

Bécs, márc. 8. A spaai fegyverszüneti tárgyalások — az ideérkezett megbízható jelentések szerint nem szakadtak meg, csak félbeszakadtak. A szakbizottság március 17-én folytatja tárgyalásait. Az antant tehát nem él a fegyverszünet felbontásának jogával.

Az angolok nem engednek
erőszakos békét kötni.

Rotterdam, márc. 8. Londoni jelentés szerint az előzetes békefeltételeket március huszonegyedikén adják át a német bizottságnak. A francia cenzura megtiltotta a lapoknak, hogy a békeszerződés pontjait ismertessék. A „Information“ elkobozták, mert részleteket közölt a szerződésből. Angol liberális körökben a kemény békefeltételek heves ellenállásra találtak. A „Daily News“ élehangú cikket ír a franciák imperializmusról. A franciák urak akarnak lenni Szíriától Marokkóig — s onnan a Rajna balpartjáig. A franciák 750 milliárdot követelnek ötvenévi részletekben. Ez Németország megszállását jelentené ötven évig. Miért játszik akkor a népszövetség komédiáját? Nem látják a franciák, hogy a szövetségesek kénytelenek lennének ötven évre megszállani Németországot, Magyarországot, Bulgáriát s akkor már az első évben kikerülhetetlen a konfliktus. Mi angolok és amerikaiak nem akarjuk új életre kelteni a militarizmus szellemét és a francia soviétizmust. Mi a wilsoni tízenegy pont alapján akarjuk a békét és ha a konferencia vonakodik ilyen békét kötni, akkor mi angolok azonnal háborút indítunk a szabadságért mindenki ellen, aki azt veszélyezteti.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy pár kftűnő futó ló eladó. Hausner József orvosnál Rákosmáram. 954

Kátránypapírlemez kapható bármilyen mennyiségben Krausz Sándor és Társa műszaki, vas- és gépkereskedésében Nagykanizsán, Fő-ut 13. Telefon 317. 960

Fegyverjavításokat és átalakítást különösen eszközök, törött fegyvereket megveszek. Szántó Géza puskműves, Magyar-utca 53. szám. 958

Saját termésű boraimat zárt palackokban elárulom. Gozdán Lászlóné Magyar-utca 95. szám. 959

Egy jókarban levő szabadonfutó bicikli békebeli gumival eladó, József főherceg-ut 102. szám alatt. 966

Többrendbéli butorok, vaskályhák és neműek eladók. Ugyanott egy erős igazgató eladó. Fő-ut 24. szám alatt. 957

F. hó 12-én délelőtt 10 órakor Nagykanizsán az Igazságügyi palota előtti terepen **1 drb 8 éves kanca** Furió nyergeslovár **árverés útján** a legtöbbet ígérőnek eladandó adátni. 962

Uradalomba bognár kerestetik. Kéves Jenő Ungjakkabfa-pusztán, posta Felsőnyák. 928

Angol és német órákat csoportonként vagy egyes személyeknek, legjobb eredményel tanít Rosenfeld, Szemere-ut 23. 928

Kis háztartásba főzéshez is érte jobb, fiatal leány kerestetik április elsejére. — Cim a kiadóhivatalban.

Valódi pergament vajcsomagoló papir kapható Fischel Fülöp Flia papirnagykereskedésében, Nagykanizsán.

Szesz és pálinkafélék kötelező bejelentése

A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság 7.578 számú rendelete szerint szesz mindenféle, pálinka készlet, rum, likőr, cognac stb. **március 10., 11., 12. napján** az illetékes pénzügyőri szakasznál pótlásmentes alá vonás céljából büntetés terhe alatt bejelentendők.

M. népközt. pénzügyigazgatóság.

Zalaegerszeg, 1919. évi március hó 6-án.

Tizi,

957 m. áll. pénzügyigazgató.

2695—1919.

956

Árlejtési hirdetmény.

A nagykanizsai régi gimnázium épületek emeletes része

lebontási munkálatainak

biztosítására nyilvános, zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetünk.

Az ajánlat csupán az összes munkákra tehető a városi mérnöki hivatalnál beszerezhető ajánlati és költségvetési úrlapokon.

Az ajánlati költségvetésben úgy az egyes ágakat, mint az eredményezett összegeket számokkal és betűkkel ki kell írni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett írásbeli ajánlatokat legkésőbb **1919. évi március hó 18-án déli 12 óráig** kell a városi iktatóba benyújtani, s az ajánlatok ugyanakkor fognak nyilvánosan, bizottságilag felbontatni.

A város a munkálatokra vonatkozóan szabad rendelkezési jogát a beérkező ajánlatoktól függetlenül minden tekintetben fenntartja.

A városi tanács.

Nagykanizsa, 1919. március hó 7-én.

Dr. Sabján Gyula, s. k. polgármester.

URANIA mozgóképpalota

Rosgonyi-u. 4. Telefon 200

Hétfőn, kedden. Március 10. és 11-én

A magyar filmművészet színe-java, köztük **Hollay Camilla** fellépésével

A csábító

dram. 4 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. Telefon 205.

Vállalunk mindenféle **építkezést és átalakítást, vasbeton** építkezést. Nagy megtakarítással jár modern szerkezetekkel építünk családi és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

ÉRTESÍTÉS!

A szombathelyi „Erfurti Magkereskedelmi R.-T.”

zalaegerszegi képviselőjét átvettem. — A legjobb

ERFURTI

virág, főzelék és vetőmagvak, madáreleség, — raffia pótló kicsinyben és nagyban beszerezhető

ORSZÁG JÓZSEF NAGYKANIZSA, ERZSÉBET-TÉR 2.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 96

Hétfőn, kedden, szerdán. Március 10., 11. és 12-én

A magyar arany sorozat XXII. képe!
A szezon irodalmi és művészeti eseménye

Az ördög

Molnár Ferenc színműve 5 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

VISZKETEG,

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára. 5 K, nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Boróka-szappan 6 korona. — Készíti:

Gerő Sándor

gyógygyógyász, Nagykoros.

Nagykanizsán kapható összes gyógyszerárakban és drogériákban.

A világítási rendelet

határozatai a fényhatás-csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félfattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrám lámpákat.

Hirdetések

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

Halló!

Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött hanglemezeket, mig az anyagihiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

az országszerte elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgép nagy gyára

Budapest, József-körút 15. Flók: IX, Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével mindennapkor reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel

Egész évre K 90—

Félévre „ 45—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra „ 7.50

Egyes szám ára 30 f.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és főtulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Nemzetgyűlési választások előtt.

Károlyi a választásokról. — **Április 13-án vagy 27-én lesznek a választások.**

Budapest, márc. 10. A 48-as szociáldemokrata párt (Mezői Vilmos pártja) küldöttségét ma fogadta Károlyi elnök, aki a küldöttségnek adott válaszában ezeket mondotta:

— Mindnyájunk célja a forradalmi vívmányokat megtartani. Rendkívül örvendek, hogy ezt a programot megvalósítani, támogatni és elősegíteni törek-szenek. *A választási küzdelembe bele kell vinnünk a meggyőződésnek tiszta erejét. Én és az egész forradalmi kormány a legtisztább szabadságjogi elvek alapján állunk és a bekövetkező választási küzdelemben mindenkinek szabad véleménynyilvánítását biztosítani kívánjuk.* A forradalmat és a köztársaságot egymástól elválasztani nem lehet. Az a jog és szabadság, amelyet most kaptunk, emberi részesedése mindenkinek. A forradalmi vívmányok nem álruhában jelentek meg, hogy megtévesszék az országot, hanem nyíltan, emelt fővel, mint a kor diadalma szelleméhez illik.

Az elnök választát a küldöttség zajosan megéljenezte. A küldöttség Berinkey miniszterelnöknél is tisztelgett, aki válaszában kijelentette, hogy *a választásokon az akciószabadságban senki korlátozva nem lesz.* A küldöttség megelégedéssel vette tudomásul a válaszokat. — Hasonló céllal tisztelgett ma a Lovászypárt, a keresztényszocialista néppárt, a földművespárt és a magyar polgári párt küldöttsége a miniszterelnöknél, belügyminiszternél és Garami kereskedelemügyi miniszternél. Az együttes küldöttség szónoka Ábrahám Dezső volt, akinek beszédére Garami a következőket mondotta:

— *Minden eszközzel arra fogok törekedni, hogy a választásokon minden párt részére akciószabadság biztosítsék és hogy a választások lojálisan folyjanak le. A szociáldemokrata párt erőszak nélkül is eléri remélt céljait.* — A tisztviselők kényszernyugdíjazásának kérdését a minisztertanácsban én vetettem fel. Miután azonban ez politikai félreértésekre adott okot, magam fogom a minisztertanácsban javasolni a kérdésnek a napirendről való levételét. Értesülesem szerint a kormány április 13-ára, vagy 27-ére kívánja kiírni a választásokat.

A választások és a köztisztviselők.

Budapest, márc. 10. Juhász Nagy Sándor igazságügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Az alkotmányozó nemzetgyűlés nem közönséges értelemben vett országgyűlés. Kell tehát, hogy a nemzetgyűlés megválasztásánál minden egyes állampolgárnak részvételi jogot és teljes akciószabadságot biztosítsunk. A minisztertanácsnak az az elvi álláspontja, hogy az összes köztisztviselők, tehát a bírák is, ebben a választási mozgalomban aktíve részt vehessenek. Hangsúlyozom, hogy a hivatalos hatalomnak politikai célokra való felhasználása továbbra is tilos, sőt büntetendő cselekmény marad. E tárgyban legközelebb néptörvény fog megjelenni.

Szabó István lemondot?

Budapest, márc. 10. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint Szabó István miniszter a múlt hét csütörtökén tartott miniszteri tanácsban benyújtotta lemondását, mert Somogy megyében felelőtlen elemek megszállták egyes nagybirtokokat. A kormány tagjai kapaticálták Szabó Istvánt, hogy állásában maradjon meg és sikerült őt arra bírni, hogy elhatározását eddig fönntartsa. A szombati miniszteri tanács-

son a földbirtokreform végrehajtásának kérdésében ellentétek merültek fel Szabó István és Buza Barna között, amelynek következtében Buza is bejelentette lemondását. A minisztertanács foglalkozott ez ellentétekkel és sikerült is azt úgy áthidalni, hogy a két miniszter közt ma már teljes az egyetértés.

A hadügyminiszter Bécsben.

Budapest, márc. 10. Böhm hadügyminiszter Pogány József és Stromfeld Aurél államtitkár kíséretében kedden este Bécsbe utazik. A hadügyminiszter, akivel több szakférfi utazik, a leszerelésről fog tárgyalni a felszólamló közös hadügyminisztérium vezetésével és osztrák-német politikai körökkel.

Súlyosan büntetik a terményelrejtőket.

Budapest, márc. 10. A közéletmezési miniszter rendeletet adott ki, amely szerint azok a termelők, akik terményfeleslegeiknek az eddigi rendeletekben előírt bejelentését elmulasztották, március 20-ikáig kötelesek mulasztásukat pótolni. Akik e rendeletet nem tartják be, azokat két évig terjedhető fogházzal és 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják büntetni.

A forrongó Franciaország.

Genf, márc. 10. Az *Alliance General Du Travail* (francia munkás szakszervezet) tegnap egyhangulag elhatározta, hogy újabb felhívást intéz a francia nemzethez, amelyben tiltakozik az antant imperializmusa, mindennemű nyílt vagy burkolt területhódítás és a szenátusnak a kollektív munkaszervezés tervével szemben tanúsított ellenállása ellen. A szakszervezet a kormányra hárítja a felelősséget a véres felkelésekért, amelyek Franciaországban támadhatnak.

Német-Ausztria

az antanthoz csatlakozik?

Berlin, márc. 10. Jól értesült helyről közlik, hogy Német-Ausztriának Németország-hoz való csatlakozása a legutóbbi napokban kétségessé vált. Német-Ausztria mérvadó köréi hangoztatják, hogy Németország csak akkor számíthat Ausztria csatlakozására, ha anyagi áldozatra hajlandó: elvárják, hogy Németország elvállalja Ausztria hadi adósságát. — Bauer külügyi államtitkár, amikor legutóbb Berlinben e követeléssel előállt, merev elzárkózásra talált. Az ügyek ismerői úgy tudják, hogy az antantnak több kilátása van arra, hogy Német-Ausztria hozzá csatlakozzék, mint Németországnak.

Berlin rémnapijai.

Tovább folynak az utcai harcok.

Berlin, márc. 10. Noske birodalmi hadügyminiszter a következő rendeletet adta ki: „A kegyellenség és embertelenség, amellyel a spartakusok ellenünk harcolnak, erre a parancsra kényszerít engem: akit fegyverrel kezében a kormány csapatai ellen harcolva találunk, nyomban le kell löni.”

Berlin, márc. 10. A Vrangel uton egy sebesültszállító gépkocsit megrohantak és a sebesülteket mind megölték. Tegnap Noske rendelete értelmében számos spartakust agyonlőttek.

Berlin, márc. 10. A spartakusok menedékhelye ez idő szerint Braunschweig, ahol Eichhorn volt berlini rendőrfőnök népgyűléseken hevesen támadja a kormányt. A spartakus mozgalom felső Sziléziában egyre terjed.

Berlin, márc. 10. Ma délelőtt a város különböző pontjain rendes utcai harcok dühöngtek. A város azon részei, ahol a harcok legélénkebben folytak, szármalmas képet mutatnak. A pusztítás rettenetes. Több ház beomlott és a romok alól halottakat és sebesülteket húznak ki. A spartakusok Listenbergben nemcsak a rendőröket, hanem a postatakarék 55 védőjét is lemészárolták.

A Károlyi-párt országos szervezkedése.

Budapest, márc. 10.

A belügyminiszter Miskolcon.

Nagy Vince belügyminiszter Miskolcra utazott, hogy a kormány munkaprogramjáról beszámoljon és a borsodvármegyei Károlyi-pártot megalakítsa. Utjára felesége is elkísérte. A vasutnál a hatóságok és a politikai pártok küldöttei üdvözölték. A belügyminiszter vasárnap délelőtt a vármegye-háza zsufolásig megtöltött közgyűlési termében másfél óráig nagy beszédet mondott, amelyben a múlt kormányok büneit ostromozta, majd a forradalmi kormány építőmunkájának tervét ismertette:

— A községen, a legalsóbb fórumon kell kezdeni az építést — mondotta — hogy megalkothassuk a néptanácsot a szabad önrendelkezési jog alapján. Ez volna az első alapkő, amelyre ráépíthetjük a közbeszó falakat: a városi, megyei, tehát törvényhatósági szerveket, amelyek az általános, titkos választójog alapján szintén más képet fognak nyerni. Ami a szocializmus diadalmas előrenyomulását és azt a szerepet illeti, amely a szociáldemokratákra vár az állam belső átalakulásánál — mi megtagadjunk minden közösséget azokkal a polgári elemekkel, amelyek a nagytőkének, a bankoknak és részvénytulajdonosoknak uralmát jelentené. Amint megcsináltuk a földreformnál az egységes operációt, amely hivatva van megdönteni a nagybirtokosok uralmát és alkalmas az egészségesebb és jobb gazdasági berendezkedésre, melynek a nyugatra gyakorolt hatását már is érezzük, — éppúgy meg fogjuk csinálni a nagytőkének minden más formájánál is. A hadinyereséget is magas adóval kell megterhelni, azt a nagytőkét, melynek egyedül volt haszna a háborúból. A hadinyereség megadóztatásával kell előteremtünk azt a szükséges összeget, a mellyel felépíthetjük mindazt, amit a háboru lerombolt. A szociáldemokráciának különbséget kell tenni burzsoá és burzsoá között. A polgárság egy részét éppen úgy kiszínyozták, mint a munkásosztályt. Most amikor néhány héten belül ennek a kormánynak oda kell ülnie a győztesek asztalához és tárgyalnia kell az ország jövő sorsáról, a forradalmi elemeknek olyan szolidaritást kell mutatni kifelé, hogy azoknak a tárgyalásoknak zavartalanságát semmiféle rágalom, amely a belső rend felborulására akarna rámutatni, ne zavarhassa. Az ország boldogulása szempontjából nyugat felé nem jelent lényeges különbséget, vajjon szocialista, vagy polgári többség jön-e be? Lényeges csak az lehet, vajjon tulsúlyra jutnak-e a forradalmi elemek a nemzetgyűlésben.

Ezután részletesen ismertette a miniszter azokat a széleskörű reformokat, amelyekkel a kormány a munkanélküliségen segíteni fog. Egyebek között rámutatott a kereskedelemügyi miniszter közmunkaterveire, hangoztatva azt, hogy emellett az országban igen nagy utfejlesztési munkára is sürgős szükség van. Beszéde további folyamán rátér a tisztviselői kar magatartására:

— Olyan tisztviselő, aki pillanatnyi konjunkturából, érdekből, vagy megfélemlítésből csatlakoznék akár a Károlyi-párthoz, akár a szociáldemokratákhoz, aki csak azért lép be, mert fegyelmivizsgálat van a háta mögött, nem kell. De csak aki a maga pillanatnyi érdekét követi és benső meggyőződés nélkül, sőt egyenesen ennek ellenére akar munkát vállalni, annak a munkája nem lehet értékes, az ilyen tisztviselő vonuljon vissza és legyen néma szemlélője az új világ megalakulásának. (Zajos éljenzés, hosszantartó taps. Felkiáltások: Ne amerikkázzanak!) A nemzetgyűlés fog dönteni arról, hogy a községi reform terén az állami beavatkozás, vagy az autonomia fog-e szélesülni. Az állami beavatkozás okos, jogos és egészséges akkor, ha a politikai jogoknak teljes szabadsága áll rendelkezésére az állam minden egyes tagjának, mert így módja és alkalma van az állam összességének és többségének arra, hogy az eselleges helytelenül készült centrális hatalmat módosítsa, ha kell meg is szüntesse. Az autonomia csak ellenszer a mindent elnyomó centrális hatalommal szemben. Végül részletesen fejtegette a politikai helyzetet. A nyugati tanácskozásokról megemlékezve annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy csak olyan döntést kaphatunk, amely ennek az országnak teljes szabadságát adja meg: ha nem így volna, akkor a döntés csak papirosdöntés lesz. (Percekig tartó hatalmas tüntető éljenzés követte ezeket a szavakat.)

Vass János vallásügyi miniszter Esztergomban.

Az Országos Károlyi-párt vasárnap délben 12 órakor Esztergomban a vármegye-házán monstre-népgyűlést tartott, amelyen Vass János vallásügyi miniszter ismertette a Károlyi-párt programját. Kifejtette a miniszter, hogy közel az idő, amikor minden pártnak be kell számolnia, vajjon megfelelt-e annak a bizalomnak, amelyet a polgárok belé helyeztek. A miniszter ismertette a Károlyi-párt működését és hosszasan beszélt arról, hogy a párt vezére volt az egyedüli intakt magyar politikus, aki az első pillanattól kezdve ellenezte a háborút. A miniszter ezután beszélt az egyes pártok működéséről, megjegyezte, hogy vannak a szociáldemokratapártban olyanok, akik a szociáldemokratapárt egyeduralmát hangoztatják és azt szereiknek, ha ez a párt venné át a kormányzást. A miniszter a szociáldemokratapártnak egyeduralomra való jutását nem tartja helyesnek, sőt elítéli: Itt az ország sorsáról van szó — ugymond — és a forradalom vívmányait, melyet a Károlyi-radikális- és szociáldemokratapárt együtt vívott ki, együtt is kell megtartani. Kifejtette, hogy ha ez a három párt nem tart össze, akkor előtérbe lép a kommunizmus, amely anarchiába döntené az országot. Képtelennek tartja a miniszter a szocialisták által hangoztatott kulturális elveknek keresztülvitelét. A szociáldemokratapárt felvette programjába a szekularizációt, a vallásnak magánügyggyé való tételét, annak az iskolákból való kiküszöbölését. Ha a választásokon ők jutnának uralomra és megakarnák ezeket a célokat valósítani, Magyarország kulturharc színhelyévé lenne. Itt nagy ellentétek vannak közöttünk, melyeket azonban talán sikerülni fog áthidalni. A miniszter után a kisgazdapárt nevében Drodzy Győző beszélt, aki ismertette a párt programját.

Juhász Nagy Sándor és Szabó István miniszterek Székesfehérvárott.

Aszékesfehérvári Károlyi-párt vasárnapi alakuló ülésén részt vett Juhász Nagy Sándor igazságügyminiszter, Szabó István népgazdasági miniszter és Szemző Ernő is. Az ünnepélyes fogadtatásnál az ügyvédi kamara szónokának adott válaszában kijelentette az igazságügyminiszter, hogy a kormány a vidéki ügyvédek fölsegélyezésére 6 millió koronát irányzott elő. A miniszterek ellátogattak előbb a gazdakörbe, ahol több beszéd hangzott el. A vármegye-ház nagytermében megtartott gyűlésen Juhász Nagy Sándor nagyobb beszédet mondott. Tetemre hívja a reakciosokat, a feudálisokat és a banktőkét, mert ezek a nép vagyonához nyultak, hogy kiszolgálják Bécst. Megállapítja, hogy a szociáldemokrata párt a leglojálisabb felfogást vallja és a leghazafiasabban viselkedik, mert úgy bent az országban mint a külföldön a legelszántabban harcol az ország területi épségeért. Rágalmának mondja azt, hogy a Károlyi párt bárkinek a vallásszabadságát is sértené. Szabó István a gazdakörben mondott beszédében figyelmeztette a kisgazdákat, hogy nagy veszedelem lenne, ha a dolgozó polgárság összeszervezne a dolgozó néppel, a kisgazda és a Károlyipárt összeforrott és fegyverbarátságban vívta meg a harcot a szociáldemokratákkal együtt. Együtt is kíván ezután is velük maradni.

Buza Barna Veszprémben.

A veszprémi színházban zsufolt ház mellett tartotta a Károlyi párt vasárnap alakuló gyűlését, amelyen részt vett Buza Barna földművelésügyi miniszter és Festetics Sándor gróf, volt hadügyminiszter is. A földművelésügyi miniszter beszédjében szemére vetette a nagy latifundiosoknak, hogy testvéreiket, a kisgazdákat kitagadták az apai örökségből. Kifogásolta, hogy az egyház nem tiltakozott a háboru ellen és nem mutatott rá a tizparancsolatra, hogy „ne ölj”. De most, amikor nagybirtokokat kisembereknek akarja juttatni a kormány, előveszi a tizparancsot és azt hirdeti „ne ölj”. Festetics Sándor gróf, volt hadügyminiszter szociáldemokratának vallja magát: eddig csak azért nem lépett be a szociáldemokrata pártba, mert tetteivel nem bizonyíthatta be, hogy igazi szocialista.

A hadsereg újjászervezése.

A toborzás első napja Nagykanizsán.

(Saját tudósítónktól.) A hadsereg újjászervezésének munkálatai az egész országban megindultak s néhány héten belül Magyarországon egyetlen katoná se lesz, aki nem a saját szabad elhatározásából, hanem kényszerből szolgál. A kanizsai helyőrség legénysége az első napokban némi nyugtalansággal nézte az újjászervezést, mert a leszerelésre itélt katonák közt sokan vannak, akik nem mezőgazdasági munkások s így megélhetésüket nem látták biztosítva. Böhm hadügyminiszter azonban ezt az aggályt is megszüntette. Táviratiilag közölte a nagykanizsai katonai hatóságokkal, hogy a legénységnek az a része, amely nem mezőgazdasági munkával foglalkozik, — saját kívánságára visszataítható. Így a jelenlegi katonaságnak mintegy harmada tagja marad a zsoldos-hadseregnek is. Zalamegyében a toborzást tegnap kezdték meg. A vármegye-ben három bizottság működik: Nagykanizsán, Alsólendván és Zalaegerszegen. A felső zalaiknak Veszprémben kell jelentkezniük. A nagykanizsai toborzóbizottság első napjának eredménye a várakozáson alul maradt. Mindössze tizenhárom jelentkeztek a zsoldos-seregbe való belépésre s ezek közül csak egy vált be. Remélhető, hogy a toborzás további öt napja eredményesebb lesz. De ha nem így lenne is, föltétlenül elegendő katonaságunk marad a jelenlegi hadsereg önként visszamaradó legénységéből is. A mezőgazdasági munkát űző legénység már türelmetlenül várja a leszerelést, ami e hó 20 án következik be. A délelőtti katonákat a tavaszi mezei munka csábítja haza. A mi földművelőinket nem vonhatja meg semmiféle téveszme sem s a kommunisták törekvése akkor csatlódott legnagyobbat, amikor számításba vette a falu népét is. A falu fiában a föld szeretete és a munka megbízhatósága áttavizmus. A vérük, az őszintük ha tja őket a mezőre, a munkára s nem kell félni, hogy a magyar földműves hűtlen lesz a földhöz. A magyar ugart az idén sem fogja fölverni a gyom.

Hétfői tőzsde.

Budapest, március 10.

Magyar Hitel 926, — Osztrák Hi el 668, — Osztrák-magyar államvasut 1062, — Lesztámitoló Bank 608, — Hazai Bank 482, — Magyar Bank 701, — Rimamurányi 963, — Salgótarjáni 1035, — Közuti vasut 516, — Városi vasut 260, — Urikány 897, — Fabank 823, — Jelzálog 581, — Ker. Bank 4330, — Schlick 372, — Guttmann 895, — Szlavónia 852.

A vetőmagszükséglet fedezése. A tavaszi munkálatok megkezdésével aktuális lett a vetőmag kérdése. A földművelési miniszter mindent megtesz, hogy a tavaszi munkák ebből az okból kétségbe ne szenvedjenek. — Azok, akiknek vetőmagra van szükségük, jelentkezzenek a városháza 21. számú szobájában.

HIREK.

N A P T A R.

Róm. kath. Konstantin hv. Prot. Konstantin. Gör. kat. (február 26.) Porfir. Izs. Veád 9.

A nap kél reggel 6 óra 25 perckor, nyugszik délután 5 óra 56 perckor
A hold kél délben 12 óra 41 perckor, nyugszik éjjel 3 óra 20 perckor.

1919.

március

11

Kedd

Ma az önkéntes polgárőrség III. csoportja tart szolgálatot.

— A zalamegyei kormánybiztos a munkásság támogatását követeli Dr. Briglevich Károly zalamegyei kormánybiztos-főispán rendeletét bocsátott a közigazgatási hivatalok fejeihez, amely bizonyára nagy megnyugvást fog kelteni a munkásság körében. A kormánybiztos elrendeli, hogy a megyei tisztviselők ne csak akadályokat ne gördítsenek a munkásság szervezkedése elé, hanem azt minden rendelkezésükre álló eszközzel támogassák. A kormánybiztos Fára megyei főlevéltárost, aki a zalacgerszegi szociáldemokrata párttal szemben nem megfelelő módon viselkedett, — állásától fölfüggesztette.

— A bankjegyek lebélyegezése Nagykanizsán. A bankjegyek előrejelzett lebélyegezése Nagykanizsán is hamarosan megkezdődik. A lebélyegzés technikai keresztülvitelének megkönnyítésére az alispán táviratot küldött a polgármesterhez, hogy a közönséget hívja fel pénzkészletének a bankokban való elhelyezésére. Az intézkedésre a kormány azt akarja elérni, hogy a fölösleges ácsorgás és idővesztés elkerülhető legyen.

— Megalakult a fejmunkások szabad szervezete. A szociáldemokrata párt kebelében a fejmunkások szabad csoportja névvel megalakult a szellemi munkások szabadcsoportja. A szabadcsoport felállítása régi hiányt pótol, mert eddig nem volt a szabadpályán működő szellemi munkásoknak szocialista szervezete. A munkások között tartott alakuló ülésen Wugrinetz Károly párttitkár üdvözölte az új alakulást és felhívta a tagokat a szocializmus céljairól való küzdelemre. A szabadcsoport a Munkásnácba: dr. Mező Ferencet, dr. Bartha Józsefet és dr. Viola Ignácot küldte ki. A szabadcsoportba már eddig is igen jelentős számú tag lépett be.

— A kormánybiztos a lakáshiány enyhítéséért. A kormánybiztos holnap hirdetményt bocsát ki, amelyben felhívja a város háztulajdonosait, hogy üres lakásaikat, raktáraikat és üzlethelyiségeiket haladék nélkül jelentse be a lakáshivatalnak. Azok a butorozott lakások, amelyek üresen állnak, haladéktalanul bejelentendők. Azok, akiknek két lakásuk van, egyik lakásukat kötelesek a lakásnékülieknek átadni. Senkinek nincsen joga — mondja a hirdetmény — ahhoz, hogy ezekben az időkben két helyen farthassanak lakást. Azok ellen, akik a rendelkezéseknek nem tesznek eleget a legszigorúbb rendszabályok életbeléptetését helyezi kiltatásba a kormánybiztos.

— Ruhaszövetet kap Nagykanizsa. Nagykanizsa városa március 5-én azzal a kérelemmel fordult a Országos Népruházati Bizottsághoz, hogy a nagy ruhajnségre való tekintettel nagyobb mennyiségű ruhát utaljon ki a városnak. A kérelemre tegnap érkezett meg a válasz, amely szerint a népruházati bizottság a legsürgősebben ellátandó lakossá részére 2000 méter különféle pamutárut, 1000 méter papírláncszövetet, 1000 méter gyapjuszövetet, 1500 méter nyerselymet, 1500 méter műselymet, 50 tucat gyermekharisnyát, 50 báronybluzt, 50 barchend bluzt és 100 munkásköppent utalt ki. A ruhaszövetkiutalásról megkérdeztük dr. Krátky István főjegyző véleményét, aki a következőket mondta:

— A kiutalt ruhamennyiség nagyon kicsi, úgy, hogy a ruhajnséget csak nagyon kevésbé fogja enyhíteni. A szövetet természetesen legyre fogjuk kiadni, mégpedig elsősorban azoknak, akik a népruházati bizottság által kiutalt szövetekből eddig még egyáltalán nem kaptak. A szövetek két héten belül megérkeznek Nagykanizsára és a város azok árusításával azon a kereskedőn kívül, akinek a város elsősorban köszönheti a ruhakiutalást, még két támogatásra szoruló kereskedőt fog megbízni.

— Sáfrány Károly előadása. A város-háza közgyűlési termében Sáfrány Károly a nagy tudású piarista tartott vasárnap előadást a Haladás Egyesület rendezésében. „Vagyunk, de nem élünk” — ez volt az előadás címe. Sáfrány tanár a saját életét magyarázta: az önludatos ember életét. Azt bizonyította, hogy az emberek nem a saját életüket élik, mert a külső, kívülről jövő behatások, az évenként a gyermekkortól az egész életen át folytatott suggestio eltereli az embert saját magától. — Az érvek és az egész világirodalom legkiválóbb filozófiai munkáiból vett idézetek egész tárházát vonultatta fel élete s ami nála ugyanegy: filozófiájának bizonyítására. Szellemes, mely, de mégis mindenkinek élvezetes előadása egy pillanatra visszahökkenette az embereket, mert megmutatta nekik az ő üres, sablonos, bábszerű és másoknak élt életüket.

— Bőjtbeszéd ciklus az alsótemplomban. Péter Jeromos bőjti beszédciklusát kezdett pénteken az alsótemplomban. Magas szárnyalású és filozófikus alapokra épített beszéde után nagy várakozással tekintenek a hívők legközelebbi beszéde elé, amelyet jövő pénteken „a világ és a kinyilatkoztatás” címen tart.

— Előadás a patronage céljáról. Dr. Mutschenbacher Edvin törvényszéki bíró csütörtökön délután hat órakor a polgári fiúiskola tornatermében előadást tart a patronage céljáról.

— Dr. Miklós Dezső temetése. Tegnap délután temették az izraelita temető halottaházából a fiatalon elhunyt dr. Miklós Dezsőt óriási részvét mellett. A sírnál dr. Büchler Mór keszthelyi rabbi mondott mélyvessző, tartalmas és megható gyászbeszédet.

— A Szentegylet közgyűlése. A nagykanizsai izr. Szentegylet f. hó 9-én tartotta évi rendes közgyűlését szokatlan érdeklődés közbit. A közgyűlést Szommer Nathán p. és t. főfelügyelő, mint korelnök nyitotta meg. Van az izr. hitközség intézményei közt egy diszker — mondta meg yitójában — melyben a legszebb virágok: a jótékonyág örökszép virágai nyílnak. Ennek a diszkernek főkerítészvé a tagok egyhangú bizalma dr. Weisz Lajos ügyvédet választotta meg. Erre dr. Weisz Lajos eljenzés között elfoglalta az elnöki széket. Sommer Ignác hitközségi elnök rövid, magas beszédben üdvözölte őt a hitközség nevében, ugyszólván installálta hivatalába, melyhez az új elnökben minden garanciát megtalál, hogy a Szentegylet nemes feladatait teljesítse. Dr. Weisz Lajos elnök megköszönte az előlegezett bizalmat. Magával ragadó hatalmas szónoki készütségű beszédben fejtette ki, hogy a zsidó vallás a nagyományok ápolása mellett a kultúra fejlődésnek, a haladásnak sohase állt útjába, mert a zsidók törvénye az emberi jogoknak, szabadságának felebaráti szeretetnek kincsesháza. A gyönyörű beszédet zugó eljenzés fogadta. Azután Barta Lajos titkár olvasta fel kiváló gondtal összeállított szép évi jelentését. Először is megemlékezett az év halottairól, közöttük néhai dr. Neumann Ede főrabbiól, kit 36 évi működés után ragadt ki a halál a hitközségi életből. Az egyesületnek jelenleg 494 tagja van, kik között 67 újonnan belépett tag van. A lefolyt évben 104 halottja volt a hitközségnek 54 férfi, 44 nő és 6 gyermek. Ekkora halandóságra a több mint egy évszázados multu egyesület nem emlékszik. Az előjárásnak új tagjai az elnökön kívül dr. Goda Lipót, Kaszter Miksa, dr. Ollop Mór (azelőti elnök volt) és Steiner Zsigmond. A nagy figyelem közt felolvasott évi jelentést nagy teiszéssel fogadták. A közgyűlés dr. Ollop Már volt elnök érdemeit jegyzőkönyvbe foglalta. A közgyűlés előtt a templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen Abramovits Márk főkantór művészi szép énekével ragadta el a hívő lelkeket. Az istentisztelet Mózesnek, a vilg nagy törvényhozójának szolt, kinek születési és halálozási évfordulója volt az említett napon.

— Orvosi hír. Dr. Sándor Miklós (Csengeri-ut 15) újbb rendelési órái bő és nem betegeknek délelött 11-12-ig, délután 2-4-ig.

— Koszorupótló adomány. Dr. Havas Hugó ügyvéd dr. Miklós Dezső elhunytá alkalmából 20 koronát adományozott a tüdővész szanatórium céljaira.

— Értesítés. Folyó hó 15-én, szombaton a borbély üzletek d. u. 2 óráig lesznek nyitva. 5 órától újból nyitva vannak est 9 óráig.

— Elegyzés. Duh István Sátoraljajhelyről eljegyezte Ködbaum Ilonka kisasszonyt.

— Serák Márta operaestélye. Ma este 7 órakor kezdődik a Casinó dísztermében Serák Márta operaestélye, amely elé a közönség nagy várakozással tekint. Az estély sikerét csak emelni fogja az, hogy a hírló művésznőt dr. Balla János kíséri zongorán. Akik a tegnapi esti főpróbán jelenvoltak, a legnagyobb elragadtatással beszélnek az előadó művészek elsőrangú kvalitásairól. A műsor a következő: 1. Meyerbeer: Ária a Hügenottákból. 2. Puccini: Ária a Pillangó kisasszonyból. 3. Turnay: Haide (müdal) 4. Dell' Aqua: Viltanella. 5. Gounod: Ária Faustból. 6. Brahms: Immer leiser (müdal) 7. Grieg: Solveigs Lied (müdal.) 8. Chaminad: Ecrin (francia müdal.) 9. Puccini: Ária Toscából. 10. Kurucz János: Elűzhetsz édes... és Hervadó rózsák. 11. Dlenzl: Liliomszál. — Jegyek még kaphatók Brónyai L. női kalapüzletében.

— A gabonarekvirálás. Jelentették, hogy a közlelmezési miniszter 3000 waggon gabona rekvirálását rendelte el. A rekvirálás ellenőrzésére Skultéti Miklós főszolgabírórt rendelte ki a közlelmezési miniszter.

— F. hó 9-én a Polgári Együletben Timár Liza estén elveszett egy fekete plüss kalap. Kérik a becsületes megtaláló a Polgári Együletbe leadni sziveskedjék.

— Sport. A Tornaegylet gyakorló órái: kedden és pénteken este 8 órakor a polgári iskola tornatermében. Új tagok fölvetetnek ugyanekkor.

— A szinkörben vasárnap délután megtartott népgyűlés alkalmával megválasztott II. ker. választási végrehajtó-bizottság ma folyó hó 11-én este fél 8 órakor, a kereskedelmi alkalmazottak helyiségében (Casino) ülést tart. Pontos megjelenés kérik.

— Timár Liza előadása. A Munkásokon javára rendezett tegnap esti Timár-Liza előadás a teljes siker jegyében folyt le. A közönség ismét zsufolásig megtöltötte a Polgári Egyület nagytermét. A vállalkozás, amelybe a műkedvelők belefogtak, megtehetősen nehéz volt. A Timár Liza specialisan olyan munka, amelyik kiváló és főleg rutinizott színész embereket követel. A műkedvelők nagy szorgalma és kifartása azonban megbirkózott a nagy feladattal, amit legeklatánsabban az elért nagy siker bizonyít. A nagy jeleneteknél, de a kisebbeknél is többször, nyílt színen tápsollták meg a szereplőket Nagysikere volt a főszerepet játszó Volgyi Lenkének, aki nem tankadó erővel és sok helyen igazi, nagy, belső erővel játszotta meg a kultúralt finomra ápoló Timár Lizát. Timárné szerepében Beck Frida aratott zajos sikert. István Juliska kis szerepét finoman és kedvesen játszotta le. Vidor Imre, Hermann Arnold, Török Ferenc és a többi szereplők mind-mind hozzájárultak nagyszerű összjátékukkal a hatalmas sikerhez. A műsor utáni táncmulatság a késő éjszakai órákig tartott.

— Bartha előadása. A szociáldemokrata párt sorozatos ismeretterjesztő előadásokat rendez. A vasárnapi előadó, dr. Bartha József ügyvéd volt, aki a szocialista közigazdaságról tartott mélyen szántó, nagy készütségű tanuskodó és mindvégig nagy figyelemmel hallgatott előadást.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Konyha- és virágkertetesztembe szakképzett

kertészt keresek

Értekezni lehet a Gőzfürdőben reggel 8-9 órakor. Csillag Jenő.

Irodalom.

Ezen rovat alatt felsorolt általános érdeklő könyvek rendes bolti árban kaphatók
FISCHEL FÜLÖP FIAI
 könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

Busa Barna, Magyarország igaza	K 2 20
Illés Béla, A szellemi munkások és a szocializmus	K 2 20
Braun Róbert, Magyarország feldarabolása és a nemzetiségi kérdés.	K 3 30
Riehopin, Lépvessző (A. K. 58.)	K 4 40
Farréro, A kis szövetségesek (A. K. 56)	K 4 40
Balsac, Cézár Birotheau (A. K. 55)	K 4 40
Szencs Béla, A meztelen táncosnő	K 8 80
Surányi, Kantate	K 11—
Wilde Oszkár, A kritikus mint művész	K 3 10
Wilde Oszkár, A szépség filozófiája	K 8 80
Lord Alfréd Douglas, Wilde Oszkár és én	K 15 40
Köppel, Byron, függelékül Byron Magyarországon	K 8 80
Wells, A csodaszar, fantasztikus szerelmi regény	K 9 90
Krudy Gyula, Kánaán könyve	K 3 10
Lorainx Gaston, A sárga szoba titka	K 11—
Oláh Gábor, Deak György	K 7 70
László Géza, Német maszlag, török áfium	K 19 80
Bronte Charlotte, A lovócska árva, ford. Karinthy Frigyes (Két kötet)	K 33—
Bölsche, A természet titkaiból I. A	K 8 80
Ferenczi Sári, A vörös daru	K 13 20
Bónyi Adorján, Az éjféli vendég	K 5—
Kadar Lehel, A bagdadi vasut, regény	K 9 80
Korais Gyula, A lelki élet (2 kötet)	K 18—
Fournier Agoston, I. Napoleon életrajza (2 kötet)	K 18—
Torsánszky Jenő, A kék gondviselés	K 13 20
Krudy Gyula, Totágas	K 8 80

Aki házat, szőlőt

vagy egyéb ingatlant venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal

ACZÉL IGNÁCZ

Főut 8. szám alatti

ingatlanforgalmi irodájához

ahol mindig van ilyen eladásra és vételre előjegyzve. 234

APRÓ HIRDETÉSEK VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Hétfőn, kedden, szerdán. Március 10., 11. és 12-én

A magyar aransorozat XXI. képe!

A szezon irodalmi és művészeti eseménye

Az örök

Molnár Ferenc színműve 5 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.
 Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

URANIA mozgóképalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 78

Hétfőn, kedden. Március 10. és 11-én

A magyar filmművészet színe-java közöttük

Hollay Camilla felléptével

A csábító

dráma 4 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
 Vasár- és ünnepen: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

Egy pár szép, magas-száru 36-38 uj cipő eladó Tárház-utca 5. szám alatt. 967

Burgondi-répa eladó Teleki-ut 27. szám alatt. 970

Egy pár belső és külső, vadonat új békei bicikli gumni eladó Vörösmarty-utca 20. szám alatt. 972

Jól főző gazdaasszony aki a háztartás minden ágában jártas, kerestetik. — cím a kiadóhivatalban. 967

Ügyes, gyakorlott pénztárnok állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 976

Fegyverjavításokat és átalakítást jutányosan eszközölök, törött fegyvereket megveszek. Szántó Géza pu. kaműves, Magyar-utca 53. szám. 968

Konvenciók állást keres 31 éves gépész gépeke, cséplő-gépek mellé, elektromos munkát is önállóan végez és szerel. Cím: Lancsár József gépész, Nagyréce. 975

Ajtók, ablakok és tokok, amelyek a Thurn-Taxis herceg baltavári kastélyából kerültek ki, jutányos árban kaphatók. Érdeklődni lehet a gőzfürdőben. Telefon 350.

Borosbordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz.

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésesebb

kivitelben készít és legpontosabban szállit

Szerkesztő és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidalat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztő és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magánközleményeket díjszabás szerint veszi fel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva, vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90—

Félévre . . . 45—

Negyedévre „ 22:50

Egy óra . . . 7:50

Egyes szám ára 30 f.

Berlin rémnapijai.

Terjed a spartakus zendülés.

Berlin, márc. 11. Illetékes helyről közlik, hogy a spartakusok zendülése déli és délkeleti irányban terjed. Alig remélhető, hogy az elkezdett harcok egyhamar ellanyhuljanak. Neukölnben is rosszabbodik a helyzet. A kormány csapatai teljes eréllyel fognak hozzá Neuköln megszállásához. A spartakusok megszállva tartják Lichtenberg pályaudvarát, amelynek környékén a vasuti síneket felszaggatták. Noha a kormánycsapatok leverték a lichtenbergi zendülést, a keleti és délkeleti városrészekben dúló harcok hevessege mégis azt bizonyítja, hogy a legközelebbi napokban nem várható a lázadás végleges leverése. Egy újabb jelentés szerint Berlin keleti részében és Lichtenbergben tovább folyik a harc. A kormánycsapatok vasgyűrűvel vették körül Lichtenberget. A Lichtenbergbe vezető utakon több helyen elkezdett harcok folynak. A halottak és sebesültek száma óráról órára növekszik. Eddig rendkívül sok ember esett áldozatul az anarchizmusnak. A Frankfurten Aalen tegnap egy aknavető lövedéke célt tévesztett és egy csoport kiváncsi emberre esett: 25 ember meghalt és megszebesült.

Berlin, márc. 11. Charlottenburgban és Berlin keleti részein nagyobb fegyver és muni-
cióraktárakat találtak a kormánycsapatok. Ma délelőtti elfoglalt egy spartakust, aknél 800,000 márka értékű rablott ékszeri találtak. Rögtön agyonlőtték. Este 8 óra után Berlin utcáin megjeleni tilos, mert akik ott találják, azonnal lelővik. Felsősziléziában és a Ruhr vidékén a spartakus-lázadás terjed.

Siettetik a béke megkötését.

Páris, márc. 11. (Radio). Ma egy nagyállású politikus kijelentette, hogy ha rövidesen nem kötik meg a békét, könnyen meglehet, hogy nem találnak német kormányt, amelyet az aláírásra meghívhatnak. A német kormány napról-napra gyöngül és a további halogatás a kormány összeomlásával járhat. Nyilvánvaló, hogy ha szigorú békefeltételeket kényszerítenek a németekre, az a német kormány azonnali bukását idézné elő, akárminő gazdasági támogatásban részesítenék is a németeket. A békeértekezlet most ama dilemma előtt áll, hogy a németekre kedvező békét köt, vagy egyáltalában nem tud békét kötni.

Bécs, márc. 11. A Presse jelenti Párisból: Pichonnak a béke mielőbbi megöt sére vonatkozó nyilatkozata igen nagy jelentőségű. Nagyobb, mint pillanatra látszott. Mértékadó franciakörök nézete az, hogy a Németország-al legközelebb létrejövő megállapodás már a végleges békét jelentheti. Minden fontosabb ügyet megállapítottak már a bizottságok s így a vezető antantkörökben ama vélemény alakult ki, hogy előzetes békeszerződésre nincs szükség.

Wilson utban Európa felé.

Budapest, márc. 11. A M. T. L.-nak a nyitlengerről a „George Washington” iedélzetéről következő sziklatávirat érkezett: Wilson a rossz időjárás következtében meghűlt. Komolyabb baja nincs, az orvosok tanácsára mindazonáltal ágyban maradt. Ma részletes sürgönyök érkeztek Houssetól és Lansingtól, amelyekben beszámolnak a békeértekezleten történt

dolgokról. A „George Washington” tizenharmadikán fut be a bresti kikötőbe. Wilson innen egyenesen Párisba utazik. A tenger erősen háborog.

Az antant dunai konföderációt akar.

Bécs, márc. 11. Fürstenberg gróf, a monarchia volt madridi nagykövete tegnapelőtt érkezett vissza Bécsbe, ahol újságit előt a következőket mondotta: Beszéltem Madridban, Genfben és Bernben olyan államférfiakkal és diplomatákkal, akik alaposan ismerik az antant szándékait és ezek alapján kijelenthetem, hogy Német-Ausztriának Németországhoz való csatlakozása nagy akadályokba fog ütközni, sőt valószínűleg meg sem történhetik. Az antant visszautasítja még a gondolatát is ama lehetőségnek, hogy a némeiség a világháborúból területileg és gazdaságilag megerősödve kerüljön ki. Ha Német-Ausztria Németországhoz akarna csatlakozni, megsemmisítő feltételeket kapna, ugyszintén Németország is, úgy, hogy mindketten rosszul járnának. Az antant terve a következő: Délnémetországból, Német-Ausztriából, a régi monarchia területén alakult államaiból, tehát Magyarországból is, valamint Romániából és Bulgáriából nagy dunai konföderációt akar megalkotni és ez esetben minden állam az antant, különösen pedig Franciaország leghathatósabb segítségére számíthat.

Szeged — Kaposvár.

Véres kommunista tüntetés Szegeden. — Szociáldemokrata direktorium Kaposvárott.

Szeged, márc. 11. Az itteni kommunisták vasárnapi nagygyűlésükön hozott határozatukból kifolyólag ma felkeresték a polgármestert és követelték, hogy a leszerelt katonáknak fejenként 5400 korona végkielégítést adjon, amit a hadimilíomosokra kivetendő vagyondóból fedezzen. A kommunisták főtámasza a szegedi huszárság 70 embere, akik tegnap elhatározták, hogy megszüntetik a rangfokozatokat, maguk elé idézik a tiszteket és megfosztják őket rangjuktól. Egyben kineveztek egy főhadnagyot városparancsnokká, egy zászlóst pedig hadügyminiszterré. A szegedi Munkástanács tegnap este tiltakozó gyűlést tartott a kommunisták ellen és kedd délelőttre négyórás munkaszünetet határozott el. A munkaszünet alatt nagygyűlés volt, amelyen körülbelül 40.000 ember tüntetett a kommunisták ellen. A gyűlés után a tömeg rendben oszlott szét. A munkásság egy része a Széchenyi téren keresztül nagy vörös lobogó alatt vonult el és a Kossuth Lajos Sugárut felé tartottak. A Tisza Lajos körut és a Sugárut keresztezésénél, a kommunista párt irodája előtt összelűztek a kommunistákkal, akik felvonultak ugyan a szociálisták gyűlésére, de még a gyűlés kezdete előtt eltávoztak és a kommunista lap szerkesztősége előtt külön gyűlést tartottak. A kommunisták a szociáldemokraták kezéből ki akarták ragadni a vörös lobogót, mire egy tüzér tizedes háromszor a levegőbe lőtt. Erre egy tüzér őrmester a tömeg közé lövetett, általános lövöldözés támadt, amelyben Széchenyi Pál 18 éves huszár lábán, Gránics János 26 éves polgár kezén sebesült meg, Balogh József 18 éves katona pedig lágyékülést kapott, amibe rövidesen belehalt. A lövöldözésre a tömeg szétfutott. Az izgalom

a városban óriási, az üzletek, kávéházak és vendéglők egész nap zárva maradtak. Délután két órára várják Budapestről egy 800 főnyi tengerészkülönítmény megérkezését. A városban azaz ellenőrizhetetlen hír terjedt el, hogy a kommunisták gépfegyverekkel mentek ki a pályaudvarra, hogy az érkező tengerészkatonaikat támadással fogadják.

Szeged, márc. 11. A tengerészeket megérkezéskor 50 főnyi huszár löhátón, teljes fegyverben várta az állomáson. Amikor a huszárok a waggonok ablakaiban meglátták a gépfegyvereket, e kiáltással vágtattak el:

— Mi is elmegyünk gépfegyverért!

A tengerészek parancsnoka, Neuberger Frigyes éjszaka kihirdette a statáriumot. Este 9 óra után az utcán járni tilos.

Kaposvár, márc. 11. A munkástanács ma éjszaka ülést tartott és elhatározta, hogy Kaposvár és Somogy megye közigazgatásának intézését háromtagú direktorium kezébe adja. Hétfőn reggel általános sztrájkot hirdettek és délelőtti hirdetményt ragasztottak ki, amelyben Kaposvárra és környékére kihirdetik a statáriumot és elrendelték valamennyi fegyver és lőszer azonnali beszoigáltatását. A város katonai parancsnokává Sebők Imre a tengerészkülönítmény parancsnoka lett. Kihirdették, hogy azonnali agyonlövétéssel büntetnek mindenképpen, aki a direktorium rendelkezései ellen vét. A hirdetményt aláírták Tóth Lajos, Latinka Sándor és Painhoffer Lajos direktoriumi tagok. Délelőtti tizenegy órakor a szocialista párt titkára ötven szociálistával megjelent a vármegyeházán és közölték, hogy átvették a vármegye ügyeinek intézését. Tallán Andor főjegyző ez ellen tiltakozott és kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. Mire a titkár figyelmeztette a főjegyzőt, hogy a vármegyeház udvara fegyveres emberekkel van tele. Ezután abban állapodtak meg, hogy a tisztikar marad, de a törvénytelen rendeleteket nem hajtják végre. A város utcáin fegyveres csapatok cirkálnak. A vármegyeház homlokára táblát tettek ki a következő felirással: éljen a szociáldemokrata direktorium! Délutánra jelezték Szabó István miniszter megérkezését. A pályaudvar előtt sok ezer főnyi tömeg jelent meg, akik a következő feliratu táblát vitték: „Ellenforradalmárok vigyázzatok! Töletek tanultuk meg felépíteni az akasztót. Hol vagytok vitéz ellenforradalmárok.” A mikor a vonat berobogott, óriási zajjal fogadták és ezt kiabálták: „Cug, pfuj ellenforradalmárok! A tömeg fenyegető magatartást kezdett tanúsítani. A miniszterrel érkező Hamburger Jenő szocialista titkár és Göndör Ferenc hírlapíró kérelték a tömeget, halgassák meg a minisztert. A miniszter a tömeg folytonos zajongásától alig tudott szóhoz jutni, végül kijelentette, hogy azért jött Kaposvárra, mert a törvényt a nép előtt szankcionálni akarja, nem akarja a termelőszövetkezetek munkáját megzavarni. Kijelentését a tömeg megéljenezte. — Ezután szétszözlottak. — Ma délelőtti a kisgazdapárt nagygyűlést tartott, amelyre nagyszámu karbatalom vonult ki a rend fennállítására. A gyűlés, amelyen óriási tömeg vett részt, mindvégig impozáns lefolyásu volt. Szabó István miniszteren kívül (beszédét a második oldalon közöljük) felszólt a Károlyi párt, radikális párt és a szociáldemokrata párt szónokája is. A népgyűlésen megkötötték a békét a somogy megyei szociáldemokrata és kisgazdapárt között. A két párt közt, teljes a megegyezés a termelő szövetkezetek kérdésében. A munkásság délután megkezdte a munkát.

Berinkey válasza Andrássynak.

Budapest, márc. 11.

Andrássy Gyula grófnak a „Pester Lloyd“ vasárnapján megjelent nyílt levelére Berinkey Dénes dr. miniszterelnök a mai kormány rendszer ellen tett váúakat illetőleg következőket mondotta:

— Andrássy Gyula nyílt levelének elolvasása közben keserű szomorúság vett rajtam erőt, amely azonban akkor, midőn a cikknek végére értem, főlháborodássá változott át. Andrássy Gyula levelében először a „Pester Lloyd“ kritikát, a ellen védekeznek s azt állítja, hogy a kritika nem érdemelte meg. E védekezés leple alatt azonban támadásba megy át a mai kormány ellen s a kormány helyzetét olyan privátizált állásnak tünteti fel, amelyet Bach óta Magyarországon senki sem élvezett, holott az ország jelenlegi vezetői még nem jelentik Magyarországot, amint Bach sem jelentette azt. Hivatkozik arra, hogy a nyers hang, amely vele szemben a kormányban, a kormány-sajtóban és a külföldi hivatalos lapokban megnyilvánult, nem téríti őt le a kötelesség útjáról, hogy ellenőrzést gyakoroljon, az integritást védje, mert ő csak a nemzetre hallgat. A kormányt teszi felelőssé azért, hogy a katonák elbocsájtásával előidézte a cseh, román és szerb katonáknak az országba való bevonulását. Andrássy védekezésének olvasása közben, amint mondom keserű szomorúság vett rajtam erőt „Unausgesetzt habe ich in der Richtung gewirkt — mondja Andrássy — dass wir möglichst bald zu einem Frieden gelangen, der die Versöhnung der Gegner ermöglicht und namentlich die Verständigung zwischen England und Deutschland vorbereitet.“ Ennek a működésnek igazolására két cikkre hivatkozik, melyek a lausanne-i „Revue Politique Internationale“ című folyóiratban az 1916. és 1917. évben jelentek meg, Ezekből a cikkekből Andrássy egy pár részletet idéz, s ezzel bebizonyított-nak veszi, hogy az ő politikája diamétrális ellentétben állott az alldeutsch felfogással: a megértést szolgálta. Ehhez még azt is füzi Andrássy, hogy ő a szigorított buvárhajó hadjárat ellen is küzdött minden alkalommal, amikor csak tehetett. E védekezés igen szomorú akkor, amikor mindenki tudja, hogy Andrássy a háboru alatt minden lehető alkalommal azt hirdette, hogy a tulerőket le tudjuk és le fogjuk győzni (1914. november 18.); a német flotta célja Németországot világhatalommá emelni („a háboru okai“ 1915. 18. lap); a német militarizmus belügy, melyhez más államnak nincs köze („kinek büne a háboru“ 1915. 30. lap). Andrássy energikus és kiméletlen harcot kíván, az esetleges hódításról sem riadt vissza, ha az előnyünkre szolgál. (a jó béke céljai 1915. 42. lap). Érdemesnek tartotta, hogy a végső győzelemig harcoljunk, mert a győzelem esetében a magyar nemzet olyan kedvező viszonyok közé kerül, aminők között soha, de legalább is sok század óta nem volt (ugyanott 30. és 31. lap). Elévülhetetlennek mondja Berchtold érdemeit, ki nem riadt vissza a háborutól (Magyar Hirlap 1915. jan. 15.) A buvárhajóharcot úgy fogta fel, amely a végleges döntő győzelmet nagyon meggyorsítja és megkönnyíti (Magyar Hirlap 1915. febr. 21.) Bizton számított Németország és Ausztria és Magyarország győzelmére (1914. ápr. 13.) Minden más tekintet kiméletlen félretételét hirdette Olaszországgal szemben (1915. május 26. 528. országgyűlés). Hadisikereinket szédületesnek mondja (Magyar Hirlap 1915. aug. 26.) A békét csak ellenségeink tökéletes és teljes leverésével vélte elérhetőnek (Magyar Hirlap 1915. dec. 12.) Meg volt győződve, hogy ellenfeleink kénytelenek lesznek békét kérni tőlünk (Magyar Hirlap 1915. dec. 7. 592. országgyűlés). A béke iránti való vágy készíttette arra, hogy harcra baxditson (ugyanott). A Zeppelinek párisi és angliai támadását dicsérte (Magyar Hirlap 1916. febr. 16.) Az olaszok csalódását, a franciák végkimerülését hirdette. (Magyar Hirlap 1916. ápr. 23.)

Az alkotmánypárt feladatául jelölte meg a háborus kedv ébrentartását. (1916. június 14. 635. országgyűlés) Csak akkor látta a béke előfeltételeit elkövetkezettnek, ha ellenfeleink elismerik, hogy minket legyőzni nem képesek, (Magyar Hirlap 1916. július 16.) Tökéletesen bizott abban, hogy a buvárhajók harca sikerhez fog vezetni s azt hirdette, hogy legenergikusabb harc ideje állott elő (1917. febr. 5. 693. országgyűlés). A buvárhajóharcot erkölcsileg teljesen igazoltnak tartotta, mert ily fegyverhez nem nyulni halálos bűn volna. (1917. február 26. 705. országgyűlés). A víz alatti harcot minden várakozást felülmúlónak hirdette (Magyar Hirlap 1917. május 20.) Nem hitt Wilson ösztönöségében és a demokráciát egymagában nem tartotta elégséges óvszernek a háboru ellen („a háboru és béke“ 1918. 25. és 30. lap). Andrássynak a háboru alatt nyilvánított ezek a véleményei nyilvánlökká teszik, mennyiben lehetett ő a megértéses béke híve. Szükségesnek tartom ezeket a nyilatkozatokat felfrissíteni, mert ezek a különböző időkben tett nyilatkozatok elszomorító módon igazolják, hogy egyéb cikkeiben Andrássy ezekről megfélekedett. Ha azonban az, amit Andrássy védekezésében előadott csak elszomorító, a kormány ellen intézett támadása — ismétlem — felháborító. Bach nem jelentette Magyarországot, hanem a császárt; a mostani kormány azonban jelenti mindazok összességét, akik a forradalmat kivívták és a királyságot, Ausztriával való kapcsolatunkat, a császár uralmát megszüntették. — A kormány tagjainak mindaddig, amíg a nemzetgyűlés össze nem ül, amire az előkészületek megtörténtek, tényleg Magyarország helyett kellett gondolkodniok s az átmeneti állapotokkal, amelyek a forradalommal a háboru át a békebe vezettek, megbirkózniok Bach sohasem gondolt arra, hogy a nemzetgyűlést összehívja. A fegyverszüneti szerződés megkötése a fegyverletételnek egyenes következménye volt s a fegyverletétel után további háborura gondolni nem lehetett. — Nem lehet gondolni még arra sem, hogy a cseheket, románokat és szerbeket az ország területéről fegyveresen elűzzük, mert ily újabb fegyveres összefütközés előidézése az ország teljes összeomlását jelentette volna. Ezt Andrássy épp oly jól tudja, mint mi. Ezért felháborító, hogy ily váddal a kormányt illeti s a védekezésnek leple alatt az ország lelkiismeretének tünteti fel önönmagát, nem riadva vissza azoktól a következményektől sem, melyeket jogosulatlan támadása, a magyar ügy kárára előidézhethet. A hazafiúi aggodalom köntösébe öltözött kritikában e helyzetnek félreismerése mellett meggondolatlan rosszakarat rejlik. Andrássy csak a nemzet szavára akar hallgatni, de a nemzet szavát, amely a forradalomból félreérthetetlenül kiált feléje a messze idegenbe, nem érti meg. Amint Bach nem jelentette Magyarországot, úgy Andrássy sem jelenti azt. A háboru dicsőítésében, amelyről már számot adtunk, nem a nemzet szava szólalt meg s nem a nemzet szava az sem, hogy ország-világ előtt becsméreljék a vívmányokat, melyeket a forradalom elért. Andrássy a távolból nem látja az ország belső helyzetét, nem ismeri annak hangulatát, de még azokat a következményeket sem tudja mérlegelni, amiket a támadása az országra nézve jelent. — A hang, amelynek nyersesége miatt Andrássy panaszkodik, nem a kormány hangja volt. Még tudom érteni, ha a közvélemény felháborodik azon, hogy Andrássy a nemzet szavát nem értette meg. A nyers ösztönöségnek ezt a hangját épp Andrássynak nem kellene zokon vennie, mert politikai pályája alatt ez a hang vele szemben elégszer megnyilatkozott és pedig a forradalom előtt is, amikor Bach-korszak még Andrássy szerint sem volt Magyarországon.

— A háboru által sujtott kisiparosok és kereskedők részére hitelt megállapító bizottság alakuló ülését 13-án délelőtt 10. órakor tartja a Nemzeti közpénztár helyiségében.

A nagykanizsai dandár felállításáról.

Folynak a tárgyalások.

(Saját tudósítónktól.) A hadügyminisztériumtól hivatalosan is megérkezett az értesítés a nagykanizsai dandárparancsnokság felállításáról. A hivatalos értesítés szerint a kanizsai haderő a következő katonai intézményekből fog állni: dandár-csapat parancsnokságból, a törzsből, hozzávaló műszaki alakulatokból, ezredparancsnokságból és két teljes zászlóaljból. Az állomásparancsnokságon tegnap tárgyalnak az új katonai intézmények elhelyezéséről. A dandár- és ezredparancsnoksági irodák valamint a két zászlóalj egyelőre a régi honvéd és közös lahtanyákban nyernek elhelyezést. Végleges helyül a sánci kaszárnya van kiszemelve, amelyből valószínűleg már az ősszel kiköltözik a katonai reáliskola. Szóval az ősszes katonai intézmények és csapatok ezen épületben lesznek elhelyezve. A katonai reáliskola a jövő év őszével polgári főreáliskolává alakul át s a Sugár uti honvédlaktanyából kap iskola- és internátus helyiségeket. A város tehát semmiesetre sem kapja meg kórházi csatlakozást a sánci laktanyát. Megkapja ellenben a Sugár uti volt 48-as laktanyát a főgimnázium részére. A városi kórházat előreláthatólag a szentmihályi uti katonakórházban helyezik el. Ennél ideálisabb helyet a kórház céljaira elképzelni se lehet. Mindenesetre örvendek, hogy egyszerre két kaszárnyából lesz középiskola s hogy Nagykanizsát a véletlen főreáliskolához juttatta. Ugyancsak őssze nyílik meg a női felsőkereskedelmi is, valamint a városi csáktornyai tanítóképző s így elmondható, hogy Kanizsa az ország egyik legnagyobb katonai és iskola városa lesz.

Szabó István

népgazdasági miniszter Kaposvárra látogatott.

Budapesti, márc. 11.

Szabó István népgazdasági miniszter Hamburger Jenő, a szociáldemokrata párt titkára és Göndör Ferenc „Az Ember“ szerkesztőjének kíséretében tegnap Kaposvárra érkezett vasúti állomáson közel 15 000 szervezett munkás gyűlt egybe. Az izgatott hangulatú tömeg a szociáldemokrata kiküldötték megrögzött beszédei után meghallgatta Szabó minisztert. A tömeg különösen arra vonatkozólag volt kíváncsi, mi az álláspontja a miniszternek a már megalakult termelő szövetkezetekkel szemben. Szabó miniszter kifejtette, hogy a kisgazda és a nincsetlen földművelő proletár közt érdekellentét nincs és ő azért jött, hogy egy már létrejött egészségügyi szövetkezetet, mint hivatalos halálbiztosítási szankcionálja és megerősítse és hogy a termelő szövetkezetekről gondoskodjék. Szabó miniszter kijelenti, hogy a somogyi termelő szövetkezetek megalakítását, amit egyes lapok gyanús háttérrel „birtokfoglalásnak“ minősítenek és amik teljesen a törvények keretében a törvény rendelkezéseinek betartásával gazdasági közegek útján jöttek létre, a termésközpontosságának szempontjából mint egyes helyes és célravezető eljárásokat helyesli, ezek a szövetkezeteket megerősíti és gondoskodik róla, hogy ezek a termelő szövetkezetek a minisztertanács útján forgatókével haladéktalanul ellátassanak. Kíváncsot tartja Szabó István miniszter, hogy a szociáldemokrata párt, mivel termelő szövetkezetekre vonatkozólag semmi törvényben sem különböznek, a népgazdasági minisztériumba egy embert delegáljon, aki a termelő szövetkezetek megalapításában a megbeszélés és lefektetett alapelvek szerint teljes jogkörrel rendelkezék. Szabó minden erejével oda akar hatni, hogy mindazok a visszasságok, amelyek ma tudomására jutottak és melyek alkalmasok Somogyvármegye békéjének és a termésközpontosságának megzavarására, megakadályozandók. Ez ügyben meg fogja tenni a kellő intézkedéseket. Szabó miniszter gondoskodik arról, hogy a földbiztosítási minőségben hivatalosan kiküldött gazdasági tisztviselőket dezavváló távirat küldője a földművelésügyi minisztériumban felelőségre vonassék. A Kaposvári

APRÓ HIRDETÉSEK

51 főző gazdaasszony aki a háztartás minden ágában jártas, keresetlik. — Cím kiadóhivatalban. 90

Fegyverjavításokat és átalakítást különösen eszközölök, törött fegyvereket megveszek. **Szántó Géza** puskaműves Magyar-utca 53. szám. 95

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatalabb leány állandó alkalmazásra keresetlik április 1-ére. Cím a kiadóban.

Elsőrendű mosónő házakhoz mosást ajánlkozik. Cím Szakál Lőrincné Király-utca 11. szám. 980

Eladó egy ebédlőasztal 12 személyre hozzávaló 4 szék. Neuschloss bútorgyár készítménye. Rákóczi-u. 89/a. 983

Prima papírspárga minden vastagságban kapható **Fischel Fülöp Fiai** cégnél, Nagykanizsán.

3808/1919.

Hirdetmény.

Belligyminiszter ur 34905 sz. rendelésre felhívom a város lakosságát, hogy a bankjegyek felülbélyegeztetésével járó kényelmetlenségek elkerülhetése céljából bankjegyeit takarékbetétként postatakarékpénztáraknál helyezze el.

Takarékbetétet minden postahivatal elfogad.

Nagykanizsa, 1919. évi március hó 11.

Dr. Sabján Gyula, s. k. polgármester.

Hirdetmény.

A 20. m. gy. e. tisztí étkendezde tulajdonát képező 1000 darab jó minőségű, különféle mintázatú vizespohár és 150 darab vizes, illetve borosüveg nyilvános árverés útján el fog adatni. Különösen vendéglősök és korcsmárosok figyelmébe ajánlom. — Árverésen résztvenni óhajtok **f. hó 13-án, csütörtökön délután 3 órakor** a József főherceg-uti honvéd laktanya bejárájánál gyülekezzenek.

Étkendezde gondnok.

VISZKETEG,

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégléy ára: 5 K, nagy tégléy 7 K., családi tégléy ára 12 korona. Hozzávaló Boróka-szappan 6 korona. — **Készíti:**

Gerő Sándor
gyógyszerész, Nagykorós.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban. 327

Aki házat, szőlőt

vagy egyéb ingatlant venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal

ACZÉL IGNÁCZ

Főut 8. szám alatti

ingatlanforgalmi irodájához

ahol mindig van ilyen eladásra és vételre előjegyzve. 234

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-utca 4. Telefon 250

Szerdán, csütörtökön, pénteken. Március 12., 13. és 14.

kerül bemutatásra **Strouss Oszkár** világhírű operettje a filmen

Varázskeringő

szerelmi-játék 4 felvonásban. Főszereplők: **Várkonyi Mihály** és **Valeró Berta**. — A filmen előforduló beérett dal **Plander Antal** énekli minden előadáson.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepeken: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Gazdák figyelmébe!

A Nagykanizsai Tárházak Rtg.-nál néhány waggonra való romlott répa mint **elsőrangú trágya** 981

Ingyen elhordható!

Házeladás!

A városnak minden részében van még több nagyobb és kisebb jóvelmező **bérhez kerttel és kert nélkül**

magánházak, jóforgalmu üzletházak és korcsmák

Jutányos ár mellett eladó. — Bővebbet

DUKÁSZ MIKSA

Rákóczi-utca 29-ik szám. — — — 979

Hirdetések

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

AJÁNLOK

viszontelárusítók részére a legjutányosabb gyári áron

levélpapirokat

mappákban és dobozokban

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Művészlapok

óriási választékban!

cigarettafüveltyeket

és cigarettafüveltyeket

a legjobb gyártmányokat.

Fischel Fülöp Fia

nagykereskedése, Nagykanizsán.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Hétfő, kedd, szerda. Március 17., 18. és 19-én

A szezen legnagyobb eseménye a magyar Aranyosorozat XXIII. képe

Iglói diákok

Diák történet 4 felvonásban, dalbetéttel: Csak egy kis lány van a világon és Ballag már a vén diák — Farkas Imrétől.

Jegyek hétfő d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepeken: 3, 5 és 7 órakor.

Borosbordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és bordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz.

Gazdák figyelmébe

Bérlevél — Elbocsátási bizonyítvány
Napszám-kimutatás — Napszám-könyvecskék — Előjegyzéskönyvek — Szelvényes könyvek és egyéb gazdasági nyomtatványok

Kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP FIAI**

könyv- és papíráruházában — NAGYKANIZSÁN.

Konyha- és virágkertészetembe szakképzett

kertészt keresek

Értekezni lehet a Gőzfürdőben reggel 8—9 órakor. Csillag Jenő.

A „ZALA”

A KORAI REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve: ::

Egy óra 7-50 korona

Negyed évre 22-50

Fél 45—

Egész 90—

Rendelje meg a Zalát!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . . 45.—

Negyedévre . . . 22.50

Egy óra . . . 7.50

Egyes szám ára 30 f.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdal telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Szegeden nyugalom van.

Statárium Szegeden.

Szeged, márc. 12. Neuberger Frigyes városparancsnok reggel hirdelményt tett közzé, amelyben tudatja a statárium kihirdetését és elrendeli az összes fegyverek, lőszereszközök beszállítását, a legszigorúbb szesztilalmat, az aktív katonatisztek és altisztek kivétel nélküli jelentkezését. Ezenkívül minden gyűlés megtartását és csoportosulást megtiltott. A kommunista érzelmű huszárok és tüzérek nem akarják megengedni, hogy a tengerészek leszereljék őket, a leszerelt katonák is ragaszkodnak az 5400 korona végkielégítéshez. Dél előtt francia katonaság megszállta a posta-palotát és mindkét vasutállomást, a tengerészkatonák pedig az összes középületeket.

A 33-ik ezred főbizalmiférfiának tragédiája.

Arad, márc. 12. A 33-ik gyalogezred 5-ik századának tegnap Soborsinba kellett volna indulnia, hogy felváltsa a szegedi 46-os gyalogezred egy osztágát, amelyben erős bolsevista áramlat volt tapasztalható. Tegnap este összegyűlt az elindulandó század legénysége és kijelentette, hogy nem hajlandó Soborsinba menni, mert felszerelése hiányos. Megjelent köztük Fellner József, az ezred főbizalmiférfi, beszédet intézett hozzájuk és figyelmeztette őket, tartsanak fegyelmet és elégedjenek

meg felszerelésükkel, mert a készletek fogytán vannak. A beszéd után többen mégis kijelentették, hogy ők nem mennek Soborsinba. Erre Fellner a következőket mondta:

— Miután én a múlt héten az egész helyőrség nevében kijelentettem, hogy fegyelem esz köztünk és minthogy ezzel szemben továbbra is fegyelmetlenséget tapasztalok, — felhívlak benneteket, tartsatok fegyelmet, különben én mint szóartó ember, itt előttetek azonnal főbe lövöm magamat. Még egyszer kérek benneteket, menjetek Soborsinba.

Erre a kijelentésre már csak egy ember kiáltotta, hogy „én mégsem megyek.“ Fellner e pillanatban kirántotta revolverét és az egész katonaság szemeláttára föbelőlte magát. Nyomban meghalt. Fellner 21 éves intelligens vas-munkás volt, aki ezredének nagyon nagy szolgálatakat tett.

Felállították a rögtönítélő bíróságot.

Szeged, márc. 12. A statáriumot ma Szeged környékére is kiterjesztették. Ma délután megalakították a rögtönítélő bíróságot. A kommunisták közül eddig két embert tartóztattak le. A huszárok és tüzérek leszerelését végrehajtották, a vonakodók közül nyolcat átadták a városparancsnokságnak. Neuberger városparancsnok délután végigjárta valamennyi kaszárnyát. A városban nyugalom van.

Huszadikán megkötik a békét.

Lansing államtitkár a békekötés sürgősségéről.

„Világtűz fenyegeti a nyugati országokat.“

Páris, márc. 12. (Radio.) Lansing államtitkár ma a „Cercle français de la presse étrangère“ által az amerikai békedelegátusok tiszteletére adott vacsorán tartott beszédében a következőket mondotta:

— A központi hatalmak hadseregei, a népek békéjét veszélyeztetők eltűntek a föld színéről, szétszórva és megtörve visszatértek otthonukba, ahol az éhség és nélkülözés várja őket. Németország szenved és szenvedni fog azért, amit tett. Felobbannak a német államokban annak az anarchiának lángjai, amelyek már évek óta a terrorizmus poklává tették Oroszországot. Nekünk most nincs időnk arra, hogy a bosszu érzésében kéjelegjünk, nekünk nem szabad megengednünk, hogy a bosszu érzése elősegítse a világtűz továbbterjedését. Ez a tűz hamarosan a német határokra ér és onnan a többi nyugati országot is fenyegetni fogja. Nekünk haladéktalanul meg kell változtatnunk azokat a feltételeket, amelyekből a társadalmi nyugalanság táplálkozik és arra kell törekednünk, hogy

Németországot — bár katonai hatalmát meggyengítjük, — rendes állapotok közé segítsük. Nem a német nép iránti szánalomból, hanem azért kell ezt megtennünk, mert mi, a háború győztesei a legnagyobb szenvedéseknek nézünk elébe, ha ez meg nem történik. Amíg a német népet nem látjuk el nyersanyaggal, amíg nem adunk neki kereskedelmi lehetőséget arra, hogy termékeit idegen piacokon eladhassa, amíg a német munkásoknak nincs élelmük, addig Németország nem fizetheti meg még egy részét sem annak a kárnak, amelyet a világnak okozott. Haladéktalanul békét kell kötnünk Németországgal és élelmiszerekkel megrakott hajóknak kell bejutniuk a német kikötőbe. Válság elé érkezünk a világ ügyeinek intézésében. Nincs idő arra, hogy az önérdék irányítson elhatározásunkban.

Végleges békekonzferencia — Brüsszelben.

Rotterdam, márc. 12. A végleges békekonzferencia egy újabb határozat szerint nem Versaillesben, hanem Brüsszelben lesz és március 20-án kezdődik. Ezt a határozatot

amerikai javaslatra hozták, mert meg akarják kimélni az ellenséget a megaláztatástól. Antant-körökben úgy tudják, hogy a március 20-iki első összejövetelen közlik az ellenség képviselőivel a béke feltételeit.

A pápa is sürgeti a békekötést.

Páris, márc. 12. (Radio) Hírszerint a pápa felhívást intézett a nagyhatalmakhoz, amelyben rámutat, hogy Németországgal mielőbb békét kell kötni. A vatikán megbízható értesülése szerint Németország társadalmi és gazdasági helyzete rendkívül komoly és tartani kell attól, hogyha a békekötés sürgősen be nem következik, a bolsevizmus olyan gyorsasággal fog terjedni, hogy Németország bolsevista állammá fog változni és szövetkezni fog a bolsevista Oroszországgal. A pápa azt mondja, hogy ezen lehetőség megakadályozásának egyetlen módja sürgős béke.

A spartakusok megteremtették az összeköttetést a bolsevikiekkel.

Berlin, márc. 12. A német birodalom keleti részéből nagyon nyugtalanító hírek érkeznek. Hírszerint az orosz bolsevistáknak sikerült a német spartakusokkal megteremteni az összeköttetést. A legutóbbi napokban Königsbergben felledezték egy erre irányuló összeköttetést. A terv az volt, hogy a tengerészek bevezessék a bolseviki hadsereget Németországba.

Forradalom Belgiumban.

Essen, március 12. Maastrichtből ideérkezett magánjelentések szerint Belgiumban forradalom tört ki. Hír szerint Lüttichben véres utcái harcok vannak folyamatban, amelyekben egyrészt a szociálisták és kommunisták, másrészt a polgárság és a kormánycsapatok állnak egymással szemben. A belga király ma váratlanul Angliába utazott.

Bolseviki összeesküvést lepleztek le Amerikában.

Rotterdam, márc. 12. Ideérkezett hírek szerint az Egyesült Államokban nagy összeesküvésnek jöttek nyomára, amelynek az a célja, hogy az egész Egyesült Államokat szocializálják. Az összeesküvés valósággal bolseviki jellegű.

Szerdai tőzsde.

Budapest, március 12.

Magyar Hitel 924, — Osztrák Hitel 665, — Osztrák-magyar államvasút 1064, — Leszámitoló Bank 606, — Hazai Bank 470, — Magyar Bank 700, — Rimamurányi 968, — Salgótarjáni 1010, — Közuti vasút 490, — Városi vasút 226, — Urikány 889, — Fabank 821, — Jelzálog 491, — Ker. Bank 4340, — Schlick 373, — Guttmann 875, Szlavónia 840.

Földosztás Nagykanizsán.

A zalamegyei hadirokkantak kérelme. — A földművelésügyi miniszter megbízottja Nagykanizsán. — Kisajátítják a kánizsai Batthyányi birtokot.

Nagykanizsa, márc. 12.

A földosztó bizottságok az ország minden részében megkezdtek működésüket, Zalamegye községeiben is megjelentek már, hogy itt is megkezdjék a földosztást. Nagykanizsára még nem érkezett meg a földosztó bizottság, de egy konkrét eset kapcsán nagy körvonalakban már előttünk áll az a mód, ahogyan a földre igényt tartó lakoságot ki fogják elégíteni.

A Hadirokkantak, Hadisérültek, Hadiözvegyek és Hadiárvaik Országos Szövetségének Zalamegyei Csoportja azzal a kérelemmel fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a Batthyányi-Strattman herceg-féle uradalomból a Kazincy-utcai részt az általuk alakítandó tejtermelőszövetkezet céljából sajátítsa ki. A birtokot Péczeli László kiskomáromi gazda bérlé a hercegtől, aki viszont Pongrácz Salamónnak adta azt bérbe. Az 1008 holdból álló birtokból 300 hold legelő, 50 hold szántó, a többi pedig rét.

Buza Barna földművelésügyi miniszter Vidacs István földművelésügyi miniszteri megbízottat küldte le Nagykanizsára a kérelem elbírálására. A megbízott tegnap érkezett meg Nagykanizsára és az összes érdekelt felek bevonásával azonnal megkezdte a tárgyalásokat. Egész délelőtti tárgyalást a kiskanizsai gazdákkal és a tárgyalások a késő délutáni órákba is belenyúltak. Vidacs István megbízott tapasztalatairól és tárgyalások eredményéről a következőket jelentette ki:

— A zalamegyei rokkantak azzal a kérelemmel fordultak a földművelésügyi miniszterhez, hogy Batthyányi-Strattman nagykanizsai rétgazdaságát, amelyet Pongrácz Salamon bérel, egy általuk létesítendő tejtermelő szövetkezet céljaira sajátítsa ki, úgy, hogy ők azt a legrövidebb idő alatt saját kezelésükbe vehessék át. Buza Barna földművelésügyi miniszter annak a megállapítására küldött le Nagykanizsára, hogy a tejtermelő szövetkezet felállítása esetén a többi földigényjogosultakat ki lehet-e elégíteni a Kanizsa határában levő többi felosztásra kerülő földekből. A tárgyalásaim folyamán arról győződtem meg, hogy nem lehet kielégíteni. A nagyrecsei, palini és homokkomáromi határokon elterülő nagybirtokokból könnyen ki lehetne elégíteni a földre jogosultakat, a hadirokkantak által kért birtok azonban nagyrészt rétterület, egyedüli rétterület a határban, amelyet a kisbirtokosok eddig is használtak és ezentul is rá lesznek utalva. A nagykanizsai gazdaközönség érdeke az, hogy a birtok mielőbb tulajdonukba menjen át, hogy ott az olcsó gazdálkodást mielőbb megkezdhessek. (Eddig kisholdjéért 1000 korona bért fizettek.) Ha olcsó és igazságos bérelti szerződést nem sikerül a gazdáknak kötniük — ami nem valószínű — akkor leghelyesebb volna, ha az állam az ingatlan kisajátítaná és az ideai termésévre a város kezelésébe adná. Ez irányban fogok kánizsai tapasztalataimról Budapesten beszámolni.

A Vidacs István megbízott és dr.

Sabján Gyula polgármester vezetésével lefolytatott tárgyalások befejezésekor a megbeszélések eredményéről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben úgy a hadirokkantak, mint a kiskanizsai gazdák leszögezték álláspontjukat. A hadirokkantak továbbra is ragaszkodnak a tejtermelőszövetkezet felállításához, a kiskanizsai gazdák viszont a birtok párcellázását kérik, hogy így lehetőleg mindenki részesedjen a rétterületekből. Az ügyben az utolsó szót a földművelésügyi miniszter fogja kimondani. Mindkét álláspontnak megvannak az érvei és jóoldalai; a döntést valószínűleg a harmadik álláspont fogja meghozni: a vasutások a birtok szántó-részeiből háztelek és kertgazdaság céljára igényelnek egy jó darabot. Egyébként Nagykanizsa tejellátása már biztosított van: a nagyrecsei uradalom olyan tejgazdaságot létesít, amely naponta 50 hektoliter tejet szolgáltat.

A pécsi sztrájk.

A ZALA kerülő uton érkezett eredeti pécsi ludósítása.

Pécs, márc. 9.

Kalaplevéve, a legnagyobb elismeréssel kell lennünk a pécsiek iránt, kik máj majd három hete sztrájkolnak, a magyarságukért szenvednek a fenevad szerbekből.

Nincs, de nem is lehet fogalmuk az itteni népeknek arról, ami ott történik, amit ott szenvednek.

Máig sem tudom megérteni, hogy történhetett a sztrájkra való előkészület oly filokban. Február 21 én reggel, 8 órakor még mit sem sejtve mentünk hivatalba, $\frac{3}{4}$ 9-kor már el is hagytuk a hivatalt. Utközben, amint hazafelé mentem, láttam, hogy az összes hivatalokból tödul ki a személyzet, egymásután huzzák le az üzletek redőnyeiket, csuknak le a kávéházak, hallottam, mint fujják le a gyárakban a munkát. Idegesen szalagáltak ide-oda a szerbek gyalog és lóháton. Egyszerre megállt Pécsen minden élet és még ma is úgy áll minden, mint akkor hagylák.

Még a sztrájk kitörésének a napján az összes munkás és hivatalnoki kategóriákból egy 40 tagú képviselő testület jelentkezett Radonovics Szevo szerb alezredesnél és 13 pontba foglalt követelését átnyújtotta. A városparancsnok szóba sem állt velük, hanem mind a 40-et szuronyos katonákkal a Frigyes kaszárnyába kísértette. Ott vannak máig is elzárva, kivéve azokat, kiket már elhurcoltak. Csak néha-néha bocsátottak egyet-egyet közülök pár órára szabadon, hogy a sztrájk abbahagyására beszéljék rá a tömeget és ők, kik értünk elzárva vannak, kintartásra buzdítottak.

A szerbek minden eszközt felhasználtak a sztrájk letörésére. Egymásután bocsájtottak ki felhívásokat, különösen a vonat megállása bántotta őket, mert így nem tudták rablotti holmijaikat elhurcolni. Kipakatirozták, hogy a vasutások, bányászok és postások, ha 48 órán belül fel nem veszik a munkát mint renegát szerb katonák halállal fognak büntettetni. A határidő feltételével senki sem állt munkába. — Ráparancsoltak a kereskedőkre, hogy nyissák fel üzleteiket, ellenkező esetben megvonja tőlük az iparjogot. Senkisésem nyitotta ki. — Erőszakhoz folyamodtak. Minden állami tulajdont elraboltak, hordták az állomásra, szuronyos bakák mentek a mozdonyvezető és egyéb vasúti személyzet lakására és bekísérték szolgálatba. Naponta átlag egy vonatot indítanak Szerbia felé, mely csupa rablotti holmikat visz. A vonat úgy

halad, hogy a masinán 2 fegyveres szerb katoná van, kik vigyáznak a mozdonyvezetőre. A történetek után a mozdonyvezetők elbujdosnak a szőlőbe, hogy ne találják őket otthon. De a szerbek brutálitása nem ismert határt, ha a mozdony vezetőt nem találták otthon, a gyermekét hurcolták el és kijelentették az anyjának, hogy gyermekét csak akkor adják ki, ha férje megérte és gyorsan kerítsék elő az apát, mert a gyermeknek nem fognak addig enni adni. Hát persze, hogy ily körülmények közt elment az apa a fiáért, kit mindjárt ott is fogtak.

Egymásután jöttek minden oldalról a katonavonatok, tömve bocskoros komitácsi alakokkal, kik a mi honvédek egyenruhába bujtak, új bakancsot kapak, csak a szerb sapka jelezte, hogy hiszen csak nem is honvédek. Nagyon megerősítették katonasággal Pécsen és környékét és minden ellenmozgalmat csirájában elfojtanak. Megtiltották a csoportulásokat. Egy 60 ezer lakósu városban, ha az összes üzletek, kávéházak, vendéglők, színházak zárva vannak, a felizult tömeg ujságot nem is lát, hát természetesen, hogy az utcára megérdeklődni a fejlemények iránt. Így aztán ahol annyi ember van, könnyen képződik a tömeg. Ilyenkor lovasaikkal attakot intéznek egyes utcák ellen, hol sűrűbben sétál a nép és kardlappal verik végig utcahosszat és terelik kifelé mint a birkákat. Csak kicsi hiányzott, hogy én is a hátamon nem éreztem egyik vasárnap a kardlapot. A templomból kijövő tömegtől ijadtak meg és közéjük vágattak, ütlegelni kezdték őket. Közvetlen előttem sujtott egy uriaszonyra, kinek úgy vágott az esőernyőjére, amint az eső ellen tartotta, hogy meg nem lehetett ismerni, hogy mi volt az, kalapja a földre esett és mikor lehajolt, hogy felvegye, hátát ütötte, míg összeesett. Én a templomba szaladtam vissza és az ajtón át kalapokat, esőernyőket és jajgató véres embereket láttam. Mentők jöttek és amint halottam 36 embert vittek akkor kórházba.

Este 7 óra után senkinek sem szabad az utcán lenni. Ezért igyekezni kellett, hogy valahogy meg ne kessen az ember. Akit 7 óra után elcsipnek 3 napra bezárnak és ez idő alatt nem adnak neki enni. De már $\frac{3}{4}$ 7-kor is veszélyes az utcán járni. Megtörtént a legforgalmasabb utcában, a Király-utcában, hogy egy járőr egy jóbarátomat, kivel kevéssel előbb még együtt voltam, egy kapu alá behuzta, ott pénzt és értéktárgyait elvette, mikor szólni mert érte, kétszer arcul ütötték, mire az illető örült, hogy ép bőrrel eltávozhatott. I. L.

— Hagymafőlöslég. Alig pár hónapja annak, hogy vege a háborúnak és Magyarországnak nem kell fél Európa hadseregét élelemmel ellátni, máris kedvező jelek mutatkoznak az élelmezés kérdésében: egyes élelmickek közül felesleg van az országban. Nagykanizsa városa néhány nappal ezelőtt azzal a kérelemmel fordult a közlelmezési minisztériumhoz, hogy a Nagykanizsán levő több waggonyi felesleges hagymát az ország valamely más részén helyezze el. A kérelemre tegnap a következő válasz érkezett: „Polgármester. Nagykanizsa. 3662 számú táviratára értesitem, hogy az ottani felesleges hagyma igénylés hiányában a belföldön el nem helyezhető. A közlelmezési miniszter helyett: *Osztrólucczy alelnök*”, Tehát hagyma van elég Magyarországon minden részén, hagymakereslet pedig már nincs. Csak rövid idő kérdése már, hogy nagy legyen a hagymakínjlat és ez lesz a természetes módja az árcsökkenésnek. Így van ez más élelmickekkel is, pl. a tojással, amelynek ára néhány nap előtt még 1 korona 10 fillér volt, ma pedig már 70 fillérért bármilyen mennyiségben kapható.

HIREK.

NAPTÁR.

Róm. kath. Nicefor. Prot. Rod. Gör. kol. (február 28.) Vazul. Izr. Vead. 11. E. b.
 A nap két reggel 6 óra 11 perckor, nyugszik délután 5 óra 59 perckor, a hold két délután 2 óra 99 perckor, nyugszik éjjel 4 óra 28 perckor.

1919.
 március
 13
 Csütörtök

— **A tisztek beosztása és a Katonatanács.** A hadsereg átszervezésével természetesen együtt jár a tisztikar átszervezése is. A népkormány az az intenciója, hogy parancsnoki állásokba csakis teljesen megbízható és megfelelő tudású tisztek kerüljenek. A Katonatanács tegnapi ülésén szóba került a tisztek beosztása is. Az ülés lefolyásáról és a Katonatanács álláspontjáról *Gadl* százados, a Katonatanács elnöke a következőket jelentette ki előttünk:

— A Katonatanács tegnapi állásfoglalása a tisztek beosztására nincsen döntő súllyal, csupán informatív jellegű. *Békessy* ezredes, a győri hadosztály parancsnoka az újonnan szervezett állások betöltését demokratikus alapon kívánja intézni s célja az, hogy csakis megbízható és a leányosság szimpátiáját is élvező tisztek kerüljenek a magasabb parancsnoki állásokba. Épp ezért a hadosztályparancsnok leírta a nagykanizsai Katonatanácsnak, hogy a kanizsai tisztekről mondjon véleményt, mennyiben és milyen állás betöltésére tartja a tiszteket alkalmasoknak. A Katonatanács tegnapi ülése kivétel nélkül az összes tisztekre azt a határozatot hozta, hogy *valamennyien alkalmasak arra, hogy az új magyar hadsereg tisztjei legyenek.* Ez a döntés a legszébb fényt veti a kanizsai tisztekre és bizonyítja annak, hogy ők mindannyian tántorítálatlan harcosai a forradalom vívmányainak. A Katonatanács az összes törzstiszteket legalább is zászlóalj parancsnoki állás betöltésére találta alkalmasoknak, sőt több alantás tisztet régi beosztásánál jóval fontosabb pozícióra ajánlott. Amint említettem, a *Katonatanács döntése egyáltalán nem prejudicál a hadügyminiszter határozatának,* hanem csupán informatív jellegre szorítkozik.

— **A kormány nem tűri az önkényes birtok foglalásokat.** A földosztás országsszerte megindult. Egy hete három nap alatt 150 birtokrendező bizottság szállt ki az ország minden részébe és a napokban újabb kétszáz bizottság követi az első csoportot. Amíg a birtokrendezés nagy munkája a törvényes keretek között biztos úton halad előre, az ország több részén, különösen a Dunántúlon a nagy birtokokat „szocializálják”, nem várva be a bizottságot, amely a helyszínén előkészítse a parcellázást. *Buza* Barna és *Szabó* István miniszterek ez anomáliák megelőzésére felhívást intéztek az ország gazdaközönségéhez, amelyben mindenkit figyelmeztetnek, hogy semmiféle ürügy alatt, se a folyó évi termés biztosítása címén, se az önkényes alakítása címén nem szabad elfoglalni a földművelésügyi miniszter vagy az erre kiküldött meghatalmazottak előzetes tudta és hozzájárulása nélkül a nagy gazdaságokat. Ahol egyszerűen beletelnek a gazdaságokba, ezt a foglalást a kormány nem ismeri el és egész hatalmát latba veti, hogy gátat vessen annak a foglalási láznak, amely egyes vidékeken különösen a dilettáns városi elemeket megszállotta. Mintegy 5—6 milliárd nemzeti vagyonról van itt szó. A kormány nem fogja megengedni, hogy ezt a roppant népvagyont felelősség nélküli és gazdasági

szakértelem nélküli csoportok bármilyen címen elfoglalják. Nem engedi meg a kormány, hogy 30—40 uradalmi család, munkás és alkalmazott szervezetek alapításának ürügye alatt, a kormány előzetes beleegyezése nélkül lefoglalhasson 8—10 ezer holdnyi uradalmat, 50—50 millió körüli népvagyont. Uradalmakat és instrukciókat csak a kormány által megbízott hatóságoknak van joga lefoglalni. Az ilyen erőszakos lefoglalások lehetetlenné teszik a nagybirtok gépeinek és állatállományok megmentését.

— **Eljegyzés.** *Weisz* Ignác sörreláros eljegyezte *Springer* Rózsikát. (Mindennemű külön értesítés helyett.) — *Horváth* Gizika Mária-telep és *Kovács* Ferenc Sormás jegyese.

— **A toborzás.** A toborzás harmadik napján huszonnégy embert soroztak be az önkéntes magyar hadseregbe. A toborzás a József-főherceg-utí laktanyában folyik. Aki a hadsereg tagja kíván lenni, összes szükséges irataival ott jelentkezhetik.

— **A nyers cukrot hogyan finomítsuk meg?** ... ez a kérdés foglalkoztatja ma a háziasszonyokat. Egy gyógyszerészről jó tanácsot, illetve eljárást kaptunk erre nézve, mely szól a következőképpen: A legegyszerűbb s célravezetőbb finomítási mód a következő. A lampaüveg öblös felét tüllel bekötjük, s nyerscukorral megtöltjük, benne a cukrot gyengén lenyomjuk. Ezután függőleges helyzetben tartva, a cukorra vizet öntünk, hogy az lassan keresztülszivároгjon. Ezen eljárást 2—3-szor ismétljük és a cilinderekben fehér kristálycukor marad, míg a lecsepegő barna szirup a piszkos színnel a kellemetlen íz is eltávolítja. Azután a kristálycukrot megszáritjuk és így a legszebb cukrunk lesz. A lecsepegő folyadékot pedig kávénak főzhetjük vagy ecet ágyban elhasználhatjuk.

— **A szociáldemokrata párt a Timár Liza előadását, engedve a megnyilvánuló általános közérzetnek, vasárnap este 6 órakor megismétli.** Az előadás ismét a Polgári Egylet nagy termében lesz megtartva, melyet tánc fog követni. Jegyek már kaphatók Fischel Fülöp Fiai könyvkereskedésében.

— **Előadás a választási küzdelemről.** A szociáldemokrata párt előadasciklusának keretében ma este 7 órakor a városháza közgyűlési termében *Erdélyi* László a választási küzdelemről, dr. *Etek* Mór pedig az új választási törvényekről tart előadást.

— **Mi van az állami házasságközvetítővel.** A következő sorokat kaptuk: Tekintetes Szerkesztőség! Félretesszük az alszemermet s őszintén bevalljuk, hogy mi — férjhezmenő sorban levő lányok — nagyot csalódtunk a békében. Azt hittük, hogy ha meg lesz a leszerelés és katonáink hazajönnek, — beteljesednek a mi legszebb lányaink s mielőbb főként alá jutunk. Nem így lett. A harctérről hazalérték nem abban az irányban nőülnek, amelyet vártunk. Én ennek okát főként abban látom, hogy a férfiak a harctéren elszórtak az udvarlástól, amely pedig régenten elmaradhatatlan előfeltétele volt a megkeresésnek és házasságkötésnek. Az utóbbi időben az alkalmak is hiányoznak ahhoz, hogy a fiatalok összeismerkedjenek. A háború alatt a régi kormányzat számolt ezen nehézségekre s elhatározta, hogy állami házasságközvetítő hivatalokat állít föl. Ilyen hivatalokra soha olyan szükség nem volt, mint most. Kérem a tisztelt Szerkesztőséget, csináljon propagandát emellett, hogy ezen tervet az új kormány is tegye magáévá s főként mielőbb valósítsa meg, mert az államra sem közömbös, hogy nőülnek-e a férfiak, vagy nem. Azután ... Azután a kormány rendelkezze el, hogy az egyes állások be-

betöltésénél mindig a nős férfiak jöjjenek első sorban számításba s a már állásban levők közül csak a házasságban levő férfiak magasabb állásokba. S végül hozzák be mielőbb a legkönnyítelenebb nőtlenségi adót, amire az államnak is nagy szüksége van.

— **Határvédelmi parancsnok Murakereszturon.** *Habacher* alezredes határvédelmi parancsnok, az itteni csapatok megszervezésére Zalaegerszegről tegnap ide érkezett. A legnagyobb elismerését fejezte ki a csapatok megtartása felett. Több katonát megkérdezett, az élelemre és szállásra vonatkozólag. *Kósa* József főbizalmi férfi ismertette, az élelemzés nehézségeit. A parancsnok válaszában kijelentette, hogy azon lesz, hogy a katonák minden illetményeiket megkaphassák, és már átiratott intézett a hadügyminiszteriumhoz, az élelmiszert megjavítása végett. Továbbá kijelentette, hogy az eddigi kapadomány helyett a határvédelmi csapatok cigarettát kapnak Zalaegerszegről. A határvédelmi parancsnok ezután elbucszott a legénységtől és délután folytatta útját Letenyére.

— **Dr. Barta Ferenc,** Barta Lajosnak a nagykanizsai írói hitközség titkárának fia, ügyvédi irodáját Budapesten, VIII. József-utca 9. sz. II. 6. alatt megnyitotta.

— **Értesítés.** Felkérem az Ipartestületi dalárda tagjait, valamint azon ipartestületi tagokat, kik a dalárdába belépni szándékoznak, hogy e hó 13-án csütörtökön este 8 órakor az Ipartestület helyiségében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. *Büchler* Mór karnagy.

— **Feloszlott a polgárfőrség.** Tekintettel arra, a helybeli Önkéntes polgárfőrség feloszlik, felkérem a tagok, hogy náluk lévő fegyvereket és egyéb felszerelési tárgyakat szolgáltatassák be a polgárfőrség helyiségében naponta este 8 óráig a szolgálat vezetőnél.

— **A köszönés ellen.** Pár napja apró cédulákkal árasztják el a várost, amelvekkel arra szólítják föl a közönséget, hogy szüntesse meg a kalappal való köszönést. A főhivás nem mondja meg, hogy az üdvözlés régi módját mivel pótolják. A kalappal való köszönés elleni mozgalom állítólag országos. Talán nem esünk ellenforradalmárság gyanújába, ha kijelentjük, hogy a mozgalmat nem tartjuk se időszerűnek, se célszerűnek. Igaz, hogy a reformok korát éljük, de ha már mindenáron reformálni akarunk, van ahhoz anyag más téren is elég. A kalaplevegés helyett szüntessük meg inkább a járványos betegségeket, az egészségtelen lakásokat, az utcai piszkot, vagy szüntessék meg a férfiak a gallér, kézelő és nyakkendő viselését, amely kényelmetlen is, költséges is. A kalapmegemelés különben is a legegyszerűbb és legkényelmesebb módja a tiszteletadásnak. Sokkal egyszerűbb és kényelmesebb, mint az egyes ekzotikus népeknél divó hajlonásos orr-összedörzsölés.

— **Hír olasz hadifoglyokról.** A Zala szerkesztősége *Valonából* a következő levelezőlapot kapta: Mi a hír, hogy tisztelettel felkérjük sziveskedjenek lépjenek útján hozzátartozóinkkal és jóbarátainkkal tudatni, hogy jelenleg az alantli cím alatt jó egészségben táborozunk. Szivességükért előre is köszönetet mondva szívesen köszönjük: *Klein* Ármán (Nagykanizsa), *Lakos* Miklós (Budapest), *Leldl* Gusztáv (Szombathely), *Hackspacher* Jakab (Dunaharaszti) *Valona*, Baracsa 2/a Italia.

— **A Világ nagymozgóban csütörtökön és pénteken** Nick Fantom detektívlágere, az 5. felvonásos *Nincs tovább* című dráma kerül bemutatásra. E kép egyike a legérdekesebb, legizgalmasabb fordulatokban bővelkedő detektív drámáknak. Főszereplő Nick Fantom.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő

Gazdák figyelmébe!

A Nagykanizsai Tárházak Rt.-nél néhány vagonra való romlott répa mint **elsőrangú trágya** 981

ingyen elhordható!

APRÓ HIRDETÉSEK

Nyári férfi- és női ruhák eladók
Bötvös-tér 29. szám alatt.

Jól főző gazdaasszony aki a háztartás
minden ágában jártas, kerestetik. — Cím a
kiadóhivatalban. 967

Fegyverjavításokat és átalakítást jutányosan
eszközök, törött fegyvereket megveszek. Szántó Géza puskaműves, Magyar-
utca 53. szám. 958

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szerdán, csütörtökön, pénteken. Március 12., 13. és 14.

kerül bemutatásra Strauss Oszkár
világhírű operettje a filmen

Varázskeringő

szerelmi-játék 4 felvonásban Főszereplők:
Várkonyi Mihály és Valeri Berta. — A
filmnél előforduló betétdalt Plander Antal
énekli minden előadáson.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepen: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

VILÁG nagy mozgószínház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Hétfő, kedd, szerda. Március 17., 18. és 19-én

A szezon legnagyobb geménye
a magyar Aranysozot XIII. képe

Iglói diákok

Diák történet 4 felvonásban, dalbetéttel:
Csak egy kis lány van a világon és Ballag
már a vén diák — Farkas Imrétől.

Jegyek hétfő d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünneppon: 3, 5 és 7 órakor.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. Telefon 205.

Vállalunk mindennemű épít-
kezést és átalakítást,
vasbeton építkezést. Nagy
megtakarítással járó modern
szerkezetekkel építünk családi
és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

A világítási rendelet

határozatai a fényhullám
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM félwattos lámpákkal

lehet betárolni.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású
Tungsramlámpákat.

Boroshordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a Zala kiadóhivatalában

MEGHIVÓ.

A Pacsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1919. évi március hó 30-án délután 3 órakor tartja Pacsán, saját helyiségében

VIII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség hova fordítása.
3. A felmentvény megadása
4. Egy igazgatósági tag választása egy évi időtartamra.
5. Három felügyelő-bizottsági tagnak választása egy évi időtartamra.
6. A hivatalos lap kijelölése.
7. A felügyelő-bizottság 1918. évi tiszteletdíjának megállapítása.
8. Netáni indítványok.

Jegyzet. A közgyűlésen jogot csak az az részvényes gyakorolhat, kinek részvénye legalább 30 nappal a közgyűlést megelőzőleg a részvénykönyvben nevére iratott és aki a részvényét a társaság pénztáránál, vagy a hirdetőmelyben kijelölt helyen a közgyűlést megelőzőleg három nappal letette. A részvétel jog igazolásul a letétjegy szolgál. A részvények letétele a Pacsai Takarékpénztár R. T.-nél és a Nagykanizsai Takarékpénztár R. T.-nél Nagykanizsán. Az egyes részvényesek indítványai csak akkor tárgyalhatók, ha azok 10 nappal a közgyűlés napját megelőzőleg írásban az igazgatóságnál benyújtatnak. Az 1918. évi zárszámadások és vonatkozó jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Tartozik.

MÉRLEG-SZÁMLA

Követel.

VAGYON		TEHER	
Pénztár	12724 39	Részvénytőke	100000
Váltó	105051 74	Tartalékok	20085 40
Előlegezési	6520 —	Értékpapír veszteségi tartalék	11375 —
Pénzintézetek	684000 18	Betét	1302275 90
Berendezés	648 49	Összesített személy	14932 83
Kötvény kölcsön	40075 —	Államkamat	1685 79
Értékpapír	457625 —	Hetibetét	16040 21
Adósok	133533 13	Osztalék	876 —
Hetibetét előleg	4538 —	Nyereség	7001 40
Hátralékos kamat	6929 40		
Ingatlan birtok	4970 95		
Értékpapír függőkamat	7356 25		
	1474272 53		1474272 53

Pacsá, 1918. december 31.

Szentmihályi Dezső s. k.

Dr. Fábrián Zsigmond s. k.

Kerein Lipót s. k.

Áts Jenő s. k.

Elek Ernő s. k.

Unger Ullmann Elek s. k.

Bichler Gyula s. k.

Dr. Fodor Gyula s. k.

Székelly Ernő s. k.

Gruner Károly s. k.

ifj. Thassy Imre s. k.

Umszuncz Lajos s. k.

Fenti mérleg számlát megvizsgáltuk, s azt helyesnek találtuk.

Pacsá, 1919. február 27-én.

Gürtler Ferenc s. k.

Pálffy László s. k.

Nyáry Kálmán s. k.

Nyomatott: a „ZALA” nyomda és hírlapkiadó vállalatnál Nagykanizsán.

Igazgató: BALOG OSZKÁR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdávállalat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap kora reggel

ZALALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva, vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . . 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . . . 7.50

Egyes szám ára 30 l.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdal telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magánközleményeket díjszabás szerinti vesztel a kiadóhivatal.

Kommunista mozgalom Csehországban.

Kladno — néptanácsi köztársaság.

Bécs, márc. 13. A *Deutsches Volksblatt* jelentése szerint a kommunista mozgalom, amely március elején a pilseni Skoda-művekben tört ki, egyre nagyobb tért hódít Csehország ipari vidékén. Az osztrai és witkowitzi bányákban a munkástanácsok magukhoz ragadták a vezetést és a tisztviselőket elkergették. Kladno ipari város önálló néptanácsi köztársasággá kiáltotta ki magát. A cseh kormány a kommunisták mozgolódásával szemben teljesen tehetetlen, mert a katonák, akiket a zavargások elfojtására odaküldtek, megtagadták az engedelmséget. A prágai nyolcadik vadászrezerv, amelyet a kommunista mozgalom letörésével megbíztak, teljesen feloszlott.

A cseh szocialisták a cseh imperializmus ellen.

Prága, márc. 13. A cseh szociáldemokrata párt hadat izent Massaryk és Kramarz imperialista profit köztársaságának. A cseh nemzetgyűlés szociáldemokrata tagjainak klubbjában ugyanis a következő határozati javaslatot fogadta el:

— Elvesztettük bizalmunkat, hogy a jelenlegi kormány képes lesz január 9-én közzétett szociális programját végrehajtani. A kabinet szociáldemokrata tagjai erőfeszítésének nem sikerült a kormány polgári tagjait különösen a nagybirtokok kisajátításának kérdésében döntő lépése birtani. A szénkérdésben sem tett a kor-

mány olyan lépést, amely biztosítaná a szénfeletti uralmát. Január 8-án a pártelnökség elhatározta, hogy a szociális gardasági programba felveszik a bányák és mindazon nagyüzemek kisajátítását, amelyeknek monopóliumjellegük van. A hatóságok szigorúan járnak el a gyűlekezési jog gyakorlása terén. Ez az egész helyzet megrázkódtatásokat idéz elő a köztársaságban és nem vagyunk hajlandók tovább is viselni a felelősséget a kormány tehetetlenségeért. Megbizzuk tehát a pártelnökséget, hogy a nemzetgyűlés valamennyi pártjánál tisztázza a kérdést, vajjon hajlandók-e csak garantálni, hogy a januári programot haladéktalanul végrehajlják. Követeljük a következők: 1. Tizennégy napon belül törvényt kell hozni, amely elvileg elfogadja a nagybirtokok kisajátítását és az ez évi termést a köztársaság átmeneti igazgatása alá helyezi. A kisajátítandó nagybirtokok kolonizálásáról külön törvény intézkedik. 2. Tizennégy napon belül anketot kell összehívni a bányák és kohók kisajátítása és külön anketot a monopóliumszerű nagyüzemek kisajátítása ügyében. 3. Haladéktalanul törvényt kell kiadni, amely a teljes gyűlekezési sajtó- és egyesülési szabadságot biztosítja. 4. A községi választásokat azonnal ki kell írni. Ha a nemzetgyűlés egyes pártjai erre garanciát nem vállalnának, megbizzuk a pártelnökséget, kérje fel a végrehajtó bizottságot a pártképviselő azonnali összehívására, amelynek azután feladata lesz a szociáldemokratáknak a nemzetgyűlésen való további magatartásáról dönteni.

Wilson dönt a területi kérdésekben.

Páris, márc. 13. (Rádio.) Európa különböző államainak vitás területi igényeiben valószínűen Wilson és az amerikai megbízottak fognak döntőbíróul fellépni. Az amerikaiak nem szívesen vállalják ezen szerepet, mert tudják, hogy bármiképp döntenek, valamelyik nemzet mindenesetre elégedetlen lesz és ennek eredménye az lesz, hogy Amerika a világ egyrészének rosszindulatát hívja ki maga ellen. Mindazonáltal olyan érveket hangoztatnak különböző megbízottak, hogy az amerikaiak a megbízás elől nem térhetnek ki és Wilson visszatérését azért sürgették, mert döntőbírói működésére mihamaróbb szükség lesz.

Wilson ma érkezik Párisba.

Páris, márc. 13. (Rádio) Terdieu és Housse ezredes Párisból különvonaton Bresztbe utaztak Wilson fogadására. Wilson pénteken délelőtt érkezik Párisba. A George Washingtonból érkezett szikratávirat szerint a gőzös a rossz időjárás miatt némileg elkésik, a késést azonban esetleg behozza és csütörtökön déltájban mégis befuthat Breszt kikötőjébe.

Kik lesznek Németország béke delegátusai.

Berlin, márc. 13. Németország béke delegátusai a Lokalanzeiger szerint Brockdorf-Rantzau gróf birodalmi külügyminiszter elnöklésével a következők lesznek: Dávid, Gassberg, dr. Müller berni bajor követ, Schükking professzor és Warbing hamburgi bankár.

Berlin, márc. 13. A Wolff-ügynökség értesülése szerint Erzberger ismételt kérés dacára sem volt hajlandó résztvenni a német béke delegációban.

Genf, márc. 13. A Reuter-ügynökség jelentése szerint annyira siettelik a békekonferencia munkáját, hogy a német delegátusokat március 23-ára, vagy 25-ére fogják Párisba meghívni a béketárgyalásra.

Meghívják a semleges államokat is.

Páris, márc. 13. (Rádio.) A párisi békekonferencia felhívta Európa, Ázsia és Amerika semleges nemzeteit, hogy küldjék el képviselőiket Párisba, ahol e hó 26-án megtartandó nem hivatalos konferencián fejtsék ki az érdekeiket a népszövetség tárgyában.

A cseh-magyar konfliktus.

Páris, márc. 13. A békekonferencia bizottsága egyelőre visszautasította Benesch cseh-szlovák külügyminiszternek az állítólag Bécsben, Budapesten és Berlinben a cseh-szlovák állami integritása ellen tervezett katonai komplot miatt előterjesztett tiltakozását és azt követeli, hogy új bizonyítékokat terjesszen elő,

mert a mostani előterjesztés nem tartalmaz megfelelő bizonyítékokat a felhozott vádakra.

Anglia és India

bolsevik forradalom előtt.

Newyork, márc. 13. Az angol kormány arról értesül, hogy az orosz bolsevisták Angliában és Indiában forradalmat szerveznek. Számos indiai forradalmár tartózkodik ez idő szerint Moszkvában, ahol kioktatják őket a bolsevik propagandára.

Jön az élelmiszer.

Fiume, márc. 13. Fiumébe tegnap két élelmiszerekkel megrakott amerikai hajó futott be. Az élelmiszerszállító hajók Jugoszlávia és Magyarország számára hoztak nagymennyiségű zsiit.

Hock a választásokról.

Budapest, március 13. A *Politikai Híradó* jelenü: A terézvárosi Károlyi párt szerdán este pártvacsorát rendezett, amelyen Hock János többek közt ezeket mondotta:

— Hiába adunk programot, ha a lelkek nem őrzik meg. — A haza és a lelkiismereti szabadság nem lehet alku tárgya. Ezeket a párt mindenkivel szemben a végsőkig védelmezi. Nem azért szabadítottuk meg az országot a király és a dinasztia érdekeit szolgáló udvari politika terrorjától, hogy helyébe alulról jövő tömegterroret ültessünk. Az ország értéke, hogy a választásokon a pártok világosan körvonalazott elvi alapon, de lojálisan, tisztességes eszközökkel, mérgezett fegyverek használata nélkül vegyenek részt.

Milyen a szervezete

az önkéntes magyar hadseregnek

Budapest, március 13. A M. T. I. után közzétették a magyar önkéntes hadsereg megszervezéséről szóló rendelkezéseket, amelyeket egész terjedelmében közöl a katonatanács által kiadott „A nép katonája” című katonai szaklap. A magyar népköztársaság önkéntes hadseregének tagozódása a következő: A hadsereg 6 hadosztályból áll, minden hadosztály három dandár-csoportra tagozódik. Egy-egy dandár-csoport egy gyalogezredből, egy huszárosztályból, egy tüzérezredből és 1—1 árkász, távirász és repülőszázadból áll. A gyalogezred három zászlóaljra és minden zászlóalj négy századra oszlik. Az önkéntes hadsereg különálló része a „Dunaórség”, amelyre nézve külön rendelet intézkedik. A székely csapatok mostani szervezetükben, mint „székely különítmény” az önkéntes hadsereg részét alkotják. — Az önkéntes hadsereg 1—3 hadosztályainak Budapest, a 4-ik hadosztálynak Győr, az 5-ik hadosztálynak Miskolcz, a 6-ik hadosztálynak pedig Szeged a székhelye. A Nagykanizsán székelő dandár-csoport a negyedik hadosztály harmadik dandár-csoportja.

Nagykanizsa — törvényhatóság.

Zalamegyei küldöttség a belügyminiszternél. — Sneff kormánybiztos nyilatkozata.

Nagykanizsa; március 13

A Zala hasábjain már sok szó esett arról, hogy Nagykanizsa városa mindenképpen megérett arra, hogy törvényhatósági joggal ruházzák fel. A város régi jogos kívánsága a forradalom kitörése után lépett a megvalósulás stádiumába. Sneff József kormánybiztos programbeszédében kijelentette, hogy a város törvényhatósági joggal való felruházáshoz köti állását: azzal áll, vagy bukik Neki köszönhetjük elsősorban, hogy néhány napon belül törvényhatósági joggal felruházott város lesz Nagykanizsából.

Hétfőn *Briglevics* és Sneff kormánybiztosok vezetésével küldöttség utazott Budapestre, hogy Zalamegye és Nagykanizsa nevében arra kérjék Nagy Vince belügyminisztert, hogy Nagykanizsát teljesen vonják ki a zalaegerszegi közigazgatás alól: találjanak rá módot, hogy már most, a nemzeti gyűlés összeülése előtt megadják Nagykanizsának a törvényhatósági jogot. A küldöttség munkáját siker koronázta. Sneff kormánybiztos a zalamegyei deputáció munkájának eredményéről a következőket jelentette ki:

— A zalamegyei küldöttség keddén tisztelt Nagy Vince belügyminiszter előtt. A deputáció tolmácsolta Zalaegerszeg és Nagykanizsa város közönségének egyhangú kérését, hogy Nagykanizsát rövidesen törvényhatósági joggal ruházzák fel. Énnek színekkel festettük le a belügyminiszter előtt azt a lehetetlen állapotot, hogy Nagykanizsa még mindig a zalaegerszegi közigazgatás alá tartozik: a zalaegerszegi alispán még mindig újabb és újabb intézkedéseket intéz Nagykanizsa polgármesteréhez. Én kijelentettem, hogy annyira ragaszkodom a törvényhatósági joggal való felruházáshoz, hogy a *kérelem elutasítása esetén lemondok állásomról Nagy Vince belügyminiszter* erre kijelentette, hogy ő is azonosítja magát Nagykanizsa jogos kívánságával és már a legközelebbi napokban meg fog jelenni a néptörvény, vagy rendelet, amely Nagykanizsát törvényhatósági joggal ruházza fel. Arról, hogy a törvényhatósági joggal való felruházás néptörvénnyel, vagy rendelet útján történjék, a legközelebbi minisztertanács fog dönteni.

Nyugalom Szegeden.

Szeged, márc. 13. Tegnap ideérkezett Budapestről az első honvéd gyalogezred egy zászlóalja, mire a rend teljesen helyreállott. Dorozsmáról a főszolgabíró sürgős segítséget kért a szervezkedő kommunisták ellen, akik nagybőrára a negyvenhatos gyalogezred volt katonáiból alakítottak. Tengerész nemzeti ördög mentek Dorozsmára gépfegyverekkel, amelyeket a Vásártéren állítottak fel az iskolával szemben, ahová a kommunisták befészkeltek magukat. Felszólították őket fegyvereik átadására, aminek a kommunisták eleget tettek. A délvidéki szerb parancsnokság a kommunista agitáció következtében minden összeköttetést megszüntetett a nem megszállott területekkel.

Ostromállapot Zagrebban.

Lugano, március 13. A Stefani-ügynökség jelenti: Zágrebi jelentés szerint Horvátországban komoly szeparatiztikus mozgalom tör ki a szerbek ellen. A szedők, pékek és kereskedők Zagrebban sztrájkra léptek, amely a vidékre is kiterjedt. A zágrebi kávéházakat és egyéb nyilvános helyiségeket ilyen kiáltásokkal rohanta meg a tömeg:

— Éljen a szabadság! Éljen a horvát függetlenség!

Több helyen összeütközésre került a sor Zagrebban kihirdették az ostromállapotot. A tüntetők kijelentették, hogy az összeütközések csak akkor fognak megszűnni, ha a szerb lakosságot eltávolítják Horvátországtól. Hír szerint Boszniában, Dalmáciában és Szlavóniában is komoly zavargások törtek ki.

A pécsi sztrájk.

— A Zala eredeti pécsi tudósítása. —

II.

A szerb erőszakoskodások egyre jobban fokozták a nép elkeseredését és megacélozták kitartását. A helyzet túl komolylyá lett. A szerbek sietve szállították családjaikat biztos helyre Eszékre, a főispán, kit eddig is fegyveres katoná kíséri, ha ment valahova, beköltözött a kaszárnyába, miután privát lakásában nem érezte magát biztonságban és nem volt látható az utcán. A város legtekintélyesebb polgáraiból összeszedtek 9 férfit, hogy Belgrádba szállítsák. A vasutasok felszedték a vonat előtt a sineket és így csak a vonal helyreállítása után lehetett őket elvinni. A tuzsokat azonban csak Eszékre vihették, mert az oltani franciák kivették a kezükből és a várba vitték őket. A horvát szociálisták heves tüntetésekkel követelték szabadonbocsátásukat és két napos sztrájkot rendeztek, melyhez az észéki vasutasok is csatlakoztak. Szabadon kellett ily körülmények között bocsátani a tuzsokat és megbízták a szerbeket visszavételük iránt. Azonban a szerbek sokkal raffináltabbak voltak, mert visszajövet Villányon át szállították a tuzsokat Mohácsra és a Dráván a Dunán át sikerült nekik Belgrádba vinni őket. A hadapródiskolából is kitoloncolták a növendékeket, mivel szükségük volt azok élelmiszer és ruhakészletére. Az ezután jövő komitácók a hadapródok ruhájában jártak. Az összes bankokban és takarékokban lefoglalták a pénzkészletet és a hadapródiskola burokatával és felszerelésével együtt elszállították Belgrádba. A szerbek esti 7 óra után fogtak tulajdonképpen munkájukhoz az elszállításához, amikor nem szabadott senkinek az utcán járni. Elvitték még a hadapródiskola drótkerítését is. Megtiltották a tisztviselők elsejei kifizetését, úgy, hogy miután a pénzt is elszállították, azok maig sem vették fel a fizetésüket. A vármegyei fizetősírtre 25-öt vertek, mert megtudták, hogy néhány embert kifizetett. Miután nekik a hadapródiskola elkobzott élelmiszerkészlete elegendő volt bizonyos időre, a kiéhezethez nyultak, hogy a sztrájkot letörjék. A maximális árakat megszüntették, a piacot feloszlatták, elállták az utcákat, hogy a falusiak árukat be ne hozhassanak. Szinte csodálatos a pécsi nép erős akarata, hogy így bír velük dacolni fizetés és élelem nélkül.

A napokban pedig 19 vasutasi erős katonai fedezet mellett Zágrábba szállították, hogy onnan valami közeli kolostorba szállítsák őket. Mikor látták ezt a jugoszláv vasutasok, kiknek nagy részét a mi ott maradt vasutasaink teszik, a közeli községbe szöktek és ott gyűlést tartottak, mely a sztrájk mellett döntött a pécsiek érdekében. Bizalmi férfiak Pestre utaztak, hogy előbb tárgyalásokat folytassanak támogatásuk felől.

Ezt a dolgot úgy látszik megnehezítették a szerbek, mert noha a legerősebb fegyver a kiéhezetés kezükben volt; beadták a derekukat és március 12-én elfogadták mind a 13 pontot. A mai napon már megindul a rendes vonatforgalom és minden megy a régi mederben.

Kíváncsi vagyok betartják-e a szerbek a 13 pontban foglalt ígéreteiket, melyek elég súlyosak, mert a szerb uralom tényleges megszűnését vonná ez maga után. Belfoglaltatott a szerb közigazgatás eltörlése, a szerb főispánság megszüntetése, szabad forgalom Magyarországgal, újságbehozatal, a cenzúra eltörlése stb.

Valami nyomós oknak kellett lenni, hogy mindezeket elfogadták a szerbek, mely okokat így nehéz kifürkészni, lehet, hogy felsőbb parancsra történt.

Bármi készítette is a szerbeket követeléseink elfogadására, tény az, hogy csodálatraméltó tény volt a pécsi sztrájk, melyhez fogható még nem volt a történelemben és a magyarság győzelmével végződött. Megmutattuk, hogy Pécs sohasem fog Szerbiához csatoltatni, magyar marad örökké.

I. L.

HIREK.

1919.
március
14
Péntek

N A P T A R.

Róm. kath. Matild kirné. Prot. Matild. Gör. kel. (március 1.) Eudoxia. Izr. Veod 12.

nap két reggel 6 óra 10 perckor, nyugati délután 6 óra 1 perckor. hol. kei délután 4 óra 6 perckor, nyugati reggel 4 óra 55 perckor.

— **Felhívás.** A kormánybiztos felhívja az összes helyi szakszervezetek elnökeket, az összes kereskedőket, továbbá a gyári és iparvállalatok vezetőit és hivatalok vezetőit, hogy ma pénteken délután 4 órakor képviseltessek magukat a város közgyűlési termében, egy az egész város életére kiható nagyon fontos ügynek saját érdekében való megbeszélése céljából.

— **Megszűnt a pécsi sztrájk.** A pécsi sztrájk, amelynek nagyszerűbbet, lelkesebbet még a sztrájkok története se mutathat föl, a megszűnt, még pedig a magyarság fényes győzelmével. A szerbek állítólag a sztrájkotok minden lényegesebb követelését teljesítették, amelyek közül legfontosabb a meg nem szállított területekkel való szabad forgalom. Nagykanizsán és környékén több pécsi menekült vasutas tiszt tartózkodott, akik hihetetlen veszedelmek és kalandok közt azért jöttek el Pécsre, hogy a szerbek ne kényszerítsék őket fegyverrel szolgáltatásra. Ezek a vasutasok tegnap d. e. táviratot kaptak a pécsi üzletvezetősegtől, amely felhívja őket, hogy szolgáltatásra haladéktalanul jelentkezzenek, mivel a sztrájk győzelmesen véget ért. A vasutasok tegnap d. u. el is utaztak. A vasúti forgalom Pécs felé már tegnap megnyílt.

— **Kommunista gyűlés Nagykanizsán.** Az első kommunista gyűlés kedden folyt le Nagykanizsán, a Magyar király vendéglőben. A gyűlést a legnagyobb titokban készítettek elő s azon mintegy ötven beavatott vett részt. — Budapestről hat kommunista agitátor érkezett le, akik a szervezkedésre megadták az utmutatást s megígérték, hogy a kanizsai kommunista mozgalmakat irányítani és támogatni fogják. A nagykanizsai kommunisták leszerelt katonákból állanak, akik elsősorban a fejenként 8000 koronás végkielégítést követelik. A kommunisták a gyűlésen kijelentették, hogy a végkielégítést nem az államtól, hanem Nagykanizsa és Zalamegye jómódu lakosságától kívánják behajtani. Az illetékes tényezők minden intézkedést megtesznek, hogy a mozgalom nagyobb árnyakat ne ölthessen.

— **Március 15. általános munkaszünet.** A kormánybiztos az idevonatkozó néptörvény alapján március 15-ére általános munkaszünetet rendel el. A kormánybiztos felhívja a város lakosságát, hogy a forradalom e nagyszerű ünnepének fényes mozdítsa elő. Az általános munkaszünet alól részben kivételnek a borbélyok, akik délután 2 és 5 óráig 9 ig tarthatják nyitva üzleiket és a mészárosok, akik délelőtt 11 órakor zárnak. Ezekon kívül azonban minden egyéb üzemből szünetelni kell a munkának. — Éjjel illetékes helyről arról értesülünk, hogy a kormánybiztos a borbélymunkások kérésére elrendelte, hogy a borbélyüzletek már délután 12 órakor zárnak, délután pedig egyáltalában nem nyílnak meg.

— **Vészélyben a villanyvilágítás.** A szénkormánybiztos meg a múlt hónapban utasította a Magyar Általános Kőszénbánya részvénytársaságot, hogy a nagykanizsai villanytelep részére naponta egy vagon szenet szállítson. A társaság a hónap eleje óta nem szállít szenet a vállalatnak, amelynek üzemét eddig is csak a vasut jó akarata tartotta fenn. A villanytelep igazgatósága most felszólította a város tanácsát, hogy a kiutalt és maradt szénmennyiség leszállítását minél előbb eszközölje ki, mert különben a villanyvilágítást rövid időn belül be kell szüntetni.

— **A dandárparancsnokság körül.** Jelentették, hogy Darvas Lajos őrnagy Budapesten járt, ahol a hadügyminiszteriumban megígérték neki, hogy a dandárparancsnokságot Nagykanizsán és nem Veszprémben állítják fel. Amikor a veszprémi erről tudomást szereztek, küldöttséget menesztettek a hadügyminisz-

térhez, hogy a dandárparancsnokságot — az eredeti tervnek megfelelően — Veszprémben állítsák fel. A küldöttség éppen akkor járt a hadügyminiszteriumban, amikor Sneff József kormánybiztos is véletlenül ott tartózkodott. A kormánybiztos megvilágította a helyzetet, előadta azt a fontos érdek, amit a dandár Nagykanizsán való felállítását jelent, amit teljes egészében elfogadtak s így a veszprémi küldöttség minden eredmény nélkül távozott. A dandárparancsnokság székhelye tehát véglegesen Nagykanizsa lesz, sőt már a keretek felállítása is folyamatban van.

— Főmillió koronáért kapja meg a város a hadikórházat. A hadikórház régóta vajudó ügye ugylátszik rövidesen dűldre jut. Sneff József kormánybiztos eljárta Pete Márton, hadügyi államtitkárnal, aki kötelező ígéretet tett arra, hogy a hadikórházat a városnak öt-százezer koronáért átadják. Az erre vonatkozó végleges intézkedés a napokban megtörténik.

— A csendőrtisztek statusrendezése. Az uralkodó demokratikus eszméknek megfelelően a népkormány a csendőrség szervezetébe is demokratikus rendszert vitt bele. Az eddigi altiszti rendszert nagyjában megszüntették. A csendőrség altiszteit a jövőben tisztviselők lesznek és a 8. 9. 10. és 11-ik rangosztályba osztatnak be. A rangosztálynak megfelelően az elnevezések; felügyelő, segédfelügyelő, főellenőr és ellenőr. Az irdai szolgálatot teljesítő csendőrtisztviselők elnevezése: irodaigazgató, irodafőtiszt, irodatiszt és irodasegédtiszt. A csendőrtisztek részére Budapesten tanfolyamot állítanak fel, amelynek hallgatói közül egy bizonyos kontingens kerül a tisztviselői kórházba. Azok az altisztek, akik nem kerülnek a tisztviselői állományába egész a tiszthelyettesi rangfokozatig léphetnek elő. A népkormány az ez a demokratikus intézkedése a csendőrtiszti-kar régi kívánságát elégitette ki és teljes megelégedést kellett. A reform értelmében a nagykanizsai csendőrségben *Miszláy István* csendőrségparancsnokot csendőrfelügyelő lett őrnagyi rangban, *Zrim János* őrmester segédfelügyelő lett századosi rangban, *Tóka Mihály* őrmester pedig főellenőr főhadnagyi rangban.

— A kéményseprés új díjszabása. A kereskedelmiügyi miniszter Nagykanizsa és Zalaegerszeg városokban a kéményseprés díjait a következőképpen szabályozta: I. földszinti kémény egyszeri seprés 60 fillér; egyemeletes kémény seprés 80 fillér; kétemeletes kémény 90 fillér; három vagy négyemeletes 1 korona. Éjjel vagy vasárnap ezeknek az áraknak a kétszerese fizetendő. A tarifa a békekötést követő egy év tartamára marad érvényben. A kéményseprési díjak közzadási módjára, közigazgatási úton is be hajthatók.

— Zsirkosztás. Mozgalmas napja volt tegnap a Király-utca elejének. A hatósági üzletben zsirt mértek a nagykanizsai közönségnek. A háborús viszonyok keserveit még egyszer — talán már nem sokáig — kell átélniök a családanyáknak és gyermekeknek, akik órák hosszat ácsorognak 35 deka zsírért, amit két helyi zsírjegy ellenében árulnak. Hogy mégis kétszázánál többen „sorakoztak” a hatósági bolt előtt zsírért, annak egyedüli oka az, hogy a hatósági zsír kilója nem ötven, hanem csak 22 korona. Az ácsorgástól elszókkott kanizsai közönség — eddig nem igen volt hatósági zsír — folyton türelmetlenkedett, semmi áron nem akart sorba állani, hanem mindenki öklével és könyökével akart az első közé jutni. Oly nagyfoku volt a tolongás, hogy négy rendőrnek kellett a rendet fenntartani és mégis tiltogasságra került a sor. Hasonló esetek elkerülése céljából arra kérjük a közönséget, legyen türelmesebb, lássa be, hogy a sorakozás régi kipróbált és igazságos módszer — a rendőrséget pedig, hogy inkább szép szóval és meggyőző érvekkel igyekezzen a rendet fenntartani, mert a tiltogasság csak rossz vért szülhet.

— Véget ért az ovó dadák sztrájkja. Az ovófelügyelő bizottság tegnapi ülésén foglalkozott az ovó dadáinak bérmozgalmával. A bizottság teljes mértékben honorálta a sztrájkoló dadák kívánságait és — a dadák kívánságának megfelelően — az eddigi havi 30 koronás béreket 150 koronára emelték fel.

— Előadások a választásokról. Tegnap este szép számú közönség jelenlétében a szocialdemokrata párt két előadója tartott előadást a város háza közgyűlési termében a választásokról. *Erdélyi László* a választási küzdelemről szólva különösen a nők politikai megszervezését tartotta nagyfentőségnek. *Dr. Elek Mór* hosszabb előadásában az új választói törvényt ismertette.

— A Szocialista Ipargazdasági párt felkéri az iparosokat, hogy a március 15-iki ünnepélyhez szombaton délután 2 órakor gyűljelekezzenek az Ipartestületben. Az elnökség.

— Eljegyzés. *Henne Mária* és *Holczheim Károly*, *Henne Fricike* és *Stolkovay Károly* jegyesek.

— Házasságkötés *Jucz Sándor* és *Milhofer Manci* házasságot kötöttek Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

— Meghívás. A cipész és csizmadia szakcsoport felkéri az összes tagjait, hogy márc. 15-én délután fél 2 órakor az Ipartestület helyiségében feltétlenül megjelenni sziveskedjenek. A vezetőség.

— Magántisztviselők felvonulása. A helyi csoport, holnap márc. 15-én délután 2 órakor a Munkapály helyiségében gyűljelekezik, amikor is egyidejűleg rövid taggyűlés is lesz. Mindenki tartozik megjelenni. A vezetőség.

— Ipari műhelyek a kaszárnyákban. Az új idők teljesen megváltoztatták a kaszárnyák belső életét: ma már a polgári életre is gondolnak a kaszárnyákban és bevonult azokba az iskola is. Értelmezésünk szerint a hadügyminiszter tervezetét dolgozták ki, hogy a kaszárnyákban a fiatal legénység ipari kiképzése fennakadást ne szenvedjen. Ezért a kaszárnyákban külön ipari műhelyeket fognak felállítani. Egyes iparágak máris kijelentették, hogy saját költségükön hajlandók ilyen mintaműhelyeket felállítani, amelyekben a legénység szabad óráiban folytathassa mesterségét. E kaszárnyai műhelyekben eltöltött időt be fogják számítani a tanulóévekbe.

— Jó hír Szibériából. A Szibériában levő magyar hadifoglyokról sokáig igen elszomorító hírek érkeztek. A legutóbbi időben kedvezőbbnek szólnak a hírek, ami bizonyára a közönség széles rétegeiben megnyugvást fog kelteni. Alább közölünk részleteket egy levélből, amelyet *Ily Kálmán*, aki mint zászlós három évvel került orosz fogságba, küldött Budapestre családjának. Sokáig Khabarovszkban volt, ahonnan Krasznoj Rjeskába jutott és onnan érkezett december 12-iki keltevel a levele, amely a többi közt ezt mondja: Már körülbelül másfél hónapja, hogy az amerikaiak átvettek bennünket. — Azóta nagyon kedvező helyzeiben vagyunk. Kiváló élelmezést kapunk: a húsdag naponta 46—50 deka, fehér házikenyér félkiló. Csak azt kívánom, hogy odahaza is ilyen élelmezést kapjak mindig. De azt nem tekintve, emberi bázisomban részesülünk. A rövid amerikai uralom alatt bevezették a táborba a vízvezeték, villamos világítást, kaptunk étkezőt és fürdőt. — Az amerikaiak bőkezűségét jellemzi, hogy csupán a színház céljára három ezer rubelt ajándékoztak. Fizetésünk havonta kétszázötven rubel. — *Hír*ről azonban még mindig nem érkezik hír. Már egy éve, hogy 1917 novemberben az utolsó lapot kaptam hazulról. Újsághír is nagyon gyéren jön. Csak néha-néha egy rövid távirat és az sem helyes forrásból. Valószínűleg Amerikán keresztül utazunk haza, Szan-Franciszko felé.

— A nagykanizsai Ipartestület cipész és csizmadia szakosztályának tagjait szombaton március 15-én délután 2 órakor az Ipartestület helyiségében teljes számban kérjük, a honnét az ünnepségre felvonulunk. Az elnökség.

— Ujjászervezték az ovófelügyelő bizottságot. Az 1919. évi VII. törvénycikk jogot adott a kormánybiztosnak arra, hogy azokat a bizottságokat, amelynek felállítására mulhatatlanul szükség van, kinevezés útján ujjászervezze. A kormánybiztos az ovófelügyelő bizottság felállítását elrendelte s annak tagjait is kinevezte. A bizottság tegnapi alakuló gyűlésén elnöké *Kertész József* igazgató gondnokká *Dezso Aladárt* választották meg. A bizottság elhatározta, hogy az üresedésben levő kiskanizsai ovónői állásokra a pályázatot haladéktalanul kiírja.

— Menekült tanulók felvétele a polgári iskolába. Még mindenki emlékezik arra, hogy az eszéki magyar vasutasokat Jugoszlávia területéről való eltávozásra kényszerítették. — A menekült vasutasok Nagykanizsára jöttek s legnagyobb részük itt is telepedett meg s gyermekeiket is az itteni polgári iskolába akarták járatni. Amde a menekült tanulók legnagyobb részt a horvát nyelvű eszéki felső népiskolába jártak s így a polgári iskola igazgatósága nem vehette fel őket, hanem felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy tegye lehetővé a menekült tanulók tanulmányainak folytatását. A miniszter leirata is megérkezett már a polgári iskola igazgatóságához, melyben közli, hogy a menekültek gyermekei, ha idegen nyelvű intézetet látogattak — tantervkülönbözeti, ha magyarul tanultak — a tanult anyagból felvételi vizsga letétele után tanulmányaikat a nagykanizsai iskolákban is folytathatják.

— Március 15. Diszítések, jelvények, lampionok kaphatók *Fischel Fülöp* Fiai könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— A Tornaegylet hire. A Tornaegylet vezetősége felhívja azon tagjait, akik a focibalcsapatban részt akarnak venni, hogy holnap, pénteken este 8 órakor jelenjenek meg a polgári iskolában.

— Elveszett 1 drb 3/4 éves göbe malac. Kéretik a becsületos megtaláló, *Teleki L. 5.* sz. alatt leadni sziveskedjék, hol illő jutalomba részesül.

— Iskolai hegedők, vonók, húrok kaphatók *Fischel Fülöp* Fia hangszerraktárában, Nagykanizsán.

A hadügyminiszter Aradon.

Arad, márc. 13. Ma délutánra volt kitűzve *Fellner Andor* főbizalmiférfi temetése. Egy órával a temetés előtt távirat érkezett Budapestre, amelyben bejelentették, hogy *Böhm* hadügyminiszter holnap délelőtt Aradra érkezik, mert részt akar venni *Fellner* temetésén — temetést holnap délelőtt 11 órára halasztották.

Budapest, márc. 13. Félva al-san jelentik: *Böhm* hadügyminiszter *Kovácsy Imre* őrnagy parancsörtszt kíséretében ma este Aradra utazott, hogy a hadügyminiszter és a néphadsereg koszorúját az emlékhosszra *Fellner Andor* sírjára elhelyezze.

Előkészületek a pénzlebélyezésre

Budapest, márc. 13. *Szende Pál* pénzügyminiszter a budapesti nagy bankok képviselőit értekezletre hívta egybe, amelyen megállapítják a bankjegyek felülbélyezésének technikai keresztülvitelét. Körülbelül 120 millió darab bankjegvet kell felülbélyegezni Ennek egyharmadrészét Budapesten fogják felülbélyegezni. A bélyező gépeket már megrendelték és ugy számítanak, hogy Budapesten naponta legalább 8 millió bankjegyet fognak lebélyegezni.

Szétverték a spartakusokat.

Berlin, márc. 13. A kormánycsapatok hosszú harc után *Lichienberget* elfoglalták. A harcoknak százötven halottja és kétszáz sebesültje van. A birodalmi kormány ma Weimarból Berlinbe érkezik.

Csütörtöki tőzsde.

Budapest, március 13.

Magyar Hitel 921, — Osztrák Hírel 669, — Osztrák-magyar államvasut 1053, — Leszámitoló Bank 800, — Hazai Bank 468, — Magyar Bank 694, — Rimamurányi 940, — Salgótarjáni 1000, — Közúti vasut 500, — Városi vasut 230, — Urikány 875, — Fabank 821, — Jelzálog 499, — Ker. Bank 4320, — Schlick 370, — Guttman 820, — Szilávia 835.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Nagyobb háztartáshoz helyben jól főző házvezetőt kerestetik. Az állást azonnal ellehet foglalni. Cim a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Megbízható gazdaasszony ajánkozik vidékre. Cím a kiadóhivatalban. 1011

Intelligens idős uriasasszony lakást és teljes ellátást keres rendes izraeli családnál. — Cím a kiadóban. 998

Kinizsy-utca 23. sz. ház nagy udvar és nagy kerttel több lakóval szabad kézből eladó. Ertekezni lehet kizárólag Bukács Miksa Rákóczy-utca 29. sz. alatt. 979

Gáspár-hegyen Klein Imre és gyermekei tulajdonát képező 3 3/4 hold szántóföld rét és szőlő, ugyanott széna f. hó 16-án nyilvános arverésen a községi előjárók jelenlétében a legtöbb ígérőnek el fog adatni. Bővebb felvilágosítást Nagykanizsa, Rózsa-utca 11. szám alatt. 98

Ügyes leány, vagy bejáró akarító 100 korona fizetés és koszttal felvételnk. Miltényi-étkezde Kazinczi-u. 53. 1010

Egy nyílt sárga kecsi és egy giga hozzá való lószerszámmal eladó. Cím: Kolter István Alsórajk. 1000

Egy vörös-fehér tarka tenészbika két éves, eladó Soós Károly bajcsai molnárnál.

Tizenkét évi gyakorlattal bíró perfekt magyar német gyorsírónő, egyéb irodai teendőkhöz is jártas, megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 993

Petőfi u 12-14 számú ház nagy kerttel együtt szabadkézből eladó. — Bővebbet ugyanott. 1006

Hivatalszolga azonnal alkalmazásra nyira a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság nagykanizsai főügynökségénél. Próbaidő eltelte után nyugdíj jogosultság. Személyes ajánlkozások délelőtt 10 órakor, Erzsébet-ér 16. szám alatt. 994

Fegyverjavításokat és átalakítást jutányosan eszközölök, törött fegyvereket megveszek. Szántó Géza puskaműves, Magyar-utca 53. szám. 958

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra keresetik április 1-ére. Cím a kiadóban.

3372/1919. 1002

Hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város helyi vármegye-állapító bizottságának a tüziféért és szénért stb. követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában hozott határozata a mai naptól számított 15 napig a városi kiadóhivatalban betekinthező.

A határozat elleni fellebbezések ugyan ezen időn belül az Orsz. Közpon. Árvizsgáló bizottsághoz címezve ugyanott beadhatók.

Nagykanizsa, 1919. évi március hó 11.

Dr. Krátky István s. k.
polgármester h.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen drága Ella leányunk elhunytá alkalmából jöleső részvétükkel mérhettetlen fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, különösen pedig a Nagykanizsai Takarékpénztár nagyrabecsült igazgatóságának és tisztviselői karának súlyos gyászunkban tanúsított meleg együttérzésükért ez uton mond hálás köszönetet

Özv. Vámosi Tivadarné és leánya.

URANIA mozgóképpalota

Rozsnyai-u. Telefon 259

Szerdán, csütörtökön, pénteken. Március 12., 13. és 14. kerül bemutatásra *Strauss Oszkár* világhírű operettje a filmen

Varázskeringő

szerelmi-játék 4 felvonásban. Főszereplők: *Várkonyi Mihály* és *Valeró Berta*. — A filmen előforduló betét dalt *Plander Antal* énekli minden előadáson.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztúr.

Eladó ház.

A nagykanizsai Kölcsey-utca 3. szám alatt levő külső és belső ház a már beigért 32 ezer koronán felül zárt ajánlat tételek mellett azonnali átadás és fizetés mellett eladó. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

Az örökösök.

Vincelléri állást keres

azonnali belépésre aki nagyobb szőlőtelepen volt alkalmazva. Összes szőlőkezelésben, ugymint oltvány és hazai, teljes jártassággal bír, miről bizonyítványaim tanuskodnak. Szíves megkezesést kér. Cím a kiadóban. 988

Boroshordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedővel

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz.

Értesitem, a nagyérdemű közönsége hogy Deák-tér 5. szám alatt

szabóműhelyemet megnyitottam

Élvállalok minden szakmába való munkát. — Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását. Kiváló tisztelettel

Baranyai Viktor.

Ugyanott egy tanono felvétetik.

Gazdák figyelmébe!

A Nagykanizsai Tárházak Rtg.-nál néhány waggonra való romlott répa mint **elsőrangu trágya** 981

ingyen elhordható!

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szállóba. Telefon 74

Hétfő, kedd, szerda. Március 17., 18. és 19-én
A szezen legnagyobb eseménye
a magyar Aranysorozat XXII. képe

Iglói diákok

Diák történet 4 felvonásban, dalbetéttel. Csak egy kis lány van világon és Ballag már a vén diák — Farkas Imrétől.

Jegyek hétfő d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 5 és 7 órakor.

Egy 3200 □-öles rét

egy 2100 □-öles szántó és rét
egy 1100 □-öles szántó és egy
4 holdból álló kitünően karban tartott és tiszta fajszőlővel beültetett

szőlőbirtok

igen szép gyümölcsössel, pincével, ca 55 hektoliter hordóval, modern szőlőpréss és morzsolóval, a várostól alig fél órányira sürgősen eladó. — Bővebbet:

ACZÉL IGNÁCZ

Ingatlanforgalmi Irodájában, Fő-ut 8. sz.

Edob sokszorosító

készülék a legjobb. Könnyen kezelhető. Egyesületeknek, kereskedőknek irodáknak legjobban ajánlható.

Kapható **FISCHEL FÜLÖP FIAI** papíráruházában Nagykanizsán

HIRDETÉSEK

felvétetnek a Zala kiadóhivatalában

A "ZALA"

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre póstán küldve: ::

Egy óra 7-50 korona
Negyed évre 22-50
Fél " 45-
Egész " 90-

Rendelje meg a Zalát!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével mindennapkor reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel

Egész évre K 90.—

Félévre „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra „ 7.50

Egyes szám ára 30 l.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Zár alá veszik a bankbetéteket

A pénzügyminiszter rendelete.

Budapest, márc. 14. Bécsi telefonjelentés szerinti elterjedt a hír, hogy a német-osztrák kormány a bécsi bankokban zár alá vette a bankbetéteket és letéteket 50 százalékkal. Az izgalom és nyugtalanság már reggel abban nyilvánult meg, hogy a budapesti bankokban sokkal nagyobb számban jelentkezték a rendesnél olyanok, akik betéteiket kivették. De még nagyobb volt a sürgős forgás és a pánik a páncélszekrényeknél, ahol a Saffé Deposit értékes tartalmát vitték el. — Körülbelül 30 millióra tehető az az összeg, amelyet ma a budapesti pénzügyintézetektől kivettek. Ezenkívül óriási értékű ékszereket vittek el a páncélszekrényekből.

Budapest, márc. 14. A bécsi pénzügyi kormány tranzakciója, amely Budapesten óriási izgalmat keltett, arra bírta a pénzügyminisztert, hogy ez ügyben szakértő értekezletet hívott egybe. A döntés még nem ismeretes.

Budapest, márc. 14. Félhivatalosan jelentik: A hivatalos lap hétfőn külön kiadásban fogja közölni a pénzügyminiszter rendeletét, amelyben nálunk is zár alá helyezi a saffeket és bizonyos feltételek mellett a folyósamlaköveleéseket és a betéteket. — Mint a *Politikai Híradó* értesül, a pénzügyminiszter nem gondolt arra, hogy a rendeletet kiadja annak dacára, hogy a bécsi pénzügyminiszter hasonló rendeletet adott ki. A közönség azonban pénteken valósággal megostromolta a bankokat, úgy, hogy ilyenformán a kormány kénytelen volt a közönség fevesztett viselkedése folytán kiadni a rendeletet, mert a fejesztettség esetleg a gazdasági élet más ágaira is átterjedhetett volna. A miniszter az eselleges pánikot kénytelen volt rendeletével megakadályozni.

Nagy Vince Zalaegerszegen.

Budapest, márc. 14. A Károlyipárt vasárnap az ország több városában fog nagygyűlést tartani. Zalaegerszegen Nagy Vince belügyminiszter fogja ismertetni a Károlyipárt programját.

Kunfi — Szeged képviselőjelöltje.

Szeged, márc. 14. A munkástanács Szeged választókerület képviselőül Kunfi Zsigmondot, Nemes Zsigmond pártikárt, Szabó János szociáldemokrata pártelnököt és Kuncz János földmunkást jelölte. Ezenkívül egy nő is jelölnek, akinek szeméjében még nem történt megállapodás.

A szegedi kormánybiztost lemondatták.

Szeged, márc. 14. A Munkástanács tegnap este tartott rendkívüli ülésen elhatározta, hogy Detre János kormánybiztost és Somogyi Szilveszter polgármestert a munkásság nevében felkéri, hogy helyükről azonnal távozzanak el és a város főispán-kormánybiztosává Wallisch Kálmán szociálista pártikárt, polgármestert, dr. Cibula Antal szociálista ügyvédet neveztek ki. Pénteken délelőtt küldöttsegileg felkeresték Detre Jánost és Somogyit és tudatták velük a Munkástanács határozatát. A Munkástanács kiküldöttjei hangoztatták, hogy távolról sem gondoltak terrorisztikus eszközökre, hanem kizárólag azt kívánják a főispántól és polgár-

mestertől, hogy a jelenlegi súlyos viszonyok szemelőd tartásával a város közönsége érdekében engednek át helyüket olyanoknak, akikben az egész munkásság minden körülmények között megbizhat.

Április 13-án lesznek a választások.

Budapest, márc. 14. A belügyminiszter elkészült a választási törvény végrehajlási utasításával. A választás napját április tizenharmadikában állapították meg. A jelölteknek mindössze kétheti idejük van az ötszáz ajánló megszerzésére, mert március huszonkilencedikéig be kell szolgáltatni a jelöltek listáját a választási hivatalokhoz.

Területi kérdések megoldása a békekonferencián.

Kialakul a világ jövő képe.

Newyork, márc. 14. (Radio) A *Newyork Sun* jelent Parisból:

Az eddigi értekezletek lassankint kialakul a világ jövő képe, ambar véglegesnek addig semmit sem lehet tekinteni, amig Wilson az eddigi döntésekhez hozzá nem járul. Megbízható források szerint Németnyugatafrikát a Dél-afrikai köztársaság, Németkeletafrikát Anglia, Kamerunt Kougót Franciaország, Kapja Syria és Mezopotánia Angliának jut. — Örményország mandatáriusa valószínűleg az Egyesült-Államok lesznek. Ha Thráciát Görögország kapja, akkor ez azt jelenti, hogy a törököket Európából száműzik.

Wilson Párisban.

Paris, márc. 14. (Rádió.) A „George Washington” gőzös fedélzetén Wilsonnal pénteken este 8 órakor Brestbe érkezett. Wilson személyét illetőleg a legnagyobb biztonsági intézkedéseket tették. Wilson szombaton reggel utazik Párisba.

Rotterdam, márc. 14. Newyorkból jelentik, hogy az oltani rendőrség egy Wilson és az amerikai kormány ellen irányuló újabb merénylőtervet fedezett fel.

Paris, márc. 14. Wilson Brestbe való megérkezésekor kijelentette, hogy boldog, hogy visszatérhetett a munkához. Az elnök igen optimistikusan beszélt a népszövetség jövőjéről. Az elnök pénteken reggel érkezett Párisba, ahol ünnepélyesen fogadták. Délután Clemenceau, Lloyd George, Orlando, Sonnino, House és Wilson értekezletre ült össze, hogy megkíséreljék a még fennálló nehézségek elosztását.

Pozsony a cseheké lesz?

Zürich, márc. 14. Párisi jelentés szerint a súlyos problémák megoldását gyorsítja az a bizottság, amelyet az új közép és kelet Európa létképeinek kidolgozásával bíztak meg. Pozsony a cseheké lesz. Románia megkapja a románok által lakott magyar területeket, Torontól legnagyobb részét — a Bánátnak Temesvártól nyugatra eső részét Szerbiához fogják csatolni. Szerbiának Jugoszláv felé kiugró részét a Dunától északra csupán egy erős hídőre redukálják.

Prága, márc. 14. Tomasek miniszter táviratot intézett a Párisban idéző Benesch cseh külügyminiszterhez, amelyben a nemzet-

gyűlés nevében kéri, hogy mindent kövessen el, hogy a korridor a cseh—szlovák és dél-szláv köztársaságok között valóra váljék.

Új békebizottság.

Paris, márc. 14. A békekonferencián döntő személyiségek körét még szűkebbre vonják olyképpen, hogy Clemenceau, Lloyd George, Orlando és Wilson külön bizottságot alakítsanak, amely minden fontos elvi kérdésben dönteni fog. Ilyenképpen a tizes bizottság most már másodrangú tényezővé süllyedt a békekonferencián.

Kik a háboru okozói?

Berlin, márc. 14. A *Nationalzeitung* írja: A véletlen folytán sikerült újabb jelentős okmányokat felfedezni, amelyek megadják azt a kérdést, hogy tulajdonképpen kik akarták a háborút. Az okmányok titkos porosz iratok, amelyek azt mutatják, hogy az antant rendszeresen készítette elő a háborút. Az iratok tartalma szenzációs. Magukban foglalják a párisi és londoni orosz nagykövetség levelezését Szaszanov volt orosz külügyminiszterrel. A világ-háborút Poincaré, Szaszanov és lord Grey volt angol külügyminiszter készítették elő. Az első kísérlet a háborúra 1908-ban történt, amikor a monarchia Boszniát annektálta. Izvolszky már akkor akarta a háborút, de Aehrenthal akkori osztrák—magyar külügyminiszter megfenyegette Izvolszkyt, hogy közlésezi egyik levelét. Erre Izvolszky visszalépett. 1909. októberében a cár és az olasz király szerződést kötöttek, melyben kölcsönös támogatásra kötelezték egymást. 1912-ben az antant Németország és a monarchia ellen irányuló katonai szerződést kötött, Franciaország pedig kötelezte magát, hogy ha Oroszország megtámadja Németországot, rendelkezésére bocsátja hadseregét.

Romániai hírek.

Románia ügye rosszul áll. — Állandó harcok Erdélyben.

Bukarest, márc. 14. Take Jonescu, aki jelenleg Párisban tartózkodik, azt az értesítést küldte lapjának, a „Romania”-nak, hogy Románia a békekonferencián vérszomjasul súlyos nehézségek elé került és pedig azon okból, hogy Románia a háboru alatt különbekéi költözött Németországgal. Take Jonescu a legélesebb harcot folytatja Bruttan ellen és sajnálja, hogy Romániát a békekonferencián olyan diplomata képviseli, mint aminő Bruttanu.

Bukarest, márc. 14. A román főparancsnokság jelenti hivatalosan: Erdélyben állandó csaták dúlnak.

Budapest, márc. 14. A nyugati pályaudvarra tegnap este nagy keséssel futott be a keleti expresszvonat, amely Bukarestből érkezett. A vonat postakocsija alól váratlanul egy munkáskülsője egyen kapáskodott elő, akit a jelenlevő francia katonai misszió katonái nyomban elfogtak. Kiderült, hogy egy német munkás volt, akinek a román halóságok nem akartak utat engedni a Bukarestből való elutazásra, mire úgy oldotta meg az utazás problémáját, hogy Bukarestben a keleti expresszvonat postakocsija alá bujt és a majdnem 4 óráig tartó utat a postakocsi tengelyén telte meg. A munkást, aki valósággal kóromfekete volt, őrizetbe vették.

A forradalmi kötelességtudás

Fellner Andor temetése. — Böhm hadügyminiszter beszéde.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 14.

A férfias szótartás s a katonai fegyelemhez való ragaszkodás hősi halottját, **Fellner Andort**, az aradi helyőrség tragikus végű főbizalmi emberét ma délelőtti temették el impozáns gyászpompával. A temetésre leutazott Aradra **Böhm Vilmos** hadügyminiszter is, **Pogány Józsefnek** katonatanács kormánybiztosának és **Kovács Imre** őrnagy parancsörtszítársaságában s magával vitte a hadügyminiszterium és a néphadsereg koszorúit. A hadügyminisztert a pályaudvaron **Sárkány Ferenc** dr. polgármester **Tabajdy Iván** százados, az aradi katonatanács vezetője, **Benedikty Imre** alezredes és a bizalmi testület fogadta. Délelőtti 11 órakor volt Fellner temetése a városház előtti hatalmas térről. A temetésen megjelent Arad egész helyőrsége. Rengeteg néptömeg állotta körül a koszorúkat teljesen elborított koporsót. Fellner zsidó vallású volt s így négy szál deszkából rótták össze ayszerű koporsóját. A templomi énekgyász dala és a főrabbi bucsuztatója után **Böhm Vilmos** hadügyminiszter lépett a szónoki emelvényre:

— Eljöttem ide, — mondta, — hogy a hadügyi kormány és az egész köztársaság néphadserege nevében jelenjek meg annak a fegyelmezett, igazi derék katonának temetésén, aki a hadsereg fegyelmét szíve mélyén, agyának minden idegszállával komolyan fogta fel. Most láthatják; katonák, mi a különbség a volt osztrák — magyar hadsereg fegyelme és a nép hadsereg fegyelme között. Az osztrák generálisok ha valahol észrevették a fegyelem lazulását, hátulról gépfegyvertűzet zúdították saját katonáikra. A néphadsereg egyik generálisa, a 21 éve **Fellner Andor**, midőn a fegyelem megingását látta saját emberei között, önmaga ellen fordított fegyvert. **Fellner Andor** a szíve vérével bizonyította be, hogy a bizalmiférfirendszer az az oszlop, amelyen az új néphadseregnek fel kell épülnie. A magyar népköztársaság és a magyar kormány nevében kijelentem, hogy ettől a rendszertől most már el nem fogunk térni. Az igazi demokratikus fegyelem meg fogja erősíteni a hadsereget, amely a népköztársaság támasza és amelynek olyan vezetői vannak, mint ez a népköztársasági katona, a kinek maradandó emlékeit fogunk állítani. Azzal veszek búcsút a halottól, hogy életének főlemező példája mindörökké élni fog.

Ezután **Pogány József** a katonatanácsok elnöke beszélt. A munkástanács és katonatanács nevében fogadalmat tett, hogy azt a fegyelmet, amely **Fellner Andor** előtt lebegett, ideálként meg fogják teremteni. Az elhunyt hősnak élte és halála bebizonyította, hogy a bizalmiférfi-rendszer az a helyes út, amely a néphadsereg kiépítéséhez vezet. Ez a bizalmiférfi rendszer nemcsak a hadseregben, hanem a társadalmi közeleiben is mindenütt el fogja foglalni helyét és nem lesz szükség magas hivatalnokokra, mert a társadalmi és közelet szilárd oszlopokon fog nyugodni. **Fellner Andor** halála bizonyította annak, hogy a szocializmusnak, demokraciának és a katonatanácsoknak tanítása a helyes alap, amely a hadsereget erőssé fogja tenni. Majd így folytatta:

— Könyves szemekkel állunk a koporsónál, — de nem kell gyászolni, nem kell siránkozni. Fogadalmat kell tenni, — hogy az a szellem, amely **Fellner Andor** mártírhalálával a vértanuságig magasztosította, tovább is élni fog, amint **Adler F. Igves** mondotta: amidőn halálra ítélték: „Mindent sirba lehet tenni, mindent el lehet temetni, de a szellemet soha!” **Fellner Andornak**, ennek a mártírnak cselekedete egy nagy történelmi cselekedet volt és ha új iskolai könyveket fognak írni, akkor az ő nevére fogják az ifjúságot megtanítani. Az ő életéről költők, írók fogak megemlékezni és a művészek fogják megörökíteni. Fogadalmat teszünk, hogy az eljövendő új harcban **Fellner Andor** szelleme fog vezetni bennünket.

Beszédének elhangzása után gyászdalokat énekelt a templomi énekgyász, majd pedig a koporsót, melyet rengeteg koszorú borított, a négy-

fogatu gyászkozsira tették és az óriási menet megindult a temetőbe. A temetési szertartás ideje alatt repülőgép keringett a városház és az előtte levő tér felett. A temetőben **Tabajdy Iván** százados, az aradi katonatanács elnöke mondott rövid bucsuztatót. Az egyik repülőgép csokrot dobott a nyitott sirba. Ezzel a temetés véget ért.

A hadügyminiszterium egész személyzete oly módon fejezte ki részvételt, hogy **Fellner Andor** temetésének időpontjában, déli tizenkét órakor gyászjeléül öt percre felfüggesztette a munkát. A többi miniszteriumokban 10 órakor volt öt percig szünet a gyász jeléül.

Értekezés

a munkanélküliség megszüntetésének érdekében.

Alkalmazzanak több munkást a vállalatok!

(Saját tudósítónktól) Tegnap számmunkban hirt adtunk arról, hogy az országot kommunista agitátorok járják be, akik különösen a leszerelt katonák között nagyarányú propagandát fejtenek ki.

A mozgalom számai Nagykanizsára is elvezettek s a rendőrség megállapítása szerint hat kommunista agitátor járt Nagykanizsán.

Sneff József kormánybiztos, akit megérkezése után azonnal értesítettek az agitáció megindulásáról és a „Magyar Király”-ban tartótt kommunista gyűlésről — ez ügyben tegnap délután 5 órára a városháza dísztermében tanácskozássra hívta egybe az összes vállalatok, cégek és hivatalok vezetőit. A gyűlés nagyszámu résztvevői megállapodtak abban, hogy a kommunista irányzat megerősödésének egyedüli ellenszere: munkaalkalmak teremtése. Ez okból a kormánybiztos felhívta a vállalatok vezetőit, a cégek és hivatalok főnökeit, hogy alkalmazottaik számát szaporítsák még az esetekben is, ha a mostani anyaghiány ezt szükségessé nem is teszi.

Elhatározta még a gyűlés, hogy a középítkezéseket és a magánépítkezést is a legrövidebb időn belül megkezdik.

A gyűlésről a következő tudósításunk számol be:

Sneff József kormánybiztos az ülést megnyitva nagyjában a következő szavakat intézte az egybegyűltekhez: Az utóbbi napokban a városban, a megyében és lent a Murá partján sajnálatos jelenségek tüntek föl, amelyeknek irányítói zsaroló politikájukkal a kormányt és az országot romlásba akarják dönteni. A kommunizmus jelszavát használják fel önző céljaik keresztülvitelére, annak a kommunizmusnak, amelynek megvalósításához át kell formálni az egész emberiséget s amelyhez legalább száz esztendő szükséges. A kommunizmus szent eszme, amelynek jelenlegi hirdetői azonban csak az ország rombadöntésén dolgoznak. Ennek a világot rombadöntő áramlatnak gátat vetni csak egy módon lehet: ha munkát és élelmet adunk a munkanélkül lézengő embereknek. A munkanélküliség olyan eszméket gerjeszt az emberekben, amelyek a dolgozó ember lelkében nem tűnhetnek fel. Ezért a vállalatoknak meg kell nyitniuk műhelyeiket és gyáraikat, a cégeknek fel kell tárniuk irodáikat, hogy a munkátlanos hatalmas tömeg munkához jusson. Az anyag és áruhiány nem mentesít ez alól a kötelesség alól, mert a belső rend csak ezen a módon tartható fenn. A karhatalom az egész világon csődöt mondott és ma az egyedüli erő a szervezett munkásság ereje. A felállítandó magyar hadsereg majd biztos támasza lesz a belső rendnek, de elég erő lesz ez a hadsereg ahhoz is, hogy az idegen hódítókat — amennyiben azok a békekonferencia döntése után sem akarják elhagyni az ország területét — fegyverrel is kiverhessük.

Ennek a hadseregnek a megerősödéséig ki kell tartanunk. A nagyobb bajoknak csak úgy lehet elejét venni, ha a munka teljes erővel megindul. A középítkezés rövidesen megindul, de minden munkanélkülnek itt nem tudunk munkát adni. Ezért kell,

hogy a magánosok is segítségül jöjjenek s minél több fizikai és szellemi munkanélkülit alkalmazzanak.

A rendelkezésre álló erők teljesen elégségesek arra, hogy a mozgalmat csírájában elfojtsák azonban hacsak nem okvetlen szükséges, fegyver nélkül kell megakadályozni ennek az irányzatnak a terjedését.

A kormánybiztos nagy tetszéssel fogadott beszéde után **Hoffmann Henrik** hívta fel az egybegyűltek figyelmét arra a körülményre, hogy az építőipar fellendülése a munkanélküliséget 80%-ban megszüntetné. Figyelmeztet arra, hogy a tőke ma tetlenül hever. Meg kell indítani a magánépítkezést még abban az esetben is, ha az épületek nem is hoznak jelentős hasznot a tulajdonosoknak. Viszont, ha munkaalkalom van, be kell hozni a munkakényszert is, mert hiába van munkaalkalom, ha a munkások dolgozni nem akarnak. **Vida Lajos** az állás nélküli magánbiztosok elhelyezése, **Stern József** a szabad forgalom érdekében szólalt fel. **Adler Béla** cáfolja azt a körülményt, hogy a kereskedőknek nincs árujuk. Áru van elegendő az üzletekben, azt Gyékényesről hozzák társzekereken. A kereskedők azonban maguk szolgálják ki a vevőket s nem akarnak módot nyújtani arra, hogy a több, mint hetven nagykanizsai állás nélküli kereskedelmi alkalmazott álláshoz jusson.

Sneff kormánybiztos ismételt felhívta az értekezleten jelenlevők figyelmét a közelgő veszedelemre, aminek egyetlen ellenszere: a munka!

Munkás-hadsereg Zalavármegyében.

(Saját tudósítónktól.) A Zala a következő hivatalos táviratot kapta:

Budapest, márc. 14. Zalamegye bazalt és mészkőbányáinak kiaknázására a kormány ötezer munkást fog toborozni.

A táviratból az tűnik ki, hogy az országos közmunkák megkezdéséhez szükséges bazaltot és mészkövet Zalamegye fogja szolgáltatni s a balaton környéki bazalt- és mészkőbányákat már április elsejével valóságos munkás-hadsereg fogja megszállni. Egy másik távirat a további közmunkák fölveteléről a következőket mondja:

Budapest, márc. 14. Április elsején az egész országban megkezdődnek a közmunkák. Körülbelül százhuszezer munkás fog munkaalkalomhoz jutni. A szénbányászati a kormány 20—30 %-ot akarja fokozni s új bányák után is kutat, főként a Dunántúlon. A közeli napokban néptörvény jelenik meg, amely elrendeli, hogy mindazon anyagok, szerszámok, földterületek és várak, amelyek a közmunkák végzéséhez szükségesek, — kisajátíthatók. A tárgyalások már folynak azon ötmilliárd előteremtéséről, amely a közmunkák finanszírozására szükségesek. Április elsejére százhuszezer ember áll munkába s április 15-től kezdve beosztottnak minden munkanélküli segélyt.

A kormánynak ezen programját a legnagyobb örömmel üdvözljük, mert általa megindul az alkotó munka s minden munkás-kéz becsületes, megérdemelt keresetűz jut, az államháztartásba menő segély helyett. Április elsejét, az országos közmunkák megkezdésének napját az ország legnagyobb ünnepnapjának tarthatjuk.

Cseh kormányválság.

Prága, márc. 14. Miután a cseh szocialisták ragaszkodnak ultimátumukhoz és nem akarnak semmiféle kompromisszumba bele-menni, a válság nem enyhült, hanem felvetődött a nemzetgyűlés elnapolásának kérdése. Ha nem napolnák el, ez esetben részleges kormányválság tör ki és **Kramarz** miniszterelnök, **Sveha**, **Stanek**, **Drasek** és **Rasin** miniszterek kiválnak a kabinetből és helyükbe mérsékelt polgári politikusok kerülnek. A feszültséget növeli, hogy a tót klub tegnapi ülésén szintén magáévá tette a szocialisták ultimátumát.

HIREK.

1919.

március

15

Szombat

NAPTÁR.

Róm. kath. Longin. Prot. Longin.
Gör. kol. (március 2.) Teodoziusz. Izr.
Vead 13. S. V.

nap dél reggel 6 óra 17 perc.
kor, nyugvók délután 6 óra 2 perc.
kor, A boldi kol délután 5 óra 12 per-
kor, avogezik reggel 5 óra 8 perc.
kor.

A munkás szakszervezetek fél 3 órakor az
Étvös térre vonulnak fel, ahonnan a márciusi 15-iki
demonstráló felvonulás elindul.

**— A Zala legközelebbi száma
a kettős ünnep miatt kedden
reggel jelenik meg.**

— Március 15. Március 15-ikét, az 1848.
évi forradalom évforduló napját, a népköz-
társaság ünnepévé tette meg a kormány és azt
az egész országban általános munkaszünettel
ünnepelik meg. Nagykanizsán is elpihen a
munka, ünnepi díszit dísz városunk is és a vá-
ros közönsége felvonulással demonstrál a köz-
társaság és a forradalom vívmányai mellett.
Egy egész napot szentel a kormány arra, hogy
tudatára ébredjünk az új rendnek, hogy elmé-
kedésünkben összehasonlíthassuk a régi március
15-ikét az újjal. A régi március 15-ike a
nacionalizmus ünnepe volt, az elmúlt rendszer
március idusát is csak a nacionalis erzés er-
sítésére, de ezzel együtt az imperialista és ha-
talmi politika apolására használta fel. Most a
munkásság demonstrációja adja meg március
15-ének karakterét: március 15. az internacio-
nale ünnepe is lett. Ma van az első ünnep,
amelyen a nacionalizmus az internacionáléval
ölelkezik. Látszólagos ellenmondás ez csak. Az
internacionálé csak addig volt halálos ellen-
sége a nacionalis politikának, amíg az az im-
perializmust, a nagyhatalmak egymás közti ve-
sengetést jelentette. Most, hogy a nacionalizmus
is a nemzetek egyenlőségét és testvériségét
hirdeti: a nacionalizmus is internacionális lett
bizonyos fokig és megszűnt az utolsó akadály
is, hogy a nemzeti színű zászló mellé testvéri
egyvetésben ki ne tűzhessük a vörös lobogó
is.

— Két eljárásban nem tartják be a kol-
lektív szerződéseket Dr. Birgievich Károly
zalamegyei kormánybiztosnál tegnap a pacsai
és nagykanizsai járások gazdaközönsége kül-
döttségileg tisztelgett s bejelentettek neki, hogy
a gazdasági munkások nem fogadják el a már
aláírt kollektív szerződéseket. Ez annál meglepőbb,
mert a kollektív szerződés megkötése a
mezőgazdasági munkások és családok győzel-
mét jelentette, mivel általa minden számba
vehető követelésük teljesítésbe ment. Értesíté-
lés van arról, hogy az eddig megelégedett gaz-
dasági munkásság közt az elégedetlenséget
kommunista agitátorok hintették el. Reméljük,
hogy a kollektív szerződés ilyenképpen su-
badobásától el fognak tekinteni a komoly mun-
kások s a tavaszi munkálatok nem fogják kárát
vallani a meggondolatlan cselekedetnek.

— A nagykanizsai törvényszék hova-
tartozása. Jeleztük, hogy dr. Kiss László
államügyész az igazságügyminiszterhez felte-
jesztést intézett abban az irányban, hogy szabja
meg a nagykanizsai törvényszék felettes ható-
ságait. A pécsi táblával megszűnt az össze-
kötetés folytán a jogfolytonosságban nagy hiá-
nyok álltak be. Az igazságügyminiszter akként
döntött, hogy a törvényszék adminisztratív
tekintetben közvetlenül az igazságügyminiszter
alá tartozik felelősségi ügyekben pedig egy
később delegáló bíróság lesz illetékes.
Reméljük, hogy a delegálásra már nem is ke-
rül a sor, hisz Pécsnél most már valószínűleg
zavartalan lesz az összeköttetés s a bíróságok
ügymétele is a rendes kerékvágásba tér vissza.

— Megtartják a rokkantak mulatságát.
A rokkantszövetég közli a közönséggel, hogy
a tervezett mulatságot ma este megfogják tar-
tani. A hécsi művészek az utlevélek körül
támadt komplikációk miatt nem érkeztek meg,
azonban a többi szereplők bővített műsor ke-
rétében fel lépnek. A szövetség közli a közön-
séggel, hogy ha valakire nézve ez a körülmény
sérelemes, azok jegyeit a mulatság megkezdése
előtt a pénztárnál visszaválják.

— A kisiparosok és kiskereskedők
segítése. A kormány akciót indított mindazon
kisiparosok és kiskereskedők támogatására,
akik a háború folytán üzemüket illetőleg üzle-
teiket beszűntetni kényszerültek. A kereskedelmi
miniszter rendelkezése országsszerű megalakultak
azok a bizottságok, amelyeknek célja az, hogy
a háborúban lerőgt kisiparosokat olcsó hitellel
és amennyiben lehetséges, szerszámmal és
anyaggal is ellássák. A bizottságok 3000
koronáig terjedhető pénzüsszeget szavazhatnak
meg a rászoruló kisiparosoknak és kiskereske-
dőknek, amely összeget Nagykanizsán a Nép-
takarékpénztár folyósít az első évben kamat-
mentesen, a következő években pedig 5 száza-
lékos kamattal. A bizottság elnöke dr. Sabján
Gyula polgármestert nevezte ki a kereskedelmi
miniszter tagjai pedig Laky Kornél kerületi
iparfelügyelő, Halvax Frigyes iparkamara
alelnök, Mózer Károly a kanizsai ipartestület
képviselője és a helybeli pénzüintézetek négy
képviselője lettek. A bizottság 13-án délután
tartotta első ülését a Néptakarékpénztár helyi-
ségében, amely alkalommal 40 kérvény került
elbírálás alá. A kölcsönkérvényeket vagy köz-
vetlenül a bizottsághoz, vagy a helyi hatóság,
iparkamara és ipartestület útján kell bete-
jeszteni.

— Eljegyzés. Hoffman Margitka és
Lóbi Béla jegyesek. (Minden értesítés helyett.)

— Meghívó. A nagykanizsai katolikus
főgimnázium 1919. évi március hó 15-én dél-
előtti fél tizenegy órakor a Városháza díster-
mében hazafias ünnepet rendez és erre a t.
szülőket és a tanúgy lelkes barátait tisztelettel
meghívja az Igazgatóság. Műsor a következő:
1. Hunyadi nyitány Erkel Ferencől. Előadja a
főgimn. vonós és fuvó zenekar. 2. Ünnepi be-
széd. Mondja Smolcz Lajos VIII. o. t. 3. Ima
a hazáért Beliczay Gyulától. Énekl a főgim-
náziumi vegyeskar. 4. Örök sir. Boross Elek-
től. Szavalja Svastits Pál VIII. o. t. 5. Toborzó
Arany Jánostól. A főgimn. zenekar kísérete
mellett énekl a főgimn. vegyeskar. 6. Március
15-én. Ábránvi Emiltől Szavalla Kreisler György
VI. o. t. 7. Magyar ábránd. Riedley-Kohnétól.
A főgimn. zenekar kísérete mellett hegedűn
előadja Sauermann Ferenc VII. o. t. 8. Elmé-
kedés március 15-én. Felolvassa Zalan Elemér
VIII. o. t. 9. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól.
Énekl a főgimn. vegyeskar. 10. Rákóczi induló.
Előadja a főgimn. vonós és fuvó zenekar.

— Felhívás. A n. kanizsai építő- és ács
mesterek elnöksége felhívja az összes építő
szakcsoporthoz tagjait (u. m. építő, ács, asztal-
os, lakatos, bádgos, szerelő, úveges, festő és
mázoló) hogy akik a nagykanizsai postahivatala
építési munkálatainak ajánlattevésénél részt
akarnak venni, azok az iparosok 15-én, azaz
szombaton d. u. 6 órakor az ipartestület helyi-
ségében együttes megbeszélés végén jelenjenek
meg. Azok az iparosok, akik megjelenésüket
ajánlatukkal nem igazolják, az ajánlat tételnél
figyelembe nem vétetnek. Szaknay Lajos elnök.

— Hólyagos himlő. A tisztí főorvos je-
lentése szerint tegnap Kiskanizsán két ragályos
megbetegedés történt: egy hólyagos himlő és
egy kiütéses tifusz. A két fertőző beteget azon-
nal bezárolták a járványkórházba és minden
intézkedés megtörtént, hogy a ragály tovább
ne terjedhessen.

— Gombaszögi Frida, a nemrég oly
tragikus sorsot ért művésznő alakítja a fő-
szerepet abban a remek drámában, amelynek
címe *Lobogó vér*, melyet ma és holnap mutat
be az Uránia és amelyre jegyek már válthatók.

— Házasságkötés. Juer Sándor és Mil-
hofer Manci házasságot kötöttek Budapesten.
(Minden külön értesítés helyett.)

— A Szociális Ipargazdasági Párt
felkéri az iparosságot, hogy a március 15-iki
ünnepélyhez szombat délután 2 órakor gyüle-
kezzenek az Ipartestületben. Az elnökség.

— Termeljünk lent és kendert. Zala-
vármegye törvényhatósági bizottságai elhatá-
rozta, hogy a vármegye területén fonó- és szövő
gyárat állít fel. A gyárműködésének előfeltétele,
hogy a megye elegendő lent és kendert ter-
meljen. A vetés ideje nemskára elérkezik s
igy sürgős érdek, hogy az előkészületeket
minden termelő már most megtegye.

— Iskolai hegedők, vonók, hurok kap-
hatók Fischel Fülöp Fia hangszerraktárában,
Nagykanizsán.

— A „Haladás” képkiállítás. A Halá-
dás egyesület nagyszabású képkiállítást kíván
rendezni. E célból felkéri mindazokat, akiknek
műbecsi képeik vannak s hajlandók azokat a
tárlat részére átengedni, hogy címüket akár
telefonon, vagy írásban közöljék dr. Havas
Hugó ügyvéddel.

— A Timár Liza vasárnapi előadására
a vasárnapi munkaszünet miatt a jegyek nem
Fischel Fülöp Fia üzletében, hanem a Reik
gyógyszertárban kaphatók.

Külföldi értékes belyegeket elad Fischel
Fülöp Fia cég könyv- és papirkereskedése,
Nagykanizsán. (Városházpalota.)

Értesitem a t. sörfogyasztó közönséget,
hogy a mai naptól kezdve frissen csak a
duplamalátá barna-sört tartok. —
Tisztelettel Blaskovics János Polgári-Egylet
vendéglőse.

— Elveszett 1 drb 3/4 éves göbe malac.
Kértek a becsületes megtalálót, Teleki-ut 5.
sz. alatt leadni szíveskedjék, hol illő jutalomba
részesül.

— Játék-kártyák, Piatnik-féle gyárt-
mány, minden játékhoz kaphatók Fischel
Fülöp Fia cégnél Nagykanizsán.

Szerbia háborús vesztesége.

Páris, márc. 14. A jugoszláv sajtóiroda
közli Szerbia hadiveszteségéről a következő
kimutatást: Szerbia összesen 800 000 embert
állított harcba és ebből nem kevesebb mint
369 818, tehát körülbelül a felét belehalt sebe-
süléseibe. Szerbia visszamaradt lakosságának
hatalvesztesége — hozzászámítva a monarchi-
ában internálásuk idején elpusztultakat —
további 650 000 embert tesz ki. Ebből kitűnik,
hogy a szerb nép körülbelül egy millió embert,
vagyis lakosságának egy negyedét veszítette el.

Pénteki tőzsde.

Budapest, március 14

Magyar Hitel 905, — Osztrák Hí el 650,
— Osztrák-magyar államvasut 1035, — Leszá-
mítoló Bank 586, — Hazai Bank 456, —
Magyar Bank 685, — Rimamurányi 925, —
— Salgótarjáni 980, — Közúti vasut 491,
— Városi vasut 232, — Urikány 870, — Fa-
bank 803, — Jelzálog 477, — Ker. Bank 4250,
— Schlick 374, — Guttmann 850, Szlavónia
848.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő

Hirdetmény.

Alulírott Dr. Schleiffer Imre nagykanizsai
ügyvéd, mint a vb. Lausch Lipót és neje szüli
Friedrich Laura csődtömegének h. gondnokja
közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó
és a légrádi 1254 számú tjkvben 166 hrsz.
(ház 107 szám alatt, udvar, kert, szentő a
belsőségben), a légrádi 1103 számú tjkvben
144 hrsz. (ház 111 szám alatt udvarral és
kerttel a belsőségben), a légrádi 2380 számú
tjkvben 131 hrsz. (kert a belsőségben), továbbá
a légrádi 2862 számú tjkvben 151 hrsz. (ház
127 szám alatt udvarral és kerttel) és a lég-
radi 2551 számú tjkvben 150 hrsz. (ház 128
szám alatt udvarral és kerrel) alatt felvett
ingatlanok a hozzájuk tartozó föld- és legelő-
joggal szabadkézből el fognak adani. Venni
szándékozóknak ajánlataikat alulírott h. csőd-
tömeggondnoknál 1919. március hó 31-ének
d. u. 4 órájáig annál inkább megtegyék, mert
a később jelentkezők ajánlatai figyelembe
vétetni nem fog.

Az adásvétel feltétele alulírott h. csőd-
tömeggondnok ügyvédi irodájában (Csengery-ut
5. szám) az iroda órák alatt bármikor meg-
tudhatók.

Nagykanizsán, 1919. március hó 13.

Dr. Schleiffer Imre

ügyvéd s. k.

mint a vb. Lausch Lipót és neje szüli Friedrich Laura
csődtömegének h. gondnokja

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy világos szürke férfi sport ruha kalapok jutányos áron eladó. — Bővebbet Sugár-ut 19. szám alatt. 1017

Jobb megjelenésű 20 éves nő nagyobb uriházba házvezetőnői állást keres. — Cím: Kossuth Lajos-tér 3., ajtó 10. 1020

Tolókoszi tolására naponként délután 2—5-ig, megfelelő férfit keresünk. Fő-ut 4. I. em. 1026

Két kitűnő futó ló eladó dr. Hauszner József körorvosnál Kiskomáromban. 1024

Egy fejős keoske gyalog együtt eladó Bővebbet Sugár-ut 50. sz. 1027

Megbízható gazdaasszony ajánlkozik vidékre. Cím a kiadóhivatalban. 1011

Ügyes leány, vagy bejáró takarítónő 100 korona fizetés és kosztal felvétetik Miltényi-ékezdé Kazinczi-u. 53. 1019

Petőfi u. 12—14 számú ház nagy kerttel együtt szabadkézből eladó. — Bővebbet ugyanott. 1008

Fegyverjavításokat és átalakítást jutányosan eszközölök, törött fegyvereket megveszek. Szántó Géza puskaműves, Magyar utca 53. szám. 958

Egy nyitott sárga kocsit és egy giga hozzá való löszerszámmal eladó. Cím: Koller István Alsórajk. 1000

Intelligens idős uriaszony lakást és teljes ellátást keres repdes izraelita családnál. — Cím a kiadóban. 988

Gáspár-hegyen Klein Imre és gyermekei tulajdonát képező 3³/₄ hold szántóföld, rét és szőlő, ugyanott széna f. hó 16-án nyilvános árverésen a községi előjárók jelenlétében a legtöbb ígérőnek el fog adatni. Bővebb felvilágosítást Nagykanizsa, Rózsa-ut 11. szám alatt. 987

Tizenkét évi gyakorlattal bíró perfect magyar-nemet, gyorsírónő, egyéb irodai teendőknél is jártas, megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 993

3372/1919. 1002

Hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város helyi faármegállapító bizottságának a tűzifáért faszénért stb. követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában hozott határozata a mai napig számított 15 napig a városi kiadóhivatalban betekinthező.

A határozat elleni fellebbezések ugyan ezen időn belül az Orsz. Központi Árvizsgáló bizottsághoz címezve ugyanott beadhatók.

Nagykanizsa, 1919. évi március hó 11.

Dr. Krátky István s. k.
polgármester h.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. — Telefon 205.

Vállalunk mindenemű építkezést és átalakítást, vasbeton építkezést. Nagy megtakarítással járó modern szerkezetekkel építünk családi és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

URANIA mozgóképalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szombat, vasárnap. Március 15. és 16.

a most nem régen szerencsétlenül járt Gombaszögi Frida első fellépti filmen

Lobogó vér

dráma 5 felvonásban. — Magyar film!

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepen: 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

A világitási rendelet

határozatai a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-féwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrاملámpákat.

Vincelléri állást keres

azonnali belépésre aki nagyobb szőlőtelepen volt alkalmazva. Összes szőlőkezelésben, ugymint oltvány és hazai, teljes jártassággal bír, miről bizonyítványaim tanuskodnak. Szíves megkezesest kér. Cím a kiadóban. 988

VISZKETEG

rüh, sömör, ótvár, sebek és mindenemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára: 5 K, nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Boróka szappan 1 korona. — Készíti:

Cserő Sándor

gyógyszerész, Nagykőrös.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban. 327

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálloda. Telefon 74

Hétfő, kedd, szerda. Március 17., 18. és 19-én

A szezen legnagyobb esemény a magyar AranySOROZAT XXIII. képe

Iglói diákok

Diák történet 4 felvonásban, dalbetéttel. Csak egy kis lány van világon és Ballag már a vén diák. — Farkas Imrétől.

Jegyek hétfő d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

Elsőrendű muraközi mén- és kancacsikók

állandóan kaphatók

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur.

Egy 3200 □-öles rét egy 2100 □-öles szántó és egy 1100 □-öles szántó és egy 4 holdból álló kitűnően karbantartott és tiszta fajszőlővel beültetett

szőlőbirtok

igen szép gyümölcsössel, pincével, ca 55 hektoliter hordóval, modern szőlőprés és morzsolóval, a várostól alig fél órányira sürgősen eladó. — Bővebbet:

ACZÉL IGNÁCZ

ingatlanforgalmi irodájában, Fő-ut 8. sz.

Értesitem, a nagyérdemű közönséget hogy Deák-tér 5. szám alatt

szabóműhelyemet megnyitottam!

Elvállalok minden szalmába vágó munkát. — Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását.

Kiváló tiszteléssel

Baranyai Viktor.

Ugyanott egy tanonc felvétetik.

Halló!

Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött hangemezeket, míg az anyaghiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

az országsszerető elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgép nagy áruháza

Budapest, József-körút 15. Flók: IX., Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap kora reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . . „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy hóra . . . 7.50

Egyes szám ára 30 f.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díj szabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Magyar támadástól félnek a románok.

A románok megszállják Budapestet?

Bukarest, márc. 18. Take Janescu lapja írja, hogy a bukaresti diploma kar az amerikai követ kezdeményezésére összejövetelt tartott és kollektív jegyzéket intézett a békekonferenciához, amelyben Berthelot és Franchet d'Esperey tábornokokat arra kéri, hogy gondoskodjanak sürgősen a magyaroknak és ukránoknak Románia ellen tervezett támadása ellensúlyozásáról. Romániai politikai körökben beszélnek, hogy Románia megbízást fog kapni, hogy szállja meg katonailag a magyar fővárost.

Miért szállták meg Aradot.

Arad, márc. 18. Tegnapi este óta állandóan érkeznek a megszálló francia csapatok. A megszállás oka ismeretlen. Beszélnek, hogy a megszállás Károlyi beszéde miatt történt, aki Szatmárott legutóbb kijelentette, hogyha a békekonferencia a népek önrendelkezési joga és a megegyezéses béke ellen döntene, akkor végső esekben fegyverrel fogjuk felszabadítani az országot. Ebből az antant azt következteti, hogy Magyarországon háborús készülődés folyik.

Cseh erőszakosságok Kassán.

Miskolc, márc. 18. Hétfőn délután 4 és 5 óra között mintegy 80 főnyi cseh csapat jelent meg egy cseh tiszt vezetésével a kassai

Állami kezelésbe veszik a főhercegi birtokokat.

A minisztertanács határozata.

Budapest, márc. 18. A tegnapi minisztertanács Buza Barna földmívelési miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy a főhercegek birtokait, az idegen uralkodó családok tagjainak és más hercegek birtokait, akik ez idő szerint külföldön tartózkodnak, állami kezelésbe veszi. A földmívelésügyi miniszter a következő előterjesztést tette:

— A volt uralkodó háznak az országban levő birtokait és ingó vagyonát zár alá vette az állam. Ez indokból szükségesnek tartom, hogy az erre vonatkozó kérdések végleges rendezéséig az állam ideiglenes birtokába vegye mindazoknak a volt uralkodó családhoz tartozó hercegeknek, továbbá más uralkodó családok tagjainak és uralkodó családhoz nem tartozó hercegeknek minden Magyarországon levő vagyonát, akik ez idő szerint külföldön tartózkodnak.

A minisztertanács azzal a póllással fogadta el a javaslatot, hogy felhívja a földmívelésügyi minisztert ezen intézkedés sürgős foganatosítására és hogy a családtagoknak, akik az ideiglenesen állami kezelésbe vett bir-

szabadságtéren és ledöntötték a honvéd szabadságszobrot. A szobor ércfejét ledöntötték és a 10 métermázsás szobrot vasdorongokkal felborították. A városban óriási az izgalom és a felháborodás. A Szabadságtéren nagy néptömeg verődött össze, mire a csehek a tömeg közé lóttek: egy fiatal újságáros leányt agyonlőttek. — Prágai jelentés szerint: tót katonák döntötték le a Szabadság szobrot. — Hírszerint a csehek el akarják távolítani a kassai domból Rákóczi és Bercsényi hamvait, mert naponta nagyon sokan zarándokolnak a kegyeletes helyre.

A tót tisztviselők gyűlölik a cseheket.

Ipolyság, márc. 18. A pénzlebélyegzés óta a csehek ellen egyre nagyobb az elkéskedés: még a tót tisztviselők is azt mondják, hogy most már igazán gyűlölik a cseheket. A tót tisztviselők március 15-én este a Pannónia szállóban a magyarokkal együtt énekelték a Kossuth-nótát.

Soroznak a csehek.

Budapest, márc. 18. A cseh hatóságok a Felvidéken ma behívási parancsot tettek közzé, amelynek értelmében a megszállott Felvidéken minden 21—27 éves lakos záros határidőn belül bevonulni tartozik. Emiatt a megszállott területen élő vasutasok és postások tömegesen menekülnek a Felvidékről.

tokok jövedelméből bárminő jutalékot huztak, vagy tartási, vagy egyéb járulékokra jogosítva vannak, ezeket a járulékokat továbbra is utalja ki. Ez az intézkedés Habsburg József birtokait érintetlenül hagyja, ellenben állami kezelésbe kerülnek Habsburg Frigyes birtokai (a magyaróvári és bélyei birtok: 145.000 hold), zár alá kerülnek a Koburg, Windischgrätz és Hohenlohe birtokok, a bajor királyi család magyarországi uradalmi, a toscanai és pármái hercegek földje, stb.

A földmívelésügyi miniszter az önkényes birtokfoglalások ellen.

Aszód, márc. 18. Az aszódi munkástanács elhatározta, hogy az összes aszódi nagybirtokokat a szervezett munkásság az uradalmak cselédsége részére szövetkezeti alapon minden kártérítés nélkül átveszi. Ma reggel a munkástanács a szociáldemokrata és kommunista pártok vezetőivel ez 7—800 főnyi fegyveres tömeggel megjelent az ötezer holdas Schosberger-uradalmon és azt birtokukba vették. A földmívelésügyi miniszter ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ezen állapot tarthatatlan: mindent elfogunk követni a hasonló esetek megakadályozására, mert ezzel a nép érdekeit látjuk veszélyeztetve.

Behozzák a munkakényszert.

Budapest, márc. 18. A felállítandó szocializáló minisztérium élére három nevet emlegetnek: Garbai Sándort, Landler Jenőt és Varga Jenőt. A tegnapi minisztertanács Buza miniszter javaslatot terjesztett be, hogy hozzanak törvényt a munkakényszerről. A minisztertanács elfogadta a javaslatot és Peidl Gyula népjóléti és munkügyi minisztert bízta meg a törvényjavaslat elkészítésével. Ugyancsak elfogadták Buzának ama javaslatát, hogy a fizetések maximálizálásáról törvényt készítsenek és megbízták a pénzügyminisztert a törvényjavaslat elkészítésével.

A külügyi tanács ülése.

Budapest, márc. 18. A nemrég megalakult külügyi tanács ma tartotta első ülését Jászi Oszkár elnöklésével. Az ülésen résztvett Károlyi elnök és Harrer Ferenc dr. a külügyminisztérium vezetője is. Az ülést Károlyi elnök nyitotta meg hosszabb beszédben. Az ülésen arról tanácskoztak, hogy a párisi konferencia elé terjesztendő anyag miféle szervek felhasználásával készíttessék elő. A tanácskozási eredménye szerint a béketárgyalások anyagának előkészítését továbbra is a külügyminisztériumnak erre illetékes osztálya fogja végezni.

A miniszterelnök a küldöttség-özön ellen.

Budapest, márc. 18. A hadból visszatért egyetemi hallgatók ma délelőtti gyűlést tartottak, ahonnan több ezer főnyi tömegben a miniszterelnökség elé vonultak, hogy küldöttség útján terjesszék a miniszterelnök elé követelésüket. Mialatt a küldöttség Berinkey miniszterelnöknél járt, a miniszterelnökség előtt levő tömeg Berinkeyt kívánta látni és hallani. A miniszterelnök engedett a kívánságnak és megjelent a balkonon.

— Meghallgattam kérésüket... — kezdte a miniszterelnök.

— Nem kérés, hanem kövelelés! — kiabálták az egyetemi hallgatók, mire Berinkey így folytatta:

— Kérem önöket, hagyjanak dolgozni, mert ha ez a küldöttségjárás tovább tart, minden időmet állandóan lefoglalják és így sem az önök, sem az ország érdekében nem dolgozhatnak.

Nemzeti gyász Zagrebban.

Zagreb, márc. 18. A déiszláv kérdések ama megoldása, amely szerint Fiume szabad kikötő lesz, Isztria és Görz pedig Olaszországnak jutnak, Horvátországban óriási elkészedettséget keltett. Zagrebban tegnap nagy tömegben vonult fel a lakosság és hevesen tüntetett Olaszország és a nagyhatalmak határozata ellen. Ezt kiabálták:

— Meg vagyunk csalva! Le Olaszországgal! Le a békekonferenciával! Éljen a bolsevizmus!

Az összes kávéházakat, mozikat, színházakat és mulatókat a nemzeti gyász jeléül bezárták.

Buza Barna

miniszter a gazdasági termelés folytonosságának biztosításáról és egyes nagyfontosságú rendeletek részleteiről.

— Saját tudósítónktól. —

Buza Barna földmivélsügyi miniszter a mai napon fogadta budapesti munkatársunkat és a legutóbb megjelent nagyfontosságú földmivélsügyi rendeletről a következő kijelentéseket tette:

— Igen fontosnak tartom, hogy minden földmivélséssel foglalkozó ember ismerje a kormánynek február hó 11-én kelt azon rendeletét, mely szerint minden olyan földet, amelyet eddig is műveltek, a jövőben is leghasznosabban megműveljék. Minden gazdasági cseléd, részes, szakmányos, vagy napszámos, ha csak nem beteg és valami más komoly ok nem gátolja, köteles rendes munkáját elvégezni. A munkabérek, amennyiben eddig még nem történt volna megegyezés, az illetékes mezőgazdasági békéltető és bérmegállapító bizottság szabja meg. A községi előjáróság köteles arra ügyelni, hogy minden földmivelő dolgozzék és köteles, amennyiben vetőmag hiány mutatkoznék, azt a kormánybiztossághoz azonnal jelenteni. A kormány sajnos tapasztalja, hogy a nép még mindig nem ismeri a rendeleteket. Jó lenne, ha maguk a gazdák követelnék a községi előjáróságoktól, hogy a földmivélsügyi miniszterium rendeleteit alaposan hirdessék ki és ismertessék. Az elsőfokú közigazgatási hatóságok fel vannak hatalmazva, hogy a műveletlenül hagyott földek megmunkálására közérőlt is kirendelhesenek. A rendelet bármely rendelkezésének megszegése hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. A cél azonban semmiesetre sem az, hogy sok ember legyen megbüntetve, hanem azt szeretném inkább, ha a büntetés egyetlen egy embert sem érne. A kormányt súlyos gond terheli a termelés folytonosságának fenntartása tekintetében és azért a legérélyesebb intézkedéseket kell foganatosítani. Elvárom, hogy e rendeletek végrehajtásában a lakosság is segédkezni fog és mindenki kötelességének fogja tartani, ha gazdálkodó, vagy földmives, hogy felvegye a munkát. Másrészt hogyha valahol mulasztás történik, azt azonnal jelentse. Ugyancsak rendkívül fontos, hogy a nép megismerje a kormánynek március 1-én kiadott rendeletét, mely szerint az 1917. évi december 31. és 1918. évi november 1. közötti időben eszközölt tulajdonosi földvásárlásokat a törvényszék útján olcsóbbá lehet tenni, ha a vételár az ingatlan jelenlegi értékénél sokkal magasabb és ha annak teljes megfizetése a vevő anyagi romlásnak tenné ki. A vételár mérséklése iránti pert április 30-ig kell beadni az illetékes törvényszék elnökéhez. A perindítás lényeges kelleke azonban az is, hogy a tulajdonjog a vevő javára még ne legyen bekebelezve, vagy ha be van kebelezve, a vételár utolsó részlete ne legyen még befizetve. Ha a vevő földmives és az ingatlan 60 kataszteri holdnál nem nagyobb, akkor tulajdonosi vételár esetén a vevő a törvényszék előtt egyszerűen elállhat a vásárlástól. A pert, ha az ingatlan már birtokba vette, egy év alatt, ha még nem vette volna birtokba, április 31-ig kell megindítani. Hasonlóképpen fontos a rendeletnek a haszonbérleti szerződésekre vonatkozó része is. Az 1918. november 1. előtt kötött haszonbérleti szerződéseknél a bérlő per útján kérheti a

haszonbér mérséklését, ha az tulajdonosi és a bérlőre nagy kárral, a bérbeadóra pedig jogszerűtlenül nagy haszonnal járna. Az albérlő szintén kérheti az albérlés mérséklését, ha az 10 százalékkal nagyobb a haszonbérnél. Ezzel szemben az 1917. évi december 31-ike előtt bérbeadott ingatlanoknál nézve a bérbeadó jogosult a bíróság előtt a bérösszeg felemelését kérni, ha a bér a mostani viszonyokhoz képest aránytalanul kevés. Nem mehetek bele e nagyfontosságú rendeletek összes részleteinek ismertetésébe, elég, ha arra rámutatok, hogy már a perlési terminus lejárati idejének a megismerése is milyen fontos és elég, ha arra utalok, hogy a rendeletek minden községi előjáróságnál több példányban megtalálhatók. Az érdekelt kötelese az előjáróságot felszólítani arra, hogy a rendeleteket megismertesse, viszont a községi előjáróságoknak e napokban az lesz egyik legsürgősebb feladatuk, hogy e rendeletek tartalmát az összes érdekelt tudomására hozzák.

Jugoszláv orvtámadás.

Több halott és sebesült.

— Saját tudósítónktól. —

A csendes Mura mentén a magyar csapatok általában nyugalomban élnek. Nagy ritkán esik, hogy kisebb összetűzésekre kerül a sor, de ennek is mindig a jugoszlávok provokáló fellépése az oka. A pompásan megszerzett magyar csapatok, erejük tudatában tartózkodnak mindentől, ami összetűzésre adhatna okot.

A jugoszláv csapatok azonban türelmetlenek, izgatottak és abban a hitben élnek, hogy a könnyen megszerzett Muraköz után Vas-, Zala- és Somogy megye területére is kiterjeszhetik impériumukat. Hetek óta azt hiszik a velük egyáltalán nem szimpatizáló lakosság körében, hogy az antanttól felhatalmazást kaptak arra, hogy a demarkációs vonalat a Rabáig kiterjessék. Ebből természetesen egy szó sem igaz. A jugoszlávok szeretnék kitalálni a demarkációs vonalat és a tények meghamisításával igyekeznek hangulatot kelteni önmaguk mellett.

A jugoszlávoknak ez az állandó expanzív irányu törekvése vasárnap véres összetűzésre vezetett. Hivatalos jelentés szerint 16 óra este kilencóra tájban körülbelül százhusz főnyi jugoszláv csapat Vashidegkútnál megtámadta az ottani magyar katonai őrséget. (Vashidegkút kisközség, az osztrák határon fekszik, Radkersburgtól tizkilométernyire északra.) A jugoszlávok gépfegyverekkel és kézigranátokkal rontottak a mitsem sejtő magyar katonáknak.

Az őrség és az ottani fiatal polgárok, — akik már megelőzőleg tömegesen fegyvereket kértek, hogy szükség esetén a katonák segítségére lehessenek — a jugoszláv támadást fényesen visszeverték.

Az összetűzés folyamán részünkről egy sebesült, a jugoszlávok részéről több halott és sebesült — volt a veszteség.

A vashidegkúti támadás alatt az osztrák határról erős puska-, kézigranát- és gépfegyver tűz volt hallható, ami arra mutat, hogy az olaszok és jugoszlávok között is nagyobbarányú harc volt. Az olasz—jugoszláv összecsapás részleteit és kimenetelét nem sikerült felderíteni.

— A Tornaegylet ma este 9 órakor választmányi gyűlést tart.

HIREK.

N A P T A R.

Róm. kath. József emlék. Prot. József. Gör. kel. (március 6.) Amor. Izr. Vead 17.

1919.
március
19
Szerda

A nap két reggel 6 óra 9 perckor, nyugoszik délután 6 óra 8 perckor. A hold két este 9 óra 25 perckor, nyugoszik reggel 6 óra 50 perckor.

— Szabaddá teszik a kereskedelmet? Budapesti tudósítónk táviralozza: Napok óta beavatott körökben komolyan beszélnek arról, hogy a kormány a szabad kereskedelmet fokozatosan vissza akarja állítani és lassanként meg fogja szüntetni azokat az intézkedéseket, amelyek egyes cikkek igénybevételére és egyes közszükségleti cikkek árának megállapítására vonatkoznak. Ezt az impulzust a tojásnál észlelt tapasztalatok adták meg. Közlödmű, hogy hetekig tartó harc után sikerült az érdekeltségnek a tojásközpontról megszüntetését keresztülvinni a kormánytól és eme kormányintézkedésnek a következménye az volt, hogy abban a pillanatban, amint megszűnt a tojásközpontról, bőségesen jutott tojás a piacra és jöllehet ma Budapesten egy korona harminc fillér a tojás maximális ára, mégis kilencven fillérért már annyi tojást lehet kapni, amennyit az ember akar. A napokban kormányrendelet jelent meg arról, hogy a vasárnap forgalmának korlátozása megszűnik és értesüléseim szerint e rendeletet rövidesen hasonló szellemű kormányintézkedések fogják követni. Győzedelmeskedett azaz álláspont, amely azt hirdeti, hogy a szabad verseny esetén önmaguktól csökkennek az árak és önmaguktól jelenik meg az eddig elrejtve tartott áru a piacon. Amikor nem jelent valakinek előnyt az, ha árulást rejtve tartja és ha ezzel büntetendő cselekményt sem követ el, nyomban előtűnik a portéka és a közönség érdekeit sokkal jobban szolgálják azok az intézkedések, amelyek visszahívják a szabad kereskedelmet, mint azok, amelyek csak a kihágások és vétségek nagy számát emelik.

— A belügyminiszter Nagykanizsáról. Nagy Vince belügyminisztert egerszegi tartózkodása alkalmával fölkeresték az ottani szociáldemokrata párt tagjai, akik előadták, hogy Nagykanizsa városának törvényhatósági jogúvá tételét a maguk részéről is szívesen látják, de mivel úgy értesültek, hogy Kanizsán mozgalom indult meg a vármegye székhelyének oda-helyezése érdekében is, — arra kéri a minisztert, hogy mielőtt ebben döntene, kérdezze meg a zalaegerszegi szociáldemokrata pártot is, amely a székhely áthelyezésébe semmi esetre se fog belenyugodni. A belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy Nagykanizsának a vármegyétől való elszakadása befejezett dolog, mivel nem lehet kívánni, hogy egy virágzó s haladni akaró város a vármegye gyámságát viselje. Azt azonban megígéri, hogy ha a vármegyei székhely áthelyezésének kérdése szóba kerülne, időtlenül meghallgatják a zalaegerszegiek kívánságait is. Kijelentette a miniszter, hogy a vármegyei székhely áthelyezésének kérdésében egyedül a nemzetgyűlés dönthet. A küldöttség a választ megnyugvással vette tudomásul. Itt jegyezzük meg, hogy Nagykanizsa már is megkezdte a vármegyétől való független létét s többé semmiféle ügyünk se kerül döntés végett a megyéhez.

— A Hadviselt Szellemi Munkások ma este 7 órakor a Császárvárosban választmányi gyűlést tartanak.

— A kormány a kanizsai Nemzeti Tanács ellen. A közlélmzési miniszteriumtól tegnapelőtt igen szigorú hangú távirat érkezett a város polgármesteréhez. A távirat elmondja, hogy a nagykanizsai Nemzeti Tanács a budapesti hadviselt szellemi munkások országos egyesülete részére vasútra adott két vagon babot, borsót és diót erőszakkal visszatart. A miniszter kijelenti, hogy a kanizsai Nemzeti Tanács ezen — az ország közlélmzését veszélyeztető működését azonnal meg nem szünteti — Nagykanizsától a kormány minden élelmi- és ipari cikket megvon s ezenkívül a Nemzeti Tanács tagjait büntvádi úton is felelősségre vonja. Eddig szól a távirat. Mi azt hisszük, hogy tévedés lehet a dologban, mert a nagykanizsai Nemzeti Tanács már hónapokkal ezelőtt megszüntette működését. Ha mégis valaki a Nemzeti Tanács nevében járt el, visszaélést követett el, melyért a tanács volt tagjai nem vonhatók felelősségre. Ha valóban törvénytelenül történt a két vagon élelmi-szer visszatartása, úgy a hibát rögtön jóvá kell tenni, nehogy a kormány is megvonja az ártatlan kanizsai közönségtől az egyéb cikkeket.

— Előkészületek a nemzetgyűlési választásokra. A hivatalos lap ma reggel megjelenő száma közli a népkormány-rendeletet, amely szerint április 13-án lesznek a nemzetgyűlési választások. Országszerte megindultak már az előkészületek a választásokra. A nagykanizsai választókerületben is nagyban készülődnek a választásokra és a pártok szervező agitációja nemsokára eléri kulmináló pontját. Értesülésünk szerint az egyes pártok már a képviselőjelöltekben is megállapodtak, bár a jelölt-listákat — eltérően az országos többi részeitől — eddig nem hozták nyilvánosságra. A választások technikai előkészületei is folynak már. Tegnap érkezett le Sneff kormánybiztoshoz a belügyminiszter rendelete, amely utasításokat ad a Nagykanizsa városában megajtendő választások lefolytatására. A belügyminiszter rendelete szerint a választókat összeíró biztosokat Nagykanizsa területén Sneff kormánybiztos nevezi ki, akinek e célból a helyi pártok vezetőivel kell érintkezésbe lépnie. A néptörvény értelmében a kormánybiztos hatáskörébe tartozik az összeíró bizottságok számának és működési körének megállapítása is. A néptörvény értelmében a város polgármestere fogja megállapítani és közzétenni, hogy mely időpontban és hol kötelesek a háztulajdonosok a bejelentőlapok és gyűjtőívek átvétele végett jelentkezni. Felhívja a belügyminiszter a kormánybiztos, hogy az összeíró biztosokat a rendelet vétele után a legsürgősebben nevezze ki és a néptörvény pontos és megszabott határidő alatt való végrehajtására ügyeljen föl. *Sneff kormánybiztos értesülésünk szerint ma reggel fogja kinevezni az összeíró biztosokat, még pedig összesen nyolcat, akik közül kettő jut Kiskanizsára.*

— Március 15. Keszthelyen. Keszthelyről jelentik: A vasárnap nagy ünnepnapja volt a kis balatonparti városnak. Ekkor ünnepelték meg szokatlan fényvel, lobogó lelkesedéssel március 15-ét. Az ünnep nagy jelentőségét csak emelte, hogy azon Sneff József kormánybiztos is részt vett, akinek nagy a népszerűsége Keszthelyen. A kormánybiztos uja az állomástól a városba való szágos diadal volt. Sneff kormánybiztos magasan szárnyaló ünnepi beszédét óriási közönség hallgatta végig, amelyben képviselve volt a város minden társadalmi rétege. Este az Amazon-szálló nagy-

termében óriási hatás mellett Sass Ferencné, a jeles festőművésznő olvasta föl Földes Miklósnénak a nőkérdési taglaló mélyreható értekezését. A nagyszámu közönség a fölolvás után ismét a kormánybiztos óhajtott hallani, aki újból magával ragadó beszédet mondott. Az ünnepség a kanizsai vendégek tiszteletére rendezett hangulatokban gazdag bankettel ért véget.

— A Fabiok-csoport és a kommunista mozgalom. A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: A Fabiok-csoport elbocsájtott tagjai Nagykanizsán azt híresztelik, hogy a csoport Budapesten kommunista üzemekben vesz részt. A Fabiok-csoport bizalmiféltetése ezeket a vádakot a legenergikusabban megcáfolja, kijelenti, hogy a csoport a népkormánynak törhetetlen hive és minden erővel a köztársaság vívmányainak megszilárdításán dolgozik. *A Fabiok-csoport bizalmiféltetése.*

— Hozzák rendbe a sétateret. A sétater a háboru és a forradalom alatt teljesen tönkre ment, lezüllött. A hivatott emberek ezer gondjuk mellett cseppet sem törődtek avval, hogy a mindenkinek kedves, egyetlen nyári sétahelyünk épzégbe maradjon. A padokat összevagdalták, elhordták, az utakat senki sem tartja rendben, a virágágyak szomorú földtúrásoknak látszanak. Most vagy harmincnál több fát is kivágtak vandál kezek. Ha így megy, rövidesen semmi lesz az egész kertből a sok hosszú esztendő munkája kárba vész. Pedig az egész nem állana sokból: rendeljenek ki vagy két-három hozzáértő kertészt, akiknek talán sikerül még megmenteni a romlásnak indult parkot. Ugyis elég a kiadása a városnak, az a kis többlet igazán nem számít, amibe a sétakert rendbe szedése kerül.

— A kisiparosok és kiskereskedők segítése című cikkünk helyesbítéséül közöljük, hogy a kölcsön az első évben sem kamatmentes, de viszont a teljes törlesztési tartamon á nem 5%, hanem 4% kamattal fizetendő. Az 5% os megállapítás nem a kamatra, hanem a törlesztés mérvére vonatkozik, amennyiben a kölcsöntöke 1/4 évenként 5% kal törlesztendő. A bíráló bizottságban pedig az elnökön, a miniszteri-, az iparkamarai-, az ipartestületi- és a hadigondozói kiküldötteken kívül nem a helybeli pénzintézetek, hanem kizárólag a Néptakarékpénztár képviselői foglalnak helyet.

— A pécsi ítélőtábla helyettesítése. Tudvalevő, hogy a pécsi ítélőtáblát sem a bíróságok, sem a felek szerb megszállás miatt megközelíteni nem tudják. Így a jog folytonosság érdekében mozgalom indult meg oly irányban, hogy a pécsi ítélőtábla hatásköre egyelőre a győri ítélőtáblára ruháztassék. Dr. Eöri Szabó Jenő, nagykanizsai törvényszéki elnök ebben a kérdésben személyesen tárgyalt az igazságügyminiszterium szakreferensével s azon ígéretet kapta, hogy a hivatalos lap legközelebbi számaiban rendelet fog megjelenni, amely büntető ügyekben és adminisztratív dolgokban a győri ítélőtáblát helyezi a nagykanizsai törvényszék fölé.

— Szerb közigazgatás Baroson. Barcsi tudósítónk jelenti, hogy ott a közigazgatást átvették a szerbek. E hó 10-én a főbírói hivatalban megjelent dr. Scheidl Árpád egy szerb őrnagy kíséretében s föl szólította Sárközy György főbíró, hogy adja át neki hivatalát. Miután ez megtörtént, a szerb főszolgabíró föl kérte a barcsi hivatalnokokat, hogy maradjanak meg hivatalaikban. Hosszas tanácskozás után a tisztviselők kijelentették, hogy eleget

tesznek a kívánságnak, de csak olyan működést fejtenek ki, amely magyar érzelülettel megegyezik. A szerb főbíró biztosította a tisztviselőket, hogy érzelmeiket tiszteletben tartja. — A barcsi és szigetvári járást a pécsi szerb főispán Baranyamegyéhez csatolta. A barcsi és szigetvári járásokban a szerbek népszámlálást rendeltek el annak megállapítására, hogy hány szláv lakos van.

— A Magánalkalmazottak Szakszervezete (krsk. alkalmazottak, magán- pénz- és biztosítási tisztviselők) f. hó 19-én, szerdán este 6 órakor a Casinó dísztermében taggyűlést tart. A taggyűlésen dr. Barta József fog a földbirtok kisajátításról előadást tartani, amiért is felkértenek az összes kartársak és kartársnők, valamint a szocialista fejmunkások, hogy okvetlen jelenjenek meg.

— Tanügyi változások. Zalaegerszegről jelentik, hogy az új idők szellemének megfelelő változások nem maradnak el Zalamegye tanfélételeiben sem. Így például legközelebb távozni fog helyéről Szirmai Miksa tanfélételei és Medgyesy zalaegerszegi főgimnáziumi igazgató. Sorsukban többen fognak még osztózodni.

— A Világ nagymozgó tekintettel a nagy érdeklődésre szerdán délután 3 órakor is bemutatja az *Iglói diákok* című diáktörténetet ének-kisérlettel, alkalmat adva azoknak, akik jegyhez nem jutottak, hogy e nagyszerű filmet megtekinthessék. 20-21-én *Tosca*, Sardou drámája.

— A helybeli Dispensaire, a szegénysorsu tudóbetegek segélyezésére f. hó 22-én nagyszabásu estélyt rendez. Szerepelni fognak a rokkantak művész estélyéről lemaradt *M. Pacher* bécsi tenoristán és *Scherz Gézá*n kívül még *Dedk István* cs. főművész, ki már Kanizsán egy ízben hatalmas sikerrel szerepelt, *Pásztor Irma* zongoraművésznőt *Blumenschein Vilmosné* és *Wirnitzer* karmester. Az estély az idei dus farsangi szezonból is ki fog emelkedni komoly művészi tartalmánál fogva. Jegyeket már lehet előjegyezni Szerb Ernőnél, Fő ut 8.

— Kiutalták a nyugdíjasok drágasági pótlékát. A nyugdíjasok 1919. évi drágasági pótlékára vonatkozó rendelet a múlt héten megérkezett a városházára. A pénteki tanácsülés a segély kifizetését elrendelte és a nyugdíjasok a segélyt néhány nap múlva már fel is vehetik. A segély a nyugdíj 80—90%-os felemelését jelenti.

— Meghívás. A József Szanatorium Egyesület nagykanizsai fiókja f. évi március hó 19-én délután 3 órakor, a városháza kis tanácstermében közgyűlést tart. Tárgy: Elnöki megnyitó. Évi jelentés az egyesület működéséről. A vál. kiegészítése. Netáni indítványok.

— Bernstein világhírű drámáját, a „*Baccarat*” ot dolgozta át filmre egy magyar gyár s azt ma és csütörtökön mutatja be az Uránia Várkonyi Mihály főszereplésével.

Külföldi értékes bélyegeket elad Fischer Fülöp Fia cég könyv- és papirkereskedése. Nagykanizsán. (Városházpalota.)

Keddi tőzsde.

Budapest. március 18:

Magyar Hitel 869, — Osztrák Hí el 644, — Osztrák-magyar államvasut 1035, — Leszámitoló Bank 589, — Hazai Bank 440, — Magyar Bank 680, — Rimamurányi 922, — Salgótarjáni 973, — Közuti vasut 507, — Városi vasut 230, — Urikány 862, — Fabank 777, — Jelzalog 462, — Ker. Bank 4170, — Schick 368, — Guttmann 833, Szlavónia 840.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Nyílt-tér.

Van szerencsém ismerőseimet, a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Csengeri-ut 2. szám alatt**, az Első Magyar Biztosító Társaság palotájában

Órás- és ékszerész üzletet nyitottam.

Üzletemet modern órajavító műhellyel szereltem fel s gazdag külföldi ápaszatalataim folytán elvállalom a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabbig mindenfajta órák alapos javítását. Specialista chronometerek, chronográf, stopper és antik-órák javításán. Elvállalom ezenkívül ékszerek és látszerészeti cikkek javítását.

Kérem ismerőseimet, a n. é. közönséget, hogy ifju vállalatomat pártolni sziveskedjenek.

Híváló tisztelettel

Zsoldos Gyula

órás és ékszerész.

1031

270/919.

Felhívás.

Nagykanizsa r. t. város lakáshivatala f. hó 10-én 267/2—1919. sz. a. kiadott hirdetményében az 5434/1918. M. E. sz. rendelet alapján felhívta a város közönséget, hogy a négy vagy annál több szobából álló lakásokat 3 nap alatt hozzá bejelentse.

Meggyőződtem arról, hogy ezen felhívásnak eleget nem tett senki.

Tekintettel ezen körülményre, valamint a fenti kötelezettség elmulasztásából kifolyólag folyton növekvő lakásínségre, a magyar népkormánytól nyert megbízatásom folytán felhívom a város lakosságát, hogy az üres lakás-üzlet és raktárhelyiségeit, továbbá azon lakásokat, vagy lakrészeket, melyek állandó használatban nem állanak, végül az összes négy vagy annál több szobából álló lakásokat a lakáshivatalhoz

8 napon belül bejelentésék.

Amennyiben jelen felhívásomnak fenti határidőre elég nem tételnék, az esetben a lakásnélküliekből összeállított bizottságok útján fogom helyszíni szemléket elrendelni s a mulasztók ellen a törvény teljes szigorával fogok eljárni.

Nagykanizsa, 1919. március 18.

Sneff, s. k.

kormánybiztos.

Hirdetmény.

Alulírott Dr. Schleiffer Imre nagykanizsai ügyvéd, mint a vb. Lausch Lipót és neje szül. Friedrich Laura csődtömegének h. gondnoka közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó és a légrádi 1254 számú tjkvben 166 hrsz. (ház 107 szám alatt, udvar, kert, szántó a belsőségben), a légrádi 1105 számú tjkvben 144 hrsz. (ház 111 szám alatt udvarral és kerttel a belsőségben), a légrádi 2390 számú tjkvben 131 hrsz. (kert a belsőségben), továbbá a légrádi 2862 számú tjkvben 151 hrsz. (ház 127 szám alatt udvarral és kerttel) és a légrádi 2551 számú tjkvben 150 hrsz. (ház 128 szám alatt udvarral és kerrrel) alatt felvett ingatlanok a hozzájuk tartozó erdő- és legelőjoggal szabadkeztől el fognak adatni. Venni szándékozók ajánlataikat alulírott h. csődtömeggondnoknál **1919. március hó 31-ének d. u. 4 órájáig** annál inkább megtegyék, mert a később jelentkezők ajánlata figyelembe vétetni nem fog.

Az adásvétel feltételei alulírott h. csődtömeggondnok ügyvédi irodájában (Csengeri-ut 5. szám) az irodai órák alatt bármikor megtudhatók.

Nagykanizsán, 1919. március hó 13.

Dr. Schleiffer Imre

ügyvéd s. k.

mint a vb. Lausch Lipót és neje szül. Friedrich Laura csődtömegének h. gondnoka

A nagykanizsai járásbíróóság.

5148/1918 szám.

1059

Végzés.

A bíróság Neusiedler Jenő volt murakirályi körjegyző nagykanizsai. (Zárda-utca 4. szám) lakos kérelmére az állítólag elveszett következő okirat: A.) Az alsómuraközi Takarékpénztár részvénytársaság Perlakon által 2250 sz. a. kiállított IV. főkönyv 308. oldalán nyilvántartott 6435 K 55 fillerről Neusiedler Jenő nevére kiállított betétkönyv; B.) A perlaki cementgyár részvénytársaság által a részvénytársaság megalakulásakor Neusiedler Jenő nevére kiállított két drb. részvény és C.) A Községi Bank Budapest (VII. Ullői-ut 2. szám) által a bank alapításakor Neusiedler Jenő nevére kiállított 400—400 K értékű eredeti részvény megsemmisítése iránt az eljárást az 1911: I. t. c. 750. §-a értelmében folyamatba teszi és hirdetményt bocsát ki. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Egyúttal a bíróság a folyamodó kérelmére meghagyja, hogy Az alsómuraközi Takarékpénztár r. t., a perlaki cementgyár r. t. és Községi Banknak Budapest (VIII. Ullői-ut 2. szám) okiratra tovább bírői rendeletig fizetést ne teljesítsen és figyelmezteti a nevezettet, hogy kötelezettségének bírói letétbe helyezéssel eleget tehet.

Nagykanizsa, 1918. évi december hó 16.

Dr. Kovács, s. k. bírósági.

A kiadvány hitelül:

Perger, s. h. tisztviselő.

APRÓ HIRDETÉSEK

29 éves, való félben levő férfi, közös háztartásra lépne 30 éven aluli asszonnyal vagy leánnyal. Válóper befejezése után öül veszem. Leveleket „földmives” jellegre ker a kiadóhivatalba. 1057

Rákóczi-utca 40. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 1056

Több butordarabok, nagy kocsibunda, függönyök eladók. — Park hotel, Balatonkeresztur. 1058

Egy pár jókarban levő **6 éves anka** kanca 2 hetes csikóval eladó Németh Imrénél, Nagyrécse. 1045

Egy vörös-fehér tarka **tenyészbika**, két éves, eladó Soós Károly bajcsói molnárnál.

Reggel 1/2 9 órától délután 3 óráig terjedő időre fiatal leány bejárónak kerestetik. Fizetésen kívül ebédet is kap. — Zrinyi Miklós-u. 50. sz. 1039

Attila-u. 50. sz. ház eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű burgondi lépa is kapható

Középiskolát végzett, értelmes fiatal tanoncul felvesz, elsőrangú szakemberé kiképez **Zsoldos Gyula** órás és ékszerész Csengeri-u. 2. 1032

Fegyverjavításokat és átalakítást jutányosan eszközölök, törött fegyvereket megveszek. **Szántó Géza** puskaműves Magyar-utca 53. szám. 958

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cim a kiadóban.

Valódi pergament vajcsomagoló papír kapható **Fischel Fülöp** Fia papirnagykereskedésében, Nagykanizsán.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szálló. Telefon 74

Hétfő, kedd, szerda. Március 17., 18. és 19-én

A szezen legnagyobb eseménye

a magyar Aranysorozat XXIII. képe

Iglói diákok

Diák történet 4 felvonásban, dalbetéttel: Csak egy kis lány van a világon és Ballag már a vén diák — Farkas Imrétől.

Jegyek hétfő d. u. 2 órától előre válthatók.

Előadások hétköznapon: 5 és 7 óraker.

Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 óraker.

URANIA mozgóképpalota

Rozsnyai-u. 4. Telefon 259

Szerda, csütörtök, Márc. 19. és 20.

Várkonyi Mihály felleptével

Baccarat

— Dráma 4 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 óraker.

Vasár- és ünnepen: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 óraker.

A gőzfürdőbe

megérkezett a borbély.

Borotválás és tyukszemvágás

— eszközöttek.

Boroshordók

újak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz. alatt.

Borok kedvező feltételek mellett heraktározhatók.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. 2050. Telefon 205.

Vállalunk mindennemű **épit-**

kezést és átalakítást,

vasbeton építkezést. Nagy

megtakarítással járó modern

szerkezetekkel építünk családi

és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel

Egész évre K 90—

Félévre „ 45—

Negyedévre „ 22.50

Egy hóra „ 7.50

Egyes szám ára 30 f.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdal telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Lelepleztek

egy királypárti ellenforradalmi
szervezetet.

Budapest, márc. 19. Az egész országban, de főleg a fővárosban hónapok óta mind nagyobb mérveket öltött a husinség. A husinség kérdésével nemrégiben foglalkoztak a Husipari Rt. ülésén is és ott az egyik felszólaló hevesen szállt sikra a határrendőrség ellen, amely ellen azt a vádat emelte, hogy a királyhidai kirendeltség az Ausztria felé irányuló huskúldeményeket a határon lefoglalja, de nem szolgáltatja be rendeltetési helyére, sokszor viszont elősegíti az élelmiszerkúldeményeknek tiltott módon való kicsempészését. A vád megvizsgálására három detektív ment ki Királyhidára, ahol titokban kezdték meg a nyomozást. A nyomozás során kiderült, hogy Kolubocsnarics határrendőrfelügyelő, aki jelenleg is Bécsben tartózkodik, több határrendőr segítségével Bécsbe és onnan Ekarstauba szállította az élelmiszert Károly volt király és annak családja, valamint az udvari személyzet ellátására. Károly volt király waggonszámra kapott húst és élelmiszert Kolubocsnarics utján Királyhidáról. A nyomozás során kiderült, hogy a volt képviselőház egyik sokat emlegetett tagja, aki most is állandóan Bécsben tartózkodik és akivel Kolubocsnaricsal állandóan érintkezésben volt, az élelmiszerszállításnál sokkal messzebbmenő és következményeiben nagyobb horderejű ellenforradalmi célokra használta ki összeköttetéseit. Megállapítást nyert, hogy a volt képviselő és a határrendőrfelügyelő a forradalom óta Rómában jártak és ott a volt királyi család érdekében politikai missziót végeztek. Megállapították azt is, hogy a volt képviselő a forradalom óta állandó összeköttetésben van a volt királyi családdal és sűrűn jár ki Eckarstauba. A nyomozás teljesen összegyűjtötte az adatokat, amelyek bővebb nyilvánosságra hozása veszélyeztetné az eredményt. A nyomozás adataiból megállapítható, hogy egy nagyobb ellenforradalmi akció szálai futnak össze Bécsben.

Bern, márc. 19. A svájci távirati iroda jelenti: Károly volt császár és király a svájci szövetségtanácsától engedélyt kért, hogy állandóan Svájcban telepedhessen meg. A szövetségtanács jóindulatot tanúsít a kérelemmel szemben, amelyet a politikai ügyosztály már tárgyalás alá vett.

A radikális párt

nem állít jelöltet a választásokon.

Budapest, márc. 19. A radikális párt ma este végrehajtóbizottsági ülést tartott, amelyen a pártnak a választások idején tanustandó magatartásáról tanácskoztak. Jászi Oszkár elnök hosszabb beszédben ismertette a politikai

helyzetet, amelynek alapján azt tartaná a leghelyesebbnek, hogy a párt egyáltalán ne állítson jelöltet a választásokon. Ez irányú javaslata felett hosszú vita indult meg, amelyben résztvett Szende Pál, Vámbéry Rusztem és számosan. A felszólalók több indítványt nyújtottak be, köztük a pártnak a választásokon való aktív részvétele és a párt felosztása mellett. Végül névszerinti szavazásban 48 szótöbbséggel elfogadták Jászi indítványát. A szavazás után Jászi hosszabb beszédben kifejtette, hogy a párt hű marad tradícióihoz, kompromisszium árán nem hajlandó résztvenni a választásokon és ezenül is egyedül tudományos és erkölcsi irányítóját fogja követni.

A végleges békeszerződést

junius 1-én írják alá.

Amsterdam, márc. 19. A békedelegátusok köréből vett megbízható információ szerint a végleges békeszerződés junius elsején kerül aláírásra.

Bern, márc. 19. A *Corriera della Sera* párisi értesítése szerint Clemenceau kijelentette, hogy a rajnai útközös állam követeléséről és Német-Ausztriának Németországhoz való csatlolásának ellenzéséről lemond és megelégszik azzal, hogy a német kormány meghatározott esztendőn át a Saar medencéből szénét szállít Franciaországnak.

Magyarország 15 milliárd
hadikárpótlást fizet?

Bern, márc. 19. A párisi békekonferencia hadikárpótlást megállapító bizottsága a *Secolo* jelentése szerint 31 milliárdban állapította meg a volt osztrák-magyar monarchia által fizetendő hadikárpótlás összegét. Ebből Ausztriának 16, Magyarországnak 15 milliárdot kell fizetnie.

A bolsevikiek előnyomulása.

Európa helyzete — sötét színekben

Newyork, márc. 19. (Radio.) Az *Ewening News* jelenti Párisból: A békedelegátusok körében sötét színekben ítélik meg Európa helyzetét és a bolsevikiek elleni küzdelem kilátásait. Az előnyomuló bolsevik hadsereg Odessza és Lemberg előtt áll, ahonnan Románia ellen fognak vonulni. Bratianu azért jött Párisba, hogy a szövetségesektől sürgős katonai segítséget kérjen Románia részére.

Newyork, márc. 19. (Szikratávirat.) Párisból jelentik: A bolsevisták egész Dél-országot meghódítják, azokat a részeket is, amelyeken eddig az ukránok utjokat állították. Lengyelország keleti részei elleni támadó fellépést is állandóan fenyeget. A bolsevisták maguknak követelik az elfoglalt Luckot és alig 170 kilométernyire állanak a román haderőtől, amelyek aligha tudják majd őket feltartó-

tatni. A bolsevista csapatok előrehaladását megkönnyíti, hogy a bolsevizmus Ukrajnában is erősen terjed.

Komoly események Angliában.

Általános sztrájk fenyeget.

Lugano, márc. 19. Londoni hír szerint nem valószínű, hogy Anglia az általános sztrájkot el tudja kerülni, mert a munkásság hangulata nagyon elkeseredett.

Lugano, márc. 19. Londonból jelentik: Írlandban komoly események vannak küszöbön. Az írek legközelebb újból egybehívják a dublini parlamentet és követelni fogják, hogy mondják ki Írország függetlenségét. Anglia nem lesz képes arra, hogy a zavargásokat továbbra is nyugalommal nézze. Az írek tudják, hogy magatartásuk az angol kormányt döntő lépésre fogja kényszeríteni, de éppen ezt akarják, mert a liberálisok és a konzervatívok nem értenek egyet az ír kérdésben és akkor szabadság fog beállni.

A megszállott területekről.

Rekvirálás Erdélyben harcokkal.

Budapest, márc. 19. A bukaresti kormány Erdélyben a legszigorubb élelmiszerekvirálást rendelte el. Az erdélyi román kormányzatának a rendelet ellen óvást emelt, mert ezzel veszélyeztetettnek látja az erdélyi lakosság zavartalan ellátását és parancsot adott az alispánoknak, hogy a rekvirálást, ha kell, karhatalommal akadályozzák meg. A szebenmegyei Felek község román lakossága formális harcot kezdett az odaérkezett román rekviráló katonasággal. A harcnak megbízható jelentések szerint 180 halottja volt.

Szerb csendőrség Baranyában.

Kaposvár, márc. 19. A megszálló szerb csapatok parancsnoka Somogy- és Baranyamegye megszállott területein feloszlatta a magyar csendőrséget és Somogyban már szerb csendőrséget neveztek ki. A feloszlított csendőrségnek engedélyt adtak a demarkációs vonal átlépésére. A magyar csendőrök legnagyobb része már el is távozott a megszállott területekről.

Sajtócenzura Aradon.

Arad, márc. 19. Gondrecourt tábornok az Aradot megszálló csapatok főparancsnoka ma arról értesítette Varjassy Lajos kormánybiztost, hogy miután az aradi lapok a csapatokról a valóságnak megfelelő, de rémületet keltő híreket hoztak, ma déli 12 órától kezdve katonai cenzura alá helyezi az Aradon megjelenő lapokat. A cenzura ellen vétőket azonnal letartóztatják. Cenzura bevezetése a lakosság körében nagy izgalmat keltett.

Hol van a Bánát? — Nagykanizsa — törvényhatóság.

A Zala részére írta: Zsoldos László.

Megint lenyelhetünk egy keserű pilulát, amit szintén még a régi átkozott szolgarendszer boszorkánykonyháján határoztak el a számunkra. Amikor a párisi konferencián most a román határ kérdése került megvitatásra Lloyd George állítólag ezt mondta: ugyan mit sásk meg nekem, hol van Bánát és Temesvár? Konziliumot ülnek a gyötrelmes betegágyunknál, kezükben könyörtelen pengéjű műtőkéssel azon tanakodnak, országrészeket amputáljanak-e Magyarországra vergődő testéről, avagy a magunk egészségében állítsanak-e talpra? Sorunkról, jelenünkről, jövőünkről készülnek dönteni s akkor ennek az izgalmas várakozásnak a csendjébe az utolsó pillanatban mint a lélekharang felkondul Anglia miniszterelnökének hangja, hogy még nem ismeri Magyarország térképét. *Recrudescunt gentis hungaræ vulnera.*

Ujra felfakadnak hát a magyar nemzet sebei: régi sebek mesterségesen elköltört agyonkuruzsolt régi mérges keleyények. Agyonhallgatni Magyarországot a magyar nemzetet és népet, a külföld előtt eltitkolni nemzeti őserőnket, meghamisítani nemzeti jellegünket, érzületünket, a külföldi nemzetek irányában érzett vonzalmunkat vagy antipathiánkat elbujtatni, az összmónarchia agyagkeretei közé szorított térképünket letagadni, állami önállóságunkat, kulturánkat a köztünk élő más fajokkal szemben tanusított lojalitásunkat és le hazudni inkább még a napot is az éjől, csak hogy a külföld észre ne vegyen valahogy bennünket, hogy: nini hiszen ebben a rothadó osztrák birodalomban még egy szabadságszerető és fejlett kulturájú életképes nemzet vár a megújodásra. A Messiást várja, az új márciusi. Kezén-lában nemizeliszintűre mázolt béklyó, de majd ha jön a népek tavasza, a béklyóról lepattagzik a máz s a fekete vas és sárga rézbilincsek össretörve hullnak a múlt porába. Nem. A sötét Habsburg koponyák abban szüntek meg élni, hogy a külföldnek nem szabad megismernie az igazi Magyarországot. Hü porkolábjaik a magyar politika és játékpárlament vezérei, mágnásai, bankárai, kurtanemesi és csallósai, ki tudatosan, ki maga sem sejtve talán, hogy micsoda irózatlan bűnt követ el a hazája ellen: hűségese rövidlátással sorra bedültek uralkodóik börtört gonoszságának.

S mialatt itthon nagy garral folyton hü angol utánzatnak igyekeztek feltüntetni a mi angolkóros parlamentarizmusunkat, azalatt gyáva meghunyászkodással túrték, hogy politikai, gazdasági, kereskedelmi, külképviseletünk dolyfős „közös” nagykövetségünk, követségünk és konzulátusaink állandóan és rendszeresen mindentütt meghamisítsák, eldugdossák sőt, ahol csak lehetett, valósággal fölruják Magyarország legelemibb jogait és legélelbevágóbb érdekeit.

Es ime most aztán kiujultak a régi sebek. Az örökös angol példára való üres hivalkozásokra most tárul csak igazában elénk a válasz: Anglia miniszterelnöke a konferencia döntő perceiben lázas sietséggel keresi a mapán a Bánátot és Temesvárt. — Bánátban, a Bácskában, a Felvidéken a szerb és cseh katonák kezében hónapok óta suhog a bot. A mi drága Erdélyünkben hü magyarok és hü szocialistáink eleven sebeit sózzák be „Nagyrománia” vad katonái. Meggyalázzák asszonyainkat, leányainkat, lelővik mint a kutyát iskolás gyermekeinket, egy himnuszért

Budapestről jelentik:

A ma esti minisztertanács elhatározta, hogy Nagykanizsa rendezett tanácsu várost törvényhatósági joggal ruhazza fel. A törvényhatósági jogot néptörvény fogja szabályozni, amely a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg. Nagykanizsával együtt még néhány város kapott törvényhatósági jogot.

A törvényhatósági jog megadásával Nagykanizsa városának régi kívánsága ment teljesedésbe. Amit a régi kormányoktól annyiszor és hiába kértük, azt a népkormány aránylag rövid idő alatt már törvénybe is iktatta. A törvényhatósági jog megszerzése Sneff József kormánybiztos érdeme. Most már elárulhatjuk azt a kulisszatitkot is, hogy a kormánybiztos legutóbbi budapesti útja alkalmából a belügyminiszternek bejelentette, hogy állásáról lemond, ha Nagykanizsát e hó 20-áig törvényhatósági jogú várossá nem emelik.

A törvényhatósági jog a város fejlődésében új korszakot nyit meg. Kikerülünk a megye gyámkodása alól s most már egyedül rajtunk függ, hogy a város fejlődését, milyen irányba tereljük: folytatjuk-e az évtizedes stagnálást, vagy pedig kulturváros leszünk-e?

A város mártól kezdve közvetlenül a minisztérium fennhatósága alatt áll. Sneff József kormánybiztos mártól főispán-kormánybiztos, mert tudvalevő, hogy a törvényhatósági joggal ruházott városoknak főispán-kormánybiztosai vannak. A városi tanács hatásköre is kibővül. A tanács ezután mint másodfokú rendőri büntető hatóság fog működni. A polgármester jogai is kibővülnek. A városi tisztikar belső szervezete is teljesen átalakul.

A törvényhatóságnak legjelentősebb előnye — ismételtelen leszögezzük — az, hogy kikerülünk a megye fennhatósága alól, amely a jövőben nem késleltetheti azt a szabad fejlődésünket, amiben mi teljes lélekkel hiszünk.

földönfutóvá teszik vagy elhurcolnak hős hivatalnokainkat s a megszállott országrészeket mindenükből kifosztják

Es akkor a békekonzferencián valószínűleg löbb jóindulattal, mint rosszakaratból megszólalt Lloyd George angol miniszterelnök hangja mint a lélekharang: Hol is van az a Bánát, hol van Temesvár?

A Bánát ott van, Lloyd George, ahol minekünk legjobban fáj. Temesvár is ott van. Ott van Pécs is és ott van Pozsony, Arad, Kolozsvár, Ungvár, Zilah mind mind, ami kívüli esik a demarkációs vonalon. Ott az éltárunk, a bányáink, gabonánk, szentünk, sónk, földgázunk, márványunk, aranyunk, — históriánk, jövőnk, jelenünk, életünk, becsületünk . . . Ne a térképen keresse Lloyd George a megszállott területeinket, hanem keresse a szívünkben . . . Fogja meg az ország ütőerét, milyen kihagyósan, szinte elhalóan ver. Nézzen az arcunkba, milyen halvány, a szemünkbe milyen lázasan fénylik, és ha akkor megkérdezi hogy mitől ez az agónia, az ezeréves magyar história és az ország területének gazdasági egysége majd megmondja rá neki a választ hogy a Bánát és Temesvár és Erdély és a Bácska s a Felvidék és mind, ami ezer esztendő óta mindig változatlanul megmaradt egységes Magyarországnak.

De nem szabad kétségbe esni, — ez a keserű pilula a múlt öröksége, de a sötét Habsburg koponyák már hiába vicserognak felénk. A fél ve dugdoso't, lefojtott új Magyarország itt van, megszületett és mi bizunk benne, hogy most már Anglia miniszterelnöke is ismerni és tisztelni fogja Magyarország ezeréves térképét.

Szerdai tőzsde.

Budapest, március 19

Magyar Hitel 886, — Osztrák Hiel 648, — Osztrák-magyar államvasut 1033, — Leszámitoló Bank 584, — Hazai Bank 439, — Magyar Bank 690 — Rimamurányi 915, — — Salgótarjáni 980, — Közuti vasut 512, — Városi vasut 227, — Urikány —, — Fabank 780, — Jelzálog 471, — Ker. Bank 4135, — Schlick —, — Guttmann —, — Szlavónia —.

— A Világ nagymozgóban csütörtökön és pénteken bemutatásra kerül Sardou Viktor *Tosca* című 5 felvonásos drámája. Ezen amerikai művészek által játszott remek műfilm kellemes szórakozást fog nyújtani.

Kommunista agitátor Nagyrecsén.

Termelő szövetkezetté akarták átalakítani a Weisz-féle birtokot.

Nagykanizsa, márc. 19.

(Saját tudósítónktól.) Már napok óta hirdik Nagykanizsán és az illetékes körök is úgy vannak informálva, hogy Zalamegyébe Budapestről számos kommunista agitátor jött le, hogy Zalamegye földműves lakosságát is a kommunista eszméknek hódítsák meg. A külső jelekből ítélve ilyen kommunista agitátorral gyűlt meg a bája Weisz nagyrecsei nagybirtokosnak is.

Alig mult el két hete annak, hogy Weisz nagybirtokos Nagy Lajos leszerelt hadnagy gazdasiztet kérte fel, hogy vegye át a nagyrecsei birtok vezetését. A nagybirtokos szerződést nem kötött a gazdasizttel, mint az alábbiakból kitűnik — nagyon helyesen. Nagy gazdasizt már az első napokban feltűnően sűrűn kereste a gazdasági cselédek társaságát és amint ez utóbb kiderült, kommunista eszméket terjesztett köztük. A nagybirtokos erről értesítve természetesen azonnal elbocsátotta a gazdasiztet állásából. Nagy Lajosnak azonban ügylátszik nagyon megtetszett a 4600 holdas birtok, mert elbocsátása után rögtön elhatározta, hogy kommunizáltatni fogja a nagybirtokot: mártól holnapra termelő szövetkezetté alakítja át. Kedden délután megjelent Sneff kormánybiztosnál és olyan színben tűntette fel a dolgot, mintha a nagyrecsei uradalom gazdasági cselédsége és Nagyrecse kiscgazdái egyhangulag elhatározták volna, hogy a 4600 holdas birtokot azonnal termelő szövetkezetté kell átalakítani. A kormánybiztos bizalmatlansággal fogadta a gazdasiztet, de megígérte, hogy az ügyben másnap, szerdán délelőtt érintkezésbe lép a legfőbb fórummal: a földművelésügyi minisztériummal.

A gazdasizt azonban türelmetlen volt. Még kedden délután kihajtatott Nagyrecsére és gyűlésre hívta egybe a nagybirtok gazdasági cselédeit és kiscgazdáit. A ómódu, nagyrecsei kiscgazdák hallani sem akartak a birtok erőszakos elfoglalásáról és a gazd tiszt egy ideig, míg a kiscgazdák el nem távoztak a gyűlésről, a leghevesebb támadásoknak volt kitéve: még testi épsége is veszélyben forgott. Végül azonban a gazdasági cselédekkel mégis sikerült neki elfogadtatnia indítványát. A cselédek meg-

választották bizalmi férfiakat és határozatukról jegyzőkönyvet is vettek fel, amelyet az összes bizalmiférfiak, első helyen Nagy Lajos is aláírtak. Nagyrécsén az esti órákban már nagyon izzó volt a hangulat, a faluban puska- lövések hngzottak el, amikor Weisz nagybérlő az eselről értesült. Személyi biztonságát is veszélyeztetve látván, azonnal karhatalmi segítségért telefonált Kanizsára, ahonnan négy lovasrendőr vágatott ki a lázongó faluba. A rendőrök meggyőződve a helyzet komolyságáról Szőnyi kapitány utasítására őrizetbe vették a felbujtó gazdalisztet és bekísérték a nagykanizsai rendőrségre. Nagyrécsén erre helyreállott a nyugalom.

Nagy Lajost tegnap délelőtt hallgatta ki Szőnyi kapitány és kihallgatása után felszólította, hogy 24 óra alatt hagyja el a várost. A felbujtó gazdasági cselédek tegnap reggel sztrájkba léptek és értesülésünk szerint eddig még nem kezdték meg a munkát.

HIREK.

1919.

március

20

Csütörtök

NAPTÁR.

Róm. kat. Joachim vt. Prot. Hubertus Gőz. kol. (március 7.) Vazul. Izr. Vead 18.

A nap két reggel 6 óra 7 perccor, nyugatkor délután 6 óra 9 perccor. A hold két éjjel 10 óra 20 perccor, nyugatkor reggel 7 óra 18 perccor.

— A választási összeíró biztosok és az összeírási kerületek. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a kormány rendelete értelmében az összeíró biztosokat a kormánybiztos nevezi ki és ő állapítja meg a biztosok számát és hatáskörét is. A belügyminiszter rendelkezésének megfelelően a kormánybiztos ma ki is nevezte az összeíró biztosokat. A várost nyolc kerületre osztották s minden kerületbe egy összeíró biztost nevezett ki a kormánybiztos. A kerületek és összeíró biztosok a következők: I. összeírási kerület: Magyar utca, József főherceg utca, Garay utca és Árpád utca. Összeíró biztos: *Hoffmann* Henrik. II. összeíró kerület: Kinizsy utca, Sugár utca, Arany János utca, Sikátor utca, Rakóczi utca, Királyi Pál utca, Kőlcsey utca, Hunyadi utca. Összeíró biztos: *Moger* Károly. III. összeírási kerület: Erzsébet tér, Batthyányi utca, Rozgonyi utca, Király utca, Fő utca, Deák tér, Zrínyi Miklós utca, Kazinczy utca, Zárda utca, Nádor utca, Kisfaludy utca. Összeíró biztos: *Balázs* Ernő. IV. összeírási kerület: Csengery utca, Szemere utca, Csányi László utca, Gyár utca, Hajcsár utca, Pályaudvar. Összeíró biztos: *Polai* I. János. V. összeírási kerület: Teleky utca, Kórház utca, Kossuth Lajos utca, Bajza utca, Batthyányi utca, Szentgyörgyvári utca, Széchenyi tér, Rózsa utca. Összeíró biztos: *Almás* János. VI. összeírási kerület: Eötvös tér, Huszti György tér, Atilla utca, Peleli utca, Honvéd utca, Vörösmarty utca. Összeíró biztos: *Dr. Sztelthy* Károly. VIII. összeírási kerület: Kiskanizsának Varazsdi utca, Szent-Flórián tér, Hunyadi tér, Országút utvonaltól északra eső utcák és terek. Összeíró biztos: *Plander* Boldizsár. VIII. összeírási kerület: Kiskanizsának a VII. kerülettől délre eső utcai és terei. Összeíró biztos: *Szendsi* Ferenc. Az összeíró biztosok működésüket pár napon belül meg fogják kezdeni.

— Keresztényszocialista agitáció Zala megyében. A választások közeledtével sorra bukkanak fel azok a pártok, amelyek eddig csak a sötétben bujkálva mertek agitálni Zala megyében is felülről fejt egy újabb párt.

a keresztényszocialisták is megkezdtek az agitációt. Legalább erre vall az a zalaegerszegi jelentésünk, amely szerint Zalaegerszegen kedden 36 környékbéli pap gyűlt össze, akik megalakították a zalamegyei keresztényszocialista pártot. Ugy látszik, egyelőre csak a további teendőket beszélék meg, mert párttagok nem vettek részt a gyűlésen. Általában a papok aknamunkájának és főbujtó agitációjának eredménye különösen a falvakban mutatkozik. Így Salomvár községben az általuk felizgatott, keresztényszocialista elveket valló asszonyok meghíusították a szociáldemokraták nagygyűlését, sőt állítólag szét is verték a szocialistákat.

— Március 15. Csáktornyan. Csáktornyáról jelentik kerülő uton: Csáktornya magyar érzésű lakossága március 15-ét megünnepelte. A csáktornyai hölgyek, miután nyilvánosan nem lehetett megünnepelni a nemzeti ünnepet, — abban állapodtak meg, hogy az ünnepnek azal adnak külső kifejezést, hogy keblükre csokor virágot tűztek és azt nemzeti színtű szalaggal kötik össze. A Zrínyi szoborra már a kora reggeli órákban kitűzték a majorbéli gyermekek a nemzeti színtű zászlót, amely egész nap ott lengett. Hogy mennyire magyar érzésű Csáktornya lakossága, azt *Mayercsák* Béláné mutatta meg legjobban, aki dacolva az eselleges inzultusokkal, estétől reggelig kitűzte házára a nemzeti színtű zászlót. A muraközi magyarérmű lakosság spontán megnyilatkozását örömmel üdvözöljük és azt kívánjuk, amit ők: a békekonferencia közeli döntése, adja vissza őket a magyar hazának.

— Eljegyzés. *Kertész* Árpád és *Wellisch* Erzsike jegyesek. (Minden külön értesítés helyett) — *Grünbaum* Miksa Csurgóról eljegyezte *Sattler* Zsigmond leányát, Fridát Pölöskefőrdő. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. *Kristoflett* Jolán és *Lahner* Károly kiscsári erdőtanácsos Nagymaroson házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Új államügyész. Az igazságügyminiszter dr. Borody Dezsőt a nagykanizsai államügyészséghez államügyészé nevezte ki. Az új államügyész addig a soproni törvényszéknek volt köztisztviselőben álló jegyzője.

— Két pap. A nagykanizsai tanítók szakszervezetének alakuló ülésén *Sáfrány* Károly gimnáziumi tanár a következőket mondotta:

— Harminc éve vártam ezt a pillanatot és lestem ezt az alkalmat, amikor lerázza magáról az emberiség a butaság fekete leplet, hogy megmondhassam nyíltan azt, amit harminc év óta értek és tudok, hogy a szociáldemokrata párt programja az egyedül helyes és egyedül krisztusi. Ime uraim, most teljesednek be újból Krisztus szavai, aki azt mondotta, hogy: ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak. Ne támadjanak minden papot, mert nem a ruha teszi az embert. Ne zárják el uraim a papságot az elől a lehetőség elől, hogy beléphessenek a szociáldemokrata pártba és ne tegyék lehetetlenné, hogy a dotgozó emberek társadalmának megeremtésén ne működhessenek közre. *Az emberbutítás, amit eddig tettünk, nem mehet így tovább.* Kényszerrel és presszióval elsősorban bennünket nyomtak el, hogy ne törjön ki belőlünk az igazság; mi voltunk eddig a legjobban elnyomottak. A papnak nemcsak a teste, a lelke is el volt nyomva, azért vagyunk mi most a legboldogabbak. Hiszünk egy jobb időben, hiszünk az igaz vallás diadalában, amelyet azt hiszem pár hét múlva szabadon fogok kifejteni. De a legjobban abban hiszünk, hogy az

emberek butítása örökre megszűnt és úgy fogunk taníthatni az iskolákban, ahogy *Lassale* és *Enfantaine* könyveiben olvastam.

Páter Jámbor, a Rozgonyi-utcai elemi iskola hitoktatója azt a kijelentést kockáztatta meg egy elemi osztály zsenge ifjusága előtt, hogy „*Pilátus*, aki Jézust keresztre feszítette, éppen olyan gazember volt, mint *Károlyi Mihály*.” A két pap kijelentéseire nem kell kommentár. Itt említjük meg, hogy a szociáldemokrata párt páter Jámbor ellen megindította a megtorló eljárást.

— A 20-as hadirokkantak segélye. Megírtuk, hogy a 20. gyalogezred jóléti bizottság a rokkant-alap folyósítását rendelte el. A 20. ik. zred hadirokkantjai és a hadiözvegyei közül azok, akik a segélyben részesülni akarnak, kellőképpen felszerelt kérvényeiket e hó 26. ig adják be a városháza 32. számú szobájában.

— Kiterjesztették az újságok kedvezményes telefonbeszélgetéseinek idejét. A miniszterelnökségi sajtóosztály táviratozza: A kereskedelmi miniszter 4832. szám alatti rendelkezésével a féldíjas telefonbeszélgetések idejét délután hat órától másnap reggel kilenc óráig meghosszabbította.

— Állásfoglalás a nemzetgyűlési választásra. A Socialis Ipargazdasági Párt felhívja az összes iparosokat, hogy a f. hó 19-én azaz péntek este 7. órakor az Ipartestületen tartandó közgyűlésére teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárty: A választmány és pártelnökség megválasztása. *Az ideiglenes pártvezetőség.*

— A Dispensaire szombat esti hangversenye iránt városszerre nagy az érdeklődés. A hangverseny a közönség részéről annál inkább támogatásra számíthat, mert célja egyébe ön sürgős szociális baj enyhítése: a tüdőbajosok kezeléséhez szükséges gépek beszerzése és a tüdőbetegeknek való gyorssegélynyújtás. A fiatalság kívánságára a rendezőség úgy határozott, hogy a hangverseny után, amely 22. éj fél 8 órakor a Polgár Egylet nagy termében fog megtartatni — tánc lesz.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Mindenes kocsi teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Óvás!

Hamisítás!

Felhívom a n. é. közönség figyelmét arra, hogy az általam gyártott, közkezdelt

MODIANO CLUB SPECIALITE

szivarkahüvely bűnös módon meghamisítva került forgalomba, ugyanarra, hogy a hamisító nemcsak belajstromozott védjegyet használta teljesen azonos színekkel és azonos rajzzal, de még névaláírásomat is ráhamisította készítményeire.

A tettes és büntetés ellen ügyvédem, dr. Mayer János urat által a bünyádi eljárást folytatva tettem.

Hogy azonban a n. é. közönséget egy értéktelen hamisítványnak az én gyártmányommal azonos áron való további vásárlásától s így károsodástól megóvjam, nyomatékosan kiemelem, hogy az én szivarkahüvelyem teljesen pótlanyagmentes, az egészségre egyáltalában nem ártalmas papírból készül s gyártmányom a hamisítványtól igen könnyen megkülönböztethető az által, hogy az általam készített hüvely mindegyikébe cégaláírásom víznyomással van benyomva,

867

S. D. MODIANO

Megvételre keresek egy jókarban levő előszobaszőnyeget és konyhamérleget. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Egy pár belső és külső, vedonat új békei blokkli gummi eladó Vörösmarthy-utca 20. szám alatt. 1972

Megbízható gazdaasszony ajánlkozik. Cim kérétek a kiadóhivatalba leadni. 1001

Szabósegédek kis- és nagymunkára heti fizetésre s kosztra vagy darabszám, jó fizetés mellett felvétetnek **Cziboly Ferenc** úri- és női-divat szabónál, Nagykanizsa, Erzsébet-tér 15. 1040

26 éves, nős, róm. kath., fűszer, angro és detailista segéd raktárnoki, segédi, esetleg pénzeszedői állást keres helyben vagy vidéken, ha szükséges kaucióval, referenciákkal is rendelkezik. Cim a kiadóban. 1066

29 éves, váló félben levő férfi, közös háztartásra lépne 30 éven aluli asszonnyal vagy leánnyal. Válóper befejezte után nőül veszem. Leveleket „földműves” jellegére kér a kiadóhivatalba. 1057

Rakózi-utca 40. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 1056

Egy pár jókarban levő **6 éves anyakanca** 2 hetes csikóval eladó Németh Imréné, Nagyrécsé. 1045

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon feljebbvalóinknak, jóakaróinknak és kartársainknak, akik részvételükkel fájdalmainkat enyhíteni szíveskedtek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Szaváry és Takács család.

URANIA mozgóképalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 250

Szelede, oslütörtök. Márc. 19. és 20.

Várkonyi Mihály felléptével

Baccarat

Dráma 4 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepen: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} óraker.

Elsőrendű muraközi mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008
Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Boroshordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz. alatt.

Borok kedvező feltételek mellett beraktározhatóak.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szállóba. Telefon 74

Csütörtök, péntek. Március 20. és 21.
Világláger I Csak 2 nap!

TOSCA

Sardou Viktor világhírű drámája után
5 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 óraker.
Vasár- és ünnepon: 3, 5 és 7 óraker.

A világitási rendelet

határozatai a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félmattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású
Tungsramlámpákat.

A gőzfürdőbe
megérkezett a borbély.

borotválás és tyukszemvágás eszközöltetik

MEGHIVÁS.

A Szepeetneki Takarékpénztár Részvénytársaság VII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1919. évi április hó 6-án délután 3 óraker saját helyiségében tartja meg,
melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1918. évi üzletmenet és számadásokról.
2. Az 1918. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottsági tagoknak egy évre való megválasztása.

Kelt Szepeetneken, 1919. március hó 18-án.

Jegyzet. Az alapszabályok 8. §-a szerint a közgyűlésen jogokat csak azon részvényes gyakorolhat, kinek részvénye legalább 30 nappal a közgyűlést megelőzőleg a részvénykönyvben nevére iratott és aki a részvényét a társaság pénztáránál, vagy a hirdetésben kijelölt helyen a közgyűlést megelőző 3 nappal felmutatta, miről elismervény adatik ki. A szavazati jog igazolásául az elismervény szolgál.

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA

Teher

	ÖSSZE			ÖSSZE	
	korona	fillér		korona	fillér
Pénzkészlet	236	73	Részvénytőke	60000	—
Osztrák-Magyar Bank giró-számla	500	—	Tartalékalap	7000	—
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék	297336	03	Betétek: takarékpénztári könyvre	K 637785	79
Váltók	12547	—	heti betétek	24634	—
Jelzálogkölsönök	2150	—	Heti betétek jutaléka	1013	28
Kezességi kölcsönök	29860	—	Előre felvett kamatok és haszonberek	5076	41
Heti betét kölcsönök	5950	—	Bérleti leltár érték	5129	98
Intézeti ház	9000	—	Fel nem vett osztalékok	1505	—
Ertékpapírok:			Átmeneti tételek	975	31
K 220.000 n. e. 6%-os hadikölcsön á K 94	206.800	—) mult évi áthozat	K 1098	98
" 200.000 " 5 1/2% " á " 89-95	179.500	—	Nyereség:) folyó évi tiszta nyereség	6840	19
Kintlevő kamatok és haszonberek	3929	18			
Előre fizetett főbérleti összeg	2250	—			
	751058	94		751058	94

* Az ide! hozzáadással 9000 koronára emelkedik.

Kelt Szepeetneken, 1918. évi december hó 31-én.

Berkovich József s. k.
elnök.

Knortzer György s. k.
társelnök.

Lévay Endre s. k.
pénztárnok.

Wölfel Gyula s. k.
könyvelő.

Jelen mérleget a bemutatott fő- és mellékönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Kelt Szepeetneken, 1919. évi március hó 14-én.

Kleinfeld Ignác s. k.
felügy. biz. tag.

Lendvay Samu s. k.
felügy. biz. tag.

Kéri József s. k.
felügy. biz. tag.

Nyomatott: a „ZALA” nyomda es hírlapkiadó vállalatnál Nagykanizsán.

Igazgató: BALOG OSZKAR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap kora reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra „ 7.50

Egyes szám ára 30 l.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Nyomdásztrájk Budapesten.

Budapest, márc. 20. A budapesti nyomdászszakszervezet a napokban bérmozgalmat indított. A szükségleti cikkek általános drágulásának arányában 80 százalékos béremelést és hatórás munkaidőt követeltek. Minthogy a nyomdavidálatok és lapkiadók nem teljesítették a követelést, t nap délben az összes nyomdákban megállt a munka. A „Déli Hírlap” megjelent, „Az Est” azonban már nem. Nem jelentek meg a délutáni lapok sem és minthogy a tárgyalások estig sem vezettek eredményre, a péntek reggeli lapok sem fogtak megjelenni (Ezen okból, hézagos telefon-tudósításunk is.)

Részleges kormányválság.

**Ruhát és cipőt kapnak
a munkanélküliek.**

Budapest, márc. 20. Ma este minisztertanácsra ült össze a kormány. Az erőszakos birtokfoglalások miatt két miniszter: Szabó István és Buza Barna akarják lemondásukat bejelenteni. A két miniszter úgy érvel, hogy ha a kormány nem lép fel erélyesen az erőszakos birtokfoglalók ellen, az egész földosztás illuzóruhá válik. Szende Pál pénzügyminiszter szintén felajánlotta lemondását, mert a radikális pártok tegnapi határozata folytán nem látja igazoltnak, hogy a kabinetben helyet foglaljon. A kormány hír szerint nem veszi tudomásul a lemondásokat.

Budapest, márc. 20. Tegnap este rendkívüli minisztertanács ült össze, hogy foglalkozzék a munkanélküliek követelésével. A minisztertanács után Peidl Gyula miniszter és Rónai Zoltán közölték a munkanélküliek küldöttségével, hogy a minisztertanács az ország súlyos gazdasági helyzetében nem tud túl menni azokon a határokon, amelyeket a munkanélkülieken való segítés céljából a szakszervezeti tanácsokkal meghatározott. A kormány nem adja meg mindenkinek az ötszáz koronás gyorssegélyt, hanem cipőt és ruhát fognak kiosztani. A válasz a küldöttséget nem elégitette ki: a ruhát és cipőt elfogadják, de követelik, hogy a kormány ezenfelül házbérlőházaikat is vállalja. A miniszter megígérte, hogy ez irányú előterjesztést tesz a mai minisztertanácsnak.

Siettetik a béketárgyalásokat.

A békekonzferencia az angol munkásmozgalmak hatása alatt.

Bern, márc. 20. A békekonzferencia eltekintett Foch tábornagnak attól a javaslatától, hogy Németország lefegyverzése katonai ellenőrzés mellett történjék. Erre csak abban az esetben kerül a sor, ha Németország nem tartaná be a békefeltételeket. Mint Párisból jelentik, az egész békekonzferencia az angol-

országi munkásmozgalmak hatása alatt áll, amelyek szocializáló tendenciával bírnak és egyre veszedelmesebben terjednek.

Lugano, márc. 20. A *Secolo* londoni jelentése szerint Angliában nagyon erősen sürgetik a békekonzferencia befejezését. Anglia és Franciaország nem képes tovább várni a békekötésre belpolitikai viszonyai miatt. Az angol munkásság magatartása azt az aggodalmat ébreszti, hogy Angliában olyan viszonyok fognak keletkezni, amelyek minden ország számára veszedelmet jelentenek, mert az angol szénbányák termelő-képességétől függ egész Európa és Amerika ellátása, minthogy a bányák a világhajózás háromnegyed részét látják el szénrel. Az angol sajtó nyomatékosan sürgeti, hogy Németországgal azonnal kössenek békét.

Mi késlelteti a békét?

**Az antant-államok érdekössze-
ütközésével.**

Newyork, márc. 20. (Radio.) A *Daily News* jelenti Párisból: Franciaország és Olaszország érdeke azt parancsolja, hogy mindenképpen kártérítést fizessen Németország, még ha ennek ellenében a legteljesebb exportot kellene is Németországnak biztosítani. Ezzel szemben Angliának a német export megakadályozása áll érdekében, még ha a kártérítésről teljesen le is kell mondania. — Franciaország és Anglia közös érdeke, hogy Olaszország Kisázsia-tól távol tartassék, viszont Kisázsia-ban a saját érdekeik ütköznek össze. — Franciaország és Olaszország érdeke, hogy a hadiadósságokat nemzetközivé tegyék, míg Angliának és az Egyesült Államoknak éppen ellenlétes az érdeke. — Franciaország érdeke az, hogy Ausztria csatlakozzék Jugoszláviához a dunai államok konföderációjában, Olaszországnak érdeke viszont az, hogy Ausztria inkább Németországhoz csatlakozzék, mint Jugoszláviához. Az antant-államok közt felmerült ezen érdekellentétek okozzák, hogy a békekonzferencia munkája nem tud a kívánt gyorsasággal előhaladni.

A blokádnak május elsejére mindenütt megszűnik.

Amsterdam, márc. 20. Az angol alsóház tegnapi ülésén Chamberlain Austin a következőket mondta:

A szövetségeseknek kedvező a blokádnak mielőbbi megszüntetése, mert a szövetségesek azt kívánják, hogy Németország szükségleteinek egy részét a semleges országokban fedezze.

Rotterdam, márc. 20. A *Morningpost* értesítése szerint Lloyd George április 3-án

rövid időre hazautazik Angliába, hogy előkészítse a blokádnak teljes megszüntetésére vonatkozó törvényhozási intézkedéseket. Most már kétségtelen, hogy május 1-én teljesen megszüntetik a blokádot.

Angol bizottság Moszkvában.

Newyork, márc. 20. (Radio.) Párisból jelentik: Az amerikai békedelegátusok köréből szerzett értesülés szerint módját találták annak, hogy egy három tagból álló bizottságot küldjenek ki Oroszországba, amely az orosz helyzetről megbízható jelentést fog adni. A bizottság már Moszkvában is van, sőt már jelentés érkezett tőle, amelyet fel fognak használni, ha majd az orosz probléma újból tárgyalás alá kerül.

Leszerel a francia hadsereg.

Bern, márc. 20. A *Progres Lyon* jelenti: A francia kormány elhatározta, hogy a képviselőházi választásokat júliusban tartják meg. Ebből azt következtetik, hogy június végére a tartalékos és tényleges hadsereg valamennyi köteleke leszerel. A *Nouvelist Lyon* arról értesül, hogy április 5-én két millió négyszáz ezer katona tér vissza a polgári életbe.

Olaszország 15 milliárd

hadikárpótlást követel.

Lugano, márc. 20. A lapok jelentése szerint Olaszország a veneziai ellenséges betörések kártalanításául 5 milliárd lírát követel készpénzben és 10 milliárdot vaszállítmányokban. Olaszország a teljes követelés letörlesztésére 5 esztendei haladékot ad.

Károly exkirály

Svájcban telepedik meg.

Bern, márc. 20. A lapok értesítése szerint Balfour értesítette a svájci szövetségi tanácsot, hogy a szövetségesek nem tesznek ellenvetést Károly volt császár azon kérésével szemben, hogy engedjék meg neki a Svájcban való letelepedést.

Bécs, Habsburg Károly Svájcba költözésének kérdéséről a *Parlamentarische Korrespondenz* a következőket közli: Az államkormány a volt császárnak kétséget kizáróan kijelentette, hogy az udvartanács fenntartása és a császári dísz megtartása az ország alaptörvényével nem áll összhangban. A nemzetgyűlés Német-Ausztria államformája kérdésében határozatot hozott és ennek közvetlen következménye volna a volt császárnak a maga és az egész Habsburg család nevében való önkéntes lemondása. Ez azonban eddig nem történt meg és ezzel Eckartsau az állami törvényekkel ellentétbe helyezkedett. Másrészt Német-Ausztria a szomszédos országokkal békében és barátságban akar élni és nem engedheti meg, hogy az ország lakosai a szomszédos közlétsággal szemben uralkodói jogokat vindikáljanak maguknak. Az osztrák-német kormány e jellegéről értesítette Habsburg Károlyt.

Árubörze Gyékényesen.

Óriási csempészes Jugoszláviából. Miért drága a csempészett áru?

Nagykanizsa, márc. 20.

Nagykanizsa idegenforgalma néhány hét óta óriási módon megnövekedett. Az idegenek aján legelőször a „Gyékényes” és „Budapest” szó hangzik el. Az idegenek Gyékényesről jönnek és Budapestre mennek, — vagy fordítva. Az idegenforgalomnak nem utolsó oka az, hogy városunkon keresztül visz az egyik ut Budapestről Gyékényesre.

Gyékényes — ma már egy fogalom: minden ügyes csempészek, árfelhajtónak és lánckereskedőnek találkozó helye. A Jugoszláviából való csempészetéről ma már legendákat mesélnek. Gyékényesről naponta a legkülönbözőbb áruk valóságos tömkelege indul el az ország különböző részei, de különösen Budapest felé. Leginkább vásznat, zefirt és cernát csempészek át a határon, de nagymennyiségű rizs, déligyümölcs, kávé és dohány is kerül be az országba.

Senkinek nem lehet kifogása az ellen, hogy az országba áru jön és az némileg enyhíti az óriási áruhiányt. Sőt mindenkinek csak örülnie kell az oly sokáig sóvárgott árunak és mint a béke előhírdőit kell üdvözölni a Gyékényesről beözönlő árut. A nagy örömben azonban vegyül egy jó adag keserűség is. Amíg a Gyékényesen becsempésztett olasz és délszláv áru a magyar fogyasztó kezébe jut, sok-sok kézen megy keresztül és a fogyasztó sokszor még a háborús áránál is többet kénytelen fizetni a szomszédos országban aránylag sokkal olcsóbban kapható áruért. Az áru drágítását megkezdik a csempészek, akik leginkább a jugoszláv vasutasokból és vonatkísérő személyzetből kerülnek ki. Hihetetlen eseteket mesélnek arról, mennyit keres egy-egy jugoszláv mozdonyvezető — egy nap alatt és hányan gazdagodtak meg rövid néhány hét alatt annyira, hogy már nyugalomba is vonultak és visszavonulva élvezik munkájuk gyümölcsét. Ezen mi, magyarok nem segíthetünk és talán természetesnek is találjuk a mozdonyvezető „módszerét”, amelyből csak egy következményt tudunk levonni: szüntessék meg a határzárakat, nyissák meg a szabad kereskedelmet, — nem lesz csempészes.

A baj nagyobb része azonban nálunk, magyaroknál kezdődik. Az árfelhajtás nem áll meg a határon, hanem csak Gyékényesen kezdődik el igazán. Az áruval olyan hulláttal visszaélések történnek, amelyek valóságos rekordjai az árdrágításnak. Csak egy példát hozunk fel erre. A Gyékényes—Kaposvár vasútvonalon a napokban nyíltan bevaliolta egy kereskedő:

— Most csak 80 000 korona értékű vásznat, zefirt és cernát viszek Budapestre, ahol már várnak az árura, úgy, hogy rögtön tovább is adhatom. A haszon nem nagy, sőt tisztességesnek mondható: mindössze 20 százalék. Az áru, sajnos, 6—8 kézen is keresztül megy, amíg a fogyasztóhoz ér — de ez másképp nem lehet.

Ha az első láncszem 20 százalékos kereset — ez pedig még „tisztességes” haszon — könnyen elképzelhetjük, hogy mennyire verik fel az árakat, amíg az áruk a fogyasztóhoz jutnak. Még nagyobb baj az, hogy Gyékényesen maguk a kereskedők verik fel az árakat. Annyira el van árasztva Gyékényes a lánckereskedőkkel — a tisztességes kereskedőkkel

teljesen kiszorították — hogy bár naponta több millió forintot bonyolítanak le, mégsem jut mindenkinek áru. Üres kézzel pedig nem akarnak haza térni és így egymásra licitálnak. A tisztességes kereskedők régi bevált szolidaritását hiába keresik Gyékényesen, nem alakulnak konzorciumok, minden lánckereskedő maga akarja learatni a nagy profitot és így saját maguk, de még inkább a fogyasztó közönség kárára dolgoznak.

Mindezeket nem azért írtuk meg, hogy még azokat a lánckereskedőket is Gyékényesre csodítsuk, akik még nem tudnak az ottani nagy vásárról: sorainkkal az illetékes körök figyelmét akarjuk felhívni a gyékényesi árubörzére. Olyan nagyarányu esetről, az ország fogyasztó közönségének és tisztességes kereskedőinek olyan megkárosításáról van itt szó, hogy a kormánynak kell haladéktalanul közbelépnie és a beözönlő áru forgalombahozatalát rendes mederbe terelnie. Már a blokádnak megszűnése előtt meg kell találni a módot arra, hogy az olasz és jugoszláv áru forgalombahozása tisztességes kezekbe legyen letéve elsősorban maguknak a tisztességes kereskedőknek kell a kormánnyal karöltve olyan irányú akciót indítani, amely megszünteti az ország fogyasztóinak Gyékényesen való nagyarányu megszarolását. (L. J.)

A néptanács második ülése.

Szociálpolitikai bizottság alakítása. — Muzem és könyvtár. — A várost alkalmazottak 50 százalékos fizetésemelése.

(Saját tudósítónktól.) Nagykanizsa város néptanácsa e hó 22-én tartja második ülését a városháza tanácstermében. Az ülésen a fontosnál fontosabb ügyek egész sorozata kerül tárgyalás alá. A néptanács legnagyobb részét olyan ügyeket fog tárgyalni, amelyek régóta várnak a végleges elintézésre s amelyek az elmúlt képviselőtestület huzavonáján szenvedtek rendszerint hajótörést.

A néptanács két nagyfontosságú kérdés beható tanulmányozására egy-egy bizottságot küld ki. Az egyik bizottsága szociálpolitikai bizottság lesz, amelynek főmunkája akad Nagykanizsán. Főfeladata a bizottságnak az lesz, hogy a szegényebb osztályok érdekeit szolgáló intézményeket létesítsen. — A másik bizottságot az alsórendű—nagykanizsai vasut kérdésének behatóbb megvizsgálására és a kérdés állandó felszínen tartására küldik ki.

A tárgysorozat második pontja a villamossegységek felemelésére vonatkozó általunk már ismertett tanácsi javaslat letárgyalása. Az emelés 80—100% os lesz.

Ugyancsak ezen az ülésen kerül tárgyalás alá az új tűzoltói szabályrendelet-tervezet. A tervezet elfogadása esetére a városi tűzoltóság a következőképpen alakulna: 1 tiszt, 1 őrpáncsnok, 1 szertárnok, 2 rajvezető és 10 tűzoltó. A hivatásos tűzoltóság fenntartási költségére vonatkozó azt a tervet, hogy a költségeket a háztulajdonosok fizessék az u. n. „tűzoltóváltás” címén, elejtette a pénzügyi bizottság és úgy határozott, hogy a fenntartási költségeket a közadóból fedezik.

A tárgysorozat negyedik pontja a közokozásban létesítendő második osztályos főorvosi állás szervezéséről szól. Ezt a kérdést már ismer ellük: a kórházban szülészeti osztályt létesítenek s ennek vezetésével egy a nőgyógyászatban és a szülészeti gyakorlatban

orvost biznak meg. — Itt említjük meg, hogy a kórházi ápolási díjakat az eddigi 5 koronáról 7 korona 50 fillérré emelik fel.

A néptanács ugyanezen ülésén foglalkoznak a városi muzeum és könyvtár isten tudja mióta elintézetlen ügyével. A tanács azt javasolja a néptanácsnak, hogy a könyvtárt is a muzeumot is egyenlőre a sugáruti főgimnázium épületében helyezték el. Az anyag összegyűjtésével és rendezésével Halics István író, nyugalmazott városi tanácsost bízzák meg, aki annyi esztendő óta és annyi szeretettel gyűjtötte a muzeum és könyvtár értékeit.

A tárgysorozat hetedik pontján a póstapalota építésével kapcsolatos utcaszabályozás szerepel. A régi tervek szerint a póstapalotát akként építették volna, hogy az előtte levő utca 13 és fél méter széles legyen. Ezt most még jobban kiszélesítik, úgy hogy az utca 16 méter széles lesz és kétvágányú villamosvasút is minden akadály nélkül közlekedhetik majd rajta.

A tárgysorozat nyolcadik pontja a városi tisztviselők törzsfizetésének 50 százalékkal való emeléséről szóló javaslat. — Annak idején ismertettük a városi tisztviselők jogos fizetésemelési mozgalmát. Ennek az indokolt mozgalomnak eredménye a néptanács elé került javaslat.

Ugyancsak a városi alkalmazottakkal foglalkozik a tárgysorozat nyolcadik pontja is, amely a nyugdíjszabályrendelet módosításáról szól. A módosítás a hadiéveknek a nyugdíjévekbe való kétszeres beszámítását fogja elrendelni. A kérelem indokoltságához szó sem férhet.

Deák Péter rendőrkapitány nyugdíjaztatásán kívül egynehány jelentéktelen ügyet fog a néptanács letárgyalni.

HIREK.

NAPTAR.

Róm. kath. Benedek. Prot. Benedek. Gör. kel. (március 8.) Teofil. Izr. Veod 19.

A nap két reggel 6 óra 6 perccor, nyugdíjkor délután 6 óra 10 perccor. A hó két éjjel 11 óra 12 perccor, nyugdíjkor reggel 8 óra 10 perccor.

1919.
március
21
Péntek

— **A törvényhatósági jog.** Megírtuk, hogy még mielőtt a törvényhatósági jogról szóló néptörvény megjelenik, a város ügyeit már teljes önállósággal, a megyétől függetlenül intézi. Erre vonatkozólag dr. Brtglevics Károly zalamegyei kormánybiztos a következő táviratot intézte Snelf József kormánybiztoshoz: Közlöm Önnel az alispánhoz intézett következő átiratomat: „Nagy Vince, belügyminiszter szóbelileg közölte velem, hogy Nagykanizsa rendezett tanácsu város törvényhatósági jogu várossá való fejlesztését külön néptörvény fogja szabályozni. Felhívom Alispán urat, a városnak a vármegyénél ezidőszereint elintézés alatt álló s ide jóváhagyás, vagy bármely indokból felterjesztett aktákat minden további intézkedés mellőzésevel küldje azonnal Nagykanizsa város kormánybiztoshoz. Brtglevics főispán-kormánybiztos.”

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter rendeletét, amelyben a nagykanizsai választókerület választási elnökéül Samuelly Ottót nevezte ki.

— **A Munkástanács ülése.** A nagykanizsai Munkástanács holnap, péntek este fél 8 órakor, a Munkásokon helyiségében ülést tart. Az ülésen szíveskedjenek a legutóbbi ülés összes résztvevői mind pontosan megjelenni.

— Beszedik a fegyvereket az egész megyében. Az egész ország érdeke, hogy a közelgő választások simán, terror és erőszakos eszközök nélkül bonyolítottassanak le. Az ország minden pártjának kötelessége, hogy a választási harc nyugodt lefolytatásával bizonyítsuk érettségünket a nyugat előtt s ugyanekkor megmutassuk erőnket a kelet nemzeteinek. Egy erőszakos, éretlen választási küzdelem nemcsak az ország belső mechanizmusát törné össze, de egyenesen megszüntetné a külpolitikai érvényesülés lehetőségeit is. Mendezeket pedig abból az alkalomból tartottuk elmondandónak, hogy a belügyminiszter a közelgő választások zavartalanága érdekében elrendelte az egész ország területén a fegyverek beszédését Huszadikától kezdődik meg a fegyverek elkobása, ami úgy történik, hogy csendőrszázadok járnak minden városban és községben házról-házra. Ezt az intézkedést Zalamegyében az e célra alakítandó négy csendőrszázad fogja végrehajtani.

— A Nagykanizsai Bankegyesület Részvénytársaság Welsz Tivadar igazgatósági elnök elnökletével folyó hó 18-án tartotta 45-ik rendes közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentéseket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Az intézet mérlegadataiból kitűnik, hogy betétállománya 22 és fél millió koronára emelkedett, míg a kötelezettségek összege 7 millió, rövidlejáratú Osztrák—magyar bank pénztárjegyek 10 millió, és értékpapírállománya 4 és fél millió korona. A 406.693.65 K nyereség felosztására vonatkozó, a közgyűlés által elfogadott indítvány szerint az intézet részvényenként 16 korona osztalékot fizet, tartalékalap dotálására 30.000 K, tisztviselők nyugdíjalapja dotálására 12.560.90 K, értékpapír árfolyam különböző tartalék létesítésére pedig 200.000 fordított. Az intézet saját tőkéi: 1.000.000 K, részvénytőke: 450.000 K, rendes tartalék alap: 50.000 K, osztalék tartalékalap: 200.000 K, értékpapír papír árfolyam különböző tartalék és 145.000 K nyugdíjalap. A sorrend szerint kilépő Elek Ernő és Stern Sándor igazgatósági tagok 3 évre újból megválasztottak. Továbbá új igazgatósági tagokul megválasztottak Pongor Henrik 2 évre, Radnai János 1 évre Felügyelő bizottsági tagok lettek dr. Rotschild Samu, Samu, Reichenfeld Gyula, Steiner Zsigmond és Schwarz O. tó.

— Ligetfalván kivégeztek tizenhárom cseh kémet. Kismartonból jelentik, hogy a Duna déli partján lévő Ligetfalván az adal helyezett magyar határrendőrség szombaton tizenhárom cseh kémet kivégezett. A csehek pontonokon átkeltek a Dunán, azonban alig hogy partot értek, a magyar határrendőrség elfogta őket, az egyiket közülük azonnal leszúrták, a többi tizenketőt pedig felakasztották.

— A város szene. Szén dolgában régen rosszul állunk. Egy wagon tetai szén az egész, amit a szénbizottság a városnak kiutalt. És ez sem érkezett meg rendszeresen. Ebben a hónapban 17 wagon szénrel kapunk kevesebbet, mint amennyi járna. Csupán a Délivásutnak köszönhetjük, hogy még nem áll meg minden. A Délivásut segíti ki ugyanis néha-néha a villanytelepet. A villanytelep a Magyar Általános Kőszénhiány részvénytársaságtól kérte az elmaradt 17 wagon szenet. A részvénytársaság azonban csak a szénbizottság újabb utasítására hajlandó tartozását teljesíteni. Most a kormány biztos fog ebben az ügyben a szénbizottságnál intervenálni.

— Trockij Nagykanizsára jön. Trockij a huszadik század legnagyobb és legjelentősebb forradalmára, az orosz bolsevik-kormány feje, aki a breszliovszki békeokmány aláírásánál hadat üzent a világ összes királyi, császári és egyéb áldemokrata kormányainak, e hó 22-én Nagykanizsára jön. Vagy legalább is jönne, ha tudná, hogy milyen nagyszerű művészi programmal teljes mulatság lesz szombaton a Dispensaire javára, a Polgári Egyletben este fél 8 órakor. Jegyek már alig kaphatók.

— A leszerelt középiskolai hallgatók tanulmányainak folytatása. Nagykanizsán mintegy harminc—harmincöt olyan kereskedelmi iskolai hallgató van, akik a háború alatt tanulmányaikat bevonulásuk miatt kénytelenek voltak megszakítani s akik a leszerelés után már nem tudtak beíratkozni a folyó iskolai évre. A kormány, hogy a hallgatókat aki önhibájukon kívül szenvedett hátrányért kárpótolja, az ország több városában hathetes tanfolyamokat állított föl a leszerelt hallgatók részére. A mai élelmezési és lakásviszonyok mellett azonban a legtöbb hallgatóra lehetlenség, hogy lakhelyét elhagyja, mert — eltekintve az anyagi áldozattól — sem lakást, sem élelmet nem tudnak szerezni. Így a nagykanizsai leszerelt kereskedelmisták sem tudják tanulmányaikat folytatni s ma a kormánybiztos utján arra kérték meg a közoktatásügyi minisztert, hogy Nagykanizsán is állítson föl hathetes kereskedelmi iskolai tanfolyamot.

— A táviróforgalom korlátozása. Jelenítettük, hogy a nagykanizsai postafőnökség a kormánybiztostól az éjféltől reggel nyolc óráig terjedő időre a táviróforgalom felfüggesztését kérte. Indokolásul a posta előadta, hogy ebben az időben jóformán semmi forgalom nincs: éjjel 12-től reggel 8-ig alig adnak fél sürgönyt Nagykanizsán. A kormánybiztos az indokolt kérelmet magáévá tette, de azzal a módosítással, hogy az említett korlátozás csak a választások után kezdődhetik.

— Állásfoglalás a nemzetgyűlési választásra. A Socialis Ipargazdasági Párt felhívja az összes ipatosokat, hogy a f. hó 19-én azaz péntek este 7 órakor az Ipartestületen tartandó közgyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: A választmány és pártelnök megválasztása.

Az időiglenes pártvezetőség

— A tej maximális ára. Az Országos Közélelmezési Hivatal tegnap a tej legmagasabb árát a következőkben szabta meg: 1. Rendezett tanácsú városokban: a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 184 fillér, b) a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhöz szállítva 194 fillér, c) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 206 fillér. 2. Törvényhatósági joggal felruházott városokban: a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 194 fillér, b) a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhöz szállítva 204 fillér, c) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 220 fillér.

— Eljegyzés. Tatáról értesülünk, hogy városunk közszeretében álló rendőrtisztje Schreiber Lajos 16-án Tatán eljegyezte Hrdina István bájos leányát, Jancsikát. Kartársainak őszinte örömet mi is osztjuk és sok szerencsét kívánunk neki.

— A nagykanizsai vas- és fémmunkások f. hó 23-án táncal egyekötött műkedvelői előadást tartanak, mely alkalommal Berczik Árpád „Az igmándi kispap” című falusi énekes vigjátékát mutatják be. A próbák már serényen folynak s miként a jelekből megállapítható, a teljes erkölcsi siker jegyében fog maga az előadás is lefolyni. Az előadás után tánc. Jegyek még csak kis számban válthatók Fischel Fülöp és Fia papíráruházában.

— A Kiskanizsai Polgári Olvasókör folyó hó 23-án vasárnap rendkívüli közgyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel az összes tagok megjelenése kéri. Az elnökség.

— A Magánbiztosítók és kereskedelmi alkalmazottak közlik, hogy f. hó 22-én tervezett táncestélyüket nem tartják meg, tekintettel a József Szanatorium nagyszabású jótékony célú hangversenyére, mely ugyancsak f. hó 22-én este fél 8 órával kezdettel táncal egybekötve tartatik meg a Polgári Egylet nagytermében.

— Az Uránia ma pénteken, csak egy napos műsor keretében mutatja be (a két részből álló) 6 felvonásos remek detektívdrámáját a Gyöngyajak címűt, mely Aristide Carre világhírű amerikai detektív feljegyzései nyomán készült. A főszerepet Felix Basch, a világhírű berémi művész kreálja.

— A Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete vasárnap folyó hó 23-án délután 3 órakor fontos ügyben taggyűlést tart, melyre az összes tagok kötelesek megjelenni.

— A nagykanizsai tornaegylet megvételre keres használt fehér tornatrikót. Kiveszi Singer József és Társa.

— Az állami városi és megyei közalkalmazottak figyelmébe. A „beszerzési csoportok” által igényelhető nagyobb földbirtokok és a vele járó vitális érdekek megvitatása céljából március hó 23-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor a törvényszéki épület kistanács termében értekezlet lesz. A helybeli közalkalmazottak — kategóriákra való tekintet nélkül — minél számosabb megjelenése kéri.

— Állandóan érkeznek ujdonságok zeneművekben. Iskola hangjegyek minden hangszer részére beszerezhető Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő.

Óvás! Hamisítás!

Felhívom a n. é. közönség figyelmét arra, hogy az általam gyártott, közkedvelt

MODIANO CLUB SPECIALITE

szivarkahüvely bűnös módon megamisítva került forgalomba, ugyanígy, hogy a hamisító nemcsak belajstromozott védjegyemet használta teljesen azonos színekkel és azonos rajzzal, de még névjelzőmöt is ráhamisította készítményeire.

A tettes és büntetés ellen ügyvédem dr. Mayer Jenő ur által a bünvádi eljárást folyamatba tettem.

Hogy azonban a n. é. közönséget egy értéktelen hamisítvánnyal az én gyártmányommal azonos áron való további vásárlásától s így károsodástól megóvjam, nyomatékosan kiemelem, hogy az én szivarkahüvelyem teljesen pótlanymentes, az egészségre egyáltalában nem ártalmas papírból készül s gyártmányom a hamisítványtól igen könnyen megkülönböztethető az által, hogy az általam készített hüvely mind egyikébe cégaláírásom víznyomással van benyomva.

Közélelmezési közlemények.

Petroleum: A legutóbbi petroleum kimérésből Lusztig Ödön, Ladiszlau Jenő, Berger Benő, Neu és Klein, Lackenbacher József, Reich Mátyás, Rosenberger Béla, Rác-utcai fogy. szövetkezet üzletekben visszamaradt petroleum készletek az áprilisi jegyekre kiarsítandók. — Kiszolgálható az 1 literes jegyekre fél liter, 60 fillérért.

Cukor április és május hónapokra átvethető a hatósági elárúsítóknál. Április hónapra nyerscukor, május hónapra kristálycukor szolgáltat ki. Fejadag 75 dekagramm. Az ár egységesen kilogrammonként 1 kor. 50 fillér.

Dohány A mezőgazdasági alkalmazottak részére magyar- és kapadohány utaltatott ki.

Felhívjuk a nagykanizsai gazdákat, bérlelőket és földbirtokosokat, hogy a dohányra való igényüket — a gazdaságaikban dolgozó férfi alkalmazottaik számának hitelt érdemlő módon történő igazolása mellett — *f. hó 29-ig* alulírt hivatalnál (postával szemben) annál is inkább jelentsék be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

Városi Közellátási Üzemek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Gépész-kovács, ki gőzekéhez ért, kerestetik a gyótai bér gazdaságba. Jelentkezni lehet Nagykanizsán, Király-u. 36. 1070

26 éves, nős, róm. kath., fűszer, angro és detailista segéd raktárnoki, segédi, esetleg pénzbeszedői állást keres helyben vagy vidéken, ha szükséges kaucióval, referenciákkal is rendelkezik. Cim a kiadóban. 1080

29 éves, váló félben levő férfi, közös háztartásra lépne 30 éven aluli asszonnyal vagy leánnyal. Válóper befejezte után nőül veszem. Leveleket „földmives” jellegre kér a kiadóhivatalba. 1057

Rákóczi-utca 40. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 1056

Egy pár jókarban levő 6 éves anyakanca 2 hetes csikóval eladó Németh Imrénél, Nagyrécsé. 1045

Mindenes kocsis teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cim a kiadóban.

Valódi pergament vajcsomagoló papir kapható **Fischel Fülöp Fia** papirnagykereskedésében, Nagykanizsán.

Braunschweigi sárgarépmag

1091 néhány kilogramm bőtermő fajtiszta áru kapható

Grünhut Henrik Fia cégnél.

Edob sokszorosító készülék a legjobb. Könnyen kezelhető Egyesületeknek, kereskedőknek irodáknak legjobban ajánlható. Kapható **FISCHEL FÜLÖP FIAI** papíráruházában Nagykanizsán

URANIA mozgóképalota

Rozsnyai-u. 4. Telefon 259

Csak egy nap!

Pénteken, Március 16 21 én.

A világhírű mester-detektív
Aristide Carré nyomán

Gyöngynyakék

Detektív-dráma 2 részben, 6 felv. Főszereplő: a hírneves berémi művész **Félix Basch**.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órákor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órákor.

Boroshordók

ujak és használtak — kaphatók

PÉTER HUGÓ

bor- és hordókereskedőnél

Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. sz. alatt.

Borok kedvező feltételek mellett beraktározhatók.

A gőzfürdőbe

megérkezett a borbély.

Borotválás és tyukszemvágás

— eszközöltetik. —

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szállóba. Telefon 74

Csütörtök, péntek. Március 20. és 21.

Világsláger I. Csak 2 nap!

TOSCA

Sardou Viktor világhírű drámája után
5 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órákor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 5 és 7 órákor.

HIRDETÉSEK

felvétetnek
a Zala kiadóhivatalában

A „ZALA”

**A KORA REGGELI
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, EREDETI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva,
: vidékre postán küldve: ::

Egy óra	7-50	korona
Negyed évre	22-50	.
Fél	45-	.
Egész	90-	.

Rendelje meg a Zalát!

Fizesse elő

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPOT

ha csak egy hónapra is.

Kapja a legjobb magyar napi-
lapot és egy 300 oldalas gyönyörű
naptárt teljesen díjtalanul.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra K 780 — Negyedévre K 22-

Megrendelő cím: **AZ UJSÁG, BUDAPEST.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90.—

Félévre . . „ 45.—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . . „ 7.50

Egyes szám ára 30 t.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és laptulajdonos:

OSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjszabás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Budapesttel nincs telefonösszeköttetés.

Budapesti tudósítónk tegnap délután a következő táviratot küldte lapunknak:

A déli órákban híre terjedt a fővárosban, hogy a kormány tagjai elhatározták lemondásukat, amelyet ma formálisan átnyújtanak a köztársaság elnökének. Valószínű, hogy tiszta szocialista kormány jön, miután a polgári miniszterek ki akarnak válni a kabinetből.

Most, amikor Budapesten a lapok nem jelennek meg és a közönségnek semmi támaszpontja nincs, amihez igazodjon — élesen működik a fantázia: a legkissebb válsághír rövid néhány óra alatt kormánybukássá nővi ki magát. Ezzel szemben a budapesti munkástanács legutóbbi ülése után, amelyről minden titkolózás ellenére is kiszivárgott a hír, hogy a munkástanács a tiszta szocialista kormány mellett foglalt állást — nem volna meglepetés, ha a hír igaznak bizonyulna.

Az igazat azonban, sajnos, nem lehetett megtudni. Este kilenc órakor, amikor a szokásos telefonszolgálatot akartuk felvenni Budapestről, a kanizsai telefonközpontban — legnagyobb csodálkozásunkra — azzal a kijelentéssel utasítottak el bennünket, hogy „Budapesttel nincs telefonösszeköttetés: Budapest nem kapcsol”. Ujabb kérdéseinkre elmondták a telefonközpontban, hogy már a késő délutáni órákban is csak nehezen lehetett összeköttetést kapni; végül is, amikor Budapest jelentkezett, azt mondták a budapesti telefonközpontban, hogy szovjetkormány vette át az uralmat: ne is csöngessenek, mert kapcsolni úgy sem lehet. Megállapítottuk azt is, hogy délután 6 órakor a táviróforgalom is megszűnt Budapesttel és hogy Kaposvár, Szombathely és Sopron ugyancsak el van vágva a fővárostól.

Ez a hír természetesen nem szivárgott

még ki és Nagykanizsa közönsége mitsem tudott a telefon és táviróforgalom szüneteléséről. A közönség körében mégis a legkülönbözőbb hírek voltak már este forgalomban, amelyek, ugyáztzik, szerves összefüggésben állanak a budapesti eseményekkel. Az egyik „forrás” azt vélte „beavatott helyről” tudni, hogy az antant leintette a választásokat, egész Magyarországot meg fogja szállani, Csáktornyán már egy francia divízió van (ezt egy tegnap délután Csáktornyáról érkezett utas tüstént megcáfolta) és hogy emmiatt Budapesten általános sztrájk tört ki. — A másik, szintén „hiteles forrásból” eredő hír szerint az antant annyira megnyirbálta Magyarország területét a békekonferencián, hogy a magyar népkormány nem volt hajlandó tovább kormányozni: lemondott; nem akadt kormány, amely átvette volna az ország ügyeinek intézését; ezt kihasználta a kommunista párt, szovjetkormányt alakított, ami ellen való tiltakozásul Budapest szociáldemokrata munkássága általános sztrájkba lépett.

A hírek egymásnak és valószínűleg az eseményeknek is ellenmondanak. Pozitívum csak három van: 1. A „ZALA” távirata a tiszta szocialista kormányról; 2. A budapesti telefonközpont kijelentése a szovjetkormányról; 3. a telefon- és táviróösszeköttetés megszűnése Budapesttel. E három hiteles adatból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy **Budapesten rendkívüli események játszódnak le.**

Lapzárta után Sneff kormánybiztosról arról értesülünk, hogy éjjel sikerült neki a kormánnyal összeköttetést kapni, ahonnan megtudta, hogy Budapesten teljes a rend. A budapesti eseményekről részletes tudósítást fog közölni a „Népakarát” mai száma.

Szellemi munkások mozgalma.

Országosan rendezik a magántisztviselők fizetését. — A fejmunkások a munkanélküliség ellen.

Az ország legtöbb városában a pénzügyi tisztviselők kollektív szerződés kötésére hívták fel a pénzügyeteket. Ugyanilyen jelentőség az összes magyarországi magánalkalmazottak között is tapasztalható és igen rövid idő múlva alig lesz olyan foglalkozási ág, amelynek tisztviselői kollektív szerződés nélkül állnának szolgálatba. A hivatalok vezetői és munkaadók természetesen aggódva látják ezt a szervezkedést és azt hangoztatják, hogy a vállalatok nem képesek elviselni mindazok a terheket, amelyeket az újonnan megállapított tisztviselői fizetések rájuk rónak. Ezek a sötét

jóslások nem valósulnak meg, mert hiszen évtizedek óta folyton azt hallottuk, hogy a vállalatok összeroppannak a munkások emelésének terhe alatt pedig ellenkezőleg: a kereskedelmi és ipari vállalkozás nagy lendületet vett az utóbbi esztendő alatt, valószínűleg most is elfogja birni az újabb szociális terheket.

A legjelentékenyebb meglepetés, amely a közel jövőben éri a munkaadókat, hogy a téli hónapokban a szénhiány miatt bevezetett hat és félórás tisztviselői és nyolc órás munkások munkaidő rendszeresíteni fogják.

A Magántisztviselők Országos Szak-

szervezete most készítette el azt a kollektív szerződéstervezetet, amely alapja lesz a szellemi munkások jövőbeli működésének. A kollektív szerződés három csoportba sorozza a magántisztviselőket. Az első csoportba tartoznak azok, akiknek nincsen kvalifikációjuk, a másodikba az érettségizettek, a harmadikba az egyetemet végzettek. Ezeket alkategóriába osztják és életkor szerint emelkedik a fizetésük. Ennek következtében Budapesten egy 25—26 éves gép- és gyorsíró körülbelül 1500 korona havi fizetést fog elérni. Egy kezdő mérnök is 1500 koronát kap majd havonta. A munkaadók azt hozzák fel a tervezet ellen, hogy az idősebb tisztviselőket senki sem fogja alkalmazni, vagy pedig már korán nyugdíjba küldik őket és ez esetben a nyugdíjalap rendkívül gyorsan kimerül. Azt is kifogásolják, hogy a szerződés értelmében megállapított egységes fizetésénél magasabbat nem szabad adni még az esetben sem, ha a tisztviselő rendkívüli képességeinél fogva arra rászolgálna. Ez a szerződés kétségtelenül az első komoly lépés a szellemi munkások a szocialista államtan való méltókézése felé.

Ez a szocialis irányzat teljes erővel nyilatkozott meg Nagykanizsán, a fejmunkások tegnapi, a munkanélküliség megszüntetéséről tartott vita ülésén is. A legerélyesebb hangok hallatszottak el a vállalatok ellen, amelyek nem akarják a tisztviselőket megfelelően honorálni. Sok vita folyt arról is, hogy milyen utómódon lehetne a nagyszámú munkanélküli szellemi munkást álláshoz juttatni s így a bolsevizmus karjaiba jutás kényszerétől megmenteni.

Nagy elkeseredéssel tárgyalták azt az indolenciát, amelyet a vállalatok a kormánybiztos azon felhívásával szemben tanúsítanak, hogy alkalmazzanak több munkást. Sokan végsőkéig elkeseredett hangon követelték az idős tisztviselők nyugdíjazását, az arra rá nem szoruló nőalkalmazottak elbocsátását, hogy így elsősorban a hadviselt fejmunkások juthassanak kenyérhez.

Kétségtelen, hogy a kívánságok a legjogosabbak. Aki dolgozni akar, annak munkát kell adni, hogy kenyeret kéreshessen! Mert ha munkával nem tudja az élet fenntartásához szükséges eszközöket előteremtteni, akkor más eszközökhöz nyúl és akkor az anarchia és a debacle fog következni.

A kormánybiztos felhívásának nem volt eredménye s hogy nem volt, az nagyon szomorú. Ha semmi egyéb, a célszerűség eibe követeli: áldozzanak a vállalatok, alkalmazzanak munkásokat, ha nincs is szükségük újabb munkásokra.

A vállalatok és az egyesek nem akarják belátni, hogy a forradalom megszólaltatta a kapitalizmus felett a halálharangot. Oroszország felől intő példa kiabálja felénk a jövőt és

nekünk elébe kell mennünk az időknek, mert különben letapos bennünket az idők hengere.

Vagy vak, vagy kényszerképzetek áldozata az, aki azt hiszi, hogy itt még jobbra is lehet forogni. A jobbra kacsingatás olyan veszedelmes balra rándulást hozhat ránk, hogy attól koldul az ország lakossága.

És a vállalatok, az emberek még sem akarnak észre térni. Pedig most még itt volna az idő. Igaz, hogy már nem sok idő van!

A vagyondézsmá.

A ZALA részére írta: *Halasi Sándor.*

A viágháboruban elbukott a militarista-kapitalista állam és győzött a népköztársaság. A népköztársaság most hadisarcot vet ki a legyőzöttre, a kapitalizmusra, hogy a háború által okozott tengernyi károkat fedezhesse. Ez a hadisarc döntően azt a kapitalizmust sújtja, amely a háborút szolgálta, élesztette, nyújtotta és a háborús konjunktúrában hizott nagyra. Mert hiszen az a tőke, amely kitért a háború elől, ha volt ilyen tőke, a háború alatt csak satnyu t, kallódott, kis tőke maradt. A vagyondézsmának van azonban egy másik produktív célja: a korona valutájának gyógyítása. Mihelyt az állam a bankóprás alól kijöszöntött rengeteg papírpénzt bevonja, a forgalomban maradt pénz egyszerre reális értéket nyer megint. Megnö a vásárló ereje, ismét munkát és anyagot fog reprezentálni, — áruvá válik. Ezt jegyezzük meg jól magunknak. Mindnyájunk érdeke, még a megmaradó magántőkéknek is érdekük, hogy a kormány tökéletes sikerrel vihesse keresztül ezt a tervet. A pénzünk lerongyolódott, rongyos pénz: koldus az ország. Ha a kormány minden tőkét megfoghat, ha sikeres vagyonevonással leszaggathatja valutánkról a koldusrongyokat, a koldusbotlól menti meg az országot. Ma százezer korona nem vagyon, a sikeres vagyondézsmá után ötvenezer korona már szolid vagyon lesz újra. Örüljön mindenki, akinek a vagyonából az állam elvonja az irreális mennyiséget, mert a megmaradó vagyon révén aránylag sokkal gazdagabbá válik. A kistőkésnek, iparosnak, kezeledőnek munkája után élnek meg egyenesen tapsolni kell, mert ezentúl a jövedelme tisztázta többet fog érni. Minden szem legyen részen, minden fül hallgatódzék, hol akar elbujni egy-egy tőke darab, egy-egy kártékony élősdi? Vessük rá magunkat ezekre az élősdiekre, hozzuk napvilágra, tapossuk el, ne engedjük, hogy az élősdi a maga vak szemével poltron testével telhetetlen élvágyával a testünkön táplálkozzék és a gyógyulásunkat gátolja. Soha nem értettük meg, de nagy inségünkben, leiomlásunkban ma meg kell értenünk, hogy mindannyiunknak egyetemes érdeke minden egyes embernek önérdeke ez. Ma mindenkinek együtt kell a két életet élnie: a saját életét és a saját életében az összesség életét. Aki még ma is élősdi akar, aki megismétli a régi bűnt, hogy a saját külön érdekével kijátszani próbálja a közérdeket, egy nemzet életkérdését, — aki arra számít, hogy majd mások fogják kötelességüket teljesíteni s ő elrejtett vagyonával csak a hasznát fogja élvezni, az minden büntetést megérdemel. Tapossátok el, jelentsétek fel, mindnyájatoknak, mindannyiunknak érdeke ez. Aki ma sem akar tovább látni az orránál, ma sem akarja meg látni a közérdekben a saját érdekét, aki ma is a vak önzés állásponjtára helyezkedik, azt ki kell rázni ebből a sötétségből. Nemsokára megindul a kereskedelmi forgalom a többi

államokkal. Ma polom áron vásárolják tőlünk a külföldi vevők azt a rongyos koronát, amivel a nyersanyagunkat megfizetik. Amíg ez így lesz, amíg potom pénzen vehetik a magyar föld kincseit, addig ágról szakadt földünk és fánk minden gyümölcse is. A vagyondézsmá sikere után egyszerre drágább lesz a korona, több pénzt kapunk a pénzünkért, tehát drágábbá, értékesebbé válik minden egyes terményünk. A szó reális értelmében: gazdagabbak leszünk. A tőke, amelyik nem akarja, hogy gazdagabbak legyünk, áruló! Nyomozzátok ki és büntessétek meg, mert a ti ellenségeitek.

Ruszka - Krajna.

A ZALA részére írta: *Bizony László.*

Munkácson most tartotta meg a ruszinkrajnai kormánytanács alakuló gyűlését. Az a beszéd, amelyet itt dr. Szabó Orest, Ruszka-Krajna minisztere mondott a föld jövőjéről, messzire el fog hallatszani. Ebben a beszédben a megújulásnak és fejlődésnek nagyszerű perspektívája bontakozott ki a ruszín nép előtt, mely mostoha gyermeke volt az összeomlott régi rendnek. Azt hűdette a ruszín miniszter, hogy Ruszka-Krajna kincsesbányája lesz az országnak és Máramaros, Ung, Bereg szegény, nincstelen népe egy oly hatalmas munkaprogramot hallott, amilyenről néhány hónappal ezelőtt még álmodni sem merlünk volna. Ez a beszéd világosságot fog gyújtani az északkeleti hegyvidék minden kunyhójában, ennek a világosságnak a fényénél a ruszín nép fel fogja ismerni azt az utat, amelyen siralmas multja után egy boldogabb jövő virrad még számára. Efelől a mult fölött azonban nem szabad megállás nélkül napirendre térnünk.

Le kell szögezni, hogy a kimúlt kormányzat-rendszer hallatlanul súlyos bűnököt követelt el a hegyvidékekkel szemben, amikor évtizedeken keresztül negligálta e föld nagyszerű gazdasági értékeit. Ezekért a bűnökért nemcsak a hegyvidék tengődő lakossága lép fel vádlóként. Megsínylette ezeket egész gazdasági életünk, amelynek szárnyrakapása hatalmas lendületét Ruszka-Krajna kiaknázatlan kincseinek munkabafogásától vártuk és reméltük. Ruszka-Krajna kincsesbányája volt az országnak a multban is Máramaros, Bereg, Ung az országnak erdőségben leggazdagabb vármegyéi. Máramarosnak 529.325 hektár, Beregnek 145.312, Ungnak 143.749 hektár erdeje van. Ez a dus erdővidék mindenkorra predestinálva volt arra, hogy az ország legvirágzóbb faipari műhelytelepévé fejlesztessek s hogy a felföld szükségleteinek ellátásán felül a faipari termékek nagyarányu exportjával vezető tényezőjévé emelkedjék a magyar külkereskedelemben is. Predestinálva volt arra, hogy hegyeiben virágzó havasi gazdálkodás, falvaiban hatalmas tejgazdasági kultúra inauguráltassék, oly gazdasági tevékenység, mely egyik speciális erőssége lehetett volna a magyar közgazdaságának és egyben rendíthetetlen alapja a ruszín nép vagyonosodásának, szociális és kulturális fejlődésének. Predestinálva volt arra, hogy gyors iramu vizeinek erejével a Debrecen és Nagyvárad alkotta széles körben olcsó üzemi energiával lássa el a meglévő ipari, villamos árammal a városokat, falvakat, vasutakat s ezzel olcsó üzemi erővel segítse érvényesüléshez azokat a vállalkozásokat, amelyek e kincses erdők természeti gazdaságának ipari kiaknázására törekedtek s végül ez a vidék volt predestinálva arra is, hogy enyhén éghaj-

latu erdőrengéssel övezett völgyeit gyógyerejű forrásaival és tejkultúrájával a magyar fürdőpolitika naggyá és híressé fejlessze.

Mindez azonban pusztá ábránd maradt: a ruszín nép földjén a Schönborn uradalom háromszázezer holdja uralkodott s a paraszt munkás tehetetlenül vergődött az uzsora karmaiban, mely sehol sem öltött oly vad mértéket mint ezen a vidéken. A virágzó havasi gazdálkodás, a nagy energia központ a Talabur vizének munkabafogásával, az aranyesőt jelentő fürdőkultúra csak tervekben élhetett a letűnt rend uralma mellett. A népkormánynak az az üzenete, amelyet most Szabó Orest miniszter vitt el az autonómiát nyert ruszín népnek, ezeknek a reményvesztetlen tartogatott terveknek a valóra válását hirdetik. Minden közhöz — ugymond — minden göröngyhöz hozzá fog nyulni az állami gondoskodás, hogy az ország legelhagyatottabb vidékét a virágzás soha nem látott fokára emelje. Ez az üzenet úgy meg fogja ragadni a sokat szenvedett ruszín népet, mint az anya meleg szerető szava, amellyel magához öleli gyermekét, de elemi erővel fogja megragadni ha eljut hozzá, a től, román parasztot is. Pedig szájról-szájra adódik, a Kárpátok erdeiben suhogó szél viszi el hozzájuk hírét az ujjaszületésnek, mely Magyarország földjén beköszöntött.

HIREK.

1919.
március
22
Szombat

NAPTAR.

Róm. kath. Oktavián. Prot. Oktavián. Gör. kel. (március 9.) Szob. I. sz. Vead 20. S. Z.
A nap két reggel 6 óra 3 perccor, nyugvást délután 6 óra 13 perccor
A hold két éjjel 12 óra 6 perccor, nyugvást reggel 8 óra 28 perccor.

ÉJJEL

van, két óra elmúlt, valami mulatságról jöttem haza. Nem szégyenlem bevallani: ittam. Nem sokat, csak éppen annyit, hogy a fejemben rózsaszínű gomolyagok fájnak s a szemeim azt hiszem csillogóbbak, mint nappal. Valakit valami tarka teremből kísértem haza, az Erzsébet téren át — ami nem tud Szabadságtér lenni, pedig de szebb név az, olyan tekete, mint a budai alagut. Cintányérforma lámpák terebélyeskednek a drótokon, laposan féloldalt, szögben és mindenféle furcsa színeket szórnak abba a nagy levegőbe, amit az ólmos szürke, tisztára őszi felhők alá nyomkod az éjszaka. A feketeség a föld felé tart, de nem bír leérni, nem engedik a lámpák s folyton vissza-vissza rugalmaskodik a furcsa, barna, tarka tócsák tetejéről. A Semmi járkál, a nagy úr a házak körül és a szájtátogató husbódékban a Csend ül és terpeszkedik és rémitget engem. Egy barna nő szájaize a számon, az édes alkohol gőze a szememen és a szürke, ráncos, feketén tomboló felhők a lelkemen. A sivárság, a nagy nincstelenség, a semmisségem jár mellettem s a kopogó aszfalt is pengve szól a lábam alatt, hogy érzem: *élek*, itt a félelmes négyszögű térben, az éjszakában, a becsukott ajtók és leeresztett függönyök előtt. Valahol rózsaszínű lángok világosítják az ablakokat; ott vagy nem bírják a sötétet, vagy nagyon szeretik egymást az emberek, a szürkén dübörgő felhők alatt — mit tudjátok? Megyek és egy lélek se senki, de valaki jön! vagy valami? mit tudom én. Egy nagy barna-szürke kutya, közönséges hazatlan, kidobott vadász, nem kell senkinek, bolyongó bohém és nincs hazája. Én érztem-e és ő átélte, vagy magától tudta: én hideg

szobába megyek, rendetlen összevissza-képek-könyvek-ruhák közé és magamnak kell lebontanom az ágyat, mert a takarítónőm csak reggel jár rendezni. Gyött a barna, tarka, csunya, nagy állat: ember, fücsa és groteszk, akinek nincs szerencséje és csak igahuzónak való, rubrikás munkába, kicsi fizetésre. A lábamhoz dörzsölte a nagy, tulnag csunya fejét, rámézte a szemét és nekem nem volt szívem elkergetni. Nekise hazája a világ, nekem se. Megbarátkoztunk. A postánál megfogtam a szíjját a nyakán, a város házában megnyalta a kezemet, a Casinónál már az egyetlen kabátom bársonygallérját sároztta, igazán nem bántam. Elvittem haza, föl a rideg, nőtlen, utált szobámba messziről hozott állatbőrökre heveredett és nézett. Nézett a két nagy, bu a kutyaszemével, amíg velkőztem, nézte az ágyban szivott cigarettát, amíg a villanyt kioltottam és úgy aludtunk együtt — két szomorú kutya a közös tanyán a szürke, bomló ég alatt, amíg máshol sárgászöld fények világosodtak az ablakokon, ami biztos, hogy ott az emberek nagyon szeretik egymást. Reggel felébredtünk, mosakodtunk és reggeliztünk. — Azóla van kutyám. (sz. v)

— **A választások előkészítése.** Dr. **Samuelly Ottó** törvényszéki bíró, választási elnök és dr. **Szabady Lőrinc**, törvényszéki bíró, helyettes választási elnök tegnap tették le a hivatalos esküt a kormánybiztos kezébe. A kormánybiztos kezébe a legközelebb még négy választási elnök és két pótlóelnököt fogja letenni a hivatalos esküt. — A választási hivatal — értesülésünk szerint — a törvényszék épületében lesz.

— **A törvényhatósági jog.** Illetékes helyen nagyban folynak az előkészületek Nagykanizsa törvényhatósági jogú várossá való fejlesztésére. Ugy értesülünk, hogy ha a nép törvény nem fog rendelkezni a törvényhatósági jog életbeléptetésének módjáról, akkor **Kirdy** műszaki tanácsos, **Krdty** főjegyző és **Hemmerl** főjegyző Miskolcra utaznak, amely legutóbbára nyert törvényhatósági jogot és ott fogják tanulmányozni a hivatalok átszervezésének módjait. Az átmenet az ország fejlődésének mai gyors menetében semmiesetre sem húzódhatik sokáig. Az égetően sürgős ügy minél gyorsabb elintézésére illetékes helyen bizonyára meg fogják találni a megfelelő módokat.

— **A nagykanizsai tudóvesszeseket gondozó intézet holnapi koncertje** kimagasló művészi eseménye lesz az idei kanizsai szezonnak. A ma esti művészesten fog fellépni a pécs—nagykanizsai színtársulat volt kitűnő primadonnája, **Scherz Géza** sz. **Harszti Vilma**, továbbá a bécsi Volksoper hírneves tenoristája, **K. Pacher**; **Deák István**, a kanizsaiak által régen csodált és megszerelt csellóművész is játszik a dispensair koncertjén, melynek ezenkívül egyik zenei szenzációja lesz **Wirtner György**nek, a 48 asok volt karmesterének, a kiváló fuvolaművésznek fuvolaszóloja. A csupa legmagasabb zenét reprezentáló szólistákat a zongorának két igazán művésze, **Blumenschein Vilmosné** és **Pásztor Irma** fogja kísélni. Érthető ilyenformán az a rendkívül arányú érdeklődés, mely a holnapi művészest iránt Nagykanizsán megnyilatkozik. A koncert műsor a következő: **Mayerbeer: Vasco** Áriája az „Afrikai nőből”; **Wagner: Gral** legenda „Lohengrinből”. Előadja; **Pacher H.** operabéna. **Saint Siens: Versenymű, A moll.** Előadja; **Deák István** csellóművész. **Strauss: Kuplé** a „Böregérből”; **Zeller Grófné** belépője

„Bányamester”. Előadja: **Scherz Géza**né. — **Langer: Versenymű: G moll.** Előadja: **Wirtner György** fuvolaművész. **Puccini: Cavadossi Áriája „Toscából”;** **Bizet: Virágária „Carmen”-ből.** Előadja **Pacher H.** a) **Popper: Andacht;** b) **Popper: „Vito”;** c) **Faurer: „Sziciliana”;** d) **Popper: „Tarantella”.** Előadja: **Deák István** csellóművész. **Strausz: „Tavaszi hangok”.** **Keringő. Körner: A három rózsa.** Előadja: **Scherz Géza**né. A hangverseny pontban este fél 8 órakor kezdődik. Utánna tánc lesz. A városban elterjedt azon hírrel szemben, hogy **K. Pacher** és **Deák István** nem érkeztek meg, megállapítjuk, hogy már Nagykanizsán vannak. A zenekedvelő közönség aggodalma tehát minden alapot nélkülöz.

— **A zsirellátás.** Jelentettük, hogy a városnak Nyiregyháza melletti 300 sertéséért a város egyik tisztviselője utazott el, hogy a sertéseket Nagykanizsára hozza. A sertések tegnap megérkeztek s a **Franz-féle** sertéshizlaldába kerültek. Levágásukra csak három-négy hónap múlva kerülhet sor. — Addig is a város a már hizott sertések levágatásával igyekszik az óriási méreteket öltött zsirhiányon segíteni. A jövő héten ismét 8—10 sertést vágnak le. A zsirkiosztást az eddigi rendszertől eltérőleg nem csupán a hatósági husszék, hanem ezenkívül még vagy 3—4 üzlet fogja a fogyasztó közönséghez juttatni. Sajnos azonban így sem lehet kielégíteni mindenkit, akinek zsirra van szüksége. Csak most látszik meg, mennyire helyesen cselekedett a város, amikor jóelőre gondoskodott sertésekről. — Így aztán, ha nem is sok, de valami mindig jut majd a szomorú kanizsai háztartásoknak.

— **Házasság.** **Mandelbaum Ferenc** Nagykanizsa, **Varga Mariska** Szentgyörgyvölgy házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett)

— **A toborzás.** A toborzás teljes erővel folyik. Az utóbbi időben mind nagyobb számmal jelentkeznek olyanok, akik a demokratikus néphadsereg tagjai kívánnak lenni. A toborzás eddigi eredménye: négyszáz jelentkező. Nagykanizsán még vagy körülbelül háromszáz emberre van szükség. Ez a szám elcsúszhat, valószínűleg be is telik. — A jelenleg szolgáló katonák, tekintettel az önkéntes hadsereg felállításának mérsékelt folyamatára, április elsejéig önként elváltatták a szolgálat ellátását. Ha a hadsereg felállítása április 1-éig megtörténik, akkor a jelenleg szolgálókat leszereltetik.

— **Kinevezés.** A magyar igazságügy-miniszter **Sárdy Géza** nagykanizsai járásbíró-sági irodasegéd-tisztet irodatiszté nevezte ki.

— **A szállodal és éttermi alkalmazottak mozgalma.** A nagykanizsai szállodai, éttermi és kávéházi összmunkások jogotartott gyűlést tartottak e hó 20-án este 10 órakor a Munkásokon nagytermében. **Loos József** elnök megnyitójában különösen kitért a munkásokra, kiknek legrosszabb a gazdasági helyzetük és üdvözölte őket. **Hordós Vince** a helyi csoport titkára hosszasan foglalkozott az ez iparban dolgozó összes munkások és munkások nyomorúságos helyzetével s indítványára határozati javaslatot fogadtak el, mely kimondja, hogy nincsenek megelégedve a mai gazdasági rendszerrel és magasabb béreket követelnek. Követelik a *revier rendszer* behozatalát, a borrháló elforrását és helyébe a fixfizetéses és százalékos rendszer behozatalát. Tisztességes munkabérek elérésével a prostitúció meggyógyítását a bérek megállapítására e y bizottságot választottak, melyben az e szakmában dolgozó összes ágak képviselve vannak. E hó 27-én fogják követeléseiket a Zala vármegyei Szállodások, Vendéglősök és Kávéosok ipartársulata elé terjeszteni. A munkások és munkaadók közti tárgyalások valószínűleg 31-én fognak megindulni.

— **Kommunista agitátor Nagyrecsén** című cikkünkre **Nagy Lajos** gazdatiszt megbízottja, dr. **Bartha József** ügyvéd helyreigazító közleményt küldött be hozzánk, amelyben ezeket mondja: „Valóiban, hogy Nagy Lajos Récsén kommunista agitációt fejtett ki. Az 1919. évi 982. számú kormányrendelet 13-ik és következő szakaszaiban megszabott eljárás folyamatba tétele céljára Nagy Lajosnak a szolgálatból történt elbocsátása után Récsén kifejtett működése. Ezen eljárást Nagy Lajos Budapesten a földművelésügyi miniszteriumnál fogja elbíráltatni, illetve álláspontja helyessége esetén folyamalba tétele Nagy Lajos Weisz Ármán nagyrécsai földbirtokos március 9-én Budapesten szerződés nélkül alkalmazta és 18-án szolgálatából elbocsátotta anélkül, hogy szolgálati járandóságát kifizette volna. Weisz és Nagy között ez ügyben a kanizsai járásbíró előtt per van folyamatban, amely perben az arra hivatott bíróság fogja eldönteni hogy Weisz jogosan bocsátotta-e el Nagy Lajos szolgálatából”. — A helyreigazításhoz csak azt a kommentárt fűzhetjük, hogy tudósításunk a nagykanizsai rendőrségen szerzett információkon alapult és hogy éppen a szakminiszterek: **Buza Barna** és **Szabó István** a meghatározottabban foglalnak állást az erőszakos birtokfoglalások ellen.

— **Telepathikus estély Nagykanizsán.** A jelenlegi emberi tudással meg nem magyarázható, s ezért rejtélyesnek nevezett képességek egyik legkiemelkedőbb jelenségét lesz alkalmunk a jövő héten megcsodálni. **Schenk Jenő**, a mindentüzt ismert és elismert telepathikus tart estélyt Nagykanizsán e hó 25-én, kedden este 7 órakor a Polgári Egylet nagytermében. Programján szerepel az akaratátvitel, a gondolat meglátás legszenvedelmesebb példájának bemutatása. Azok után a gyatra produkciók után, miket eddig kisérkezésszerű „gondolatolvasók” végeztek Kanizsán, feszült érdeklődéssel várjuk **Schenk estélyét**. — **Jegyek előválthatók** **Brónyai L.** nőikalap üzletében

— **Előadás a Haladásban.** Vasárnap délután 3 órakor az egyesület Főut 24. sz. alatti helyiségében **Frank Sándor** előadást tart „Etika és történelmi materializmus” címmel. Mindenkit szívesen lát az egyesület.

— **A Hadviselt Szellemi Munkások Zala megyei Egyesülete** ma szombaton este 8 órakor a Casinó olvasótermében rendkívül fontos ügyben választmányi és taggyűlést tart. Minél számosab megjelenés kéri az **Elnökség**.

— **A világhírű olasz tragika, Martha Novelli** játsza legparádésabb szerepét a *Rágalom* című remek társadalmi drámában, mely ma szombaton és vasárnap kerül bemutatásra az Urániumban s amelyre jegyek már válthatók.

— **A Kanizsai Polgári Olvasókör** folyó hó 23-án vasárnap rendkívül közgyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel az összes tagok megjelenése kéri. Az **elnökség**.

— **A Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete** vasárnap folyó hó 23-án délután 3 órakor fontos ügyben taggyűlést tart, melyre az összes tagok kötelesek megjelenni.

— **Elmaradt gyűlés.** Értésítjük vendéglős kártyásainkat, hogy a ma, szombat délelőtt 10 órára tervezett gyűlésünket közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztottuk.

— **Fürst Johanna** névre szóló élelmezési hatósági igazolvány f. hó 20-án a Mészáros-féle üzletől az Ármán házában lévő trafikig elveszett. Kéri a megtaláló, hogy a fenti trafikban átadja szíveskedjenek.

Közélelmezési közlemények.

Petroleum: A legutóbbi petroleum-kimérésből Lusztig Ödön, Ladiszlay Jenő, Berger Benő, Neu és Klein, Lackenbacher József, Reich Mátyás, Rosenberger Béla, Rácz utcai fogy. szövetkezet üzletekben visszamaradt petroleum készletek az áprilisi jegyekre ki-árusítandók. — Kiszolgálható az 1 literes jegyekre fél liter, 60 filléért.

Cukor április és május hónapokra átvehető a hatósági elárusítóknál. Április hónapra nyerscukor, május hónapra kristálycukor szolgáltat ki. Fejadag 75 dekagramm. Az ár egységesen kilogrammonként 3 for. 50 fillér.

Dohány A mezőgazdasági alkalmazottak részére magyar- és kapadokhán utaltatott ki. Felhívjuk a nagykanizsai gazdákat, bér-
lőket és földirtokosokat, hogy a dohányra való igényüket — a gazdaságaikban dolgozó férfi alkalmazottaik számára hitelt érdemlő módon történő igazolása mellett — **f. hó 29-ig** alulírt hivatalnál (postával szemben) annál is inkább jelenítsék be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

Városi Közellátási Üzemek.

4160/1919.

1084

Az 1919. évi rézgalic szükséglet biztosítása.

Hirdetmény.

A szőlőgazdák folyó évi rézgalic szükségletének biztosítása céljából felhívjuk a szőlőgazdákat, hogy igényüket **f. hó 24-éig** bezárólag a városi közellátási hivatalban a hivatalos órák alatt d. e. 9—12, d. u. 2—5 óráig okvetlenül jelentsek be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők.

A tulajdonos szemében és a szőlőterület nagyságában a múlt év óta beállott változások hitelt érdemlően igazolhatóak.

Kat. holdanként körülbelül 15 kg. rézgalic fog kiosztásra kerülni.

Nagykanizsán, 1919. évi március hó 20.

Dr. Krátky István s. k.
polgármester h.

APRÓ HIRDETÉSEK

Rózsa-utca 31. szám alatt burgondi répa eladó. Bővebbet ugyanott. 1087

Egy szódatöltő vagy kocsi kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1088

Egy teljesen új barna pianó eladó. Csengeri-ut 67. szám alatt. I. em. 1092

Ki tud róla? Polgár Ferenc, 20. honv. gy. ezred II. zászlóalj törzsnél volt tisztiszakács, az olasz harctéren. 1918. okt. 26. óta nem adott magáról életjelet, miért is kerem, akik esetleg tudják hollétét, vagy hogy mi történt vele, sziveskedjenek feleségét, **Polgár Ferencné**t Baja, Fő-tér értesíteni. Költségük készséggel megtérítetik.

Naranoshéjat minden mennyiségben átvesz Szeszfinomító likörgyára, Erzsébet-tér 12.

Gépész kovács, ki gézekéhez ért, kerestetik a gyótai bér gazdaságba. Jelentkezni lehet Nagykanizsán, Király-u. 36. 1070

Szabósegédek kis- és nagymunkára heti fizetésre s kosztra vagy darabszám, jó fizetés mellett felvétetnek **Cziboly Ferenc** uri- és női-divat szabónál, Nagykanizsa, Erzsébet-tér 15. 1040

Mindenes kocsi teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (réggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cim a kiadóban.

Nyomatott: a „ZALA” nyomda és birtokkiadó vállalatnál Nagykanizsán.

Igazgató: BALOG OSZKAR.

VILÁG nagy mozgó-színház

Szarvas Szállóda. Telefon 74

Szombaton, vasárnap. Március 22., 23.

A vígjátékok gyöngye!

Egy vőlegény kinszenvedései

Vígjáték 4 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 5 és 7 órakor.

ELADÓ szabad kézből a vágóhid és lőpor-raktár között

2 hold jólgondozott szántóföld.

Bővebbet 1089

Uj. Simon István

hentesnél, Kiskanizsán, Varazsdi-utca 3/c. szám.

Gazdák figyelmébe

Bérlevél — Elbocsátási bizonyítvány
Napszám-kimutatás — Napszám-könyvecskék — Előjegyzéskönyvek — Szelvényes könyvek és egyéb gazdasági nyomtatványok

Kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP FIAI**

könyv- és papíráruházában — NAGYKANIZSÁN.

URANIA mozgóképalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szombaton, vasárnap. Márc 22. és 23.

Szenzációs olasz mester-mű

Martha Novelli

a híres olasz tragiko felléptével.

A rágalom öl

film-regény 5 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

A gőzfürdőbe

megérkezett a borbély.

Borotválás és tyukszemvágás

eszközöltetik.

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárukészítés. Mindennemű nyomtatványt a legizléesesebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidálat

Fő-ut 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva,
vagy posta szétküldéssel:

Egész évre K 90—

Félévre . . „ 45—

Negyedévre „ 22.50

Egy óra . . „ 7.50

Egyes szám ára 30 l.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyílt-teret és magán-
közleményeket díjazás szerint vesz
fel a kiadóhivatal.

Uj élet.

Óriási változás a fejlődés nyilegyenesen előtörő útján. A forradalom második etappeja: a tanácsköztársaság. Itt van, még zúg a fejem és zúg mindenkié a ráncszakadó események elsőpró, ujjáalakító, nagyszerű forgatagában.

Az erőszak és elnyomás bűnhődése a tegnapi nap. A letepert óriás: a magyarul beszélő dolgozó néptömeg megemberelte magát, felugrott s a hajába csimpaszkodó kis imperialista férgeket lerázta magáról. Vyx ur és a többi, snájdigoskodó korzózó, bennünket nyuzó társaság — elment. Eltűnt, elspródt.

Valami rémesen, idegtépően nagyszerű vihar rázza a vén Európa fáját. Oroszországból jött, Magyarországon megy s már megindult Németország felé és nem áll meg. A vérszomjas Clemenceauk és a taktikázó Wilsonok most rémült szemmel tekinthetnek kelet felé. Lloyd George, aki azt kérdezte: hogy hol is van az a Bánát? most majd megtanulja, hogy a Bánát annak az országnak intranzingens gazdasági része, ahonnan a második forradalom vulkanikus ereje robbant a megfertőzött Európa levegőjébe.

Minden bűnnek meg van a büntetése. Ez a forradalom az ő büntetésük, akik tanácskozva azt hitték, megfojthatnak bennünket és halálraíthatnak tízmillió dolgozó embert, örök halálra — úgy hitték ők.

Nem! A tanácsköztársaság nem ismer határt és nem ismeri a gazdasági elfojtás fogalmát. Az egész világ egy ember — ugyanaz a csont, ugyanaz az ideg, ugyanaz az agyvelő és az agyvelőkben a szenvedés és az öröm kinjai is ugyanazok. Ember az embernek nem embere, de farkasa volt eddig. Butitök erőszaka egymásra uszította a testvéreket és azt mondták: „gyilkolj, mert úgy akarom!” Az „úgy akaromoknak” vége örökre. És a más igazságtalanságoknak is vége, itt belül. A kapitalizmusnak is vége. A vagyon egyenlőtlenségének is vége. A tanácsköztársaság egyenlőséget ad. Nemcsak hirdeti, de ad is. — A frázisoknak, az ígéretésnek vége. A történelem bizonyosága, hogy az

emberek, a régiek a bemaszlagoltak — nem akarják a jót. Ha nem akarják, kényszeríteni kell őket a jóba és ezért kell az, ami van: a szovjetállam, amelynek vöröslobogója tegnaptól diadalmasan ölelkezik orosz testvéreink vörös lobogójával.

Ma csak egy jelszó lehet: *nyugalom!* A tanácsköztársaság biztosítja mindenki életbiztonságát. De csak azért, aki velemegy, együtt: egy boldogabb társadalom felé. És jaj az ellenkezőknek!

A tárgyalásoknak, a próbálgatásoknak, a magyarózkodásnak vége. A szovjetköztársaság nem tűri az ellenkezőket: a forradalmi törvényszék kiméretlen, a rend fölborítóira halálbüntetés vár. A vörös ember megforgatta kalapácsát a feje fölött . . .

Csak egy tanácsunk van nekünk, mint embereknek, mint testvéreknek, hozzád, hozzátok, mindenkihez, minden emberhez és minden testvérhez: *nyugalom . . .* (sz.)

Proletárdiktatura.

Hogyan folyt le az új forradalom.

Budapest, márc. 22 Tegnapelőtt a szövetségesek budapesti katonai missziójának parancsnoka megjelent az egész misszió élén Károlyi Mihály volt köztársasági elnöknel és egy jegyzéket adott át, amelyet De Lobit a Magyarországon operáló antant csapatok parancsnoka irt alá. A jegyzéket kivonatossan közöljük:

Belgrád, márc. 19

Gróf Károlyi Mihálynak, a magyar népköztársaság ideiglenes elnökének, Budapest.

A békekonzferencia február 25-én tartott ülése, hogy a munkát akadályozó összedtközés elkerültessék, semleges zóna létesítését határozta el Magyarország és Románia között, amelyen sem magyar, sem román katonák nem tartózkodhatnak. A konzferencia határozatainak végrehajtásával engem biztak meg és én az alábbi utasításokat adtam Vyx alezredesnek:

A) A semleges zóna, amelyet a szövetségesek megszállnak a következő: Keleti határ: Nagyszalonta, Nagyvárad, Nagykároly, Szatmár-Németi. Északi határ: A Szamos és a Tisza folyók Vásárosnaménytől északnyugatra öt kilométerig — aztán Debrecentől 5 kilométernyire nyugatra, egészen Szegedig. Déli határ: A Maros folyó, Szeged és Arad városok. Ezen a területen magyar csapatok nem tartózkodhatnak.

B) A magyar csapatok visszavonulása 23-án kezdődik meg és 10 nap alatt kell, hogy be legyen fejezve. A konzferencia felhatalmazza a román csapatokat, hogy a zóna keleti határáig előnyomuljanak.

C) 1. A semleges zónán levő hadianyagot francia tisztek veszik át.

2. A vasúti szereket a mai helyükön kell hagyni. Sorsukról később döntenek.

D) A polgári igazgatás a szövetségesek ellenőrzése alá kerül.

Önök március 21-én délután 6 óráig Vyx alezredesnek választ kell adnia. A csapatok kivonulásának március 23-án kell kezdődnie.

De Lobit.

Ezekén kívül — amint más forrásból értesülünk — a konzferencia az egész Dunát és a dunai hajókat átadta a oszeknek. A jugoszlávok határát szintén beljebb tolták. Az élelmet az új demarkacionális vonalról elvinni nem szabad, ami annyit jelent, hogy az antant imperializmus teljesen meg akar bennünket fojtani.

Károlyi a jegyzék átvétele után március 20-án esti 3 órájára minisztertanácsot hívott egybe, amelyen megállapították, hogy a jegyzék teljesítése az öngyilkossággal egyértelmű. A minisztertanács erre elhatározta, hogy a kormány lemond Károlyi a lemondást tudomásul vette. Elhatározta, hogy a jegyzéket nem veszi tudomásul, a hatalmat átadja a munkásságnak. Vyx alezredeshez jegyzéket intéztek, amelyet tegnap este 6 órakor nyújtottak át A történelmi jelentőségű okmány így hangzik:

Alezredes ur! Ön De Lobit tábornok megbízásából a magyar kormánynak jegyzéket nyújtott át, amely a békekonzferenciának Magyarországra vonatkozó határozatáról szól.

Én tisztelettel tudomására hozom, hogy a jegyzéket a magyar kormány tudomására hoztam és, hogy a kormány nincs abban a helyzetben, hogy a konzferencia döntését tudomásul vegye és hogy ennek végrehajtásában közreműködjék. Ez a határozat a legteljesebb ellentétben áll a fegyverszüneti feltételekkel s mivel az ország létérdekére nincsen tekintettel — az ország fejlődését is megakadályozza. Mivel a magyar kormány nincs abban a helyzetben, hogy a felelősséget azért az intézkedésért átvegye, mivel a békekonzferenciára nem hívták meg, szükségesnek tartja, hogy még ma elhagyja helyét.

Amikor, Alezredes Ur! ezeket önnek közlöm, bátor vagyok Önt megkérni, hogy tegye meg az intézkedéseket arra, hogy a konferencia ezeket a határozatokat minél előbb tudomásul vegye.

Károlyi.

Helyszüke miatt csak a forradalmi folyamat végeredményét közöljük, amely Magyarország sorsát új utakra irányítja, a budapesti munkástanács határozatát:

Határozat.

A magyarországi szociáldemokrata párt és a kommunisták magyarországi pártja a mai napon közös vezetőségi ülésében a két párt teljes egyesülését határozta el. Az egyesült új párt neve, mindaddig, amíg a forradalmi Internacionálé nem dönt a párt végleges elnevezésében, a következő lesz: Magyarországi Szocialista Párt. Az egyesülés azon az alapon történik, hogy a párt- és a kormányhatalom vezetésében a kommunisták magyarországi pártjának képviselői is részt vesznek. A párt a proletáriátus nevében haladéktalanul átveszi az egész hatalmat. A proletárság diktatúráját a munkás-, paraszt- és katonatanácsok gyakorolják. Eppen ezért természetesen véglegesen eljődik a nemzetgyűlési választások terve. Haladéktalanul megteremtendő a proletárság osztályhadserege, amely a fegyvert teljesen kiveszi a burzsoázia kezéből. A proletárság

uralmának biztosítására és az entente imperializmusa ellen a legteljesebb és legbensőbb fegyveres és szellemi szövetség kötendő az orosz szovjetkormányval.

Budapest, 1919 márc. 21.

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt.
A Kommunisták Magyarországi Pártja.

A határozat értelmében a tanácsköztársaság forradalmi kormányzótanácsa a következőképpen alakult:

Elnök: Garbai Sándor. Belügy: dr. Landler Jenő, (helyette: Vágó Béla.) Pénzügy: Varga Jenő (helyettes: Székely Béla.) Közoktatásügy: dr. Kunfi Zsigmond (helyettes: Lukács György.) Munka- és népjólétügy: Bokányi Dezső (helyettese: Fiedler Rezső.) Kereskedelemügy: dr. Landler Jenő (ideiglenes) (helyettese: Rákosi Mátyás.) Hadügy: dr. Pogány József (helyettesei: Szántó Béla és Samu Tibor) Igazságügy: Rónai Zoltán, (helyettese: Lada István.) Szocializálás: Böhm Vilmos (helyettese: Hevesi Gyula) A földművelésügyet a következő négytagú collegium intézi: Csizmadia Sándor, Vanus Károly, dr. Hamburger Jenő és Nyisztor György. Külügy: Kun Béla, (helyettese Ágoston Péter.) Közélelmézésügy: Erdélyi Mór, (helyettese Illés Artúr.) Német: Kalmár Henrik. Ruszin: Szabó Oroszt. A kormányzótanács hivatalainak elnevezése: népbiztosság, a megbízott tagok népbiztosok.

Budapesten nyugalom van.

A népbiztosok elfoglalták hivatalukat. — Göndör Ferenc sajtóügyi népbiztos.

Budapesttel a távirati és telefonösszeköttetés megindult. Az éjjel folyamán már sikerült tudósítónkkal összeköttetést kapnunk. A miniszterelnökség sajtóosztálya éjjel tíz órakor felhívott bennünket és jelentést kért a Nagykanizsán történtekről. Egyben közölte velünk, hogy a mai nap Budapesten nyugodtan telt el. A népbiztosok elfoglalták hivatalukat. Göndör Ferenc szerkesztőt sajtóügyi népbiztossá nevezték ki. A város képe élénk, de nagyobb rendezavarás nem történik. A távirót és telefont valószínűleg csak hétfőn szabadítják fel véglegesen.

A tanácsköztársaság első törvényei.

Megalakult a forradalmi törvényszék.

A tanácskormány megalakulása után első teendője az volt, hogy a közrendet, a leghigorubb intézkedésekkel is biztosítsa. A nagykanizsai kormánybiztossághoz tegnap délelőtti telefonon érkezett meg a hadügyminiszteriumtól az első két rendelet, amely a közrend biztosítását célozza. A rendeleteknek, amelyet a forradalmi kormányzóság adott ki, teljes szövege a következő:

A forradalmi kormányzó tanács 1. számú rendelete.

1. Mindenki, aki a tanácsköztársaság parancsának fegyveresen ellenszegül, vagy a tanácsköztársaság ellen felkelést szit, halállal büntetetik.
2. Mindenki, aki rabol, vagy fosztogat, halállal büntetetik.
3. A bűnösök felett forradalmi törvényszék ítélkezik.

Budapest, márc. 22.

A forradalmi kormányzótanács.

A forradalmi kormányzótanács 2. számú rendelete.

1. Mindennemű szeszes ital forgalomba hozatala és fogyasztása tilos.
2. Aki szeszes italt a tilalom ellenére kimér, vagy forgalomba hoz, üzletének elkobzásával és 50.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.
3. Aki szeszes italt a tilalom ellenére fogyaszt, egy évig terjedhető fogházzal és 10.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.
4. A bűnösök fölött a forradalmi törvényszék ítélkezik.

Budapest, márc. 22.

A forradalmi kormányzótanács.

Nagykanizsán a forradalmi törvényszék már meg is alakult és állandó permanenciában van.

Jön a bolsevik hadsereg.

Az orosz hadsereg Brody előtt áll.

Budapest, márc. 22. A „Magyarország” ma délután 4 órakor azt a telefonértesítést kapta Bécsből, hogy az orosz szovjethadsereg elindult a magyar tanácsköztársaság segítségére. Az orosz szovjethadsereg csapatai a galíciai Brody előtt állanak.

Newyork, márc. 22. (Elfogott szikratávírat) Párisból jelentik: A bolsevik haderő déli offenzívája sikeresen halad előre. A bolsevik kormány tegnap megverte Denikin hadseregét, Odesszát fenyegeti és a Dnyeper felé halad előre. Egy másik bolsevik haderő Szlaimszlau irányában nyomul elő. A bolsevik haderő nyomában mindentől erősen terjed a bolsevizmus és most már egész Ukrajna is a bolsevisták kezében van. Ukrajna magtárai megnyitották az éhező Oroszország számára. A bolsevik haderő nemcsak Litvániát és Esztlandot, hanem Rufféniát is elfoglalta már. A bolsevikok jobban fel vannak szerelve, mint valaha: bőségesen van szénük, élelmük és municiójuk. A helyzetet a Journal de Geneve a következőkben jellemzi:

— Mindenki mosolygott, amikor Trockij Breszt-Litovszkba kijelentette, hogy forradalmat fog előidézni Németországban. Most Szinovjev kijelenti, hogy nemsokára látni fogja a világ az orosz hadsereget a nyugati fővárosokban. Akad e valaki, aki most is mosolygjon.

A forradalmi kormányzótanács megkezdte a munkát.

Három tagú direktórium a kormánybiztosok helyén.

Budapest, márc. 22. A forradalmi kormányzótanács ma délelőtt tartotta első ülését. Az első ülés főbb határozatai ezek: Elhatározták a címek és rangok eltörlését. Kimondották az egyház, és állam kettéválasztását. Az összes egyházi és felekezeti adókat eltörlték. Öts bizottságot küldtek ki azzal a feladattal, készítsék elő a munkás, katonai és paraszttanácsok megválasztását. Az összes kormánybiztosokat felmentették állásuktól és felhívták a munkástanácsokat, hogy helyükbe 3 tagú direktóriumot válasszanak a kormánybiztosok teendőinek ellátására. Forradalmi törvényszékeket állítanak fel, amelyek laikus birákból állnak. A kormányzótanács utasította a szocializáló népbiztosokat, hogy a házak és üzemek szocializálása iránt a legrövidebb időn belül tegyék meg előterjesztéseiket.

Rendezavarások Budapesten.

Kommunista csapatok állítják helyre a rendet.

Budapest, márc. 22. Budapestről táviratozzák: A szabadbocsájtott kommunisták a szocialistákkal együtt átvették a fővárost. A kormányzótanács ma délelőtt összegyűlt és tanácskozást folytatott Bódy polgármesterrel. A városban rendező elemek az üzleteket fosztogatni kezdték és a magánlakásokat is megtámadták. Délután kommunista csapatok jártak végig impozáns rendben a főváros utcáit s erélyes kézzel látták hozzá, hogy a barbárságot megfékezzék. Előre láthatólag nem sokáig fog tartani a pusztítás, mert Budapest ma minden külső segítség nélkül a szocializmus oldalán áll.

Egy lefűlelt mágnás.

**Herceg Festetich Tasziló menekülni akart Bécsbe. Két kocsi-
való élelmiszert, ruhát, ékszert
vettek el tőle.**

— Saját tudósítónktól. —

Festetich Tasziló hatalmas latifundiumnak volt az ura eddig, akinél az ember csak a hercegnél kezdődött. Gyönyörű keszthelyi kastélya nagyszámu szobáiban dőzsölt, amíg az emberei, a munkásai a falat kenyéért túrták, a kemény földeket és szerezték az aranyat, a herceg főuri passzióihoz.

Az idők változnak, a bűnösök bűnhődnek, a kiszipolyozókból senkik lesznek s elő áll a régi ige: csak az élhet, aki dolgozik. A szovjetköztársaság nem ürhet heréket, még ha úgy is hívják őket, hogy herceg és Festetich.

Ez a Festetich most, hogy a proletariatus végleg átvette a hatalmat minden és mindenki felett, egyszerűen el akart szökni és a mások verejtékén szerzett kincseiből — úgy hitte ő — elszökik külföldre és ott, ahol senki sem ismeri élheti tovább a herék életét.

Szalonkocsiba ült, mert egy ilyen fene-nagy „urnak“ egyéb meg sem teszi és kani-zsán át Bécsbe akart szökni. Azonban a nagykanizsai kormánybiztosság megtudta a herceg szándékát és kiküldte Szönyl kapitányt, Hajós rendőrfelügyelőt és Kumpert rendőrtisztet, hogy a herceg holmijának nézzenek utána.

Amikor a vonat Nagykanizsára befuott a rendőrtisztek lekapcsoltatták és átkutatták a herceg kocsiját, aki fiával és inasával hosszú képpel fogadta a nem kelemes vendégeket.

Az átkutatás alkalmával két kocsi-
való élelmiszert találtak a szalonkocsiban a legfino-
mabb pástétomoktól, a pezsgőn, lazacon át
mindent, ami egy ilyen „herceg“ gyomrát csak
csiklandozni tudja. Volt a „herceg“ magával
ezeken kívül jó pár öltözet ruhát és fömértelen
ékszert. Az ékszerek értékét nem lehet meg-
állapítani. Valószínűleg több lesz egy félmillió
koronánál is.

Az árukat és értékeket, amelveket a
„herceg“ kiakart csempészni, elkobozták s
utána — persze nem szalonkocsiban — útjára
bocsájtották Bécs felé.

A „Vasvármegye“ szerkesz- tőjét letartóztatták.

Nagykanizsa, márc. 22.

Szombathelyről táviratozzák: A Testvéri-
ség című szociáldemokrata párti lap pár héttel
ezelőtt azt a súlyos vádat emelte Lingauer
Albin a Vasvármegye főszerkesztője ellen, hogy
a pár évvel ezelőtti titokzatos körülmények közt
elhunyt Szegedy Entsch Károly bárót lelőtte és
kirabolta.

A szombathelyi államügyészség a Test-
vériség vádján alapján tegnap elrendelte Lingauer
Albin letartóztatását, azonban Lingauer aki
lapjában a forradalom egész ideje alatt ellen-
forradalmi propagandát üzött és a keresztény
szociálista párt által megvásárolt tollával szün-
telenül támadta a népkormányt és a szociál-
demokrata pártot, még a délután folyamán
megtudta, hogy Budapesten kikiáltották a
proletárdiktaturát, az első vonalait megszőkítte
Szombathelyről, így az elfogatásra kiküldött
rendőrök nem tudták megtalálni. Az államügy-
ség távirati és telefon rendeletére azonban
Sárváron felismerték és letartóztatták. Lingauer

az éj folyamán visszazállitják Szombathelyre
és átadják az ügyészségnek.

Lingauer letartóztatásának és szociálista
kormány alakulásának hírére a szombathelyi
szociáldemokrata pártvezetősége és a munkás-
tanács Lingauer lapját a Vasvármegyeét birto-
kába vette s a lap szerkesztését Kiss Endre a
miniszterelnökségi sajtóosztály szombathelyi
sajtóelődója vette át.

Obál dr. kormánybiztos szociálistakor-
mány alakulásának hírére a hatalmat a munkás-
és katonatanács kezébe le, mely hármás direk-
toriumot alapított. A direktorium tagjai dr.
Obál Béla, Hencz Kálmán és Kovács József
lettek. A városban példás rend van.

HIREK.

1919.
március
23
Vasárnap

NAPTÁR.

Róm. kath. Oculi. Prot. Frumenc.
Gör. kel. (március 10.) Nb. 3. v. Izr.
21.

A nap két reggel 6 óra 3 perc
kor, nyugszik délután 8 óra 13 perckor.
A hold két éjjel 12 óra 6 perc-
kor, nyugszik reggel 8 óra 28 perckor.

— Kinevezések a rendőrségen. A
rendkívüli viszonyokra való tekintettel Sneff
kormánybiztos Pallermann János rendőrfel-
ügyelői alkaptánnyá, Hajós Ferenc rend-
tisztet rendőrfelügyelővé, Kumper Arthur polgári
biztost pedig rendőrtiszté nevezte ki. A kine-
vezések folytán a rendőrségen egy deklívni
állás megüresedik. A kinevezett rendőrtisztek
hosszu és eredményes működésükkel valamen-
nyien kiérdemelték az előlépést, politikai mult-
juk és magatartásuk pedig biztosítéka annak,
hogy kitarló és bürgő harcosai lesznek az új
forradalomnak is.

— Uj hadsereg. A hadsereg ujjaszer-
vezése tovább folyik ezután is, hogy a kor-
mányzást tanácskormány vette át. Nagykan-
zsan tegnap délelőtt a városháza dísztermében
a munkanélküli szervezett munkásság tartott
nagygyűlést, amelyen kitörő lelkesedéssel
amelleit foglalt állást, hogy minden munka-
nélküli szervezett munkásnak be kell lépnie az
uj hadseregbe. Így azután alapos remény van
arra, hogy a sokaig vajudó toborzást végre
siker koronázza és a tanácsköztársaságnak
meglesz a megbízható hadserege. Itt emlíjük
meg, hogy a Kanizsán állomásozó ezred pa-
rancsnokságát Gaál Imre százados, a katoná-
tanács elnöke vette át. Gaál százados kijelen-
tette, hogy az így megerőődött új helyőrség
teljes garanciát nyújt arra, hogy a város rendje
fenntartassék és hogy a szovjetköztársaság
rendeleteinek és parancsainak érvényt tudjanak
szerezni.

— A szociálista-párt kommunista ér-
zelmű tagjai ma délután 2 óra körül demonstráló
nagygyűlést tartanak a nyári szinkörben.

— Dr. Briglevics Károlyt elmozdították.
Beavatott helyről szerzett információk
szerint dr. Briglevics zalaegerszegi kormány-
biztost állásától elmozdították. Ezt a hírt való-
színűnek is tartjuk, mert Briglevics a volt kor-
mány polgári pártjainak volt a megyei expo-
nense.

— A szociálista nők hírei. 1. Nőgyű-
lés a szinkörben délután 4 órakor. 2. Jelent-
kezni lehet naponta 6—8 között. Hétfőn,
24-től kezdve a Híradás helyiségében, Buda-
csony vendéglő, földszint balra 3. Megkezdődik
az agitáció munkája, a női propaganda
bizottság tagjai házról-házra járnak és tagokat
gyűjtenek.

— Hétfőn megkezdik a Merkur-gyár
építését. Hétfőn megkezdik a Merkur-gyár
építését a leégett gyár helyén. Ezt a munka
megkezdéséről szóló hírt örömmel regisztráljuk,
mert ez irányban látjuk garanciát annak, hogy
városunk a szovjetköztársaságban is meg fogja
állani a helyét.

— Hamburger Jenő dr. földművelés-
ügyi népbiztos? A városban tegnap szélében-
hosszában azt beszéltek, hogy a szovjetkor-
mány földművelésügyi tárcáját dr. Hamburger
Jenővel töltötték be. Ezt a hírt nem sikerül
ellenőriznünk, de dr. Hamburger somogy megye-
működése érthetőnek mutatja ezt a kinevezést,
mert a földreformban ott ő képviselte a szo-
cialista álláspontot, amely álláspontnak érvény-
is szerzett (U ólag értesítünk, hogy Ham-
burger kinevezése megtörtént. Lásd tudósítást. (A
szerk.)

— A Magánalkalmazottak Szakszer-
vezetének folyó hó 19-én a Casinó dísztermé-
ben megtartott gazdasági előadásán soha nem
tapasztalt számban közel ezren jelentek meg.
Az előadó dr. Bartha József a tőle megszokott
szakismerettel a gyűlés nyíóját az összejövek
céljának megfelelően biztosította. Az össze-
gyűlték állandó tetszésnyilvánítása közbe-
világosan rámutatott azokra az előnyökre,
amelyeket a fenti szakszervezet szövetkezel-
által cirka 2000 holdat kitevő földbirto-
kisajátítása eredményezne. Az értekezlet egy-
hangulag helyeselte a birtok kisajátítás tervét
és az előadót a további teendőik teljesítésébe
megbizta.

— A Világ nagymozgóban még ma
„Egy vőlegény kinszenvedései“ című vigjáték
kerül bemutatásra, mely a szezon legügyesebb
és legtöbb sikert aratott vigjáték egyike. —
Hétfőn és kedden a „Harrison és Barrison“
című burleszkbohózat II. része lesz látható.

— Jótékonyág. A nagykanizsai járás
bírósa a vak katonák részére 30 (harminc)
koronát gyűjtött.

— Az új rendőrtisztviselők eskütétele.
A megváltozott viszonyokra való tekintettel a
nevezett új rendőrtisztviselők tegnap délután
tartott néptanács ülésén letették a hivatali
esküt.

— Állandóan érkeznek újdonságok ze-
neművekben. Iskola hangjegyek minden hang-
szer részére beszerezhető. Fischel Fülöp Fia
könyvkereskedésében.

— F hó 21-én este elveszett egy arany
karkötő. Kérik a becsületes megtalálót a
Berin kávéházban Herma Elza kisasszonytól,
a karkötőnél sokkal nagyobb jutalom ellen-
ben leadni.

— A zalamegyei hadirokkantak öze-
gyek és árvák egyesület felhívja tagjai figye-
lmet arra, hogy jelentkezzenek Szerb Ernő
pénztárosnál, akik trafik eladásra vállalkoznak.
Kiűnő számolók előnyben részesülnek. Az
egyesület.

— Lotte Neumann ez az igézően cso-
daszép német művésznő játsza a főszerepet
az Urániában hétfőn és kedden bemutatásra
kerülő Hivatalnoklány című remek társadalmi
drámában. Lotte Neumannt már gyakran látta
a mozi közönsége, de oly frappánsul még
szerepet nem kreált, mint a Hivatalnoklány-
ban. Jegyek előjegyezhetők.

— Iskolai hegedők, vonók, húrok kap-
hatók Fischel Fülöp Fia hangszerraktárában
Nagykanizsán.

A szerkesztésért felel: a főszerkesztő

Közellátási közlemények.

A hatósági tűzifa ára helyt Epic-féle fatelepe 280 koronában állapítván meg, mindazoknak, kik a fára az ármegállapítás előtt ölenként 300 koronát fizettek le, tekintet nélkül arra, hogy a fát megkapták-e már, vagy sem — 20 korona visszatérítés jár.

Ismételten felhívtnak tehát az érdekeltek, hogy járandóságuk átvétel végett hatósági igazolványukkal a *Közellátási Üzemeknél* jelentkezzenek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Rózsa-utca 14. szám alatt 10 **lovas trágya** és egy lószerszám eladó. 1091

Egy **fejős-kecske** és két fél éves ártán malac eladó Árpád-utca 4. sz. alatt. 1096

Árpád-utca 4. szám alatt több **3 hónapos malac** és ugyanott egy férfi-szabóépp eladó. 1097

Belga tenyészmén sárga-fehér sörény-nyel, 3 éves, 172 cm. magas, elsőrendű, eladó Nagykanizsán, Menzeles Fréres belga tenyészlételep. 1102

Egy **szódatöltő** vagy kocsis kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1088

Naranoshéjat minden mennyiségben átvesz Szeszfinomító likörgyára, Erzsébet-tér 12.

Mindenes kocsis teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Kis háztartásba főzni tudó **bejárónő** (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cim a kiadóban.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy 4 1/2 évi harcéri-szolgálat után újból vállalom bármilyen

cserepes munkát és javításokat,

ugy helyben mint vidéken. — A nagy-érdemű közönség b. pártfogását kérem

LÉGRÁDI JÓZSEF

cserep és palafedőmester Nagykanizsán, Petőfi-ut 25.

VISZKETEG,

rüh, sömör, ótvár, sebek és mindenműbőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára: 5 K, nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Boróka-szappan 6 korona. — Készíti:

Gerő Sándor

gyógyszerész, Nagykőrös.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszer-tárakban és drogériákban 327

Elsőrendű **muraközi mén- és kanca-csikók**

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

URANIA mozgóképalota

Rozsnyai-u. 4. Telefon 259

Szombaton, vasárnap. Márc 22. és 23

Szenzációs olasz mester-mű

Martha Novelli

a híres olasz tragiko felléptével.

A rágalom öl

film-regény 5 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 óraker. Vasár- és ünnepen: 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 óraker.

ELADÓ szabad kézből a vágóhid és lőpor-raktár között

2 hold jól gondozott szántóföld.

Bővebbet 1089

Ifj. Simon István

hentesnél, Kiskanizsán, Várazsdi-utca 3/c. szám.

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. telefon 205.

Vállalunk mindennemű **építkezést és átalakítást, vasbeton** építkezést. Nagy megtakarítással járó modern szerkezetekkel építünk családi és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fülöp Fia

könyv- és papíruházzában NAGYKANIZSA, (Városház palota.)

irodaszerek, üzletikönyvek, papírok hangszerek, diszműaruk, játéktárgyak

Ismét kapható 1075
JUNO creme szájviz fog-creme

VILÁG nagy mozgó-színház Szarvas Szálló. Telefon 24

Szombaton, vasárnap. Március 22., 23.

A vigjátékok gyöngye

Egy vőlegény kinszenvedései

Vigjáték 4 felvonásban.

Remek kísérő műsor!

Előadások hétköznapon: 5 és 7 óraker. Vasár- és ünneppon: 3, 5 és 7 óraker.

A világítási rendelet

határozatai a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrاملámpákat.

A gőzfürdőbe

megérkezett a borbély.

Borotválás és tyukszemvágás

eszközöltetik.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

Halló!

Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött hanglemezeket, mig az anyagiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

az országszerle elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgép nagy áruháza

Budapest, József-körut 15. Fiók IX., Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

ZALA-NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefonszám 78. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre 90— korona
Fél évre 45— korona
Negyed évre 22.50 korona
Egy hónapra 7.50 korona

A kormányzótanács újabb rendeletei.

A 20-nál több munkást foglalkoztató üzemek kommunizálása

Budapest, márc. 26. A forradalmi kormányzótanács 9 számú rendelete az ipari, bánya és közlekedési üzemek ideiglenes igazgatására és munkás ellenőrzésére vonatkozik és a következőket tartalmazza:

1. A forradalmi kormány a kisipari kereteket meghaladó ipari, bánya és közlekedési üzemeket köztulajdonba veszi, azokat egy csapásra az egész proletárság vezetése és az illető üzemek munkásságának ellenőrzése alá helyezi. Ezért mindazok az ipari, bánya és közlekedési üzemek, amelyek munkáslétszáma 1919. március 22 én a huszat meghaladja, társadalmi vezetés és munkásellenőrzés alá kerülnek.

2. A köztulajdonba átvett üzemeket a tanácsköztársaság szociális termelési népbiztossága által kinevezett biztosok vezetik.

Minden ház az államé.

A forradalmi kormányzótanács 10. számú rendelete a következő:

1. Minden lakóház, a hozzá tartozó beltelekkel, valamint a ház tartozékaival együtt a magyarországi tanácsköztársaság tulajdona.

2. A lakásbért a házfelügyelők — a lakók bizalmi testületének tagjaival együtt — beszélik és ahhoz a pénzügyi szervhez szolgáltatják be hiánytalanul, amelyet a pénzügyi népbiztos rendelettel kijelöl.

3. Azok, akik eddig azért nem fizettek lakásbért, mert a ház, amelyben laktak, sajátjuk volt, — valamint azok is, akik olyan ingyenes lakást élveztek, amelyet nem az állam nyújtott nekik, — illetmény fejében mártól kezdve lakásbért kötelesek fizetni. A lakásbér összegét az itt felsorolt esetben a szociális termelési népbiztos által alakítandó kerületi lakásbizottság állapítja meg.

4. A kerületi lakásbizottságok gondoskodnak a lakásbérek beszedésének ellenőrzéséről is. Azokkal szemben, akik lakásbért nem fizetnek, megtorló intézkedéseket tehetnek, szükség esetén az élelmiszerjegyeket megvonhatják tőlük.

5. A kerületi lakásbizottságok gondoskodnak a házakban és lakásokban szükséges javításokról is.

Mennyi pénzt lehet a bankokból kivenni?

Budapest, márc. 26. *Politikai Híradó* jelenti: A tanácsköztársaság hivatalos lapjában csütörtökön a következő rendelet jelenik meg: A folyószámla, vagy más betétekből havonta a rendelet kibocsátása napján fennálló összeg tíz százalékát, azonban legfeljebb kétezer koronát lehet felvenni. A munkabérekre, tisztviselők fizetésére korlátlanul lehet felvenni, ha bizalmiférfit igazolják, hogy az összegre említett célból szükség van. A vállalatok anyag és gépbeszerzés céljaira huszezer koronáig felvehetnek ugyancsak fentiek igazolásával. Ennél nagyobb összeget csak a szocializációs népbiztos előzetes hozzájárulásával lehet felvenni. A földbirtokosok, földművelésügyi és élelmiszer üzemek, kereskedők, közlekedési központok pedig a szocializációs népbiztostól nyert felhatalmazás alapján vehetnek fel pénzt. A biztosítótársaságok ezer koronáig terjedő kifizetéseket teljesíthetnek. Átutalások a tanács ellenőrzése alatt álló pénzügyi intézményeknél korlátlanul eszköz-

A termelési biztos a proletárság összességének képviselője abban az üzemben, amelynek élére állítatik.

3. A köztulajdonba átvett üzemeknél a munkások ellenőrző munkástanácsot választanak. Választó és választható az üzemben dolgozó minden 18 évnél idősebb munkás és munkásnő. A tisztviselő is munkás.

4. Az ellenőrző munkástanács feladata a dolgozó nép tulajdonának védelme és a termelő munka ellenőrzése.

Az 5—6 paragrafusok szerint a munkástanácsnak nincs joga önhatásként eljárni, hanem panasszal fordulhat a szociális termelő népbiztossághoz, amely azt haladéktalanul elintézi. Döntése kötelező.

A forradalmi kormányzótanács.

6. Ez a rendelet azonnal hatályba lép a következő városokban: Budapest, Újpest, Újpest, Csepel, Erzsébetfalva, Rákospalota, Pestújhely, Arad, Brassó, Debrecen, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kaposvár, Recskmet, Kolozsvár, Lugos, Marmarosziget, Miskolc, Nagyvárad, Nyitra, Pécs, Pozsony, Selmec- és Bélabánya, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár és Ujvidék. (Nagykanizsán egyelőre nem.) A szociális termelés népbiztosa ezt a rendeletet más városokra is kiterjesztheti.

7. Ennek a rendeletnek 2, 3, 4, 5 és 6 paragrafusai nem alkalmazhatók azokra a munkásházakra, amelyeket a munkás, vagy tisztviselő maga épített, vagy szerzett meg és amelyben maga is bennlakik. Az ilyen házak után tehát lakásbért nem kell fizetni, csak telekértékadót.

Az utolsó szakaszok arról intézkednek, hogy akik a beszedett lakásbérek 3 nap alatt a kijelölt pénzügyi szervnél be nem szolgáltatják, 5 évig terjedhető fegyházzal büntethető. Ugyanígy büntetik azt is, aki a lakóházak tartozékát szándékosan elutasítja, vagy azok tartozékát szándékosan megrongálja.

A forradalmi kormányzótanács.

zölhetők. Külföldre és a megszállott területeken átutalások csak a pénzügyi népbiztos engedélyével eszközölhetők. Akinek betétszámlája, vagy könyvecskéje van, köteles a pénzügyi szervnél tízennégy nap alatt, ötezer koronánál kisebb betétnél harminc nap alatt igazolni személyazonosságát.

Munkára való jog — munkakényszer.

A forradalmi kormányzótanács 11. számú rendelete a munkára való jogról és a munkakényszerrel intézkedik:

Mint hogy a proletárállam megkezdi a magántulajdon megszüntetését azzal, hogy a kisipari keretelt meghaladó üzemeket, a lakóházakat köztulajdonba veszi, a proletárállamban csak annak van joga élni, aki dolgozik, testi vagy szellemi munkát végez a társadalom fenntartására. A tanácskormány elrendeli tehát az általános munkakényszer, ezzel szemben megállapítja a

munkára való jogot. Az állam köteles elterteni mindazokat, akik munkaképtelenek, valamint azokat, akik dolgozni akarnak, ha az állam nem tud nekik munkát juttatni.

Államosítják a közegészségügyet

Budapest, márc. 26. A *Vörös Újság* írja: A közegészségügy rendkívüli fontosságára való tekintettel a forradalmi kormányzótanács legközelebb külön egészségügyi népbiztosságot állít fel és a közegészségügyet államosítja. Eszerint az összes orvosok az állam hivatalnokai lesznek, akik magánhonoráriumot nem fogadhatnak el. Minden orvos a tanácsköztársaságtól állami fizetést fog huzni.

Vidéken nem kapnak gyorssegélyt a munkanélküliek.

Budapest, márc. 26. A *Vörös Újság* jelenti: A forradalmi kormányzótanács elhatározta, hogy a népkormány által a munkanélküliek részére kiutalt gyorssegélyeket vidéken nem folyósítja.

Csehországban terjed a kommunizmus.

Ostromállapot Tótországban.

Bécs, márc. 26. A cenzura által eddig visszatartott prágai jelentések szerint a magyarországi események Csehországban úgy a politikai körökben, mint a cseh-szlovák katonaság körében óriási hatást keltettek. Több cseh-szlovák ezred fellázadt, úgy, hogy állomáshelyükről kellett őket visszahívni. Az ezredparancsnokot és a tisztet elfogták és a kiadott parancsokat érvénytelennek jelentették ki. Nagy fáradtsággal és erős csapatokkal tudták csak a fellázadt helyőrséget lefegyverezni.

Bécs, márc. 26. Thoman és Kisch Egonnal a bécsi kommunisták vezetői a következőket jelentették ki:

— A csehszlovák területekről érkező jelentések azt mondják, hogy Suna híveinek tábora egyre növekszik. A bányamunkások közt az agitáció már egész Sziléziáig terjedt. Muna nyomást gyakorol a szocialista párt balszárnyára, mialatt a jobbszárny szemléletét összezsugorodik. Biztosra vesszük, hogy a bécsi kommunisták hamarosan cselekedni fog és megkezdődik a szociális forradalom. Biztosra veszem, hogy Romániától már a legközelebbi napokban jó hírek fognak érkezni a forradalmi mozgalom terjedéséről.

Prága, márc. 26. Pozsonyból jelentik: Srobár miniszter a magyarországi eseményekre való tekintettel huszonötödikén elrendelte az egész tótföldre az ostromállapotot.

Kétségbeesés Párisban.

Május 1-ére tervezik a békét.

Newyork, márc. 26. (Szikratávirat.) Párisban végleg elhatározták, hogy a volt ellenséges országokkal egyszerre kötnek békét és valamennyi rendelkezés egy szakaszba kerül bele a békeszerződésbe, amely a népszövetséget is tartalmazni fogja. Ennek egyik oka az volt, hogy az olaszok ultimátumszerűen kijelentették, hogy a béke delegátusaiknak vissza kell térniök Rómába és külön békét kell kötniök Ausztriával, ha a szövetségesek nem kötnek egyidejűleg velük is békét. A békeszerződés aláírásának ideje így május elsejére halasztódott el.

Newyork, márc. 26. (Radio.) Az *Evening News*nek Párisból: Megbízható hír szerint a békeértekezlet négy vezére Wilson, Lloyd George, Clemenceau és Orlandó elhatározták, hogy mind a négy ellenséges állammal egyidejűleg békét kötnek. A négy kormányfő mindennap hosszasan értekeznek. A titkos tanácskozásaikról csak nagyon kevés hír szivárog ki. A békeértekezletet legjobban aggasztja, hogy a békeszerződést hiába írta alá, mert Németországban a végrehajtást a német kormány nem tudja biztosítani.

Világ proletárjai egyesüljétek.

Stokholm, márc. 26. A Pravda közli az orosz szovjetkormány határozatát, mely úgy szól, hogy egész Európában orosz minta szerint tanácskormányok alakítására kell törekedni; ezért Moszkvába nemzetközi kommunista konferenciát kell egybehívni. A tanácskormány egyben kimondotta, hogy a külföldi bolsevista propagandát még hatásosabbá kell tenni és erre állandó agitátorokat kell kiszemelni.

Bizalmat szavaztak a nagykanizsai direktoriumnak.

A munkás-, paraszt- és katonatanács együttes ülése.

Az új forradalom lezajlása után kedden délután tartotta meg első együttes ülését a nagykanizsai munkás-, paraszt- és katonatanács. A gyűlésen mindhárom tanács majdnem valamennyi tagja részt vett. *Marralics* elnök elvtárs a gyűlés elején bejelentette, hogy a munkástanács végrehajtó bizottsága a direktorium vezetését *Sneff* József, *Brónyai* Lajos és *Bárány* József népbiztos elvtársakra ruházta. A gyűlés a bejelentést tudomásul vette és egyhangúlag hozzájárult ahhoz. Napirend előtt hosszabb vita indult meg a vasárnapi „kommunista” gyűlésről, amelynek folyamán a tanácsok egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavaztak a direktoriumnak és a pártvezetőségeknek.

A napirend első pontja az a tévirat volt, amelyben a direktorium bejelentéssel a zalaegerszegi direktoriumnak *Vágó* Béla belügyi népbiztos elvtárs azon rendeletét, hogy a megyében a kanizsai direktorium veszi át a közigazgatás és a karhatalom vezetését. A tévirat szövegét a tanácsok teljes egészében elfogadták.

A napirend második pontja *Schless* mérnök elvtárs indítványa volt: munkáügyi bizottság megalakítása a lakáshiány, munkánélküliség és anyagihiány megszüntetésére. *Bartha* elvtárs a lakáshiány szempontjából bírálta az indítványt. Jó az öntevékenységre — mondotta, — mert elő kell készíteni

a munkálatokat, hogy a kormányzótanács rendeleti intézkedése után ayomban hozzá kell fogni a munkához. Az indítványt elfogadta. *Viola* elvtárs a munkánélküliség orvosságaként a Kőgyárberek kanalizálását ajánlja; hasonló értelemben szólalt fel *Németh* elvtárs is. *Sneff* népbiztos hosszabb beszédben mutat rá, hogy a kanalizálás ügyében hiába hoznának határozatot: minden szocializálva lesz és ez csak az állam kötelessége lehet. *Vida* elvtárs a szellemi munkánélküliek kényszerelhelyezéséről szól. *Tenner* elvtárs kijelenti, hogy mindezek időszerűtlen kérdések: minden munkánélkülinek fegyvert kell fogni, belépni a vörös hadseregbe: ha kiverjük az ellenséget, lesz szénünk, nyersanyagunk és lesz munka. Végül is a tanácsok elfogadták *Schless* elvtárs indítványát és a munkáügyi tanács tagjává *Schless* István, *Gozdán* Károly, *Pint* Ferenc, *Fatér* Mihály, *Sinkovics* Sándor, *Mancsek* Ferenc, *Wugrinecz* Károly, *Kollarits* Imre, *Meskó* József, *Tálosi* István és *Kohári* József elvtársakat választották meg.

Ezután a parasztitanács tagjai rendeztek parázs vitát a földreform körül, amelyet *Wugrinecz* elvtárs azzal fejezett be, hogy várjuk be nyugodtan a törvény intézkedéseit; nem kell sem bért, sem más fizetni: mindenki megkapja földjét. *Sneff* népbiztos elvtárs kijelentette, hogy a földkérdés pár napon belül meg lesz oldva: a proletárdiktatura azt csak a klémberek érdekei szerint rendezheti. A gyűlés a kérdés tanulmányozására és jelentéstételre *Bartha* elvtársat hívta fel.

Balázs Ernő elvtárs hosszasan foglalkozik a Gyékényesen országútról fellendült áruuzsorával és indítványozza, küldjenek ki *Murakeresztúr*ra és az országutakra egy háromtagú bizottságot azzal a feladattal, hogy minden olyan kereskedőtől, aki nyitott üzlettel nem bír, irgalom nélkül kobozza el a csempészett árut. *Brónyai* népbiztos elvtárs bejelentéssel, hogy a napokban 200.000 korona értékű csempészett árut (vásznat, zefirt stb.) foglaltak le, amelyet Nagykanizsán a szakszervezetek és más reá szorulóknak a legmégannyosabb áron fognak kiosztani. Ezután hosszabb vita fejlődött ki arról, miképpen lehetne az áruuzsora letörni, vagy éppen hatóságai kezelésbe venni a csempészést — míg végül *Sneff* népbiztos nagyon találóan azzal fejezte be a vitát, hogy a hatóság már csak azért sem üzhet csempészést, mert nem lehet tudni, hogyan fogja a szocializáló miniszter az árakat megállapítani; tehát hadd csempésszenek: az üzletek mind zárva vannak s így ugyis minden kereskedőtől, akár zugarus, akár nem, elkobozzák az árut. Ezzel az ülés véget ért.

Zalamegyét közigazgatásilag kettéválasztják.

Vágó Béla belügyi népbiztos távirata.

— Kiküldött munkatársunk (L. I.) telefonjelentése. —

Zalaegerszeg, márc. 26.

A nagykanizsai direktorium két tagja: *Sneff* József és *Brónyai* Lajos elvtársak ma délután érkezett meg Zalaegerszegre, hogy a zalaegerszegi direktoriummal támadt ellentéteket elsimítsák. A két népbiztos tárgyalást kezdett a zalaegerszegi direktoriummal: *Vilh Dandy* és *Vargha* elvtársakkal, amelyen részt vett *Holldó* János budapesti kiküldött is. Megállapodtak abban, hogy a párt érdeke, hogy ezt a kérdést megegyezéssel oldják meg. Tárgyalás közben a következő távirat érkezett Budapestről:

Munkástanács Direktoriúma Zalaegerszegen.

A kormányzótanács határozata értelmében a vármegye direktoriúma Zalaegerszegen van. A félreértésből szorzó előbbi rendelkezésemet, mely szerint a megye direktoriúmnak székhelye Nagykanizsa, visszavontam

Vágó

belügyi helyettes népbiztos.

A távirat megérkezése után nem szakadtak meg a tárgyalások, hanem mindkét tárgyaló fél abban állapodott meg, hogy a távirat ellenére is szükség van arra, hogy a megyei közigazgatásilag kettéválasszák. A megállapodás úgy történt, hogy Nagykanizsa, a kanizsai, letenyei, keszthelyi, perlaki, pacsai és csáktornyai járás a nagykanizsai direktorium, — Zalaegerszeg, a novai, alsólendvai, tapolcai, zalaszentgróti, belatinci, sümegi és balatonfüredi járás pedig a zalaegerszegi direktorium hatáskörébe tartozik. A két direktorium úgy határozott, hogy a megállapodást a munkás-, katonai- és parasztitanácsok elé terjesztik és amennyiben azok azt magukévá teszik, — táviratilag kéri *Vágó* belügyi helyettes népbiztos, hogy a megállapodást hagyja jóvá. — A nagykanizsai munkástanács végrehajtó bizottsága ma elhatározta, hogy a megállapodást magáévá teszi.

HIREK.

N A P T A R.

Róm. kath. D. Ján. Prot. Rupert. Gör. kel. (március 14.) Sándor. Izr. Vead 25.

▲ nap köi reggel 6 óra 1 perckor, nyugat délután 6 óra 15 perckor. ▲ hol. kel éjjel 2 óra 1 perckor, nyugat délelőtt 19 óra 12 perckor.

1919.
március
27
Csütörtök

Az antant

halálra rémült s magyarországi vörös forradalomtól s mosakodni igyekezik. Vix alezredes, a megköttyogósodott antant-imperializmusnak ez a félkegyelmű képviselője kijelenti, hogy multkori jegyzékét félreértették, mert abban csak arról volt szó, hogy az eddigi megszállott területeket veszítettük el örökre, de amit semleges zóna címén ezután akarnak megszállni, — azt még vissza kaphatjuk. Vix ur félkegyelműsége téved. Jegyzékét nem értette félre senki. Mindnyájan nagyon jól látjuk abból, hogy az antant-imperializmus kordadó karmai hatalmas élő husdarabokat akarnak kitépni a magyar proletárközletársaság testéből. Tudjuk, hogy csak a szívünket, a vesénket, a májunkt, a beleinket akarják kiveszni, de egyébként élni hagynak bennünket. Nem akarnak mást, csak Felsőmagyarországot, Erdélyt, a Bánátot, a fél Duna-Tisza közét, Baranyát, Muraközt; nem akarnak mást ezenkívül, csak még azt, hogy Magyarország Budapestről álljon s az antant vasgyűrűjében összeroppanjon, éhenhaljon. Vix ur és megbízói bambá szemmel meglepődnek, ha azt hallják, hogy hát ezt viszont mi nem akarjuk. Nem, soha. Nemcsak azért nem, mert az elrablott területekre ennek az országnak vitális szüksége van, hanem azért sem, mert a lemondás tényével sohasem fogunk se nálunk, se másutt imperialista politikát szankcionálni. Vix ur megbízói úgy vélték, hogy a magyarizással, amit tegnap adtak nekünk, visszacsinálhatják az eddig történeteket. Hát ebből az örült föltevésből józanodjanak ki. Józanodjanak ki, mert ami eddig történt Magyarországon, az nemcsak integritásunk érdekében történt, hanem a proletáruralom érdekében is. A proletáruralmat mi többé föl nem adjuk; mi piócákat többé a dolgozó millióinknak testén nem tűrünk; bennünket kapitalisták többé nem zsákmányolhatnak; bennünket imperialisták többé vérmézőre nem hurcolhatnak. Mi vérezni ezentúl csupán a proletáruralom érdekében fogunk. Sőt tovább megyünk. Nemcsak a magyar proletárság uralmáért fogunk harcolni, hanem küzdeni fogunk propagandával, foggal, körömmel más országbeli proletár-testvéreink fölzsabításáért is. Ez a mi válaszuk Vix ur jegyzékére ez az üzenetünk az antantnak s imperialista zsoldosainak!

— Vidéken is megalakulnak a direktoriumok. Zalamegye minden részébe eljutott már az új kommunista forradalom szele. A vidéki községek csodálatos rendben sorakoznak a forradalmi kormányzótanács mellé és mindenütt megalakulnak a Munkás- és Parasztitanácsok, amelyek bizalma mindenütt kifejeződött egy háromtagú direktoriumban. Zala-szentmihályra *Barany* Antal és *Beck* Soma elvtársak vitték ki az új forradalom híreit. 24-én este a szentmihályi népházban nagy-szabású gyűlés volt, amelyen *Bárány* és *Beck* elvtársak ismertették az új forradalom eszméit. A szentmihályi nép örömmel hallgatta a szent igéket, amelyek a proletárság uralmát jelentették be! A gyűlés azzal végződött, hogy megalakították a Munkás- és Katonatanácsot és megválasztották a 3 tagú direktoriumot. Másnap reggel az összes környékbeli falvak lakossága Szentmihályon gyülekeztek, hogy onnan Pácsára vonuljanak át. Utközben az utkeresztéseknél ujjabb és ujjabb tömegek csatlakoztak a menethez, úgy, hogy az a Pácsára való bevonulásnál már valóságos emberlaviná volt. A pacsai lakosság *Páfi* főbíró vezetésével ünnepélyesen fogadta az óriási embertömeget, amely magába foglalta Zalaszentmihály, Pácsa, Pöltréte, Balatonszentlászló, Pölöske, Alsórajk, Felsőrajk, Szentpéterur, Hahót, Gelse és az ezekkel szomszéd-

dos puszták majdnem egész lakosságát. Az óriási embertömeg a pacsai templom előtt gyűlést tartott, amelyen előbb *Bárdny Antal* ismertette tartalmas és tetszéssel fogadott beszédében az új forradalom lefolyását és annak eredményeit, majd *Beck Soma* ostromozta élénk színekkel a régi reakciós lovagok: a jegyzők és szolgabírák bűneit. *Pálfi* főbíró lépett ezután a szónoki emelvényre és beszédében felhívta a tömeget, jelentkezzen az, akit ő megkárosított, vagy akivel ő nem emberhez méltóan bánt. A tömeg egyhangúan annak a kívánságnak adott kifejezését, hogy maradjon meg a helyén. Azt lehetett megállapítani, hogy *Pálfi* a ma emere és hogy a nép bizalma benne összpontosul. *Keglevich* elvtárs beszéde után minden község megalakította a Munkás- és Katonatanácsot és a direktóriumot.

— **A vörös hadsereg szervezése.** A nemzetközi vörös hadsereg szervezése Nagykanizsán impozáns méreteket öltött. Tegnap és Tegnapelőtt ismét több mint kétszázan jelentkeztek a vörös hadseregbe. *Krausz László* elvtárs, aki a hadügyinépbiztos megbízásából Nagykanizsára érkezett, már meg is kezdte a vöröshadsereg szervezését. A nagykanizsai proletariatusnak ez az impozáns megmozdulása bizonyossága annak az öntudatnak és áldozatkészségnek, amelyet a tanácsköztársaság parancsolt mindenki ellen fegyverrel keresztül kívánja hajtani.

— **A tegnapi népgyűlés.** A szabadsághozó márciusi nap csillogó sugarai aranyozták be tegnap délelőtt a városháza erkélyén diadalmasan lengő vörös zászlót, amely alá ötezer ember sorakozott, hogy együttesen ünnepelje a proletariatus uralmának beteljesülését. A városháza erkélyén megjelent elvtársakat zugó éljennel fogadta az összegyűlt proletártömeg. *Brodmann* elvtárs, budapesti kiküldött nagyszabású beszédet mondott, amelyben kiterjeszkedett a régóta vágyott proletárurolom beteljesülésének előzményeire és hangsúlyozta és bizonyította annak szükségességét, hogy az öntudatra ébredt proletárság ne belső széthúzásra, de a világ nyomorgó proletariatusának felszabadítására használja fel roppant erejét. *Brodmann* után *Sneff József* népbiztos elvtárs beszélt. — Szavait gyakran szakította félbe az éljenzés és tetszés zaja. Amikor a kommunizmus szent céljairól és minden proletárnak boldogságot hozó gazdasági és termelési rendjéről beszélt, percreig lögő lelkesedéssel éltették a proletárság diktaturáját és a forradalmi tanácsköztársaságot. *Marvits* elvtárs befejező szavai után a tömeg az Internacionale éltetésével bizakodó hittel és a világmegváltás kötelességének nagyszerű átértésével oszlott szét.

— **A munkaügyi tanács ülése.** A munkaügyi tanács tegnap este tartotta meg első ülését, amelyen elhatározta, hogy címét *Építő munkaügyi tanács*-ra változtatja, egyben *Schless* István mérnököt és *Fatér* Mihályt munkaügyi biztossokká, jegyzökké pedig *Gozdán Károlyt* és *Talos Istvánt* választotta meg. Ezután hosszabb vita után határozatot fogadtak el, amelyben a mai kor szellemének megfelelőleg az építő kisipart egy termelő szövetkezetté kívánják egyesíteni.

— **Szugfillt szabadon bocsájtották.** A forradalmi törvényszék tegnap délután tartotta első ülését, amelyen *Szugfill* János letenyei járásbíró ügyét tárgyalta. *Szugfill* azért a vakmerő eljárásáért került a forradalmi törvényszék elé, mert pártunk ellen gyalázó kifejezéseket használt. A forradalmi törvényszék megállapította, hogy *Szugfill* a gyalázó kifejezéseket még a forradalmi kormányzótanács parancsainak kadása előtt használta és ügye így nem tartozik a forradalmi törvényszék elé.

— **A lakásnyomor vége.** A munkás-, katonai- és paraszttanács tegnap ülése hosszabb vita keretében tárgyalta azt a lehetetlen, vérlázító állapotot, amelyet a burzsoa uralom teremtett a lakásviszonyok terén. — Dülledő házak nyirkos plafonjai állandó életveszéllyel fenyegetik proletártestvéreinket. A múlt nem törődött velük, mert egyetlen gondja, minden törökvése csak az volt, hogy a munkás energiáját megölje s a munkások kiszípolozásával magának munka nélkül minél nagyobb kényelmet szerezzen. Ennek a kiszípolozásnak vége! A jövőben mi lakunk

a palotákban, mi akik dolgozunk s akiknek szükségünk van arra, hogy a műhelyben, vagy gyárban bevégzett munka után, kényelmes, tágas, egészséges lakásban pihenjünk ki a fáradozást. — A hármás tanács tegnapi ülése munkaügyi-bizottságot alakított, amelynek az a feladata, hogy a proletárok számára egészséges, higiénikus, a technika vívmányai-val tökéletesített lakásokat teremtsen. — A munka hamarosan megkezdődik. Amit a múltban hosszú tanácskozások nem tudtak életre kelteni, azt a szovjettanács egyetlen határozata parancsolóan kiviszi az életbe. A téglát és az építkezéshez szükséges egyéb anyagot nem szabad kivinni a városból. A munkaügyi-bizottság pedig rövidesen olyan intézkedéseket fog végrehajtani, amelyek Nagykanizsa város proletariatusa számára a szenvedések és kínok legfőbbjének; a lakásnyomornak egyszer s mindenkorra végét jelentik.

— **A kanizsai rendőrség a vörös hadseregben.** A nagykanizsai rendőrség — a budapesti államrendőrség példájára — tegnap bejelentette az internacionális vörös hadsereghez való csatlakozását. Rendőr elvtársaink ezzel a cselekedetükkel bebizonyították azt, hogy átértik az idők nagyságát és a proletariatus világ uralmának kiküzdési között ők is a legelső sorban kívánnak harcolni. — Értesülésünk szerint a rendőrség eddigi beosztása egyelőre megmarad.

— **Felfüggesztették a bírósági tárgyalásokat.** A forradalmi kormányzótanács parancsa szerint a törvényszéken és járásbíró-ságon az összes tárgyalásokat fel kell függeszteni. A kormányzótanács intézkedése értelmében a nagykanizsai járásbíró-ságon és törvényszéken sem lesz tárgyalás.

— **Nem adnak ki vásárlási engedélyt.** *Vida* Lajos a főbíró mellé beosztott ellenőrző-biztos elvtárs közli, hogy vásárlási engedélyt vágómarhára a további intézkedésig nem ad ki a főbírói hivatal.

— **Paraszttanács a megyében.** A nagykanizsai direktórium tegnap körtáviratban hívta fel a megye összes községeit, hogy alakítsák meg a szovjetköztársaság paraszttanácsait, mint a tanácsköztársaság egyik hatalmi szervét.

— **Járási direktóriumok a megyében.** A vármegyében sorban alakulnak a járási direktóriumok. *Zalaszentgróton* *Korein Sándor*, *Hadik Imre*, *Haller Lajos*, *Szalai Éde*. *Zalabaksán* *Sahár János*, *Pál József*, *Lukács Kálmán*. *Kerkabarabáson* *Mendl István*, *Bazsika Mihály*, *Schön György*, *Czup Bertalan*, *Gerecsér István* elvtársak lettek a direktórium tajai.

— **Változás a városháza ügyosztálya inak elhelyezésében.** A tegnapi naptól a direktórium a régi anyakönyvvezetői hivatalban, az anyakönyvvezetői hivatal a második emeleten a volt katonai nyilvántartói helyiségben, a katonai nyilvántartói hivatal pedig az udvaron az eddigi rendőrségi helyiségben székel.

— **Megérkeztek a tavaszi és nyári divatlapok** *Fischel Fülöp Fiai* könyvkereskedésébe.

— **Nem úgy állt.** Récsi elvtársaink közlik, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy *Weisz* bérlő személye veszedelemben forgott volna, sem az, hogy Nagy Lajos gazdaszt-elvtárs támadónak lett volna kitéve. Lövéldözés se történt s Récsén a kérdéses alkalommal olyan nyugalom volt, mint amilyen ma is van.

— **Fűszerkereskedők értekezlete.** A Casino helyiségében ma, csütörtökön a. u. 6 órakor megtartandó értekezleten minden fűszerkereskedő kartárs megjelenni sziveskedjék.

— **Dr. Vajda fogorvos 4 heti átvollét** után újból megkezdte fogászati rendelőjét Főut. 8. Bazar-épületben.

— **Elveszett 1 hó 21-én a piac-terén** egy barna szörme muff zöld selyem bélszel. A megtaláló kéretik illő jutalom ellenében *Kinizsi-utca 55 sz. alatt* leadni.

— **A lakosság figyelmébe.** Rauch helyettes lakásügyi népbiztos-elvtárs felszólítja mindazokat, akiknek két szobánál nagyobb lakásuk van, — ezt 24 órán belül jelentésük be a városházán, a volt lakáshivatal helyiségében.

Pécsi elvtársaink győzelme.

A szerb kormány kapitulált.

Pécs, márc. 26. A Dr. Hajdu Gyula elvtárs vezetésével Belgrádban járt szocialista küldöttség visszatért utjáról.

A szerb katonai főparancsnoksággal és a szerb kormánnyal folytatott tárgyalások eredménnyel jártak és azokból kifolyólag a főparancsnokság elrendelte, hogy:

1. A legutóbbi sztrájk következtében letartóztatottak valamennyien szabadlábra helyezendők és hogy a sztrájkban való részvétel miatt senki se vonassék felelősségre.

2. A munkás szervezetek zavartalanul működhessenek.

3. A lapok előzetes cenzura mellett való megjelenése megengedtesék.

4. A sztrájk alatt életbe léptetett szigorított intézkedések megszüntessenek.

5. A magyar tisztviselők visszatérhetnek hivatalaikba, úgy a mint a helyzet *Pandurovics* ur idejövetele előtt is volt. Csupán a kormánybiztos nem térhet vissza, aki *Pandurovics* előtt volt, hanem helyette valamely más személy legyen kormánybiztos, akit a magyar kormány — mely erről már értesítve van — kijelöl. A többi magyar hivatalnokok ugyanazok maradhatnak, akik előbb is voltak. Magyar tisztviselőktől a jövőben nem fognak esküt követelni visszatérhetnek tehát azon tisztviselők is, akik hivatalukat azért hagyták el, mert az eskü letételét megtagadták.

Szerb hivatalnokok fokozatosan eltávolítandók.

6. A többi kérelmek a baranyai szerb katonai parancsnokságnál előterjesztetvén, ez fogja a további szükséges intézkedéseket megtenni.

Gazdasági téren is eredményre vezettek a tárgyalások: a szerb kormány biztosította a szabad árubehozatalt Jugoszlávia egész területéről Baranyába. A magyar kormány által Jugoszláviának csereképpen adandó nyersanyagokkal elsősorban a baranyai gyárakat és ipartelepeket látják el. A baranyaiak részére a demarkációs vonal átlépésére szóló utazási igazolványokat Pécsen állítják ki. Az Osztrák Magyar Bank pécsi fiókja újból megkezdheti működését s ennek lefoglalt betéteiből 3 millió koronát a bányászok és munkások kifizetésére kiutalnak.

Pécsi elvtársaink fényes győzelme kimondhatatlan örömeinkre szolgál, mert ezáltal nemcsak Baranya lakossága menekült meg a legsorvasztóbb elnyomatástól, hanem kitűnt, hogy az öntudatos proletár-tömeg ereje nagyobb a diplomácia és az imperializmus erejénél is.

Pártügyek.

Nagykanizsa város alkalmazottai a szocialista pártban. A városi alkalmazottak szövetségének kanizsai csoportja, amelyhez a Kanizsa járás szolgabírói hivatal is bejelentette csatlakozását, tegnap tartotta újjá alakuló ülését. Elnökké dr. *Krátky István*, bizalmiférfiakká dr. *Kaufmann Lajost*, dr. *Rácz Kálmánt*, *Vojkovic Jánost*, *Sió Erzsébetet*, *Hemmert Károlyt*, *Székely Nándort*, *Földi Pétert*, *Németh Jánost*, *Fenyvesi Sándort*, *Marol Lujzát* és *Maicz Józsefet* választották meg — a munkás-tanácsba pedig dr. *Krátky Istvánt*, *Földi Jánost* és *Székely Nándort* delegálták.

A nagykanizsai bírák és ügyészek tegnap tartott értekezlete dr. *Kis László* ügyész-elvtárs javaslatára egyhangúlag elhatározta a szocialista pártba való belépését.

A gőzfürdőbe
megérkezett a borbély.

Borotválás és tyukszemvágás

— eszközöltetik. —

Nyílt-tér.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy munkát ezentúl is elvállalunk és az semmi nemű lefoglalásnak kitéve nincs, csak kész árut nem adhatunk el. A nagykanizsai órásk és aranyművesek nevében:

Kopár A., Schnitzer Géza, Milhofer Ödön, utóda László Imre, Zsoldos Gyula, Kugler Antal, Schapringer Adolf, Berény József és fia, Steiner Mór, Hamburger Miksa, Sebők Károly, Jack utóda Wohlráb Sándor.

APRÓ HIRDETÉSEK

20 métermázsas takarmányrépa eladó. Tudakozódni lehet Strausz Jakóknál, Magyar borkereskedelmi részvénytársaság irodájában.

Egy ruhatáros a Casinóban felvétetik.

Egy pár igen erős muraközi és egy nehéz igás kocsi eladó. Cim a kiadóban.

A Hadikórház részére olvasni tudó idősebb szakácsnő kerestetik április 1-ére. Fizetése 300 korona és teljes ellátás. 1118

Csengeri-ut 60. sz. alatt kert szép gyümölcsfákkal bérbe esetleg részesedésért kiadó. Bővebbet Sugár-ut 20. szám alatt. 1112

Intelligens 20 éves nő emenne vidékre házvezetőnőnek. Címe Kossuth Lajos-ér 3. sz. ajtó 10. 1117

Egy fürdő-fotel ülő kád eladó Kinizs-utca 21. szám alatt. 1109

Egy konyhaszekrény üvegajtóval eladó Magyar-utca 12. szám alatt. 1108

Egy jókarban levő sötétkék magyar kocsis-ruha eladó. Attila-u. 58. szám alatt.

Egy gőzoséplőgép garnitúra teljes felszereléssel eladó Böröndi Lajos kovácsmesternél Gelse. 1103

Mindenes kocsis teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Tisztelettel értesitem kedves vendégeimet, hogy további intézkedésig

Sárközy Dezső zenekarával

Korona kávéházamban

hangversenyez.

Tisztelettel Kiss Ernő Korona fogadós.

Huszállításra felhívás.

A 20. magyar gyalogezred katonái élelmezésére — a hustalan napok lezárásával — naponta szükséges kb.

100 kg. jóminőségű marhahús szállítására 1919. évi április hó 1-től egy havi időtartamra árlejtés hirdettetik.

Az ajánlatok folyó hó 28-án délután 12 óráig küldendőek be.

20. magyar gyalogezred közétkezési bizottsága.

1131

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók

1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Nagykanizsa r. t. város rendőrkapitányától.

2403/1919.

1130.

Tárgy: Az Orsz. Közélelmezési Hivatal vezető Népbiztos 18941/919. VIII. számú rendelete.

Hustalan hét elrendelése.

Az Orsz. Közélelmezési Hivatal vezető Népbiztos 18941/919. VIII. sz. rendelete alapján a következőket rendelem:

1919. március hó 28-tól április hó 3-ig terjedő időben friss marhahúst és friss sertéshúst árusítani és fogyasztani tilos.

Ehhez képest ugyanezen napokon tilos ugy magánháztartásokban, mint az ételek kiszolgáltatásával foglalkozó üzemeiben és üzletekben (fogadó, vendéglő, egyleti vagy más étkező helyek, kávéházak stb.) friss marhahús, vagy friss sertéshús felhasználásával készülő ételeket előállítani, vagy kiszolgáltatni.

Ez alól egészségügyi tekintetből indokolt esetekben a Népbiztosság kivételeket engedélyezhet.

A húsfogyasztás korlátozásaira vonatkozó összes egyéb rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kihágása egy évig terjedhető fogsággal és 50000 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik. A bűnösök felett forradalmi törvényszék ítélkezik.

Nagykanizsa, 1919. március 26-án.

Kiss Lajos s. k.
rendőrkapitány.

VILÁG nagymozgókínház

Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Szerdán, csütörtökön és pénteken

BOB HERCZEG

operett 4 felvonásban, ének kísérettel.

Szombaton, vasárnap. Márc. 29, 30.

A budapesti Nemzeti Színház nagyszikelyű műsordarabja

Őszi vihar

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Előadások hétköznapokon 5 és 7 órakor
vasár- és ünnepnapon 3, 5 és 7 órakor.

URANIA mozgókép-palota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 239

Szerdán, csütörtökön. Március 26., 27.

Fejedelmi nap

szalon-vígjáték 3 felvonásban.

Pénteken, március 28-án

Harry Higgs sorozat III-ik képe. Frappánsul csodás detektív dráma. — Csak egy nap

A kanadai gyémántok

detektív történet 4 felv. Feszereplő Hans Mirendori.

Előadások hétköznapokon: 5- és 7 órakor.
Vasár- és ünnepén: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

A világítási rendelet

határozatai a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félvattos lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrاملámpákat.

NEKTAR védjegyű vizálló impregnált japán kender

SZŐLŐKÖTÖZŐT

80 yardos végekben K 2050, kizárólag forgalomba hozza Rosenthal Zsigmond Budapest, VI., Szeressén-u. 12.

Garantált papirmentes! Gazdaságos, mert vizálló és többször használható! — Képvisező:

Blankenberg Vilmos, Nagykanizsa.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a Zala kiadóhivatalában

Fizesse elő

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPOT

ha csak egy hónapra is.

Kapja a legjobb magyar napilapot és egy 300 oldalas gyönyörű naptárt teljesen díjtalanul.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra K 7-80 — Negyedévre K 22.—

Megrendelő cím: AZ UJSÁG, BUDAPEST.

ZALA-NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefonszám 78. : Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre 90— korona
Fél évre 45— korona
Negyed évre 22.50 korona
Egy hónapra 7.50 korona

Likvidált a kommunista párt.

Kun Béla a pártegységről.

Budapest, márc. 27. A volt kommunista párt összbizalmi testülete tegnap este 10 órakor a VII. kerületi kommunista párt helyiségében értekezletet tartott, amelyet a régi kommunista párt vezetősége hívott egybe. Az értekezlet, amelyen a népbiztos elvtársak valamennyien megjelentek, *teljes egyhangúsággal elhatározta a párt likvidálását és a szocialista pártba való beolvadást.* Szántó elnök elvtárs után Kun Béla többek közt ezeket mondta:

— A változott helyzet következtében változtak a harc eszközei is. Eddig a kapitalista termelési rend dezorganizálása volt a cél. Ma, ha még nincs is meg a tanácsszervezet, de a proletárdiktatura megvan és így *a proletárdiktatura megtartása a cél. Ma nálam nincs nagyobb hite a pártegységnek,* aki valamikor rendbontó voltam. Azelőtt szét kellett bontani a pártot, amely nem volt hite a forradalmi cselekvésnek, de ma azok jöttek hozzánk, akik bennünket rendbontóknak mondtak, és elfogadták a mi programunkat. *Ma tehát az egységes forradalmi cselekvés igenis lehetséges.* Helyeslem az értekezlet összehívását, mert végre alkalom nyílik a párt likvidálására. *Nálam baloldali embert nem ismerek.* Lenin az orosz kommunista párt üdvözlésében többek közt ezeket mondja: „Boldogok vagyunk, hogy a forradalom nem a szókra, hanem a tettekre, a diktatura érett garanciáira fektethető”. Ez lett a mi cselekedeteink irányítója. *Legfőbb gondunk a termelési eszközök köztulajdonba való vétele, az elsőrendű közszükségleti cikkeknek a proletárság javára való lefoglalása, a hatalom biztosítása és a proletárság felfegyverzése.* Mindezeket a szovjetkormány most dolgozza ki, még pedig *Lenin utasításai alapján.* Nem kell ragaszkodni betű szerint az oroszországi alkotmányhoz, *okulni kell az orosz forradalom tévedésein. Előreláthatólag 14 napon belül kiírják a szovjetválasztásokat.* A diktatura ma nem jelenti minden esetben a terrort, mert a terror annak csak egyik eszköze. *A terror csak akkor jön, ha szükség van rá.* A következő határozati javaslatot terjesztem elő:

„Mondja ki határozatilag a feloszlott kommunista párt ma összeült bizalmi testülete, hogy a pártot teljesen likvidálnak tekintve. Mindenki, aki a kommunista párt nevében bárminő vállalatot kezdeményez, csaló és ellensége a proletárság érdekeinek.”

Kun Béla határozati javaslatát az összbizalmi testület egyhangú lelkesedéssel magáévá tette. Ezzel a kommunista párt véglegesen beolvadt a szocialista pártba.

Most már senkinek sem lehet két-

sége a párt egysége iránt; nincs többé kommunista és szociáldemokrata párt: a magyar proletárság egy pártban, egységes programmal, egységes vezetés alatt küzd a szocializmus dió eszméinek megvalósításáért.

Az antant meghátrál a magyar proletárság előtt.

Mérséklék a velünk szomszédos országok területi követeléseit. — Wilson el akarja kerülni a vérontást.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.)

Wilson, Lloyd George, Clemenceau és Orlandó szakadatlanul magyarországi eseményekről tárgyalnak és a bolszevizmus terjedését külön célra rajzolt térképen tanulmányozzák. A párisi békeidegétusok köréből kiszivargott a hír, hogy a bekekonferencia vezető személyiségei teljesen megpuhultak és tudatára ébredtek, hogy az elnyomott proletárság ereje előbb-utóbb elnyomja őket. A *Corriere della Sera* párisi tudósítója azt jelenti lapjának, hogy a magyarországi események következtében az antant a meghátrálásra gondol. Lloyd George, Clemenceau és Orlandó a területi kérdésekről eddig hozott határozatokat revízióknak vetik alá. Diplomáciai körökben ezen elhatározást akképen magyarázzák, hogy az antant Magyarországnak területi engedményeket akar tenni, de olyanképpen, hogy elkerüljék azt a látszatot, mintha az antantot a bolszevizmustól való aggodalom vezérelné. Wilson el akar kerülni minden vérontást.

Az antant-államok elismerik a bolszevizmust?

Páris, márc. 27. (Radio.) Az oroszországi helyzet tanulmányozására kiküldött amerikai megbízottak visszaérkeztek Párisba, de rendkívül elzárkóznak a nyilvánosságtól és a lapoknak nem akarnak közléseket tenni. Az egyik megbízott kijelentette, hogy Oroszországban a bolszevikiek jutottak uralomra. Valamennyi megbízott megegyezik abban, hogy Moszkvát a bolszevikiek tartják hatalmukban. A jelek szerint az amerikai megbízottak azt a meggyőződést szerezték utjukon, hogy ha az orosz bolszevista kormányt el nem ismerik, hiába remélnék teljes és kielégítő békét Európában.

Diadalmasan nyomul elő a bolszevizmus.

A vörös hadsereg Románia kapuinál.

London, márc. 27. Churchill tegnap este a harctéri helyzetről a következő áttekintést nyújtotta:

— Közlöm, hogy Archangelsznél és a Murman fronton heves harc folyik. A Dünánál minden katonai vállalkozás lehetetlen. **Romania súlyos helyzetben van, az ukrainai események pedig valósággal kétségbeesztők.** A franciák előnyomulását mindenütt megállították. **Nikolajev elesett, Odesszát francia és román csapatok védik a bolszevikiek ellen.** Romániát a megsemmisülés veszélye fenyegeti, különösen ha a bolszevikiek és magyarok két oldalról rátámadnak. A bolszevikiek megtámadtak egy 10,000 főnyi német csapatot, amely Nikolajevet akarta felszabadítani azonban a németek egy része a bolszevikiekhez pártolt át.

Kommunista mozgalmak Spanyolországban.

Páris, márc. 27. A békekonferencia tisztában van azzal, hogy a bolszevizmus átragadt Európa nagyobb felére. Madridi jelentés szerint a helyzet Barcelonában nagyon komoly. Általában a spanyolországi munkaszavargások kommunista mozgalmak, amelyek a bolszevizmus egyre erősebb terjedését mutatják.

Nyugateurópára is áttérjed a bolszevizmus.

Genf, márc. 27. Párisból jelentik: Cachin egy tegnap mondott beszédében elítélte az antantnak Oroszországgal szemben követett politikáját, amely megegyezés helyett hadviselésre készült Oroszország ellen. Most hiába igyekeznek — mondotta — önkénteseket toborozni öt frankos napidíjjal. Erős hatást tett Cachinnek az ukrainai eseményekről mondott

kijelentése. Szerinte a bolszevizmus Nyugateurópára is áttérjedőben van, ahol, mint Angliában, a szocializálás jelszavával dolgozik.

Ausztriában megálltak a vonatok.

Bécs, márc. 27. Ma reggel 9 órakor az összes ausztriai vasutasok sztrájkba léptek. Az osztrák vonalakon mindenütt megálltak a vonatok, csak a kora reggeli órákban indult el néhány helyi érdekű vonat. A bérmozgalom csak ürügyül szolgál: a valóságban politikai sztrájkról van szó.

Bécs, márc. 27. Ma reggel kilenc órakor a keleti, déli és aspangi vasut alkalmazottai sztrájkba léptek. A déli vasuton kitört sztrájk következtében az antant által Laibachon át Bécsbe küldött élelmiszereket szállító vonat valahol utközben megrekedt. Ha az utolsó pillanatban segítség nem érkezik, a lakosság tényleges éhínség előtt áll.

Bolszevik mozgalom Horvátországban.

Budapest, márc. 27. Zagrebből jelentik: Tegnap Zagrebben letartóztatták Radics Istvánt, a republikánus párt vezérét és még néhány republikánust. A letartóztatások oka az hogy a letartóztatottak olyan információkat adtak a délszláv állam belpolitikai helyzetéről, annak kilátásait rontották a békekonferencián. Más oldalról érkezett jelentés szerint a letartóztatás oka az, hogy a republikánus párt, amely a legszorosabb fegyverbarátságban dolgozik a horvát kisgazdapárttal és a szocialista elvtársakkal, a magyar tanácsköztársaság megalakítása óta a leghevesebb agitációt fejtette ki a köztársasági államforma és a proletárság felszabadítása érdekében.

Rendeletek.

Nem végleges a kormány házassági rendelete.

A lapok a Forradalmi kormányzótanács VII. rendelete gyanánt közöltek bizonyos intézkedéseket, melyek a házasságon kívüli együttélésre vonatkoztak. Mint az igazságügyi népbiztos közli, ez a rendelet a forradalmi kormányzótanács végleges állásfoglalásának megtörténte előtt jutott nyilvánosságra. A forradalmi kormányzótanács foglalkozik ugyan ezzel a kérdéssel, de a közlés tévedésből, idő előtt történt és a véglegesen még el nem fogadott és a hivatalos lapban meg sem jelent rendelet hatályosnak nem tekinthető.

Megszüntették a vallásoktatást a fővárosi iskolákban.

A főváros közoktatásügyi népbiztosa az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

„Elrendelem, hogy az összes fővárosi iskolákban a vallástan tanítása azonnal megszüntetessék és a felszabadult órák részben a mai társadalmi viszonyok ismertetésére, részben közismereti tárgyak tanítására fordítandók. — Budapest, 1919. március hó 27-én. Gémes Sándor.”

Az antantzászlók védelme.

A forradalmi kormányzótanács külügyi népbiztosának ma az alábbi rendeletét plaktírozta ki a főváros utcáin:

„Mindenkihez! A népjogok elvei szerint a külföldi képviselők fel vannak jogosítva a saját nemzeti zászlók kitűzésére. Ezen jog megilleti a Budapesten tartózkodó idegen katonai missziókat is, amelyeknek zászlói tehát a Magyar Tanácsköztársaság oltalma alatt állanak. Ezt mindenkinek oly figyelmeztetéssel hozom tudomására, hogy aki a szóban levő idegen katonai missziók zászlóit megsérti, vagy ezek ellen bármilyen módon erőszakos cselekményt követne el, forradalmi törvényszék elé állítandó. Budapest, 1919. március 27-én. Kun Béla, külügyi népbiztos.”

A kiszabadult rabok pénze.

Az igazságügyi népbiztos rendelete szerint a fogházból és fegyintézetekből kiszabadult rabok értékeiből csak ezer koronát vehetnek fel, mert az ügyészségek és fegyházigazgatóságok csak ezer korona erejéig adhatják ki azoknak pénzt.

A közigazgatás átszervezése

Megszűnik a városi hivatalok egy része. — Három ügyosztályt szerveznek. — Népbiztosok az ügyosztályok élén.

— Saját tudósítónktól. —

Akinek valami ügyes-bajos dolga van a népbiztosságnál, láthatja azt a horribilis munkát, amelyet *Sneff Bronyai* és *Bárdny* népbiztos elvtársak végeznek. Az előszobákban mozdulni sem lehet. A nap minden órájában ember ember hátán szorong. A legkülönbözőbb ügyekben kell intézkedniök népbiztos elvtársainknak. Az ember számára okvetlenül kikívánkozik a kérdés: hogyan bírják ezt az óriási emberfeletti, idegölő munkát? A régi kényes burzsoa hivatalnokok jutnak az ember eszébe, akik mindig eltolták maguktól a munkát s a „hivatalos idő” kifogásával zárkóztak el az igazi munka elől. Ide nézzetek! Ez a szocialista munka, ez az a munka, amelyet az eszmék tüze hajt, amely az emberi boldogságért küzd s nem törődik mással csak az összesség boldogságának érdekével.

De akármennyire nem törődnek a direktorium tagjai saját testi épségükkel — a munkaelosztás szükségessé tette a mérhetetlen teendőik megosztását.

Ez az egyik szempont. A másik pedig az a szükségesség, hogy a multat kitöröljűk teljesen a mából. A burzsoa-jogon létezők helyébe a proletariatus akarataiból és erejéből a munkásság, a mi embereink lépnek.

A direktorium ma ehörölte a városi tisztviselői karban a különböző címeket.

Mától kezdve nincs polgármester, főjegyző, tanácsos, oszópán városi tisztviselő van.

A közigazgatási teendőket a jövőben három ügyosztály keretében fogják intézni. Minden ügyosztály élén egy népbiztos elvtárs áll. Minden népbiztos-elvtársnak egy osztályvezető van alárendelve.

A közigazgatás új beosztása a következő:

I. Ügyosztály. *Sneff József* népbiztos-elvtárs. Ügyköre: központi, katonai és politikai ügyek. Közellátás. Közüzemek. Szocializálás.

Ügyosztályvezető: *Kratky István*. Fogalmazó: *Kaufmann Lajos*.

II. Ügyosztály. *Bronyai Lajos*, népbiztos-elvtárs. Ügyköre: Mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparügyek. Tanügy. Városfejlesztés. Városgazdasági- és városháztartási ügyek.

Ügyosztályvezető: *Sabján Gyula*. Fogalmazó: *Novai Imre*.

III. Ügyosztály. *Bárdny József*, népbiztos-elvtárs. Ügyköre: Egészségügy. Forgalmi igazgatás. Igazságügy. Munka, munkás és lakásügyek. Szegényügy. Hadiőzvegyék, hadiárva- és hadirokkantak ügyei. Gyámi és gondnoki ügyek.

Osztályvezető: *Havas Hugó*. Fogalmazó: *Prack István*.

Az új beosztás meg fogja szüntetni azt az óriási, már-már életveszélyessé vált tolongást, amely a népbiztosság szobáiban folyik. A népbiztossághoz forduló közönségnek első sorban az elosztó hivatalba kell mennie. Az elosztó hivatal a volt tanácsteremben lesz, ahol *Marvitics* és *Táosi* elvtársak fogják az irányítás munkáját végezni. Ők fogják a feleket az egyik vagy másik ügyosztályhoz utasítani.

A népbiztosság hivatalai a városháza első emeletének egész utcai frontját igénybe fogják venni.

Habsburg József Ferenc Nagykanizsán.

A volt főherceg dunántúli útja. — Pihenni akart?

Nagykanizsa, március 27

A szovjetállammá való átalakulás izgalmas óráiban alig vesszük már észre a letűnt kor szereplőit, mint embereket és csak egy-egy régi „nagy” név idézi emlékezetünkbe az átkos multat. Ilyen régi „nagy” név viselője járt tegnap Nagykanizsán — akaratán kívül.

Habsburg József fia: *József Ferenc* a napokban inkognitóban elutazott Budapestről, hogy — amint mondja — beutazza a Balaton vidékét és Somsichék somogyi birtokán néhány csendes napot töltsön. A volt főherceg *Somsich Gyula* társaságában először a nagy-tapolcsányi birtokra utazott, onnan kocsin és gyalog Zircre, majd Tapolcára mentek. A két idegen Tapolcán feltűnést keltett, a szocialista párterdeklődni kezdett kiletük felől és akkor derült ki, hogy a két titokzatos idegen a letűnt világ egy-egy markans alakja. A tapolcai elvtársaknak éppen az *Inkognito* volt a gyanús: Fesztetich Tasziló minapi útja után minden utazó „főúr” gyanús lehet. A tapolcai elvtársak felügyelet alá helyezték *Habsburg József Ferencet* és *Somsich Gyulát* és átvittek őket Keszthelyre, ahol az éjszakát a pompás berendezésű Fesztetich kastélyban töltötték. A kanizsai direktorium rendeletére ezután tegnap kíséret mellett Nagykanizsára hozták őket, ahol a direktorium megállapította azt, hogy semmi ok nincs arra, hogy vallomásukban — amely szerint Balaton menti körutunknak az volt a célja, hogy *Somsich somogyi birtokára* érve, ott üdüljenek — kételkedni kelljen. *Habsburg Józsefet* és *Somsich Gyulát* ma délután Budapestre kísérik, ahol a továbbiakról a belügyi népbiztos fog dönteni.

Habsburg József és *Somsich Gyula* a tegnapi napot a „Centrá” szállodában töltötték, ahol felkereste őket munkatársunk is. Mindkettőt erősen megviselte a viszontagságos utazás. Ruházatuk piszkos, gyűrött volt, mintha már azzal is ki akarták volna fejezni, hogy nekik is be kell illeszkedni az új dolgozó, munkás társadalomba. Munkatársunk kérdésére *Habsburg József Ferenc* a következőket mondta:

— Utazásunk célja az volt, hogy megtekinthessem a Balaton vidékét és hogy ezután megpihenhessek a somogyi Somsich-birtokon. Csak azért utaztunk inkognitóban, hogy ne keltsünk feltűnést. Családom névben is kijelenthetem, hogy nincsen szándékunkban az ország területét elhagyni. *Be akarunk illeszkedni az új dolgozó társadalomba és annak mint fejmunkások hasznos tagjai akarunk lenni.* Kijelentem, hogy a *szovjetköztársaság összes hatóságai a legkülönbözőbb bándsmódban részesítettek bennünket.*

HIREK.

1919
március
28
Péntek

N A P T A R.

A nap két 5 óra 51 perckor, nyugszik 6 óra 21 perckor.

A hold két éjjel 3 óra 41 perckor, nyugszik délután 2 óra 26 perckor

A bresztlitovszki senki,

Hoffmann generális megint ki merete nyitani a száját. Ez a degenerált tábornok, az imperializmus talpnyaló szolgája és a proletárok átkos emlékü vágóhídjának egyik főhőhéra formális ajánlatot tett az antantnak, hogy kezdjenek Németországgal együttes akciót orosz testvéreink legázolására. Proletárok, emlékezzetek a bresztlitovszki szennyesre és emlékezzetek orosz elvtársaink hadüzenetére a világ minden imperialista-kapitalistája ellen, amelynél nagyszerűbb, tisztább és szentebb hadüzenetet még nem látott ez a korhadó, pusztuló, recsegőszerkezetű világ. Büszkén, bátran, a félvilággal szembenézve hirdetjük a magunk dicsőségét: mi voltunk az elsők, akik megértettük az orosz proletariatus hívó szavát és odaadtuk kérges kezünket az orosz testvéreknek, hogy páros vállal romboljuk le azt az átkos nyugati világot, amelyik bután tétovázik, remeg és nem tudja mit kezdjen a magyar proletariatus gigászi méretű feltörpénásával. A veszét érzi a nyugati rothadó vár, az éresztékek lazulnak, a téglák kihullanak: az olasz proletárok nyitott szemmel figyelnek, román elnyomottak a vállukat emelgetik, cseh barátaink tábora egyre nő — halálát őrzi, fulladozik a nyugati kapitalizmus ócska szerkezete. És ilyenkor meri a száját nyitani egy ilyen *Hoffmann* nevű pojáca, aki azt hiszi, a német proletariatus majd mi ellenünk: a testvérei ellen fog fordulni. Nem Hoffmann embermészáros ur: a német proletariatus már kétszer feszült mérhetetlen erővel a ti uralmatok ellen. A lánc, amivel guzsha kötöttétek, még nem szakadt le teljesen, de enged. Kétszer kellett nekifeszülnie, kétszer nem volt elég: a kötél még köti a kezét. A második rémes, borzalmasan impozáns erőpróba nem vitt még egészen a célhoz. De már foszladozik a kötél. A nyolcvanmillió német proletár most pihen: az erejét gyűjti: a harmadik gyürkőzésre, a legnagyobbra, az igazira. Erre a harcra már segítőtársa van: a mi példánk, a mi hitünk, amit magábaszitt. És akkor a kötél ismét munkába áll. Nem félsz Hoffmann és ti többi hoffmannok, hogy te, ti, a villanyfa és a kötél egymáshoz nagyon közel élvezitek majd a vérvörös nap-sugarat?

— Somogy megye egy részét a nagykanizsai direktorium alá helyezték. Régióta vajudó kívánságot elégitett ki ma ismét a nagykanizsai direktorium. A somogy megyei csurgói járás lakosságának sokat hangoztatott kívánsága, hogy Nagykanizsával közelebbi nexusba kerüljön a csurgói járást a közlekedési és távolsági viszonyok praedesztinálják arra, hogy Nagykanizsához tartozzék, mert eddig az az abszurd állapot állott fenn, hogy a várostól 5—10 kilométernyire fekvő községek lakosságát nem Nagykanizsáról, hanem Kaposvárról látták el közszükségleti cikkekkkel. Ezen az abnormalis helyzeten segitendő, ma a somogy megyei direktorium kiküldöttei jártak itt Nagykanizsán, hogy a csurgói járás egy részének Nagykanizsához

való csatolásáról tárgyaljanak. A tárgyalások eredményre is vezettek, amennyiben a két direktórium megállapodott abban, hogy a csurgói járás egy része a jövőben a nagykanizsai direktórium alá fog tartozni.

Kapornakon izgatnak a jezsuiták. A nagykanizsai direktóriumnál tegnap küldöttség járt, amely elpanaszolta, hogy a nagykapornaki kolostor lakói, a sötétség gonosz szellemei: a jezsuita papok — a leglelkettebb izgatást viszik végbe az új rend ellen Nagykapornakon és környékén. Ez a rendház, amelyben békében alig volt néhány jezsuita, most egészen megtelt azokkal a jezsuitákkal, akik jónak látták gonoszságaik miatt a városokból elmenekülni. Köztük van Bangha páter is, a szocializmus leggonoszabb elűzése. A sötétség e gonosz szellemének megfékezésére az összes intézkedések megtörténtek.

A lakásügyi bizottság munkában. A régi lakáshivatalban a városháza elsőemeleti sarokszobában székel a lakásügyi bizottság. Reggeltől-délig, amíg csak hivatalos órák vannak, ember-emberhátán tolong ebben a hivatalban. Meg kell állapítanunk, hogy a lakás-bizottság két napi működése alatt többet tett proletártestvéreink érdekében, mint a régi paragrafuson nyargaló, tárgyalgató, huzavonásos és rendeletekkel lekötözött lakáshivatal egész élete alatt. A lakás-bizottság ajtaján mosolygó arccal lépnek ki a multban annyit szenvedtek: a munkásanya, a proletárférfi, akinek a nyugalom nem volt-nyugalom és az élet boldog megpihenése elszaladt tőle, mert egyszobás lakásban együtt kellett lakni 4-6-12 proletárnak. Emberek, akik könnyörögtek, kértek, egy kis levegőért esedeztek, tágasabb szobáért kérvényeztek, tiszser is jártak görnyedt háttal a hivatalokat, ma büszke fővel boldogan örülnek a megszerzett lakásnak. A lakáshivatal nem tárgyal és nem „kukoricázik,” hanem megállapítja, hol van igénybevehető lakás és könnyörtelenül, a hivatás szent tudatában elveszi a lakást attól, akinek több van, mint amennyi kellene és odaadja annak, akinek kevesebb van annál, mint amennyi kellene. A proletárigazság átörölte a szokást, rendeleteket és törvényt és csak egyetlen kötelező parancsot ismer: a proletariatus érdekét!

Ebzárlat. Palin községben tegnap veszett kutyák garázdálkodtak, amiért is 90 napi-ebzárlatot rendeltek el. A zárlat Nagykanizsára is vonatkozik.

Uj számvevő. A direktórium Molnár Gyula elvtársat, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság volt számellenőrt Nagykanizsa város-hoz számvevővé nevezte ki.

A Muzsa hirdetett hangversenyét nem március 29-én, hanem április 2-án tartja meg.

A vasutasszövetség vigalmi gárdája folyó hó 29-étől minden csütörtök, szombat és vasárnap este 6 órai kezdettel össztáncot tart a szövetség helyiségében, (volt Polgári Egylet)

Kanadai gyémántok a címe annak a remek detektív történetnek, amelyet ma pénteken, csak egy napos műsor keretében mutat be az Uránia.

Pártügyek.

A szocialista nők szabadszervezete felhívja választmányi tagjait, hogy f. hó 29-én szombaton délután 6 órakor a szervezet helyiségében (Haladás) Badacsony vendéglőben tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Figyelem! Felszólítom az összes szakszervezetek vezetőseit, hogy 3 napon belül taglétszámukat névszerint adják le, mivel minden tag részére névszerint lesz kiállítva a párttag könyvecske, Jaberics Lajos pénztáros.

Felhívás. Felkérjük az összes szakszervezetek vezetőseit, hogy a pontos taglétsámokat szombat estig a Szocialista párttitkárságnál írásban bejelenteni sziveskedjenek, mert a lefoglalt textiliára a tagok arányához mérten lesz kiutalva. *Parttitkár: ag.*

Megalakult a nagykanizsai fűszer-, gyarmatárusok és vegyeskereskedők szakszervezete. Tegnap délután 6 órakor a Casinóban tartotta alakuló ülését a kanizsai fű-

szer-, gyarmatárus- és vegyeskereskedők szakszervezete, amelyen elnökül Schwarz Gusztáv elvtársat, alelnökké: Radnai Jenő, Strém Tivadar elvtársakat, titkárrá pedig Valics Dezső elvtársat választották meg. Mindazok, akik még be akarnak lépni a szakszervezetbe, jelentkezzenek mielőbb Schwarz Gusztáv elvtársnál.

Nagykanizsa közéletmezése.

Sürgős indítvány a direktóriumhoz.

I. ta: Dr. Bartha József*)

Nagykanizsa városának kb. 20.000 főnyi ellátatlan fogyasztója van. Ezen fogyasztók közül kb. 15.000 a már létező Nagykanizsai Általános Fogyasztási Szövetkezetbe és az alakulóban levő Nagykanizsai Magánalkalmazottak Szakszervezetének Szövetkezetébe, továbbá a Nagykanizsai Közalalkalmazottak alakulóban levő fogyasztási szövetkezetébe tartozik. Ez utóbbi két szövetkezet pár napon belül jogi személyé alakul. E három szövetkezet tehát együttes eljárással 15.000 ellátatlan fogyasztó elsőrendő életszükségletét tudja biztosítani.

A szükséglet biztosítása legegyszerűbben és legbiztosabban a jelen körülmények között akként történhetik, hogy a Nagykanizsa határában levő avagy a közeli környezetében fekvő néhány nagyobb gazdaság termelése a folyó gazdasági évre ezen fogyasztási szövetkezetek részére szerződésileg lekötöztetik.

Az nem lehet kérdés, hogy a termények árát a fogyasztóknak készpénzben meg kell fizetni, hiszen a kommunista gazdasági rend a pénznek, mint törvényes értékmérőnek és csereszköznek szerepét nem szünteti meg.

Az sem lehet kérdés, hogy a gazdasági üzemek fenntartását biztosítani kell, illetve a gazdasági kiadásokat fedezni kell.

Az sem lehet kérdés, hogy ezen üzemeket csakis szakképzett egyének, legcélszerűbben kellő ellenőrzés és hatóságilag jóváhagyott üzemierv mellett azok a szakképzett gazdák kezeljék, akik ezen gazdaságokban, mint sajátjukban eddig is gazdálkodtak.

Kérdés csupán az, hogy ezen gazdasági üzemek bevételi föbbletével, vagyis azon pénzfelesleggel mi történjék, ami esetleg a termények árából az üzemi kiadások teljesítése után fennmarad.

Ha a gazdák belemennek abba, hogy ezen bevételi felesleget a Kiszajítvány, illetve a kommunista gazdasági rend végleges kialakulásáig közpénztárban letétként hagyják, a probléma meg van oldva. Olyan kormányhatóság nem képzelhető, amely egy ily megállapodást, melyet mindkét fél önként teljesít, tehát amely megállapodás emberi számítás szerint biztosan fedezi 15000 ellátatlan városi fogyasztó elsőrendű életszükségletét és biztosítja a gazdasági üzemek fennállását, gondoskodik a bevételi felesleg őrzéséről, pusztán szeszelyből jóvá nem hagyja és az egész nagykanizsai proletárság megélhetését a bizonytalanságnak vagy alacsony belátásának és szervezeten elemek szeszelyének tenné ki.

A megállapodás tehát biztosan számíthat kormányhatósági jóváhagyásra.

Álljon a direktórium rendelkezésére néhány szakszerű adat.

Lisztzükséglet. 15.000 fogyasztó heti kvótáját átlag négy kilogramm gabonában, illetve 3,5 kilogramm lisztben feltételezve, fejenkénti évi szükséglet 200 kg. gabona. Összesen tehát 3.000.000 kg. gabona. Katasztrális holdanként 700 kg. termést feltételezve szükséges bevetett terület 4500 katasztrális hold. Ehhez kell számítanunk még a vetőmagzükséglet részére további 20% és cselédkonvenció fedezésére további 40% bevetett területet tehát összesen további 2600 kerek számban összesen 7000 kat. hold gabonával bevetett terület szükséges közép-

*) Bartha elvtárs cikkét azzal kööljük, hogy az a városi ellátatlan fogyasztók részére a ferradalmi tanács rendeleteinek nem prejudicálhat.

számítás szerint 15.000 ellátatlan fogyasztó mérsékelt lisztzükségletének biztosítására. (A városi fogyasztóra évi 200 kg. fejkvótát számítottam, míg a gazdasági cseléd konvenciója a kollektív szerződés szerint családanként 2000 kg. évenkénti).

Zsirszükséglet. 15.000 fogyasztóra, a kiknek nagyrésze azonban a zsirszükséglet terén részben önellátott, heti 100 gramm zsirfogyasztást feltételezve az évi zsirkvóta kerek számban 6 kg. vagyis az össz-zsirszükséglet egy évre 90.000 kg. Ezen zsirmennyiség termelésére minden eshetőséget számba véve és egy sertésre 30 kg. zsireredményi feltételezve kerek számban 270000 kg. sertés szükséges, vagyis 2700 drb. sertés. Minden sertés kg. termeléséhez átlag 5 kg. tengerit (árpát) számítva 270.000 kg. sertés termeléséhez 1.350.000 kg. szemes abrak szükséges. Ezen mennyiség termelése viszont 1000 kg. holdankénti termést feltételezve 1350 katasztrális hold tengerivel bevetett területet igényel vetőmag és cselédkonvenció nélkül, ezzel együtt legfeljebb 1500 holdat.

A beállítandó sertések legalább 3/4 részét a kormányhatóság segítségével lehetne csak megszerezni és a nagykanizsai gőzmalom, a közbizottság melletti hízaludába és az egyes gazdaságokba hizlalás végett beállítani.

Tejszükséglet. 15.000 fogyasztóra napi 3 deciliter tejet számítva, napi 5000 liter tej szükséges. Ez a tejmennyiség tehenenként napi 3 liter istálló-állagot feltételezve, kb. 1700 tehen szükséges. Ezeknek legfeljebb 1/3-a van jelenleg beállítva a szobajohető gazdaságok és a kanizsai piacra gravitáló kisgazdáknál. Kb. 600 drb. tehen volna az állatállomány szukcesszív kicserélésével két hónapon belül megszerzendő és a gazdaságokba beállítandó.

Huskérdés. A tej és zsirszükséglet ok-szerű fedezése esetén automatic megoldódik.

Főzelszükséglet. Külön és részletes tárgyalást és megoldást igényel nagyrészen azonban a szükséglet a kisgazdák termelése és önellátás folyán önmagától, illetve hatósági intézkedés nélkül is egyelőre megoldást nyer.

Ne várjuk be azt, amíg felelősen és beállítandó nélkül elemek földéhsége elvonja az üzemek felszerelését és városunk ellátatlan fogyasztói elől a folyó gazdasági év biztosítható termését. De ne várjunk kormányhatósági intézkedést sem, hiszen a kormányhatóság sem tehetne mást, mint amit nekünk tennünk kell. A kormányhatóság bizonyosan beéri a jóváhagyó tudomásul vétellel s azzal, hogy súlyos gondoktól szabadítottuk meg s lehetővé tettük a távolabbi termelést szférák feleslegének kötetlenül maradt erőivel való biztosítását.

Indítványozom tehát, hogy a nagykanizsai direktórium hívja össze legstírgósebben a környékbeli nagybirtokosokat és bérloket, valamint a helybeli fogyasztási szövetkezetek egyöntetűen eljáró képviselőit, illetve alapítóit értekezletre, amelyen a fentebb kifejtett irányelvek szerint hozzon létre a folyó gazdasági évre kormányhatósági jóváhagyástól függő megállapodást a gazdák és ezen szervezetek között, amely megállapodás az üzemek fenntartását, a szövetkezeti tagok részére az üzemek termelésének lekötését és végül az ellenőrzés mellett vezetendő üzemek bevételi feleslegének letétként való kezelését célozza. Ezen megállapodást legstírgósebben kiktűdött útján terjessze fel kormányhatósági jóváhagyásra.

Nem titok, városunk ellátatlan fogyasztóinak lisztzükséglete csak rövid időre van biztosítva és hogy nincsen biztosítékunk az iránt sem, vajjon a tavaszi vetésmunkálatok keifőden végeztetnek-e. A kisgazda a legjobb akarata mellett sem tud nagyobb tömegű feleslegeket termelni s ma nem vagyunk képesek a szervezeten és a folyó gazdasági évben többé nem szervezhető mezőgazdasági kistermelés feleslegét az őrési tömegű ellátatlan városi fogyasztók részére biztosítani.

Időszerű könyvek

kaphatók: Fischel Fülöp Fiai könyvkereskedésében Nagykanizsán:

KULTURA ÉS TUDOMÁNY:

A szikratáviró	K 8-80
A gondolat szabadság története	5-50
Fagnot, A köztársaság kultusza	8-80
Rodin beszélgetései a művészetéről	3-90
A római kultúra legjelentősebb vonásai	4-40
Pollard, Anglia története	4-40
Az új szabadság, Wodrow-Wilson. Ez a könyv választotta meg az Egyesült-Államok elnökévé	8-80
Kautsky Károly, Marx Károly történelmi jelentősége	K 2-75
A proletárság diktatúrája	2-75
A szociális forradalom I/III.	5-60
Marx Károly, Bér-ár-profit	2-20
Bérmunka és tőke	2-—
Engels Frigyes, a kommunizmus alapelvei	1-05
Varga Jenő, Földosztás és földreform	2-20
A pénz uralma és bukása a háborúban	5-—
Weltner Jakab, A szocialdemokrata párt és a béke	1-65
Mérics Zsigmond, Népszavazás a földreformról	—60
A győzelmes tömegsztrájk	—20
Munkásokról—munkásnőknek	—40
Vanozák János, A klerikális mételey	2-20
Szende Gyula, A tenger szabadsága	1-10
Székely Vilmos, Négy év szavakban	3-—
Egy munkásleány gyermekkora	2-20
Lauringer, Közintézményeink tört. fejlődése	2-40
Proletárok veleszkönyve	1-10
Földes Béla, A munkaviszonyok egy modern gyárban	3-—
A Ferrer-gyilkosság	3-20
Rokkanti k. ézegek és árvák	1-80
Visszatért hadifoglyok katonai tanácsadója	3-30
Busa Barna, Magyarország igaza	2-20
Illés Béla, A szellemi munkások és a szocializmus	2-20
Braun Róbert, Magyarország feldarabolása és a nemzetiségi kérdés	4-—
Kalmár Antal, Az új választótörvény kérdései és feleletekben	3-30
Kanizsai Zsigmond, Az általános választójog	2-40
Kereskedősegéd és tisztviselői szolgálati viszonya	1-32
Szalay Vilmos, keresk. alk. és magántisztviselői szolgálati viszonyait szabályozó rendeletek ismert.	3-60
A munkaügyi bíraskodás néptörvény és rendeletek magyarázatokkal és jegyzetekkel	11-—
A munkaügyi bíraskodásra vonatkozó rendeletek	2-00
Világosság könyvtár teljes sorozat	—
Dr. Horváth Zs. Martinovics István	1-50
Dr. Vörz, Embertenyésztés	6-80
Petőfi Sándor összes költeményei diszkötésben	9-—
Tudományos kalandozások	15-—

Bárhol megjelent és hirdetett könyv ugyanígy kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK

Mindenes főzönőt, mindenes kocsi és egy elárulóleányt ellátással és jó fizetéssel azonnal felvesz Toch Miksa vegyeskereskedése a hadikórháznál. 1136

Ápolónő házakhoz ajánkozik, vidékre is elmegyek. Állandó cím: Régi gimnázium földszint, ajtó 45. 1173

Csengeri-ut 60. sz. alatt kert szép gyümölcsfákkal bére esetleg részesedésért kiadó. Bővebbet Sugár-ut 20. szám alatt. 1112

Mindenes kocsi teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cím a kiadóban.

Nagykanizsa legolcsóbb bevásárlási forrása (7)

Kistaludi és Krausz

divatáruház az ARANY KAKAS-hoz Erzsébet-tér

Bérekocsi (fiaker)

minden alkalomra vidékre is megrendelhető CENTRAL SZALLODA portásánál (szobalányér.)

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Pénteken, március 28 án

Harry Higgs sorozat III-ik képe. Frangepánul csodás *detektív dráma.* — Csak egy nap

A kanadai gyémántok

detektív történet 4 felv. Főszereplő Emma Mirendorf.

Szombat, vasárnap. Márc. 29. és 30.

A művészet diadalútja

művész-regény 5 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.

Vasár- és ünnepen: 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Cserepes munkát és javításokat,

ugy helyben mint vidéken. — A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérem

LÉGRÁDI JÓZSEF

cserep és palafödémester Nagykanizsán, Petőfi-ut 25.

Garamvölgyi és Szemere

dohánynagyáruda és papirkülönlegességek nagy raktára. —

VI. huzásra sorsjegyek már kaphatók.

Ajánlják viszontelárúsítóknak nagyválasztéku szívarkahüvelyeket.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Weisz és Ledotszky údai

Hirschler Testvérek

Nagykanizsa, Főut 2. 1120

Norinbergi, disznó, rövid, szövött és kötöttáru nagykereskedése. —

Ezen cikkekben Nagykanizsa legolcsóbb bevásárlási forrása

VILÁG nagymozgósínház

Szarvas szálloda. Telefon 74/32.

Szerdán, csütörtökön és pénteken

BOB HERCZEG

operett 4 felvonásban, ének kísérettel.

Szombaton, vasárnap. Márc. 29., 30.

A budapesti Nemzeti Színház nagyszerű műsordarabja

Őszvihár

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Előadások hétköznapokon 5 és 7 órakor vasár- és ünneppon 3, 5 és 7 órakor.

Elsőrendű muraközi

mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Ügyes kifutóleány

felvétetik a Zala irodájában!

Teutsch Gusztáv drogéria

Nagykanizsa, Városház épület

Legfinomabb parfümök, az összes piperecikkek, ugyisintén fényképezési dolgok a legutányosabban kaphatók. 1117

Pontos és szolid kiszolgálás

Deutsch József

Nagykanizsa

Rövid-, norinbergi- és szövöttáru nagykereskedése. —

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

Király-Sörfőzde Részvénytársaság

NAGYKANIZSA - Telefonszám 36.

ajánlja elsőrendű minőségű világos és sötétszínű söreit, valamint belegelnek, lábbadozóknak mint tápanyogyított elismert kiváló minőségű

dupla-maláta tápsörkülönlegességét.

ZALA-NÉP AKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefonszám 78. : Nyomdal 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre 90.— korona
Fél évre 45.— korona
Negyed évre 22.50 korona
Egy hónapra 7.50 korona

Fegyverbe magyar proletárok

Nagykanizsa, március 28.

A világ minden táján felesapó bolsevista mozgalom végre tudatára ébresztette a párisi „béke delegátusokat“, hogy a bolsevizmus terjedésének nem lehet fegyverrel gátat vetni. Párisban mindjobban felülkerekedik az a felfogás, hogy a szovjetállamokkal mégis csak tárgyalni kell: *a bolsevizmust el kell ismerni.*

Amíg azonban a békekonferencián mindjobban érvényesül ez a józanabb felfogás, — a halálra ítélt szoldateszka utolsó erőfeszítéssel akar újra hatalomra vergődni; az egykori halálos ellenségek: *Foch és Hoffmann* kezét nyujtanak egymásnak, hogy a proletárság világhuralmát egy utolsó, ketségbeesett kísérlettel megakadályozzák. Ha nem is valószínű a világ eme hóhérainak újból való felülkerekedése, mégis számolnunk kell egy új, szent háborúval: *szükségünk van a Vörös hadseregére!*

E lázas hevületű időkben, amelyben az időnek nincsenek előre látható távolságai és talán percek, talán napok választanak el attól, hogy németajku proletártestvéreink is győzelmesen bontják ki a diktatura vörös lobogóját, — a szélrózsa minden irányában diadalmasan küzd az orosz szovjetkormány vörös hadserege és a harctéri győzelem utja egyre közelebb visz az egyesülés felé: amikor az orosz szovjetkormány katonái egyesülhetnek a legújabb szovjetkormány hadseregének, a gyorsan épülő magyar vörös hadseregnek csapataival. Még az egyesülés előtt kell megmutatnunk a magyar proletárság egységét az orosz szovjetkormánytal: *még az egyesülés előtt méltónak kell bizonyulnia vörös hadseregünknek az oroszokkal való szövetkezésre.* Meg kell tudniuk orosz proletártestvéreinknek, hogy Magyarországon erős és fegyverrel ellátott előbástya van az ő milliós hadseregünknek.

Magyarország forradalmi kormánya ezért kér új hadsereget a néptől. A négy éves háború gyötrelmei után nagy feladat ennek a hadseregnek megteremtése, de ennek a hadseregnek meg kell lennie, és nemcsak szükséges, hanem dicsőséges és szent dolog is. Az új hadsereg, amelyre a magyar tanácsköztársaság bizza tiszta lobogóját, lelkes férfiak társasága. Férfiaké, akiket nem a zsendár szuronya, nem a börtön, nem a főbe-lövés veszedelme kenyerit fegyverbe, hanem a proletárbecsület és öntudat. Fel hát proletárok, jussatok a helyzet öntudatára és *lépjetek be a vörös hadseregbe!*

Ebben az új hadseregben nincsenek rangok, sem csillagok, sem vörös stráfok, nincsenek generálisok és nincsenek — kutyamosók. Csak katonák vannak, akik ellenállhatatlan rohammal most kapaszkodnak fel a társadalom ormaira, ahová addig legfeljebb reménytelen pillantásuk tévedt. Ennek a hadseregnek fegyelméhez nem kellenek Lukachichok, nem kell kikötés: ezt a hadsereget fegyelmezi az a szent lelkesedés, amely az ifjú tanácsköztársaság valamennyi proletárját hevíti.

A forradalmi kormányzótanács hívó szóval fordul a magyar proletársághoz. Meggyőződésünk, hogy ez a szózat hatalmas visszhangot kelt az országban: Zalamegyében és Nagykanizsán is! Ha millió és millió magyar tudott vérezni és meghalni aljas, gaz, idegen célokért, *egy új világ megteremtésének szépséges és örök bécsületű művéhez nem hiányozhatnak a nagyszerű magyar légiók; a magyar vörös hadsereg katonái. Fegyverbe magyar proletárok!*

Az antant visszavonja csapatait Oroszországból.

Az antant tárgyalást kezd a bolsevistákkal.

Newyork, márc. 28. (Radio.) Párisból jelentik: Igen valószínűnek tartják, hogy az oroszországi északi fronton operáló szövetséges csapatokat a legrövidebb időn belül visszavonják. A négy kormányfő tegnap délutáni tanácskozásairól hivatalos értesítés nem került a nyilvánosságra, azok szerint azonban, akik a béketárgyalások hangulatát ismerik, minden jel arra vall, hogy a szövetséges csapatokat vissza fogják vonni. *Minél jobban telik az idő, annál inkább kitűnik, hogy ez az egyedüli módja a bolsevistákkal való megegyezésnek.*

Newyork, márc. 28. (Radio.) Az Evening Newsnek jelentik Párisból: Az orosz kérdés ismét előtérbe nyomult a békeértekezleten. A közel jövőben a békemegbízottak valamiféle orosz politikában fognak megállapodni. Hír szerint Bullitt rendkívül kedvező jelentést tett az oroszországi helyzetről. Azt mondta, hogy a Nyugat Európában elterjedt hírektől eltérően bámulatraméltó állami szervezetet talált: *mindenki igyekszik rendet teremteni; a vasutközlékedés rendes.* Bullitt egy hetet töltött Pétervárott anélkül, hogy bármilyen veszély fenyegette volna. Bullittnek nem volt megbízása arra, hogy a szovjetkormányval alkudozásokat kezdjen, csupán az állapotok megfigyelésére küldötték ki. Jelentése mindazonáltal legnagyobb hatással lesz az események fejlődésére és *mindinkább megerősödik azon gondolat, mely korábban megnyilvánult a békeértekezleten, hogy a világ békéjét addig nem lehet biztosítani, amíg a bolsevistákkal valami módon meg nem állapodnak.*

Fejlesztettség Párisban.

Bécs, márc. 28. A Mittagpostnak jelentik Párisból: A magyarországi bolsevista forradalom következtében Párisban általános a fejlesztettség, noha a tegnapi reggeli lapok igyekeztek megnyugtanni a közvéleményt. Malleterre tábornok a *Matinben* írt cikkében hangsúlyozza, hogy a budapesti bolsevista forradalom következtében és minthogy a német főhadiszállásról is bolsevist fenyegetés hallatszik, multhatatlanul szükséges, hogy mielőbb elküldjék a békeszerződést Budapestre, Berlinbe és Bécsbe aláírás végett. A béke delegátusok a magyarországi események után nem áztatják magukat hiu reményekben és tudatában vannak, hogy a bolsevizmus átterjed egész Európára.

Oroszország követet nevez ki Budapestre.

Bécs, márc. 28. Az Abendblatt baseli magánjelentése szerint a Svájc-ból kiutasított Juilbeaut az oroszországi szovjetkormány budapesti követévé fogják kinevezni.

Szerbia bolsevizmussal fenyegeti a békekonferenciát.

Bern, márc. 28. Nagy határozottsággal beszélnek az antant itteni diplomáciai köreiből, hogy a belgrádi kormány néhány nap előtt táviratot intézett a párisi békekonferenciához, amelyben azzal fenyegetődött, hogy a magyar példát követve, az orosz bolsevizmushoz fog csatlakozni, ha Jugoszlávia jogos igényei háttérbe szorulnak és ha a konferencia a londoni szerződést megmá-

hatatlan történelmi ténynek tekinteni. Ez volt a válasza a szerb kormánynak az olasz béke delegátusok ama fenyegetődésére, hogy otthagyják a békekonferenciát, ha Olaszország igényei nem teljesednek be.

Diadalmaskodni fog a kommunizmus.

Bécs, márc. 28. *Daily News* tudósítója táviratozza lapjának Párisból: Egy hónapon belül meglesz a proletárdiktatura Ausztriában és Olaszországban, három hónap alatt Európa keletén és Középeurópában diadalmaskodni fog a kommunizmus. Akkor azután egész a Rajnáig semmi sem áll útjában, hogy tovább terjeszkedjék.

Terjed a sztrájk Ausztriában.

Bécs, márc. 28. A vasutassztrájk a múlt éjjel a Nyugatvasut és Ferenc József vasut személyzetére is áttért. A vasutasok sztrájkja nem bérsztrájk, hanem politikai sztrájk, mely elsősorban a magyarországi tanácsköztársaság megalakulásának hatása alatt támadt. Az élelmezés késedelmessége miatt a sztrájknak nemzetközi hatása lehet. Az osztrák munkásság nagyrésze rokonszenvvel vonzódik a magyar proletársághoz. Délben hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint ha tegnap holnap nem sikerül a vasutvonalakon megrekedt eleségszállító vonatokat tovább indítani, akkor Bécsben le kell szállítani a napi kenyéradagot egyelőre a felére.

Bécs, márc. 28. Az általános vasutassztrájk áttért a Bécs-bádeni helyiérdekű vasútra is. Minthogy a körülbelül 80 kilomé-

ternyire levő magyar határt másképp elérni nem lehet, bérkocsikat bérelnek, amelyek 7—12 koronát kérnek kilométerenként, úgy, hogy az ut legalább 600 koronába kerül. A tárgyalások a sztrájk befejezésére folyamatban vannak. A sztrájkolók követelése körülbelül 150 millió koronát jelent, de a kormány csak 80 milliót akar engedélyezni. A posta, távirat és telefon tisztviselők szintén követelésekkel állottak elő. A telefontisztviselők kijelentették, hogy szolidárisak a vasutasokkal és adott pillanatban szintén sztrájkba lépnek. Nagy agitáció folyik a közúti vasutasok sztrájkjára bírására is.

Oroszország katonai akciót indít támogatásunkra.

London, márc. 28. A *Times* jelenti Moszkvából: Az orosz szovjetkormány elhatározta, hogy katonai akciót indít a magyar tanácskormány támogatására. Trockij rendelkezéssel meghagyta a Neva torpedóhadosztály mozgósítását és további korosztályokat is behívott.

Rendelet.

A földmunkások munkabérének megállapítása.

Budapest, márc. 28. A földmivelésügyi népbiztos a földmunkások napi munkabérének a következőkben állapította meg: 1. Budapesten és környékén férfiak 30 K, nők 25 K, 15—18 éves fiúk és leányok 15 K, 15 évnél fiatalabb gyermekek 10 K. 2. Egyéb helyeken férfiak 25 K, nők 20 K, 15—18 éves fiúk és lányok 12 K, 15 évnél fiatalabb gyermekek 8 K. A kerti munkánál 20%, a kaszás munkánál 10% munkabértöbblet jár. Ezen bérnél alacsonyabbat nem lehet megállapítani. Ahol a bér magasabb, azt nem lehet leszállítani. E bérek ellátás nélkül értődnek.

Felemelték a vörös hadsereg katonáinak fizetését.

Budapest, márc. 28. A hadügyi népbiztos elrendelte, hogy a vörös hadsereg katonái minden olyan esetben, amikor saját helyőrségükön kívül teljesítenek szolgálatot, ne napi két korona, hanem napi tíz korona karhatalmi kiküldetési pótdíjat kapjanak.

A közalkalmazottak tovább kapják a háborús segítyt.

Budapest, márc. 28. A forradalmi kormányzótanács a közalkalmazottak újabb háborús segítye ügyében elrendelte, hogy a múlt év december 29-én kibocsátott rendelet, mely a közalkalmazottak háborús segítyét 1919. év március végéig meghosszabbította, további két hónappal, vagyis április és május hónapokra meghosszabbított. Vagyis a közalkalmazottak ezen két utóbbi hónapra is megkapják az 1917-ben megállapított háborús segítyeket. A beszerzési előlegek havi, félhavi, vagy heti törlesztései részleteinek levonását pedig április és május hónapokra fel kell függeszteni. Ezenkívül az előbbi rendelkezések odamódosulnak, hogy a kizárólag tiszteletdíjjal alkalmazottak, akik eddig háborús segítyt nem kaptak, folyó év január elsejétől kezdve háborús segítyben részesülnek, de csak azok, akiknek állásuk, mely után tiszteletdíjat kapják, főfoglalkozásuk és akiknek ezen foglalkozás munkában és időben olyan lekötöttséget jelent, amely megfelel egy rendszeres illetménynek mellett alkalmazott tisztviselő, kezelő, díjnok vagy altiszt lekötöttségének.

A kórházi lelkészeket és apácákat elmozdították.

Budapest, márc. 28. A népbiztosok a fővárosi kórházak vezetésével egy-egy szellemi és egy-egy fizikai munkást bízták meg, akiknek egyike férfi, másik pedig elvtársnő. A fővárosi köz-kórházakban szolgálatot teljesítő segédlelkészeket és lelkészeket szolgálatuktól mai napon felmentették és felhívták őket, hogy a köz-kórházakban levő lakásaikat huszonnégy órán belül hagyják el és bocsássák a kórházvezetőség rendelkezésére. Ugyancsak elrendelte a népbiztosok, hogy a fővárosi köz-kórházakban levő összes apácák a rendelet

kézhéztételétől számított huszonnégy órán belül elhagyni tartoznak a kórházakat, kivéve a műtőnői szolgálatra és pavilon-vezetésre beosztott testvéreket, akik további intézkedésig a kórházakban maradhatnak. Az elbocsátottak helyét a kórházvezetőség tartozik azonnal a szakszervezet közvetítésével világi ápolónőkkel betölteni. Egy további rendelet úgy módosítja a rendelkezéseket, hogy mindazon ápolónők, akik a rendből kilépnek és mint világi ápolónők hajlandók szolgálatot teljesíteni, a köz-kórházakban továbbra helyükön maradhatnak. Ez esetben világi ápolónői ruhákat kapnak.

Leszállították a kislakások béreit.

Budapest, márc. 28. A *Vörös Újság* jelenti: A kormány elrendelte a kislakások béreinek leszállítását. Az évi 2000 koronánál kisebb lakbéréket 20 százalékkal csökkentik. A rendelet a havi lakbérfizetésnél elsején, a negyedévi lakbérfizetésnél pedig május elsején lép életbe. Az erre vonatkozó rendelet holnap fog megjelenni.

A Vörös Hadseregbe jelentkezők életkorra való tekintet nélkül minden kiképzett proletár katona.

MIREN.

N A P T A R

1919.
március
29
Szombat

A nap két 5 óra 51 perccor, nyugszik 6 óra 21 perccor.

A hold két éjjel 3 óra 41 perccor, nyugszik délután 2 óra 26 perccor.

A szélrózsa

minden irányból már hozza felénk a szél távoli forradalmak moraját. Oroszországban, Németországban, sőt Ausztriában is a népek egy új világ megteremtésére gyűjtik erejüket. Ezt írja a *Humanité* című francia lap. S ebben a morajlásban benne van Magyarország dörgedelmes hangja is, amely talán ma még morajlásszerűen hallatszik Franciaországban s a többi antant-államokban, holnap azonban fülsiketítő villámlásként csaphat a békétárgyalások asztalára. Recseg-ropog Magyarországon a régi birodalmi rend s helyén már épül a nagyszerű, a hatalmas tető, amely alatt egyenlő és boldog lesz a magyar népcsaládnak minden tagja. Ebben a hatalmas munkában megbecsülhetetlen részük van a nagykanizsai szociáldemokratáknak is, akik kitűnő szervezetszűkövel, bámulatos agilitásukkal szinte egyedül állnak a Dunántúlon. Vármegyénk — talán rövid idő kérdése — sorsdöntő események színhelye lesz. Ezekben a napokban sorsdöntő szerep vár a kanizsai munkásszervezetekre is. Ebből a szerepből a kanizsai munkásságot szűkebb szereplési tere szorítani annyit jelentene, mint az eredményeket nemcsak kockáztatni, de majdnem meghiusítani. Abból a munkából, amely ma a vörös forradalom minden szervére vár, — a kanizsai munkásságnak oroszlánrészt kell juttatni, mert erre predestinálja őt a város fontos fekvése, közlekedési hálózata, a párt évtizedes szervezete, kipróbált, régi elvhűsége. Eppen ezért mindenkinek támogatni kell, követelni kell, hogy a nagykanizsai pártszervezetnek a munka irányításában, a vezetésben legmesszebbmenő tér jusson. Ez már nem lokális, hanem országos érdek s a proletáriátus érdekei ellen vét, aki a proletár-forradalom egyik legéletrevalóbb szervét téltlenségre akarná kárhoztatni. Ezt meg kell érteni mind-nütt s követni kell a keszthelyi példát, amely nagyszerű m. g. t. s. Nagykanizsa szerepének, hivatottságának.

— **FELHÍVÁS!** A direktorium felszólítja mindazokat, akiknek **BÁRMILY** fegyver van birtokában, azt legkésőbb **e hó 31-éig** szolgáltassák be. Akik ezen rendelkezésnek eleget nem tesznek, forradalmi törvényesség elé lesznek állítva.

— **Keszthely a nagykanizsai direktoriumhoz való csatolását kéri.** Keszthelyi tudósítónk jelenti: A Keszthelyi direktorium hivatalos közlése szerint a keszthelyi munkás-, paraszt- és katonatanácsok a tegnapi nap folyamán tartott ülésükön egységesen állástfoglaltak Zalavármegye közigazgatásának Nagykanizsa és Zalaegerszeg közötti megosztása mellett. Az ülés határozatában kimondta, hogy ragaszkodik a keszthelyi járásnak Nagykanizsához való csatolásához s ebben a tárgyban lépéseket tesznek a belügyi népbiztosnál. Ugyanily állásfoglalásra számíthatunk a keszthelyi járás jegyzőinek és szolgabíráinak részéről is, akik egyenkint már a keszthelyi járásnak Nagykanizsa közigazgatása alá helyezése mellett határozta.

— A csendőrség a vörös hadseregben.

A csendőrség, amely már a proletárforradalom előtt is számos tanujelét adta a szocialista párthoz való ragaszkodásnak — szintén tagjává lett a nemzetközi vörös hadseregnek. A 17000 tagot számláló Csendőrszakszervezet e hónap 19-én tartott ülésén kifejezte csendőrelvtársainak azt a készségét, hogy amennyiben a proletáriátus érdeke úgy kívánja, készek az idegen imperiálisták ellen teljes erővel felvenni a harcot. Csendőrelvtársainkat a bűnös, burzsoa társadalom a saját maga rendjének oltalmazására használta fel, de most már nem lesz hatalom, amely a proletárszendőrt proletártestvére elleni harcra kényserithesse.

— **A szociális ipargazdasági párt belépett a szocialista pártba.** A szocialis ipargazdasági párt legutóbb tartott ülésén határozatilag kimondta, hogy az egész párt, mely 700 tagot számlál, belép a nagykanizsai szocialista pártba. A szocialis ipargazdasági politikai párt az elnöklő *Hoffmann* Henrik elvtárs előterjesztésére a változott politikai viszonyokra való tekintettel megállapította, hogy a párt, mint politikai párt tovább nem működhetik és miután a szociális ipargazdasági párt és a szocialista párt között a múltban ellentétek nem voltak, ajánlotta a szocialista pártba való röktöni belépést. Ehez a tárgyhoz hozzászólt még *Simkovic* Sándor elvtárs és figyelemztette a jelenlevő választmányi tagokat, hogy az új társadalmi és termelési rend megvalósításában, mely a kisipar jövőjére nagy kihatással lesz, támogassák a szocialista pártot és beilleszkedve a mai helyzetbe vegyének részt az alakuló munkában, mert le kell rombolni a régi bűnös rendszer minden maradványát. Kérte a választmányt, hogy a Munkástanácsba olyan tagokat delegáljon, akiknek személye garancia arra, hogy a szocialista állam megteremtés minden erejükkel munkálkodni fognak. Az ülés az előterjesztett indítványt teljes egészében elfogadta és ugyanekkor határozatilag kötelezővé tette a párt összes tagjaira a Zala-Népakaratra mint a szocialista párt hivatalos lapjára való előfizetést. A szocialis ipargazdasági párt, mint gazdasági párt továbbra is fenmarad, amely a Munkástanácsba *Goldberger* Vilmost, *Simkovic* Sándor, *Jancsecz* Imre és *Szántó* Géza elvtársakat delegálta.

— **Zalaegerszegen oroszok is beléptek a vörös hadseregbe.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: A politikai hatalomnak a proletárok által való átvétele óta Zalaegerszegen nagy propagandát fejtenek ki a vörös hadseregbe való jelentkezés mellett Javarészt megbízható ipari munkások jelentkeznek, — akiket kiképzés végett rögtön csapatalakulatokba osztanak be. Eddig 280-an jelentkeztek a vörös hadseregbe való felvétel iránt, akik között 20 orosz alattvaló van. Az oroszok kijelentették, hogy kötelességüknek tartják a szovjet kormányt minden erejükkel támogatni és készek az életüket is feláldozni az igazságos társadalmi és termelési rendnek az egész világon való kiharcolásáért.

— **A hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek szövetsége** értesíti tagjait, hogy április hó elsején délelőtt 10 órától kezdve a nagytrafikban dohányt vásárolhatnak. Tagsági igazolványát mindenki köteles felmutatni. Egyben felhívja a szövetség azokat a hadiözvegyeket és árvákat, akik a nagytrafikban állást ohajtanak elnyerni, hogy ebbeli szándékukat *Szerb* Ernő pénztárosnál (Fő-ut 8.) jelentésük be.

— **Keszthelyen rend van.** Keszthelyi tudósítónk jelenti: A keszthelyi járási direktorium négy nappal ezelőtt megalakult, tagjai: *Fodor Imre, Paál Sándor és Kiss Géza* elvtársak lettek. A járás területén a paraszttanácsok alakulóban vannak s jelentik a csatlakozásukat a szovjetkörtársasághoz. A keszthelyi járás területén mindenütt a legnagyobb csend, rend és nyugalom uralkodik, a lakosság megértéssel fogadta a változott viszonyokat. A toborzást nagy apparátussal folytatják, a proletárdiktatura meghirdetése óta eddig 350 ipari munkás jelentkezett a vörös hadseregbe. A keszthelyi papság egy tegnap tartott értekezletén elhatározta, hogy a szovjetkormányt minden erejéből támogatni fogja. Az értekezlet kimondta, hogy a szószekekről fel fogják szólítani az embereket a tanácskormány rendeleteinek pontos betartására és ki fogják őket oktatni a szociálista államban levő kötelességeikre. Keszthely osztatlanul a szovjetkormány mellett foglalt állást s azok az elemek, amelyek eddig még nem szivódtak fel a szociálista pártba, ma már tömegesen jelentkeznek úgy, hogy egész Keszthely tagja a pártnak. A tegnapi nap folyamán a gazdasági akadémia összes hallgatói a tanári karral egyetemben léptek be a pártba s nemsokára rá megjelent a párttitkárság előtt a keszthelyi katolikus főgimnázium tanári kara is a VII. és VIII. osztályok növendékeivel, akik szintén bejelentették a belépésüket. A keszthelyi direktorium, a tegnapi, nappal birtokába vette a *Keszthelyi Hírlap* című hetilapot, mely a jövőben *Testvériség* címen mint a keszthelyi szociálista párt hivatalos lapja jelenik meg.

— **A kereskedők egyesülete belépett a szociálista pártba.** A Nagykanizsán székelő Nagykanizsa és vidéke kereskedőinek egyesülete legutóbb tartott ülésén elhatározta, a szociálista pártba való belépését. A Nagykanizsa és vidéke kereskedőinek egyesülete e hó 27-én 102 taggal belépett a nagykanizsai szociálista pártba:

— **Hoffmann Jenőt szabadlábra helyezték.** Hoffmann Jenő leszerelt tartalékos hadnagyot, akit kedden a pártégység és a tanácsköztársaság ellen irányult működése miatt letartóztattak, tegnap délután szabadon bocsájtották. Hoffmann a letartóztatásakor tanúsított zaváros előadása és abnormális viselkedése miatt orvosi megfigyelés alá helyezték, melynek eredményéről ma számolt be a két kiküldött orvos elvtárs. Ezen megállapítás szerint Hoffmann Jenő beszámíthatatlan állapotban van, azonban sem ön-, sem közveszélyes elmebajban nem szenved. Az orvosi szakvélemény beérkezése után tekintve, hogy Hoffmann nem találták a közre veszélyesnek, tegnap este átadták a családjának.

— **Kinevezés.** *Vida Lajos* elvtárs a főbírói hivatalhoz beosztott ellenőrző biztos — megrendült egészségi állapotára való hivatkozással — állásáról lemondott. Helyébe a direktorium ellenőrző biztosnak *Dr. Elek Mór* elvtársat nevezte ki.

— **Megalakult a falusi jegyzők szakszervezete.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: Tegnap mintegy háromszáz jegyző jelenlétében gyűlést tartottak Zalavármegye jegyzői, amelyen határozatilag kimondták a szociálista pártba való belépésüket. Ezután megalakították a zalavármegyei jegyzők szakszervezetét és járásonként bizalmi testületeket választottak, amelyeknek delegáltjai a főszolgabírák működésének ellenőrzésére lesznek hivatva. A főszolgabírákat ellenőrző bizalmiférfiak kiküldése a közeli napokban megtörténik.

— **Vasuti-intéző bizottság.** A szociálisták népbiztos felhívására a mai nappal megalakult Nagykanizsán a vasuti-intéző bizottság. Tagjai lettek: *Balázs Ernő, Szücs Ferenc és Bognár Adolf* elvtársak. A vasuti intéző bizottság a nagykanizsai pályaudvar üzeme felett a legfőbb ellenőrzési és intéző hatalmat gyakorolja. A vasuti intéző bizottság által kiadott rendeleteket és utasításokat a szolgálati főnökségek haladéktalanul és ellentmondás nélkül tartoznak végrehajtani. Az intéző bizottság tagjaira nézve a központi vasuti direktorium utasításai mérvadóak.

— **Községi direktoriumok.** A vármegyében a községi direktoriumok megalakítása

már a befejezéshez közeledik. Eddig a következő községek jelentették be a direktorium megalakítását: *Köveskál, Alsólendva, Kővágóórs, Páka, Csabrendek, Balatonfüred, Zalaszentgrót, Lenti, Csopak, Gutorfőde, Lesencetomaj, Zalaszentiván, Bucsuszentlászló, Szentandrás, Söjtör, Dióskál, Felsőrajk, Nagyörbő, Zalabaksa, Pacsa, Devecser, Zalaszántó, Sár-mellék, Sümeg, Nova, Csesztreg, Baktüttös, Nemestördemic és Nemesgulács községek.*

— **A készletek összeírása.** Az üzletekben felhalmozott anyag- és árukészlet leltározása a mai nappal megkezdődik. Ma reggel 3/48 órakor minden üzletben — úgy a zárva tartott, mint a nyitva levő üzletekben — kezdetét veszi az összeírás munkája. A leltározást az üzlet alkalmazottai a Magánalkalmazottak szakszervezetének egy-egy bizalmiférfiával egyetemben fogják elvégezni. A bizalmiférfiak a munkanélküli elvtársakból kerülnek ki. Minden bizalmiférfi a direktorium aláírásával és pecsétjével ellátott „Meghatalmazás”-t kap. Az üzletek csakis az ilyen igazolványokkal ellátott bizalmiférfiak felhívására nyithatók ki. A bizalmiférfiak 25 korona napidíjat kapnak. A leltározás befejezte után az eddig zárva tartott üzleteket ismét be kell zárni.

— **Az építőmunkaügyi tanács** 31-én, hétfőn este 6 órakor helyiségében (Sugár-ut, Kis-Korona) ülést tart, amelyre ez összes tagok pontos megjelenését kéri a *munkaügyi biztos*.

— **Német nyelvtanfolyam.** A Haladás kulturális egyesület német társalgási nyelvtanfolyamot nyit heti 3 órában. Az önköltségek fedezésére tagok 4 K-t, nem tagok 8 K díjat fizetnek havonként. Jelentkezni lehet hétfőn délután fél 5—6 óráig az egyesület Főut 24. sz. alatti helyiségében.

— **Az Építő Munkaügyi Tanács** a következő hirdetményt bocsátotta ki: Nagykanizsa város területén letelepedett, az építési szakmába tartozó *szellemi* munkásokat úgy mint építész, építőmester, építési rajzolók és egyéb az építési szakmában dolgozó fejmunkásokat, hogy foglalkoztatásuk érdekében *március 31-én* délelőtt az Építő Munkaügyi Tanács Sugár-uti (Kis-Korona) helyiségében jelentkezzenek. *Az Építő Munkaügyi Tanács.*

— **A Világ nagymozgóban** szombat és vasárnap az „*Őszi vihar*” című 4 felvonásos társadalmi dráma kerül bemutatásra, melynek főszerepeit Gombaszögi Ella és Irén, Balassa Jenő és Lajthay Károly játsszák.

— **A Hadviselt Szellemi Munkások zalamegyei egyesülete** tegnap este a Polgári Egylet nagytermében a megszokottságból messzi kiütözött estélyt rendezett. A Polgári Egylet ócska, megszokott, szürke színpada helyett a modern színpadi felépítésnek — az eszközök tökéletlensége miatt — legalább erős akarását láttuk. A kiáltó lehetetlenségek és művészi abnormitások, amelyet a színpad bosszantó ferdeségei okoznak s amik még a legjobb akarású és képességekkel telített művészi előadás élvezését is lehetetlenné teszik — tegnap este eltűntek. A kosztümök izlések és stílusosak voltak. A műsor összeállítása kedves volt, finom és bufelejtető s ami a legfontosabb: a kétségbeesésig megunt „estély” — műsorokhoz semmiben sem hasonlított. — Mndezékért pedig *Bartha* Agátha asszonyé a dicséret és a dicsőség. *Bartha* Agátha művészember, az izlésnek és tehetségnek, az érzéseknek és az invencionak-meleg harmóniája a lelke. Szereti a szépet és harcol érte. Dolgozik, fárad, rendez, ír, előad, csak hogy gyönyörűséget szerezhessen az embereknek, akiknek öröme az ő legnagyobb boldogsága. Itt adjuk át neki mindazok köszönetét, akiknek pár órára megmutatta, hogy szép is lehet az élet. — A műsor maga egy komoly és egy vig részre oszlott. Az első részt *Mező* Ferenc dr. konferálta azzal a kedves humorral, amiért az egész város régen megszerette. *Garamvölgyi* Iván rövid idő alatt a közönség kedvence lett. Tegnap ismét új megvívításban mutatkozott be: *Emőd* Tamás finom verseit szavalta. *Garamvölgyi* ebben a zsánerban is ugyanaz a kész, befejezett művészember, akit eddig is minden alkalommal megcsodáltunk. *Kovács* István és *Heital* Beáta énekszámait, *Kramer* Endre aktualis kupléit, buda-

pesti erőket hoztak az eszünkbe. Mindegyiküknek hatalmas sikere volt. *Pap* József kedves gunnyal megírt pompás kis blüettjén sokat kacagott a közönség. Ez a kacagás a darab és szereplőinek legjobb kritikája. — Az ismert kvartett a régi tökéletességgel játszott. A „tingli-tangli” egész csomó szereplőjéről lehetetlen külön-külön megemlékeznünk. Mindenkiről csak ugyanazt írhatjuk: tökéletes volt. *Steiner* Mancika érzéssel, technikával megláncolt, megletonusu szólója ötlik hirtelen az eszünkbe. *Bartha* Agátha és *Kramer* László táncduója frappánsan hatott. *Pap* József az impresszárió szerepében mutatott tökéletesen befejezett alakítást. Az estély egyik legfőbb szereplője volt ő. Es rajtuk kívül az a sok bájos, kedves fiatal lány és tehetséges férfiszereplő, akik mindannyian tökéletesen megállták a helyüket. *Bartha* Agáthának, a tingli-tangli színre alkalmazójának, a művészi esemény megteremtőjének meg kell köszönnünk megegyeszer a minden disszonans érzés nélkül eltöltött estét.

— **Meghívó.** A nagykanizsai cipész- és cizmadia iparosok szakszervezete ma szombaton este 7 órakor az Ipartestület helyiségében szakszervezést tart. Kéretnek az összes tagok a megjelenésre.

— **A magántisztviselők** és kereskedelmi alkalmazottak folyó hó 29-én 6 órai kezdettel táncestélyt tartanak. *A rendezőség.*

— **Lehár Ferenc** a hírneves zeneszerző is filmszínész lett, ugyanis az *Uránia* a múltkorra hirdetett, de a megszállott területről meg nem kapott, a *Művészet diadalutja* című remek drámát fogja bemutatni ma szombaton és vasárnap s amelynek főszerepeit *Lehár* Ferenc, *Lóth* Ilka és *Elga* Beck játsszák.

— **Megérkeztek** a tavaszi és nyári divatlapok *Fischel Fülöp Fiai* könyvkereskedésébe.

— **Rokkantgyűlés.** *Kovács* József és *Klobucsár* Adolf rokkant katonák a rokkant eltársakat és hadiözvegyeket gyűlésre kéri a Munkásotthonba. A tárgy fontosságára való tekintettel minél nagyobb számban való megjelenést kérnek.

— **Felülfizetések a vas- és fémmunkások multságán.** A nagykanizsai vas- és fémmunkások f. hó 23-án megtartott multságán a következő felülfizetések történtek: *Práger* Ferenc *Glasgál* Vilmos, *Ungár* Henrich 100—100 K, *Schwarz* Gusztáv 75 K, *Sinkovics* Sándor 53 K, *Stern* József 50 K, *dr. Naiman* Aladár 40 K, *Goldhammer* Károly 25 K, *Müller* N. 50 K, *Rechnitzer* Mór 50 K, *dr. Havas* Hugó 26 K, *Simon* György 20 K, *dr. Barta* N. 10 K, *Veiser* János 20 K, *dr. Rónai* Jenő 10 K, *Mendlovics* József 10 K, *Popp* Ernő 10 K, *Vojkovics* István 5 K, *N. N.* 2 K, *Satler* László 5 K, *Veiszter* Stern Janka 4 K, *Lukácsi* Gyula 1 K, *Vidor* Imre 6 K, *Meskó* József 3 K, *Salgó* Jenő 3 K, *N. N.* 10 K, *Abonyi* Sándor 5 K, *Fischl* L. 20 K, *Berényi* Árpád 20 K. Összesen 824 K.

— **Iskolai hagedük,** vonók, hurok kaphatók *Fischel Fülöp Fia* hangszerraktárában, Nagykanizsán.

Pártügyek.

Felkérjük a szá szervezettek vezetősegeit, hogy a „Pártügyek” rovatba teendő közleményeketszerkesztőségünkhözszíveskedjenek eljuttatni.

A Szociálista Fejmunkások Szakszervezetének ideiglenes titkársága Kisfaludy-utca 17 a. I. emelet alatt működik. Hivatalos órák d. e. 10—11 ig.

Ilfumunkások figyelmébe. Vasárnap, e hó 30-án d. u. 3 órakor a Munkásotthonban értekezletet tartunk, amelyen minden ifjumunkás köteles megjelenni. *A vezetés.*

A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete folyó hó 30-án délután 3 órakor taggyűlést tart fontos ügyben. Minden tag megjelenése kötelező.

Szervezkedés. Felhívjuk a Nagykanizsa és vidéke kereskedői egyesületének tagjait, hogy e hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor szervezkedés céljából az egyesület helyiségében (Fő-ut 24.) okvetlen megjelenni szíveskedjenek. *Az elnökség.*

Időszerű könyvek

kaphatók: Fischel Fülöp Fial könyvkereskedésében Nagykanizsán:

KULTURA ÉS TUDOMÁNY:

A szikratávíró	K 8-80
A gondolat szabadság története	5-50
Fagnol, A köztársaság kultusza	8-80
Rodin beszélgetései a művészetről	3-80
A római kultúra legjelentősebb vonásai	4-40
Pollard, Anglia története	4-40
Az új szabadság, Wodrow-Wilson. Ez a könyv választotta meg az Egyesült-Államok elnökévé	8-80
Kautsky Károly, Marx Károly történelmi jelentősége	K 2-75
A proletárság diktatúrája	2-75
A szociális forradalom I/III.	5-60
Marx Károly, Bér-ár-profit	2-20
Bérmunka és tőke	2-20
Engels Frigyes, a kommunizmus alapelvei	1-65
Varga Jenő, Földosztás és földreform	2-20
A pénz uralma és bukása a háborúban	5-—
Weltner Jakab, A szocialdemokrata párt és a béke	1-65
Mérics Zsigmond, Népszavazás a földreformról	—-60
A győzelmes tömegsztrajk	—-20
Munkásokról—munkásokról	—-40
Vanczák János, A klerikális mérték	2-20
Szendé Gyula, A tenger szabadsága	1-10
Székely Vilmos, Négy év szavakban	3-—
Egy munkásleány gyermekora	2-20
Lauringer, Közintézményeink tört. fejlődése	2-40
Proletárok verseskönyve	1-10
Földes Béla, A munkásviszonyok egy modern gyárban	3-—
A Ferrer-gyilkosság	3-20
Rokkanti k. ezvegyek és árvák	1-80
Visszatért hadifoglyok katonai tanácsadója	3-30
Busa Barna, Magyarország igaza	2-20
Illés Béla, A szellemi munkások és a szocializmus	2-20
Braun Róbert, Magyarország feldarabolása és a nemzetiségi kérdés	4-—
Kalmár Antal, Az új választótörvény kérdései és feleletekben	3-30
Kunfi Zsigmond, Az általános választójog	2-40
Kereskedősegédek és tisztviselők szolgálati viszonya	1-32
Szalay Vilmos, keresk. alk. és magántisztviselők szolgálati viszonyait szabályozó rendeletek ismert.	3-60
A munkaügyi bíráskodás néptörvény és rendeletek magyarázatokkal és jegyzetekkel	11-—
A munkaügyi bíráskodásra vonatkozó rendeletek	2-90
Világosság könyvtár teljes s. rozat	—
Dr. Várady Zs. Martinovics István	1-50
Dr. Herz, Embertenyésztés	6-60
Petőfi Sándor összes költeményei diszkótésben	9-—
Tudományos kalandozások	15-—

Bárhol megjelent és hirdetett könyv ugyanitt kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házimunkához értő leány vagy asszony bejárónőnek felvétetik 100 korona fizetés és kosztal. Miltényi-étkezde. Kazinczi-u. 53. sz.

Mindenes kocsis teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Elsőrendű muraközi mén- és kanca-csikók
állandóan kaphatók 1008
Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Bérekocsi (fiaker)
minden alkalomra vidékre is megrendelhető CENTRÁLSZALLÓDA
poriásánál (szobapincér.) —

VILÁG nagymozgósínház

Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Szombaton, vasárnap. Márc. 29. és 30.

A budapesti Nemzeti Színház nagyszerű műadarabja

Őszi vihar

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Hétfőn, kedden és szerdán, március 31., április 1. és 2.

Robinson kisasszony

Kalandor-dráma 6 felvonásban.

Előadások hétköznapokon 5 és 7 órakor
vasár- és ünnepnapon 3, 5 és 7 órakor.

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szombat, vasárnap. Márc. 29. és 30.

A művészet diadalútja

művész-regény 5 felvonásban.

Hétfőn és kedden. Márc. 31. Április 1.

Carmen Cartellieri és Vándor Gusztáv felleptével

A cigányleány

szerelemi történet 4 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepnapon: 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

Kérem kívágni!

Csak egyszer jelenik meg!

Termeljünk minél több főzelékfélélet!

Különösen ajánlatos sok káposztát, vöröshagymát, salátát, labodát, sárgarépat, ugorkát, nyárireket termelni, mely zöldségfélék nemcsak a helyi piacokon igen keresettek, hanem a külföldön is bármily nagy mennyiségben jó áron értékesíthetők. — A cégem által forgalomba hozott szokásos kifogástalan minőségben csomagolás külön felszámítása mellett, helyt Temesvár, utánvételt szállítva, kötelezettség nélkül ajánlom a következő magvakat:

	1 kg	20 gr
	korona	
Káposzta bolgár óriási 80–85 % tisztaság	300.—	8.—
Vöröshagyma makói	50.—	1-50
„ zittai sárga	90.—	2-70
Saláta májusi király elsőrendű	80.—	2-40
Laboda kerekmagu téli	12.—	—60
Sárgarépa amsterdami üzdei	280.—	8-50
„ James vörös	240.—	7-20
„ Flakker vörös	240.—	7-20
„ Campion	180.—	5-50
Ugorka középhosszu zöld	80.—	2-40
Nyáriretek	60.—	1-80
Hónaposretek bevált fajták	40.—	1-20
Karfiol korai és kései adagja	—	36.—
Kelkáposzta korai és kései	—	20.—
Bimbóskel	240.—	7-20
Leveleskel	150.—	4-80
Vöröskáposzta	—	24.—
Kerékrépa	120.—	4-50
Czéklarépa	90.—	2-70
Zeller prágai óriás	350.—	12.—
Petrezselyem hosszú	40.—	1-20
Metéld petrezselyem, fodros	20.—	—60
Pasztinák	60.—	1-80
Mezei saláta	26.—	1-10
Kerti zsázsa	20.—	—60
Sárgatök indatlan	120.—	3-60
Sültötök óriási	40.—	2-40
Sárgadinnye vegyes	—	5.—
Görö dinnye vegyes	—	5.—
Paprika szegedi	100.—	3.—
„ bolgár édes	150.—	4-50
„ délmagyarországi Mammuth	—	5.—
Paradicsom Julius Matador ad.	—90	7.—
„ magyar óriás	—80	5.—
„ vegyes fajok	—60	4.—
Porrée brabanti téli	160.—	5.—
Kapor	30.—	—90
Majorána francia adagja	—	14.—
Tarlórépa dániai sárga	60.—	—
„ kerek fehér vörösféjű	80.—	—
Dughagyma zittai sárga napi árban.	—	—

Főrajegyzékemet kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Mühle Árpád magkereskedő Temesvár.

Asztalneműek, színes abroszok, szalvéták, törülközők

legnagyobb választékban
olcsó árért

FÜRST JÓZSEF

divatruházában a „Kék csillaghoz”. Telefon 388.

ZALA-NÉP AKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám.
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefonszám 78. : Nyomdal 117.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre 90— korona
Fél évre 45— korona
Negyed évre 22.50 korona
Egy hónapra 7.50 korona

Proletárfejelem.

Nagykanizsa, március 29

A belpolitika legelső és legnagyobb feladata most: a proletáriátusnak azt az egységet, amely egy héttel ezelőtt olyan örvendetes gyorsasággal állott helyre, meg is tartani. Soha nem volt olyan idő Magyarország munkástörténelmében, amikor a fegyelemre nagyobb szükség lett volna, mint ifju uralmunk első napjaiban. A vezetők semmiféle áldozatot ne sokalljanak, ha ezt a célt lehet vele elérni: se engedékenységet, ha *engedékenységre* van szükség, se energiát, ha *energia* kell. Rettenetes lenne, ha az ellenséges tenger közepén, kis magyar szigetünk déli és legkritikusabb pontján: Zalamegyében — megbomolna a proletárság vasfegyelme, vagy éppen testvérharc törne ki. Soha *Lassale* szép szava nem volt annyira igaz, mint ma: *a proletáriátus az a szikla, amelyre a jövő temploma épül föl.* Aki ezt a sziklát repesztgeti, vagy robbantgatja, az bünt követ el a jövővel és a jelennel szemben, gyermekei és a munkatestvérei ellen.

Nagykanizsán eddig egyetlen csepp vér sem hullott az új forradalom óta. A vérontást azért lehetett elkerülni, mert a proletáriátus egységes és fegyelmezett volt. Aki az egységet kockára teszi, az proletárvért akar ontani és ellensége a proletáriátusnak. Aki az egységet kockára teszi, az az új társadalom felépítésének nehéz munkáját szabotálja. *Csak az egységes és fegyelmezett proletáriátussal szemben nincs ellentállás;* csak a fegyelmezett proletáriátus lehet felsőbb-ségesen nyugodt és következetes; *csak az egységes proletáriátus tarthat rendet és nyugalmat lefelé és csinálhat eredményes politikát kifelé.*

Az, hogy Nagykanizsán egyetlen csepp vér eddig ki nem folyt, bizonyos értelemben hatékonyabb propaganda a proletárdiktatura számára, mint minden elméleti meggyőzés. Ime: nem igaz, hogy proletárdiktatura pusztít és öldököl; a vörös terror csak válasz a fehér terrorra; *itt rend van, itt nyugalom van, itt munka folyik.* És ez nem azért érték, mintha a kapitalista társadalmat lehetne vele meggyőzni (nem lehet, de nem is kell!), hanem érték azért, mert a szomszédos szerb, horvát, olasz és osztrák proletárt lehet vele megnyerni. A velünk határos államok munkásságának nagy része még mindig nacionalista vezetés alatt van. Miért? Nem utolsó sorban azért, mert egy kiterjedt propaganda szinte ellenállhatatlanul szuggerálta neki, hogy a proletárdiktatura csak rombolás, csak kegyetlenkedés, csak vérontás. A magyar proletárság kell, hogy

megmutassa nekik, amit az orosz egészen más körülmények között nem mutathatott meg: *a proletárdiktatura igenis tud kiméletlen lenni, ha kell, de felesleges módon egyetlen csepp vért ki nem ont.* A vörös uralomnak ez a munkásgondolkozásban oly mélyen gyökeredző humanitása új és nagy erőt ad a keletről nyugat felé nyomuló történelmi áramlatnak. Moszkva messze van Zagrebtól, Fiumétől és Laibachtól, Nagy-

kanizsa ellenben közel van hozzá. — *Egységet és fegyelmet magunk között, elvtársak! Egységet és fegyelmet,* mert ez uralmunk alapja, hatalmunk megerősítése, jövőnk záloga, a győzelem, vagy pusztulás kérdése. Ez vésődjön mélyen minden igazi proletár emlékezetébe, ezt követeljük mindenütt és *az önfegyelmzés legyen az a messzire világító erény, amelyről megismerjük egymást.* (L. J.)

Kun Béla elvtárs a helyzetről.

„A földkerekség minden népével békében akarunk élni.”

Bécs, márc. 29. A *Presse* munkatársa beszélgetést folytatott Kun Béla külügyi népbiztos elvtárral, aki a következő kijelentést tette:

— *Az antant magatartása velünk szemben nem változott. Semmi sem mutat arra, hogy az antant katonai intézkedéseket tett volna ellenünk. Az erről szóló hírek nem ellenőrizhetők. A kormány a béke álláspontján áll: a földkerekség minden népével békében akarunk élni.* Nem állunk a területi integrálás alapján és az antanttal nem vagyunk hadiállapotban. Meg vagyok győződve, hogy a lépés, amelyet Magyarország tett, irányunkban kedvezően hangolja a népeket és a proletárokat. *Viszonyunk a semleges államokhoz változatlanul jó, Német-Ausztriához pedig különösen barátságos.* Mihelyt módunkban lesz, Német-Ausztriát haladéktalanul ellátjuk. Azt hisszük, hogy a magyar proletáriátus az osztrák proletárlátással való szolidaritás szempontjából hajlandó lesz nélkülözések elviselésére is. Németországhoz való viszonyunkat illetőleg ugyanezt mondhatom. *Gazdasági határokat egyáltalán nem ismerünk más népekkel szemben, éppoly kevésbé Oroszországgal, mint Franciaországgal, vagy más államokkal szemben. A szocialisták és kommunisták összeolvadása már teljesen megtörtént: a kommunistáknak az egyesülésben szemernyi sem kellett engedniük elveikből.* A harmónia teljes. Élelmiszerek kérdésében nem állunk jól, de nem is olyan rosszul, mint azelőtt. *A városok és falvak testvéries szolidaritását a kapitalizmus elválasztó falának ledöntése lehetővé tette. A rendelkezésre álló készletek igazságos elosztásával fogunk küzdeni az inség ellen. A gazdagok ételmezési privilégiuma megszűnt és az ételmezési viszonyok a proletáriátus javára tolódtak el.* Vidékről ama közléseket kapjuk, hogy *a volt kisgazdapárt belépett a kommunista pártba, vagyis az egységes szocialista pártba tartozik. A vörös haaseregnek nincsenek agresszív szándékai: feladata a diktaturát amely az átmenet biztosítására szükséges, vérontás nélkül támogatni. A proletáriátus lelkesedéssel siet a vörös hadseregbe azzal az elszántsággal, hogy megvédik a földet és a gyárakat, amelyek már az övéik.* A vidékről érkező hírek nagyon kedvezőek. A forradalom mindenütt rendben, vérontás nélkül ment végbe.

A kormányzótanács újabb rendeletei.

Köztulajdonban az iskolák.

Budapest, márc. 29. A forradalmi kormányzótanács rendeletet adott ki a nevelési és oktatási intézetek köztulajdonba vételéről: A tanácsköztársaság az oktatás ügyét állami feladatnak tekinti, ennélfogva minden nem állami nevelési és oktatási intézetet köztulajdonba vesz. A tanácsköztársaság a nem állami intézetek alkalmazottai közül azokat, akik a feltételeknek megfelelnek, átveszi szolgálatába, az egyházi személyeket: papokat, szerzeteseket és apácákat azonban csak akkor, ha világi személyek lesznek.

Kötelező betegségi és balesetbiztosítás.

Budapest, márc. 29. A forradalmi kormányzótanács a következő rendeletet adta ki: A betegségi és balesetbiztosítás hatálya alatt áll minden munkás, a közmunkás is. Munkás mindenki, aki köz, vagy magánszolgálatban munkabér vagy fizetés fejében dolgozik. A betegségi segélyre való jogosultság a betegség kezdetétől számított egy évig tart. Tápénz az első négy héten az átlagos napi bér 60 százaléka, az első négy hét leteltével az átlagos napi bér 75 százaléka, családfenntartónak a 28-ik életévtől kezdve az átlagos napi-

bér teljes összege; gyermekágyi segély az átlagos napi bér teljes összege. Balesetknél a tápénz mindaddig jár, amíg a beteg orvosi kezelésre szorul. A betegségi biztosítási járuléka az átlagos napi bér 6 százaléka, amelyet a közalkalmazottnál további rendelkezésig a munkáltató fizet. A rendelet 30-án lép életbe.

Az ékszerüzletek készletének lefoglalása.

Budapest, márc. 29. A forradalmi kormányzótanács a következő rendeletet adta ki: Felhatalmazzuk a szociális termelés népbiztosát, hogy az aranytárgyak és mindennemű ékszerek elárulásával foglalkozó üzleteket igénybe vegyék olyképpen, hogy kiküldött megbízottak útján átvegyék az üzletekben levő mindennemű aranytárgyakat és a zsebórák kivételével minden aranyba, vagy más anyagba foglalt, vagy foglalatos nélküli ékszert, amelyek jelenlegi értéke 500 koronát meghaladja. A szociális termelés népbiztosának kiküldöttei az összes értéktárgyakat a Magyar Általános Hitelbanknál Budapesten a beszolgáltató felek szerint elkülönítetten letétbe helyezik, megbecsülik és értékesítik. A becsüérték a beszolgáltató fél javára folyószámlára iratik.

HIREK.

NAP T A R

A nap két 5 óra 51 perckor, nyugszik 6 óra 21 perckor.

A hold két éjjel 3 óra 41 perckor, nyugszik délután 2 óra 26 perckor.

1919

március

30

Vasárnap]

A Kaszlnót

meg a Polgári Egyletét visszavettük eddigi jogtalan tulajdonosaitól. A munkásság, amelynek verejtékén felépült és fennállott annyi éven át a burzsoa társadalomnak ez a két bagolyfészke, végre ismét a jogos tulajdonába lépett. — Ugye proletártestvérek — ti is éreztétek, ha a Kaszlnó piros bársonyszegélyes, hatalmas tükrökkel kidiszított jó fotelokkal, kényelmessé tett termeiből vig zene szállt és frakkos és selyemruhás herék kedvére tánczene szállt le az utcára tehozód, aki a szomorú kis lakásodba siettel és az asszonyod élelmén vagy a gyerekeid cipőjé gondolkodtal, hogy vérlázító igazságtalanság tombol az emberek között? Nem szorult-e ökölfébe a kezed, amikor arra gondoltál, hogy téged megöl a gyár, a füst, a műhely és az alatt mások vigan táncolják és büntetlen a te pénzdet? Nem akartál-e felrohanni oda a cifra, selyemharisnyás lányok, a briliánsokkal kidiszított asszonyok és a fehér mellényes, lakkcipős, kinyált ficsurak közé, hogy megállj ott az ajtóban és megállítsd a táncot és beleordíts a henye herék ténfergő társaságába, hogy megmondj nekik: a Magyar-utcán télviz idején mezitláb járnak a proletárgyerekek, a Kinizsy-utcában sírnak az apró munkásemberek, mert nincs enni s velük sír az anya is, hogy nem tud kenyeret szerezni és a Teleky-uton, a Csengery-ut vége felé, a Petőfi-utcán, Kiskanizsán és mindenütt, távol az emeletes házak központjától egyszobás lakásokban dühöng, pusztít, öl a nyomor: a tüdővész és a járványos betegség? Ugye azt gondoltad akkor: Mert? A földből valami vörös tűzlángot láttál kigyulni: valami nagy kérdőjelet az égig, vörös lángokból a csillagos kék boltozatig és az istent kerested, hogy van-e és szomorúan, megroppánva azt mondtad: nincs isten, nem is lehet, vagy ha van, hát nem érdemi, hogy legyen, ha ilyen sorsra teremtett bennünket. — A gyáros, akinek a te verejtéked szerezte a sok százszázalékot, gyűrűs szivart szitt a bőrfotelekben, a vállalkozó, aki a te izmaid erejét pusztította, hogy pezsgő mellett izgassa a tétlenségtől elrenyhült idegeit és a többiek, a kizsákmányolók mind, a született gazdagok és az ügyes uzsorások és a gazdagok meg uzsorások finnyáskodó lányai és fiaik dőzsölték az élet minden szépségét, csodálatos, nagyszerű örömet, vidám boldogságát de néked csak a szenny jutott, a piszok élet, a rossz ruha, a hideg étel és minden sötétsége, bánata, keserősége az életnek. — Most visszavesszük ami a mienk. A tied, az enyém és mindenkié, aki dolgozott. A te munkádon épült, te hordtad a követet hozzá! A tetőled ellopott pénzen állott fenn, mert te kerested a pénzt hozzá, a te munkád hozta a pénzt, azoknak akik ezt mind élvezték s akik sohasem dolgoztak. Ellopott tulajdonodat vetted vissza, a tiedet, a sajátodat. Kaszlnó már van, most lassan sor kerül mindenre: a lakkcipőre, a lányod selyemruhájára, a tisztességes lakásra, elégséges ételre, könyvre, kulturára, művészetre: ez mind a a tied lesz — meg az enyém — mindenkié. Mondjátok, hát nem csodaszép lesz ez az élet?

(sz.)

— **Nagykanizsa közélélmzése.** Felhívotnak a Nagykanizsa környékbeli 200 holdnál nagyobb gazdaságok vezetői, hogy a folyó hó 31-én hétfőn d. u. 3 órakor tartandó értekezleten a szocialista párt helyiségében (Casinó épület 1. emelet) jelenjenek meg. Az értekezletre a folyó gazdasági évről szóló üzemtervet és élő felszerelésük leltárát

hozzák magukkal. A Magánalkalmazottak Szakszervezete Szövetkezetének szervezésére kiküldött bizottság tagjai valamint a Közalkalmazottak Fogyasztási Szövetkezte szervezésére kiküldött bizottság tagjai szintén megjelenni tartoznak. Az értekezlet tárgya: Nagykanizsa város ellátatlan fogyasztóinak élelmzése a folyó gazdasági évre. A direktorium.

— **Előadás a proletárdiktaturáról.** Schönherr József a budapesti központi párt kiküldöttje ma délután 3 órakor a város-háza közgyűlési termében előadást tart a proletárdiktaturáról.

— **Kommunizálták az ujságokat.** A sajtóügy népbiztossága ma a következő táviratot küldte a nagykanizsai direktoriumnak:

A tanácsköztársaság belügyi népbiztosságának utasítására és rendelkezésére a sajtóügyi népbiztosság megbízásából felhívom a munkástanács direktoriumát, hogy a városába és körzetébe tartozó összes lapok kiadóhivatalait haladéktalanul vegye vagyoni zárlat alá. Nyomban vagyoni kimutatás készítendő a szombati, március 22-iki, vagyoni helyzetről. A munkástanács ezze! a tanácsköztársaság részére szocializálja a lapokat. Mindenki, aki a tanácsköztársaság érdekében nem veszélyes, a lehetőség szerint helyén meghagyandó, nehogy a munkátlank száma szaporitassék, ellenben minden kiadóhivatalban az ügyek ideiglenes vezetésére, további intézkedésig, megbízható bizalmiférfi állítsassék, aki az ottani direktorium utasítására eszközölhet intézkedéseket. A kiadóhivatali személyzet a munkát továbbra folytassa, a követeléseket hajtsa be. A nagykanizsai direktorium a helyi lapvállalatok kommunizálásával Hemmert Károly városi tisztviselő-elvtársat, László Boldizsár, Weitner Zsigmond és Kajdi Gyula nyomdász-elvtársakat bízta meg. A további intézkedésig a bizottság intézi a kiadóhivatalok és nyomdák anyagi ügyeit. A zár alá vétel megtörténte után kifizetések csak a direktorium utasítására eszközölhetők.

— **Kinevezték a nagykanizsai bankok vezetőit.** A direktorium tegnap Keinfeld Ignác és Hudy József bankalkalmazottakat megbízta a nagykanizsai és a körzetéhez tartozó pénzügyi intézetek vezetésével. A két bankalkalmazottnak direktorium által való megbízása a pénzügyi népbiztos utasítása alapján történt, mindazonáltal ideiglenes jellegű, mivel végleges megbízást csak a pénzügyi népbiztos adhat. A megbízottak egyike a napokban az utasítások átvétele végett felutazik Budapestre.

— **A vasuti mozgóörtség a vörös hadseregben.** A vasuti mozgóörtség, amely már a múltban is annyi tanujelét adta rátermettségének és tiszta szocialista meggyőződésének — a vörös örség szavévé lett. A nagykanizsai vasuti mozgóörtség, amelynek Nagykanizsa — Budapest és Nagykanizsa — Bécs vonalak közbiztonságának megőrzése a feladata, eddigi működését az eddigi keretekben tovább fogja folytatni.

— **A vallásoktatás eltörlése a kanizsai iskolákban.** A munkástanács tegnapi ülése elé indítvány került, amely a vallásoktatás eltörlését kívánja az összes nagykanizsai iskolákban. Az indítványt a munkástanács a direktoriumnak adta ki. A vallásoktatást eddig a budapesti és több vidéki iskolában el is törölték. Ugy hisszük Nagykanizsán is rövidesen meg fog történni. A vallástani órák helyébe Budapesten a kommunista eszmék és a tiszta emberi erkölcs tanítását tették. Amiért az emberiség legnagyobb gondolkodói már annyi évszázad óta harcoltak — azt a tanácsköztársaság diadalmasan megvalósítja: véget vet a lelkikényszernek és az emberbutításnak. A vallás vagy jobban mondva az egyházak hihetetlen sötétséget terjesztettek a kapitalista államban az elnyomottak sorában. A vallás nem is volt vallás, csak nyomorult segítőtársa, szolgálója, barátja a kapitalista társadalmi rendnek. A tulvilággal hitetgetett a tizezer holdas püspök és a boldogságot vélte ajándékozni, ha lustaságban megpuhult, munkautáló kezét valami elvakított

ember csókjára nyújtotta. Nem! Ebből többé nem kérünk. Az emberi méltóság jogán, a proletáröntudat és a multra emlékezés jogán ledöntjük azt a vallást, amit ellenünk használtak mindig, a mi elnyomásunkra. A vallás nevében küldtek a harcokba, hogy bénán, csonkán, vagy vakon hozzájuk el senkinek sem vétett életünket a messzi mezőkről, vagy a Karsztok fehér szikláiról. Ezt az egymásnak dühösítő, ezt a vérszomjas, embert ember lenézésére tanító, a vagyon és a születés embereit bálványozó vallást le fogjuk dönteni. Nekünk hazugságokra nincs szükségünk. Mi tiszta vizet öntünk a pohárba, nem játszunk színházat és cirkuszi tömjénfüsttel nem kabítjuk az embereket. Minekünk nem kellene a vallás eszközei céljaink megvalósítására, mert a mi céljaink szentek: a munka szentségének megvalósítása és a mi hitünk: mindnyájan emberek vagyunk és boldogok akarunk lenni ideleln a földön.

— **Kinevezték a nagykanizsai forradalmi törvényszéket.** A nagykanizsai direktorium tegnap este az alábbi szövegű táviratot kapta: „A forradalmi kormányzótanács megbízásából a nagykanizsai forradalmi törvényszék elnökévé Szenes Dezsőt, tagjaiva Dömös Gyulát, Kovács Endrét, Vlaszák Jánost, Kócza Józsefet, Polai Jánost, ifj. András Lajost, Bartha Józsefet és Kommerszka Frigyest kinevezem. Rónai, igazságügyi népbiztos.

— **Eltiltották az élelmiszerek kiszállítását külföldre.** A földművelésügyi népbiztosságnak a nagykanizsai direktoriumhoz tegnap érkezett távirati rendelkezése értelmében tilos a vármegye területéről bármiféle élelmiszert külföldre szállítani. Hasonlóképp felhívja a földművelésügyi népbiztosság a direktoriumot, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozza meg élő vagy levágott állatoknak a kiszállítását. Aki ezen rendelkezés ellen vét, forradalmi törvényszék elé lesz állva.

— **Az építő-munkaügyi bizottság a napokban megkezdte működését.** A munkás, paraszt- és katonatanácsnak kedden tartott együttes ülésén megalakult munkaügyi bizottság a Korona-szálloda Sugár uti részének első emeletén nyert elhelyezést s a napokban már megkezdte működését. A munkaügyi bizottság hatáskörébe az építkezések sürgős megkezdése, a munkanélküliség megszüntetése és a munkásság érdekeit szolgáló intézmények létesítése tartozik. A munkaügyi bizottság munkaköre a nagyobb méretű nyersanyagszállítmány beérkezéséig a rekvirált kiskalakos átépítésére és a bérházak tatarozására fog szorítkozni. A munkaügyi hivatalban négy osztály van rendszeresítve és pedig a pénzügyi osztály, mely a munkálatok finanszírozását végzi, az építészeti osztály, mely egyelőre a tervek elkészítésével fog foglalkozni, továbbá az anyagbeszerzési és a munkás felvételi osztályok. Az ügykezelés leegyszerűsítésének céljából a hivatalban megjelenő elvtársak az iktatóhivatalban tartoznak jelentkezni, ahonnan rögtön az illetékes ügyosztály vezetője elé kerülnek, aki a bürokrata rend mellőzésével rögtön intézkedéseket fog foganatosítani.

— **A Kaszlnó épületét a szocialista párt birtokába vette.** A nagykanizsai szocialista párt tegnap a Kaszlnót összes helyiségeivel a felállítandó Szocialista Klub részére lefoglalta. Ugyanitt fog elhelyezést nyerni a szocialista párt titkársága, valamint több szakszervezet is ebben az épületben kap hivatalos helyiséget. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a vasutas szakszervezet részére lefoglalták a Polgári Egylet felső helyiségeit is, ami által a nagykanizsai burzsoáriának ez a két erős vára megszűnt létezni. — Itt említjük meg, hogy a magyar vasutas szövetség vigalmi bizottságának vezetősége felkéri azon szakszervezetek vezetőségeit, akik a Polgári-Egylet nagytermét bármilyen célra már lefoglalták, hogy ebbeli igényüket kellemtelenségek elkerülése végett haladéktalanul jelentsek be Dobsch vigalmi bizottsági elnöknek.

— **A „Muzsa“ nagyszabású opera-estélyét április 2-án tartja a volt Polgári Egylet nagytermében.** Jegyek Szerb Ernőnél (Fő-ut 8.) előre válthatók. Munkás jegyek csak elővételben jutányos árában a pártirodában kaphatók.

A Vörös Hadseregbe jelentkezzék, életkorra való tekintet nélkül, minden kiképzett proletár katonai

— **Lebontják a régi gimnáziumot.** Az építési munkaügyi bizottság tegnap azt az előterjesztést tette a Munkástanács. [direktóriumának, hogy a tatarozási célokra szükséges építőanyagok gyors megszerzése céljából rendeljék el a régi gimnázium rögtön lebonthatását. Miután a lakáskérdés, amely egyetlen akadály volt eddig a rozoga épület lebontásának, végre radikális módon megoldást nyert, a direktórium megfontolás tárgyává tette az előterjesztést. Ugy értesülünk, hogy a régi gimnázium lebontását április 10-én fogják megkezdeni.

— **Elveszett.** Csengeri-ut 12. számú ház és Zrinyi Miktós-utca közötti utvonalon egy szegény asszony elvesztette pénztárcáját, melyben 2 darab 20 koronás bankjegy és egy ruhatisztítójegyzék volt. Kéri a becsült és megtalálót annak a lap kiadóhivatalába való leadására. — A Fő-úton elveszett egy karkötő briliáns kövel. Kérik a becsült és megtalálót a kiadóhivatalnak illő jutalom ellenében átadni.

A folyószámla és betéttulajdonos személyazonosságának igazolása.

A pénzügyi népbiztos 1257/P. N. számú végrehajtási utasítása.

1. A Forradalmi Kormányzótanács XII. számú rendelete értelmében mindenki, akinek folyószámlája, vagy más betéte van, a pénzügyi népbiztosnál 14 nap alatt személyazonosságát igazolni tartozik. Ötezer koronánál kisebb összegeknél a jelentkezési határidő harminc nap. Ez a rendelkezés vonatkozik az illetőnek saját nevével elhelyezett betéjére, valamint valamely más, akár létező, akár költött néven, valamely betű, vagy szám alatt, vagy bármely megjelöléssel, vagy jelszóval elhelyezett betéjére. A személyazonosság igazolása arcképes igazolvánnyal, okirattal, tanúkkal, vagy bármely hitelt érdemlő módon történhetik. A személyazonosság igazolásának megkezdése folyó hó 31-én (hétfőn) reggel kezdődik. Az eddigi igazolások érvénytelenek. Nagykanizsa, 1919. március 29-én. Délzalai Takarékpénztár, Délzalai Takarékpénztári önszegélyező szövetkezet, Nagykanizsai Bank-egyesület, Nagykanizsai Takarékpénztár, Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított önszegélyező szövetkezet, Néptakarékpénztár, Néptakarékpénztár által alapított önszegélyező egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja, Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár, Gazdasági önszegélyező szövetkezet, Nagykanizsai segélyegylet szövetkezet (Csengety-utca 4.)

A kereskedelmi alkalmazottak bérharca véget ért.

Megkötötték a kollektív szerződést.

A kereskedelmi alkalmazottak és munkaadó kereskedők közötti bérharc a tegnapi nap folyamán véget ért. A kereskedelmi alkalmazottak megbízottai tegnap tárgyalást kezdtek a kereskedők egyletének meghatalmazottaival, akik a kereskedelmi alkalmazottak követelését teljesítették. A tárgyalások a Casino épületében folytak le, amelynek eredményeképp a tárgyaló megbízottak a következő általánosan kötelező kollektív szerződésben állapodtak meg:

1. Bizalmiférfi rendszer elismerése.
2. A helybeli kereskedők alkalmazottakat csak a szakszervezet munkaszervező hivatala által vehetnek fel.
3. Tanoncidő úgy a férfiaknál, mint a nőknél legfeljebb 3 év, de 2 évnél kevesebb nem lehet. 6 eleminél illetve 2 középiskolánál kevesebb képzettséggel bíró egyén tanoncnak nem vehető fel. A tanoncokat csakis

az üzlet körében előforduló munkával lehet foglalkoztatni és csakis a munkaidő tartama alatt. Az első éves tanuló fizetése 80 koronánál, a másodéves tanuló fizetése 100 koronánál és a harmadéves tanuló fizetése 120 koronánál havonta kevesebb nem lehet.

4. A tanonc felszabadulásakor fizetésének minimuma 250 K, félévi szolgálat után a fizetés minimuma 275 K, egy évi szolgálat után a fizetés minimuma 300 K, másfél évi szolgálat után a fizetés minimuma 325 K, két évi szolgálat után a fizetés minimuma 350 K, két és fél évi szolgálat után a fizetés minimuma 375 K, 3 évi szolgálat után a fizetés minimuma 400 K, 3 és fél évi szolgálat után a fizetés minimuma 425 K, 4 évi szolgálat után a fizetés minimuma 450 K, 4 és fél évi szolgálat után a fizetés minimuma 475 K, 5 évi szolgálat után a fizetés minimuma 500 K havonta.

5. Ha az alkalmazottnak 6 évi szolgálata van, úgy 600 koronánál, 8 évi szolgálat után 700 koronánál, 10 évi szolgálat után 800 koronánál és 15 évi szolgálat után 1000 koronánál kevesebb fizetése havonta nem lehet.

6. A most alkalmazásban levő női alkalmazottak fizetését külön választott bíróság fogja meghatározni.

A bizottság tagjai:

A főnökök szakszervezetének egy tagja, a helyi szakszervezetnek egy kiküldöttje, az illető szakma egy bizalmiférfia, a bizottságba egy kartársnő is beválasztandó.

7. Az üzletekben csakis szervezett munkás foglalkoztatható.

8. Ha az alkalmazottnak 5 évnél kevesebb szolgálata van, úgy 2 évenként 2 heti szabadság, ha 5 évnél több szolgálata van úgy 4 heti szabadság jár, ha az alkalmazott jelen alkalmaztatásában legalább 6 hónapja van szolgálatban.

9. Az üzletek zárórája a 6184/919. sz. miniszteri rendelet értelmében történik. Minden alkalmazottnak 2 órai ebéidő jár.

10. Az üzletek csakis a törvényben elrendelt szünnapokon tartatnak zárva.

11. Egy békéltető bizottság szerveztetik, amely az esetleges vitás kérdések és panaszok elintézésére van hivatva.

12. Amelyik szaktárs a fenti kollektív szerződést megszegi, a szakszervezetből kizárható.

13. A fenti kollektív szerződésből kifolyólag egy alkalmazott sem bocsátható el állásából.

14. A szerződés 1919. január hó 1-ig visszamenőleg lép életbe és 1919. december hó 31-ig marad érvényben.

A női alkalmazottak fizetésének külön választott bíróság általi meghatározása tárgyában a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete legközelebbi ankétot tart a női alkalmazottak bevonásával. Mint utólag értesülünk, ezen értekezletet e hó 30-án fogják megtartani a kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének helyiségében.

Pártügyek.

Nők gyűlése. A nagykanizsai szociálista nők szabadszervezete ma délután 4 órakor a Szinköfben gyűlést tart. Szónokok: Havas Hugó és Kalmárné elvtársak. Minden elvtársnő ott legyen!

A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete felkéri az üzletekben alkalmazásban levő összes kartársnőket, hogy fizetésük rendezése végett f. hó 30-án délelőtt 10 órára jelenjenek meg a szakszervezetben. Az érdekelt főnökök, valamint a szakmák bizalmiférfiai is jelenjenek meg.

A tiszték és altiszték szakszervezete megalakult. Tegnap este Nagykanizsa város helyörsének összes volt tisztjei és altisztjei gyűlésre jöttek össze, hogy a szociálista párt-hoz való csatlakozás és a vörös hadseregbe való belépés mellett állást foglaljanak. **Sneff** József népbiztos elvtárs, aki a gyűlésen szintén megjelent nagyobb beszédben világította

meg a proletárdiktatúra szükségességét, célját és eszközeit. Elmondotta, hogy a mult rendszere a tisztokat rabszolgáknak tekintette, akiket elnyomott és csak eszköznek tekintett erkölcstelen céljai megvalósítása. **Sneff** népbiztos elvtárs tomboló lelkesedéssel fogadott beszéde után az egybegyűlt tiszték és altiszték egyhangulag kimondották, hogy megalakítják a tiszték és altiszték szakszervezetét és valamennyien beléptek a vörös hadseregbe.

Megalakult a nagykanizsai igazságügyi alkalmazottak szervezete. A nagykanizsai igazságügyi alkalmazottak szakszervezete március 27-én megalakult. A megválasztott vezetők eredménye a következő: Elnök: Fischer József törvényszéki tanácselnök, titkár: Kovács László járásbírói jegyző, jegyző: Knausz László törvényszéki jegyző, pénztáros: Krátky József telekkönyvvezető, ellenőrök: Perger József járásbírói irodatiszt és Szakály János fogházormester elvtársak. Választmányi tagok: Gumilár Mihály járásbírói irodafőtiszt, Szummer Kálmán ügyészségi díjnok, Halmos József tszéki irodafőtiszt, Németh Ferenc tszéki hivataliszolga, Ágh Gyula tszéki fődasegéditst elvtársak, póttagok: Szöllősi János jbrósági irodatiszt és Závár József fogházor elvtársak. A munkástanácsba: Sárdy Géza jbrósági irodatiszt és Varga Pál tszéki irodatiszt elvtársakat küldötték ki.

A Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének helyi csoportja felkéri tagjait, hogy úgy a tagsági díjakat, mint a pártadót **Köb** János csoportpénztáros elvtársnál (állami adóhivatal) április hó 2-ikáig befizetni el ne mulasszák. Egyben felkéri mindazon közalkalmazottakat, akik a helyi csoportba még belépni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat **Sárdy Géza** elvtársnál (járásbíró, földszint 8. sz. ajtó) legkésőbb április 1-ig személyesen, vagy levelezőlapon jelentsék be. **A helyi csoport vezetősége.**

A Szociálista Fejmunkások Szabadszervezetének azon tagjai, akik még tagsági igazolványt nem kaptak, naponta d. a. 10—11 óráig a szervezet titkári hivatalában (Kisfaludy-utca 17/a. I.) 25 K 20 fill. évi tagsági díj befizetése ellenében tagsági igazolványukat megkaphatják.

A Tanítók Szakszervezete nagykanizsai csoportjának bizalmiférfi testülete és szervező bizottsága ma délután együttes értekezletet tart. Az értekezlet tekintettel arra, hogy a tanulóifjúság körében mozgalom van a hitoktatás megszüntetése iránt, egyhangulag elhatározta, hogy a maga részéről is megkeresi a direktóriumot azzal a kéréssel, hogy a hitoktatást Nagykanizsa összes tantintézetében azonnal bezüntesse. Egyben kéri, hogy a Direktórium a hatásköre alá tartozó területre tanügyi népbiztost nevezzen ki.

Megalakult a keszthelyi szociálista nők szakszervezete. Keszthelyi tudósítónk jelenti: Tegnap este 6 órakor volt a Magyarországi Szociálistapárt Női Szakszervezetének alakuló gyűlése az „Amazon”-szálloda nagytermében. Jelen voltak az összes szakcsoportok női tagjai, nevezetesen: a földmunkások, a cipőfelsőrész készítő, szabó munkásnők, háztartásbeli alkalmazottak, a köz- és magántisztviselők szakcsoportja és nagyszámú vendég. A nagy terem zsúfolásig megtelt a megjelent közönséggel. A gyűlést Bery Imréné nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, azután átadta a szót Korompay György párttitkárnak, ki a szociális eszméket a nőkre vonatkozólag ismertette. Lukács Istvánné ismertette a szervezkedés célját, miután megválasztották a tisztikart. Elnöknek egyhangulag Szollár Istvánné választották meg. Alelnök lett Lukács Istvánné, I. titkár: Kiss Gézané, II. titkár: Fodor Olga, jegyző: Szerdahelyi Károly, pénztárnok: Simai Berta, ellenőrző-bizottság: Kleinné, Pál Sándorné és Szabó L. Pálné. Azonkívül megválasztották a választmányi tagokat is minden szakcsoportból megfelelően.

APRÓ HIRDETÉSEK

Két cirka 50 literes boroshordó és egy nagy német Universal lexikon feladó. Cím a kiadóhivatalban. 1149

Házimunkához értő leány vagy asszony bejárónőnek felvétetik 100 korona fizetés és kosztal. Miltényi-étkezde. Kazinczi-u. 53. sz.

Mindenes kocsis teljes ellátással felvétetik Teleky-ut 11 szám alatt.

Mindenes főzőnőt, mindenes kocsist és egy elárusítóleányt ellátással és jó fizetéssel azonnal felvesz Toch Miksa vegyeskereskedő a hadikórháznál. 1136

Kis háztartásba főzni tudó bejárónő (reggel 7 órától délután 2 óráig) esetleg fiatal jobb leány állandó alkalmazásra kerestetik április 1-ére. Cím a kiadóban.

Prima papirspárga minden vastagságban kapható Fischel Fülöp Flai cég-nél, Nagykanizsán.

Építő Munkügyi Tanács.

Hirdetmény.

Építési anyagok bejelentése.

Építő munkügyi tanács felhívja mindazokat, kiknek birtokában az építkezéshez szükséges téglá, cement, mész (verem mész) épületha, deszka, kátránylemez, tetőcserép, műpala és bármely más az építkezés kereteibe illő kész ajtó- vagy ablaküveg, ablakok és egyéb szerelvény birtokában van *folyó hó 31-1ől az Építő Munkügyi Tanács Sugár-ut ugynevezett Kis Korona első emeletén II. csoportjánál leltár szerint folyó évi április 5-ig* annát is inkább jelentse be, mert az árakat ellenőrizzük és alkutajtuk, az elrejtőket a Direktórium elő állítjuk. Kivételt képez csak a Délivasutak anyagraktárai.

Minden más magántulajdonos, társaság, vagy vállalat, még a városi mérnök és gazdasági hivatal is a tulajdonában lévő anyagait bejelenteni tartozik.

Az anyagok bejelentési ideje alatt építési anyagokat büntetés terhe mellett kiadni tilos. Sürgős, kivételes esetekben az É. M. U. T. ad engedélyt.

Nagykanizsa, 1919. március 30.

Az Építő Munkügyi Tanács megbízásából
Schless István s. k. Fatér Mihály s. k.
munkügyi biztosok.

Látta és jóváhagyta a Direktórium.

Sneff s. k. Brónyai s. k. Bárány s. k.

(Ezen bejelentés azért szükséges, hogy az Építő Munkügyi Tanács a meglevő anyagokról tudomást szerezzen és azok hovatartozását elsősorban a lakásinség csökkentésére és a meglevő épületek kijavítására fordíthassák.)

URANIA mozgóképpalota

Rozgonyi-u. 4. Telefon 259

Szombat, vasárnap. Márc. 29. és 30.

A művészet diadalútja

művész-regény felvonásban.

Hétfőn és kedden Márc. 31. Április 1.

Carmen Cartellieri és Jándory Gusztáv felleptével

A cigányleány

szerelmi történet 4 felvonásban.

Előadások hétköznapokon: 5 és 7 órakor.
Vasár- és ünnepeken: 3, 4 $\frac{1}{2}$, 6. és 7 $\frac{1}{2}$ órakor.

Elsőrendű muraközi mén- és kanca-csikók

állandóan kaphatók 1008

Szoliva Jánosnál, Murakeresztur

Horváth és Vas

okl. építőmesterek

Nagykanizsa, Király-u. 37.

Telefon 205. Telefon 205.

Vállalunk mindennemű építkezést és átalakítást, vasbeton építkezést. Nagy megtakarítással járó modern szerkezetekkel építünk családi és bérházakat.

Tervezés és költségvetés díjtalan.

Garamvölgyi és Szemere

dohánynagyáruda és papirkülönlegességek nagy raktára.

VI. húzásra sorsjegyek már kaphatók.

Ajánlják viszontelárusítóknak nagyválasztéku szivarkahüvelyeiket.

VILÁG nagymozgósínház

Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Szombaton, vasárnap. Márc. 29., 30.

A budapesti Nemzeti Színház nagyszerű műsordarabja

Őszi vihar

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Hétfőn, kedden és szerdán, március 31., április 1. és 2.

Robinson kisasszony

Kalandor-dráma 6 felvonásban.

Előadások hétköznapokon 5 és 7 órakor
vasár- és ünnepeken 3, 5 és 7 órakor.

Ismét kapható 1075

JUNÓ

creme
szájviz-
fog-
creme

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csak

TUNGSRAM felwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungstramlámpákat.

VISZKETEG,

rűh, sömör, ótvar, sebek és mindenféle bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára: 5 K., nagy tégely 7 K., családi tégely ára 12 korona. Hozzávaló Boróka-szappan 6 korona. Készíti:

Gerő Sándor

gyógyszerész, Nagykorós.

Nagykanizsán kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban 327

Halló!

Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött hanglemezeket míg az anyagihiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

az országserle ellenerő elsőrendű magyar hangszer és beszélőgép nagy áruháza

Budapest, József-körut 15. Flók: IX, Ráday-utca 18.

Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

A liztharmat és a fűtperonospora

ellen egyetlen bevált szer

Rézkénpor,

melyet fújtatással kell a szőlők lombjaira és fűtjeire juttatni. — Legfontosabb a virágzás alatt és közvetlenül utána porozni. — 1105

60 % kén és 12 % rézgyártalom.

Ára kg.-kint 16. — K. csomagolás nélkül.

Az egyetlen beszerzési forrás:

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

(Budapest, V., Alkotmány-u. 29.)